

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Lunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Voditelj in ljudstvo

Večkrat boste doživeli, da pride znanec iz gledališča, iz kina ali od predavanja z glasnim protestom: kako je mogoče takšne bedarije in plitkosti nuditi občinstvu! Toda kar je najhujše: bolj ko je stvar abotna in brezvsebna, večjega obiska je deležna in z večjo naslado jo občinstvo sprejema — Sicer ste isto že sami neštokrat doživeli. Podjetniki kulturnih ustanov in zabavišč, ki so praktični ljudje, pa vedno bolj temu okusu občinstva ustrezajoče komade izbirajo: resna, miselno bogata, globlja stvar ne vleče. Torej se stavi v program dela, ki jih široka publika poseja. Le množica je merodajna, ne oni pojedinci, ki imajo morda boljši okus in višajo nosove, ki pa ne bodo nikdar napolnili blaginje.

Okus povprečnega gledalca iz brezimne množice je torej tisti, ki, kakor doživljamo, vedno bolj določa višino repertoarja in umetniških programov. Ta brezimni mož iz množice pa vse bolj odloča tudi na drugih področjih javnega življenja. Njegovega okusa se prilagodi gledališče, kino; njegovi volji in značaju pa prav tako tudi vsa velika ljudska gibanja, ki jih doživljamo v zadnjih letih. V tem je ključ do razumevanja, zakaj iracionalna, neresna in demagoška gibanja čudovito uspevajo, resen pokret, ki operira z resnico in stvarnimi dejstvi, pa ne more nikamor.

Kako bi mogli pozabiti dogodke v Nemčiji v onih letih, ko se je hitlerizem šele pojavil, pa se vedno bolj uveljavljal in se že po nekaj letih pričel boriti za politično oblast! S kakim umsko superioritostjo in samozavestjo so nastopale vse ostale stare, že vkoreninjene stranke in dokazovale, da nova pot ne bo v srečo ljudstva! S kretjo absolutne duševne nadmoči so odklanjale hitlerjansko propagando kot neresno in kot nekaj, kar politično izsolan narod ne more sprejeti in ne bo nikdar sprejel. V člankih in knjigah so točko za točko pobijali hitlerjansko in dokazovali njegovo nestvarno demagoško, ki bo narodu le v nesrečo. Vsak dokaz je držal po vseh pravih logikah in logičnega sklepanja... Nasprotno pa Hitler ni ničesar dokazoval, ampak je kar naprej dan za dnem metal svoje krilatice med ljudstvo, ki se je v vedno večjem številu gnetlo na njegovih shodih. Končno je bil Hitler tisti, ki je zajel množice in odnesel zmago, oni pa, ki so računali na politično izsolanost nemškega naroda in na »nemško stvarnost«, so pa propadli...

Po logiki in pameti so imeli Hitlerjevi nasprotniki prav. Toda njih tragika je bila v tem, da so mislili, da pri masovnih gibanjih odločata logika in pamet! Precejevali so vlogo razuma v političnem življenju! Vidimo, da razum celo v življenju poindca nima vedno vodilne besede, čeprav bi kajpada moral voditi vse človekovo ravnanje. Toda le pre pogosto se zgodi, da odločb in sklepov ne narekuje pamet, temveč čustva in na splošno človekov značaj.

Še mnogo manjšo vlogo pa igrajo razumski razlogi pri odločitvi ljudskih množic. Masovna gibanja so po večini čustvene, emocionalne narave, ko razumsko tehtanje sploh ne prihaja do izraza. Vsako množično gibanje zato nujno teži k primitivnemu, nagonskemu, za nečem, kar je vsem iz brezimne množice skupno dojemljivo in zajemljivo. Množico »prime« tisto, kar je skupni imenovalec vseh želja in vseh src. Naravno je torej, da pri naraščajočem kolektizmu vse bolj tudi primitivnost napreduje. Vzrok ni v tem, ker veda in znanost napreduje, kar bi kvečjemu dvignilo duhovno vrhino. Vzrok za naraščanje nagonске primitivnosti v masah je ne-pošteno in neiskreno ravnanje voditeljev, ki nikdar ne govorijo masi o njenih dolžnostih, ampak vedno le o njenih pravicah; ki nikdar ne zahtevajo od množice, da bi se v svojih gonih umirila in se za nekaj stopinj dvignila ter bližala duhovnemu idealu človeka... Nasprotno, množici se godi in se ji laska in se jo potrjuje v njenih nagonskih stremeljih. Čim bolj kolektivizem tudi miselno napreduje, tem bolj je torej brezimni povprečen iz množice tisti skupni imenovalec, na katerega je treba spraviti in mu prililiti vse delo za ljudstvo. Isto kot v vojaški četi, v kateri je korak umrjen po najmanjšem možu v četverstopu.

V množici odločajo samo čustva, ne pamet. Množica nima drugega interesa, kakor da razumske razlike čim bolj odpadajo in da se osebnost izenači z večino, v skupnosti. Množica prihaja v svoj element šele, kadar bobni z istim korakom, rjove iste klice, in ko podobna plazu ruši vse pred seboj in tepta v prah resnične ali namišljene sovražnike. Ali boš z množico razpravljaj, nje dokazoval zmoto? To je prav tako nemogoče, kakor debata z lokomotivo, ki drvi po trati, ali pa razgovor z orkanom, ki pustoši pokrajino. Kaj je ono, kar giblje tisočera srca, da se sedaj vsa nežna, pa zopet čisto besna, da se jočejo, pa zopet smejejo, da drhte usmiljenja ali žehte strahotnega fanatizma? Največkrat lepa sanja, vabljuje obljuba, utvara, lepo povedana fraza, radikalna gesta, ki vodi v skrajnost — samo skoraj nikdar ne resnica, ki že od nekdaj po mnenju ljudstva ne predstavlja radikalnega stališča.

Iz tega se vidi, kako ima resen in vesten voditelj težavno stališče. Ne zato, ker bi ljudje bili dandanes slabši in manj dostopni za resnico kot so bili nekoč, ampak ker ima zvodništvo in laž neprimerno več možnosti, da obdeluje ljudsko dušo v svojem smislu, kakor pa je bilo to nekoč. Nikdar ni laž praznovala tolikšnega zmagoslavja kakor v naši »prosvitljeni« in »napredni« dobi. Z modernimi propagandnimi sredstvi — tisk, radio, kino, film —, ki dan za dnem, mesec za mesecem in leto za letom ubijajo v glave eno in isto stvar ter že s tem vednim ponavljanjem ustvarjajo videz resničnosti — je mogoče n. pr. doseči, da 150 milijonov sovjetskih podanikov verjame, da delavec izven sovjetije nima usnjenih čevljev, da njegovi otroci ne smejo posecati višjih sol, da v Londonu nimajo cestne železnice in v Parizu ne centralne kurjave! Toda, kaj bi hodili tako daleč: v času protikordnatne borbe se je gotovim »državotvornem« v Jugoslaviji posrečilo prepričati srbske mase, da bo v primeru konvokata katoliški duhovnik krščeval in učil pravoslavne otroke!

Prijateljem slovenske mladine!

V dneh od 26. do 29. junija tega leta bo v naši Ljubljani na Stadionu velika mednarodna mladinska prireditev, združena s telovadnimi in športnimi nastopi ter mednarodnimi, zlasti še slovanskimi telovadnimi in športnimi tekmami.

Slovenska mladina bo imela tedaj izredno čast, da pozdravi v središču Slovencev, v svoji beli Ljubljani, člane sorodnih svetovnih mladinskih organizacij iz Avstrije, Belgije, Češkoslovaške, Francije, Nizozemske, Poljske in Švice, ki so že vsi pismeno obljubili svojo udeležbo. Iz daljne Amerike bodo prihiteli tudi naši rodni bratje in sestre, da bomo zbrani kot ena družina v zboru mednarodne mladine, s katero nas družijo isti svetovni nazor.

V najtesnejši povezanosti s temi izbranimi predstavniki svetovnih prijateljev bo v teh dneh naša mladina po mnogih letih zopet javno manifestirala za ideje krščanske kulture, za zvestobo Bogu in svoji materini besedi, za vdanost narodu in državi, izražajoč pri tem najtoplejšo ljubezen svojemu mlademu kralju, najvišjemu državnemu poglavarju.

In v teh dneh bo naša mladina pred očmi vse slovenske javnosti in pred pričami in s sodelovanjem izbranih mednarodnih krščanskih svetovnih organizacij pokazala na našem Stadionu odločno in zavedno na cilje svojih telesnovzgojnih in prosvetnih teženj, ki naj vso slovensko mladino, v prirčnem in plemenitem tekmovanju in srčni povezanosti s sorodnimi svetovnimi gibanji, obdrži zdravo in krepko na čim višji moralni stopnji v neprecenljivo korist družine, naroda in države.

Prepričani smo, da bo vsa slovenska javnost, ki ljubi svojo mladino, to podobo svoje bodočnosti, kakor tudi naša bela Ljubljana, ki bo sprejela v tistih dneh vase svoj najlepši cvet in drage goste z juga in iz vse Evrope, pokazala v dneh teh pomembnih svečanosti svojo naklonjenost in ljubezen in zlasti svojo gostoljubnost. Sloves v svetu, lep spomin v srcih gostov in rastoča samozavest domače mladine ji bo v najlepšo zahvalo!

Ti pa, slovenska mladost, se pripravi za te dni svojega praznika z vso resnobo in ljubeznijo, kakor si jo že tolikokrat izpričala, da z vztrajnostjo in samozrtvovanjem, kakor edino Ti znaš, potrdiš pred vsem svetom uspehe svoje trdne volje:

Živeti kot zdrava mladina v ljubezni do Boga, naroda in države!

Bog živi!

Zveza fantovskih odsekov v Ljubljani.

Madžari naznanjajo oborožitev svoje države

Budimpešta, 5. marca. AA. Madžarska brzojavna agencija poroča: Predsednik vlade Daranyi je danes imel govor na velikem shodu vladne stranke v Gyeru. Poudarjal je potrebo čim najtrdnješe nacionalne solidarnosti in boja z združenimi močmi proti mednarodnemu boljševizmu. Madžarska vlada kar najodločneje nasprotuje vsem bolj ali manj odkritim ali prikritim tendencam, ki so v službi boljševizma. Destruktivna gibanja se imajo zatreti že v kali. Najti je treba način, da se kristjanom omogoči čim večja zaposlitev v industriji, trgovinah in finančah, to je tudi v interesu Židov samih.

Daranyi je nato prešel na zunanje politična vprašanja in je dejal, da se je zadnje čase v mednarodni politiki pokazala neka nervoznost, vendar so prav zadnji dnevi prinesli vidno pomiritev in se more reči, da se je mednarodni položaj znatno popravil po zaslugi trdne volje Velike Britanije, da se ohrani mir. Velika Britanija si prizadeva, da bi z neposrednimi razgovori z Italijo in z Nemčijo odstranila sedanje nesporazume in da se odpravijo vsa nesoglasja. Madžarsko veže prijateljsko razmerje do sosednje Avstrije in in Nemčije, zato je popolnoma naravno, da z veliko pozornostjo spremlja razvoj razmerja med Avstrijo in Nemčijo in upa, da se bo dosegel sporazum med Hitlerjem in Schuschniggom na temelju sporazuma iz leta 1936 in da se bodo dokončno uredili odnosi med obema državama, katerih prebivalci so Nemci, ter da bosta Avstrija in Nemčija skupaj izvedli svoje zgodovinsko poslanstvo za ohranitev trajnega in stabilnega mira v Evropi. Nedavni obiski madžarskega regenta Horthyja na Poljskem je utrdil stoločno prijateljstvo med Poljsko in Madžarsko. Razmerje med Madžarsko in Italijo, Avstrijo in Nemčijo ni samo prijateljstvo, temveč je globlje; to je ugotovila tudi nedavna trojna konferenca v Budimpešti.

Dalje je Daranyi spomnil na to, da je že pred letom dni izjavil, da želi Madžarska obnovo pravega razmerja do vseh tistih držav, od katerih jo

ločijo razna nesoglasja. Madžarska je pripravljena skleniti s temi državami dogovore, kot pogoje, da tudi na drugi strani pokažejo enako dobro voljo, in da bodo upoštevali razne upravičene madžarske zahteve. Neizpodbitni pogoji za dobro sosesčino so ureditev vprašanja madžarskih manjšin po zakoniti poti. Če se usoda manjšin ne uredi normalno, se med Madžarsko in Malo zvezo ne more ustvariti normalno razmerje.

Nemške točke

v pogajanjih z Anglijo

Berlin 5. marca. b. O vsebini razgovorov med Hitlerjem in britanskim poslanikom Hendersonom berlinski uradni krogi ničesar ne poročajo, poučeni politični krogi pa zatrjujejo, da zavzema Nemčija do aktualnih političnih vprašanj sledeče stališče:

1. Načrt povratka v Ženevo in načrt kolektivne varnosti;
2. negativno stališče Nemčije do ženevske ustanove opravičuje še nadalje dvom v vse politične in gospodarske konference te vrste;
3. zahteva za kolonijami bo iz leta v leto vse večja in krepkejša in bo Nemčija kolonialno vprašanje neprestno in čezdalej bolj glasno poudarjala.
4. Nemčija je proti vsakemu vojnemu mešetarnjenju v diplomatskem prometu med posameznimi državami. Življenjski temelj nemškega naroda, ki se mu mora zagotoviti s kolonijami, se zaradi tega ne da odkupiti z nikakršnimi krediti. Zaradi tega se Nemčija ne more pogajati o kreditih za surovine.
5. Obramba proti boljševizmu, naj se pojavi kjerkoli, zlasti pa v Španiji, je življenjski interes Nemčije in predpogoj za sodelovanje.
6. Ne sme se prezreti pravo samoopredelitev naroda za Nemce zunaj meja nemške države, tem bolj, ker je prava narodna samoopredelitev samo

Nato je Daranyi opozoril, da so zastopniki Italije in Avstrije na zadnji trojni konferenci v Budimpešti izjavili, da njuni vladi priznata popolno enakopravnost Madžarske glede oborožitve in da je treba poudariti potrebo, da Madžarska to načelo oboroževalne enakopravnosti čimprej uresniči. Sosedje Madžarske se kakor vse druge države že leta in leta oborožujejo in izdajajo velikanske vsote denarja za orožje. Tako se bo nesorazmerje še bolj povečalo v škodo Madžarske. Zato je potrebno razviti madžarsko oboroženo silo, ker služi varnosti države, ker krepi zavest o neodvisnosti in nacionalni ponos. Madžarska mora pristati na novo žrtve za razvoj svojih moči.

en del 14. točke, ki vsebuje temelj premirja iz leta 1918. Med interese Nemčije spadajo torej tudi sonarodnjaki, ki živijo zunaj meja nemške države.

Berlinski poročevalec »News Chronicle« misli, da bo Ribbentrop prišel v London s točno določenimi predlogi za Chamberlaina. Angleško-nemški razgovori se bodo po mnenju tega poročevalca nanašali na tale vprašanja:

Prvo vprašanje so kolonije. Nemška kampanja za vrnitev bivših nemških kolonij bo še poglabljena. Nemška država se nadeja, da bo Anglija priznala nemške pravice brez vsakega oklevanja.

Drugo vprašanje velja časopisni propagandi. Hitler želi doseči z Veliko Britanijo poseben tiskovni dogovor.

Tretje vprašanje so italijansko-nemški odnosi. Anglija naj obljubi, da ne bo skušala ovirati osi med Rimom in Berlinom.

Pogajanja med Anglijo in Irsko se zatikajo

London 5. marca. b. Angleško-irska gospodarska pogajanja so naletela na neuspeh, kakor pred njimi politična pogajanja za zedinjenje severne z južno Irsko. Gospodarska pogajanja, ki jih vodijo delegacije EIRA in Velika Britanija, ki bi se morale končati v 10 dneh z gospodarskim sporazumom, so zaradi nastalih težav odložena do torka. Sestanek med predsednikom svobodne irske države de Valerom in britanskim ministrom za kolonije Malcolm MacDonaldom je sedaj odločen, ker se je moral de Valera vrniti v Dublin zaradi državnih poslov.

Zemunska vremenska napoved: V zapadnih in severnih krajih bo prevladovalo jasno vreme, v ostalih krajih se bo po postopno razjasnilo. Ponekod bodo jutranje megle. Toplota bo nekoliko padla.

Zagrebska vremenska napoved: Stalno, porast temperature, jasno.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma jasno in milo, čez dan nad 10 stopinj nad ničlo.

Pa se čudimo, če so stari Rimljani verjeli, da kristjani pri skrivnih pojedinah jedo otroke! Saj je še danes ni nobene tako debelo zlagane bedarije, ako gre na rovaš katoličanov in Cerkve, da je ne bi ves svetovni liberalni in komunistični tisk z mastnimi črkami vedno znova ponavljal.

Učinkovitost propagande more koristiti seveda tudi dobri stvari, le da se premalo njene važnosti zavedamo. Propaganda ustvarja javno mnenje in kdor ima sredstva propagande v rokah — tisk, gledališče, kino, radio — ta bo prej ali slej imel duhovno v oblasti tudi narod. Kako šibka je proti tem gigantskim sredstvom govorenja beseda, ki navadno ostane omejena na majhen krog! Moč novodobne propagande sploh ni v vsebini povedanega, ampak način, da se vedno znova isto ponavlja, ustvarja verjetnost in vero. In kako more biti zmota, kar veruje toliko in toliko ljudi...

Množice potrebujejo voditeljev. Danes ob

naraščajoči kolektivizaciji družbe, ko sleherni poedinec stoji pod vplivom silovite propagande, je pošteno voditeljstvo narodu še bolj potrebno kot nekoč v preteklosti. Potrebni so narodu še prav posebno pogumni in iskreni voditelji, da ga dvignejo iz nagonskega materializma na višjo stopnjo človečnosti in ga osvobodijo zločestih tokov, ki ga vlečejo v vrtnice strasti, sovraštva in družabnih zablod. Danes, ko se vsa miselnost priroja duhovni vrhini brezimnega povprečnega iz množice, je nesebična voditeljska služba naravnost zahteva na vseh področjih in poslanstvo vseh, ki narod ljubijo in čutijo, da mu od svoje duševnosti imajo nekaj dati. Le obzaloovati moramo, da se to vedno ne dogaja in da se mnogo razumnih in poštenih zaradi nerazumevanja svoje naloge ali zaradi zagrenjenosti odteguje tej svoji službi narodu. In tako prevečkrat ostaja resničen znamenit stavek starega Oksensjerna: Moj sin, ko bi ti vedel, s kako malim razumom se vladajo narodi. Drin.

Vsa Evropa se zgraža

Pariz, 5. marca. Danes je tudi vse socialistično časopisje začelo ljuto kampanjo zoper sovjetski režim, predvsem zoper Stalina, čigar metode vzbujajo sedaj grozo in gnus celo med njegovimi najboljimi prijatelji v Franciji. Vtis, da je Stalin moral naravnost znoreti, opravičuje dejstvo, da se ta mož ni pomišljal obtožiti bivšega Ljeningovega telesnega zdravnika Levina in 70 letnega Pletnjeva, češ, da sta spravlila s poti Gorkega, Kubiševa in bivšega načelnika Čeke Menšinskega.

Vprav nesmiselna je tudi obtožba, da so Rikov, Buharin in Rakovski že leta 1918 zamislili atentat na Ljeninga, njihovega oboževanega vodjo in mojstra, ko vendar takrat ni bilo v Rusiji v boljševski stranki nobene opozicije, ne desničarske ne trockistične. O bivšem poslaniku v Londonu Rakovskem, ki se tudi nahaja na zatožni klopi, je splošno znano, da ni imel ničesar skupnega z Buharinom in Rikovim, ki sta bila desničarja, dočim je Rakovski bil od nekdaj radikalen levčar.

Le nora fantazija je tudi mogla skovati novo zaroto pod imenom »blok desničarskih trockistov«, o katerem doslej nismo ničesar slišali in v katerem je Stalin pometal v en lonec ljudi, ki ideološko nikoli niso imeli med seboj ničesar skupnega. Sploh si take ljudi, kakor sta Rikov in Buharin, od katerih je eden znan kot strahopetec, drugi pa kot pijanček, ne moremo misliti kot zarotnike. Od obtožencev bi bil kvečjemu Jagoda zmožen zasnovati zaroto proti lastni državi s pomočjo inozemstva. Toda mož se je raje bavil s sadišči mučenjem jetnikov, krajo in umazaniji posli na debelo in bi sploh ne bil nikoli našel nobenega, ki bi se hotel z njim zvezati v tako podjetje, kakor je zveza z inozemsko špijono in tujnimi generalnimi štabi. Tudi, kar se tiče bivšega berlinskega poslanika Krestinskega, nihče ne verjame, da bi bil koval zaroto v sporazumu s Hitlerjem in nemškimi generali, saj je bil ves čas desna roka Litvinova in najboljši diplomat sovjetske Rusije v dobi, ko je začela sodelovati z Zvezo narodov.

Bilo bi razumljivo, pravijo prijatelji sovjetske Rusije v Parizu, če se hoče Stalin znebiti še zadnjega Ljeningova, nikakor pa ni mogoče razumeti, kako se je odločil, da pošlje na morišče takega moža, kakor je po vsej Evropi znani specialist za srčne bolezni Pletnjev, ki sploh ni zmožen nobenega zločina, kaj šele tega, da bi bil po naročilu takega podlena, kakor je Jagoda, sprevrnil s sveta jetižnega pisatelja Gorkega! Mogoče ga hoče Stalin odstraniti, ker je bil velik prijatelj Ljeninga, toda Stalin je pokazal veliko pomanjkanje političnega realističnega smisla, ko hoče odstraniti moža, ki v Evropi uživa velike simpatije kot stro-

kovnjak in človek. Diktator, ki si na tak način izpodkopa ves ugled v inozemstvu, ne more biti več normalen in se ne zna več obvladati. Z eno besedo — tako bremo v socialističnih in levčarskih glasilih Francije — v Rusiji vlada danes norec.

Organ bivšega ministrskega predsednika Bluma, ki je že včeraj ožigosal Stalinov režim, je sedaj objavil o moskovskem procesu cel članek. Pravi, da morejo le sadišti obtožiti bivše prijatelje in sodelavce Ljeninga veleizdaje in da si Stalin sam daje najslabše pričevala, ker kompromitira vse sovjetsko Rusijo in istega zločina dolži maršale, generale, admirale in poslanike svoje države. »Mi priznavamo — vzklika »Populaire« — da je v Rusiji zavladala blaznost!« Članek pravi, da nikakor ni mogoče primerjati Stalinovega režima s prvimi leti francoske revolucije, zakaj boljševiki vladajo bivšo carsko Rusijo že dvajseto leto in še vedno dajejo svetu zgled živinske, slepe in nerazumljive tiranije.

V Parizu se splošno trdi, da je članek napisal Blum sam.

Lahka razprava: vsi obtoženci vse priznavajo

Rosenholz je izjavil, da je kot komisar za trgovino vodil akcijo za sabotažo sovjetske trgovine v korist nekih držav. Obtoženec je priznal, da je poslal leta 1933. 300.000 dolarjev Trockemu s posredovanjem nekega tujelega diplomata, akreditiranega v Moskvi, in da je zadnja tri leta poslal vsako leto po 100.000 dolarjev. Rosenholz je potrdil, da bi se imel po načrtu zarotnikov izvesti preobrat proti Stalinu maja 1936 in sicer točno v trenutku, ko bi se vrnil iz Londona maršal Tuhačevski, ki se je, kakor znano, udeležil v imenu svoje vlade kronanjskih svečanosti v Londonu. Maršal Tuhačevski je imel stopiti na čelo tega zarotniškega gibanja. Rosenholz je pojasnil tudi svoje odnose do maršala Tuhačevskega. Dejal je, da se je v Avstriji sestal s sinom Trockega, kateremu je prinesel očetovo pismo. Glasom očetovega naročila bi moral stopiti v zvezo z Buharinom, Rikovim in Tuhačevskim. Maršal Tuhačevski in rdeča sovjetska armada bi morala v tem oziru igrati veliko vlogo pri prevratu. Sam Trocki je sporočil, da mu bo morda Tuhačevski prepovedal povratek v Moskvo, ker ima sam napoleonska nagajenja. Tuhačevski je dejal Rosenholzu, da je rdeča armada zanesljiva in da se bo pušč brez dvoma z uspehom izvršil v mesecu maju 1937. Vojni poveljniki bodo tedaj prišli v Kremelj na konferenco in ubili Stalina. Tuhačevski je 1. maja 1937 prisostvoval veliki vojni paradi v Moskvi, 10. maja pa je bil poslan v neki garnizon

v področje Volge. Rosenholz je izjavil, da mu je bivši šef političnega oddelka rdeče vojske Gamar-nik, ki se je ubil, dejal, da je treba pri pušč vse-kakor odtarati centralo GPU. To nalogo bi moral izvršiti poveljnik moskovskega garnizona Gorbachev. Na vprašanje državnega tožila je obtoženi Rosenholz dejal, da je bil aretiran v maju. Z njim vred so bili aretirani vojni poveljniki, ki bi morali sodelovati v pušč.

Obtoženi Krestinski je izpovedal, da je po nalogu Trockega organiziral vohunstvo v korist neke tuje vojske. Izjavil je, da je sprejemal denar za trockiste in da jim je pošiljal razna poročila iz inozemstva. Bil je tudi v stalni zvezi z maršalom Tuhačevskim.

Nato je bil zaelišan Rakovski, bivši sovjetski veleposlanik v Parizu. Izjavil je, da je leta 1934, ko je bil na Japonskem, vohunil za trockiste. Še lanske leto je bil imenovan za veleposlanika v Parizu.

Seja Narodne skupščine

Proračun vojnega ministristva sprejet

Belgrad, 5. marca. m. Po skoraj celodnevni razpravi je bil enoči ob 10 z glasovi vseh številnih navzočih poslancev izglasovan proračunski predlog za vojno ministristvo. Proti so glasovali samo trije poslanci: Voja Lazić, Luka Avramović in Aleksander Lazarević, ki se je edini od sedanjih poslancev opredelil za Ljotica.

Včerašnja razprava o proračunu vojnega ministristva je zopet dokaz, da opozicija v svoji borbi proti sedanji vladi ne izbira sredstev. Ko se je prepirala, da so bili vsi njeni dosedanja napadi na sedanjo vlado, predvsem na predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Stojadinovića in na notranjega ministra dr. Korošca na čeli črti odločno odbiti, ter so ostale tudi brezuspešne razne intrige, ki jih je opozicija s svojimi govori skušala vnesti med nasilje sedanjega režima, je segla po orožju, katerega se do sedaj v našem notranjopolitičnem življenju še nihče ni poslužil, in se z vsem zaletom vrgla na osebno sedanjega vojnega ministra armijskega generala Ljubomira Marića, na človeka, ki je že 41 let nesebično in pošteno služil v naši narodni vojski in zaradi svojih velikih sposobnosti uživa sloves najboljšega našega častnika ter je za tako svoje delo od svojih predpostavljanih prejel tudi najvišja državna odlikovanja.

Tendenca včerašnjih napadov opozicijskih govornikov je bila jasna: preko vojske rušiti vlado. Po tem sredstvu so segi ljudje, ki se nikdar ne morejo dovolj natrkati na svoja prsa in nagovoriti, da mora vojska ostati vedno izven vseh strank in nad vsemi strankami in da mora služiti samo domovini. Pa tudi ta zadnji strahotni podvig gotove skupnosti, ki ga je včeraj pripravila z Raševićem, ji je na čeli črti izpodletel in dosegel samo to, da so končno opregledali tudi vsi treznejši opozicijski krogi in se zavedli, za kakšno orodje so jih sedaj izrabljale razne same temne sile.

Dogodki na včerašnji popoldanski seji so se razvijali z veliko naglico. Po zmedenem in vse-skozi nedokumentiranem govoru poslanca Raševića se je enotnost skupščinske opozicije, predvsem po-

in popolnejši je sedaj Trilysin, ker mu je dodana posebna substanca, ki varuje teme in lase pred drobnimi, glicivam sličnimi organizmi. Nova biološka izkustva potrjujejo, da povzročajo te klice srbež, prhljaj in izpadanje las. To dejstvo je našlo takoj praktičen primer pri Trilysinu, ker **IDILYSIN VEDNO VZPOREJA SVOJ KORAK Z VEDO.** Trilysin je biološko sredstvo, ki hrani, krepi ter ohranja Vaše lase zdrave, odpravlja, prhljaj; ter preprečuje izpadanje las.

Zagreb, 5. marca. b. Na enočni seji krajevne odbora JRZ v Zagrebu so ugotovili velik napredek te organizacije v preteklem in sedanjem letu. V l. 1937 je bilo vpisanih nad 2000 članov, ki so po ogromni večini Hrvati. Za predsednika je bil izvoljen senator dr. Milan Miškulin. Za tajnika je bil izvoljen advokat dr. Kristo Grbin.

Od nedelje do nedelje

Zunanje-politični pregled

Pretekli teden nosi v zunanje-političnem oziru oznako pomirjevanja.

Tako se se prilike pri naši avstrijski zasedbi, kjer je preteklo nedeljo grozil izbruh državljanske vojne, znatno popravile. Avstrijski hiterjevci, ki so nameravali zaestiti Gradec in na to odkorakati proti Dunaju, da ga zasedejo in proglase hitlerjevsko Avstrijo, so bili nekoliko potisnjeni nazaj in je zmagalo geslo miru in reda. Seveda jim je avstrijska vlada morala priznati gotovo protislužbo, tako med drugim nošenje znakov s hitlerjevskim kljukastim križem in hitlerjevski pozdrav. Tudi nekateri hitlerjevci ne ljubijo vodje so morali izginiti, med drugimi šef generalnega štaba general Janša in štajerski deželni glavar dr. Štepan. Pomirjenje ima brez dvoma svojo dolni vzrok v odločnem stališču francoske vlade, ki je izjavila, da bo branila avstrijsko neodvisnost. Toda poročila iz Nemčije pravijo, da bo nemška vlada nadaljevala svoj pritisk na Dunaj in da se bo v kratkem zgodilo zopet nekaj pomembnega v tem pogledu. Imamo vtis, da vlada v Avstriji mir pred viharjem. Mišl nam grede h koroskim Slovencem, ki jim grozi nevarnost, da postanejo prve žrtve zmage kljukastega križa v Avstriji.

Tudi govor češkoslovaškega ministrskega predsednika dr. Hodže, s katerim je odgovoril na Hitlerjeve grožnje od dne 20. februarja, izraža duh pomirjenja. Češkoslovaška je izpovedala, da se nobenih groženj ne boji. Tisot let se je borila za evropsko in se ni bala nobenih žrtv. Tudi danes se ne boji ne žrtv in ne novih borb. Nobeni državi, pa naj se imenuje tudi Nemčija, ne dovoli, da bi se vmešavala v notranje zadeve. Čehi in Slovaki želijo miru z Nemčijo, miru na vsej črti in z vsem srcem. Toda svoje evrobode zunaj ne prodajo. Bodri jih samozavest, ki sloni na polni pripravljenosti, a tudi zavest, da bodo našli pomoč, če bi bilo potrebno. To odločno stališče naše severne sosedne države je vrnilo marsikateremu narodu, ki je ob Hitlerjevem govoru že klonil glavo, zopet pogum. A tudi v Berlinu je blagodejno vplival. Razčistil je ozračje, ohladil vroče glave. In to so nujni pogoji za uspešno mirovno delo.

Isto lahko trdimo tudi o odnosu jih med veleislami. Tamkaj so Angleži začeli široko-polezna pogajanja z Italijo in z Nemčijo obenem. Z Italijo se jim bolj mudi. Tako vstaja sedaj možnost, da se bo na Sredozemskem morju nesel mir in bo potem verjetno tudi Italija raje šla nekoliko stran od Nemcev. Nemci pa bodo postali manj zadržani, če bodo videli, da se na italijansko zavzetništvo ne smejo toliko zanašati. Francija sama pa je izpovedala svoje veselje nad angleško-italijanskimi pogajanjmi in tudi svojo pripravljenost, da razčisti svoje odnose z Italijo. Na zapadu torej postaja ozračje bolj znošno in napetosti so odjenjale.

Najlepši zgled miru in sloge pa je pretekli teden pokazal Balkan ua balkanski konferenci v Ankari v Turčiji. Tu, kjer živi nad 60 milijonov ljudi, ni danes nobenih trenj, nobenih napetosti. Med štirimi zavezniškimi balkanskimi državami vlada iskreno prijateljstvo. Balkan je bil svoje dni emonidnisa. Bil je peklena kuhinja, od koder so neprestano izvirale vojne nevarnosti. Danes je vse to že zgodovina in prav Balkan je postal za celotno Evropo zgled, kako je mogoče z dobro voljo in obojestranskimi žrtvami organizirati mirno sožitje med narodi. Danes je Balkan velika opora za zapadne in srednjeevropske države, ki iščejo miru in ravnotežja.

Edini strašni dogodek preteklega tedna — če izvzamemo vojno na Daljnem vzhodu, kjer Japonci neprestano prodirajo globlje in globlje v Kitajsko — je krvavi proces v Moskvi. Stalin je zopet porinil na zatožni klopi 21 čisto-

krvnih boljševikov, ki so skoraj 10 let sedeli na najbolj vidnih mestih boljševiške Rusije. Večino od nekdanjih Ljeningovih sodelavcev, ki so izvedli v Rusiji revolucijo, je dal v preteklih letih že pobiti, postreljati, zadaviti. Ostalo jih je samo še nekaj. Ti se sedaj nahajajo na zatožni klopi in jim Stalin očita najgrša zločinstva. Buharin, Krestinski, Rykov, Jagoda, same nekdanje veličine, ki so leta in leta sedele na ministrskih sedežih. 21 jih je vseh skupaj in vsi čakajo na smrt. In vsi zaporedno »priznavajo« zločine, katerih so obtoženi. Če so njihova »priznanja« resnična, potem so to največji zločini človeštva in je bila boljševiška Rusija zares 20 let v rokah največjih zločincev in evropski komunizem pod vodstvom najgrših tolovalcev. Ako pa so se obtoženci lagali in so priznavali samo pod vplivom nasilja? V tem primeru pa je Stalin in njegov okoliš najgrše gnezdo leži, zverinstva in zlobe, kar ga človeštvo pomni. Obtoženci bodo prihodnji teden sojeni. Od nekdanjih revolucionarjev bo ostal samo še Stalin — obdan od okostnjakov pobitih tovarišev. Listi pišejo, da je Stalin zmorel. Čudno bi ne bilo...

Notranje-politični pregled

Notranje politično življenje se je razvijalo v popolni mirnosti po uglajenih tirih. V skupščini se nadaljuje proračunski razprava, ki je tu in tam zelo živahna in burna, večinoma pa poteka popolnoma mirno, za nekatere razprave niti poslanci sami ne kažejo prav velikega zanimanja. V tem tednu so prišli pred razpravo trije zelo važni proračuni, prosvetnega, notranjega in vojnega ministristva. Zlasti važna so bila poročila ministrov, ki so jih k proračunskim predlogom podali. Tako je prosvetni minister v obširnem govoru pokazal prosvetne potrebe v državi in tudi nakazal pota, po katerih mora prosvetno vodstvo hoditi, ako hoče res doseči kake trajne uspehe. Zlasti je poudaril, da mora prva prosveta, ki je otrok od državne prosvetne organizacije dobi, sloneti na ljudskem, to je na tistih duhovnih osnovah, ki jih otrok že s seboj prinese v šolo. Notranji minister dr. Anton Korošec je ob največjem zanimanju vseh političnih krogov podrobno opisal notranje politične razmere v državi. Iz njegovega govora je dihala vesela samozavest, ki jo daje že dosedanje veliko pomirjenje in ki opravičuje najboljše nade za nadaljnji razvoj države. Zlasti veliko se je zadržal pri Hrvatih in vplivu njihovega stališča na državo. Izrecno je poudarjal, da želi sedanja vlada državo tako urediti, da bo tudi Hrvatom dom. Vojni minister je ob polni skupščini razlagal potrebe naše vojske in utemeljeval njen proračun. Dejal je, da naša država po svojem političnem in gospodarskem položaju ne sme biti brezbržna do obojestranskega tekmovalstva, ampak da mora to imeti vedno pred očmi in opremo svoje vojske po tem obkribeti. Sprejet je bil tudi proračun kmetijskega ministristva.

V noči od ponedeljka na torek je po kratkovalovni radijski postaji iz Belgrada v posebnem radijskem večeru za izseljence govoril minister dr. Miha Krek, ki je izseljencem opisal državo, kakor se je razvila v teh 20 letih. Vses njegov govor je bil prežet misli, da je Jugoslavija danes že tako urejena in močna država, da izseljenci morejo biti z vso pravico na njo ponosni.

V Ljubljani je v 67. letu starosti umrl stolni kanonik in znani stolniški pridigar dr. Miha Opeka, ki je bil znan po svojih klenih cerkvenih govorih, v mlajših letih pa se je uspešno udeleževal tudi na leposlovnem polju. Pokopali so ga z vsemi častmi v njegovem rojstnem kraju na Vrhniki. N. v. m. p.

V petek so bile na Jesenicah volitve obratnih zaupnikov, o čemur pa obširneje poročamo na drugem mestu.

Zaključna beseda vojnega ministra

»Ker sem imel pogum nastopiti proti tistim, ki so po mojem prihodu na ta položaj izvrševali zlorabe sem postal tarča ostrih napadov. Ko me je poslanec Rašević kritiziral v finančnem odboru, sem mislil, da me je napadel zato, ker nisem predlagal v pomilostitev nekega njegovega sorodnika narednika, ki je bil obsojen na pet mesecev zapora in ki se zaradi svoje popolne neadeseplinarosti ni mogel več vrniti v vojsko.

Vse pa kaže, da je tu šlo za drugo stvar. Napadi so se nadaljevali tudi v skupščinskem plenumu. Celo po mestu se je šepetalo, kako nameravajo predložiti listine, ki bodo škodile mojemu ugledu. Davi se je govorilo, da se bo zahtevala tajna seja. Takoj moram odgovoriti: častno in pošteno služim že 41 let. Tako dolgo traja moja neprestana vojaška služba. S ponosom gledam na svojo preteklost. Moje življenje in delo je odprta knjiga. Naj le pridejo gospodje, da si jo ogledajo. Mene ne more nihče oblatiti. Dopoldne sem takoj izjavil, da sem za javno sejo. V vojnem ministristvu sem izvedel popolno reorganizacijo, tako da je mogoče popolno nadzorstvo nad vsemi nabavami in da se pre-

preči vsaka zloraba. V tej smeri sem gledal brez prestanka. Izključujem, da bi obstojale zlorabe, o katerih je govoril posl. Rašević. Z velikim potrpljenjem sem poslušal Raševićev govor, želeč na ta način, da pove pred javnostjo vse, kar ve. Na to, kar je on navedel, odgovarjam samo eno: Poslušaj se bom, gospodje, pravice, ki gre vsakemu državljanu v naši državi. Tožil ga bom pred sodiščem. Tam naj dokáže, kar si je tu izmislil (viharno pritrdjevanje, ploskanje in vzkliki: Da se ne bo skrila za svojim parlamentarnim mandatom!).

Minister vojske in mornarice je na koncu svojega govora vnovič kategorično izjavil, da to, kar je navedel Rašević proti njegovemu delu, absolutno ni res. Končno se je general Marič zahvalil poslancem, ki so stavili razne dobrohotne predloge. Izjavil je, da jih bo upošteval v mejah možnosti.

Vojnemu ministru generalu Mariču so tudi ob koncu njegovega govora vladni poslanci priridili dolgotrajne in prisrčne ovacije. Nato je bil ob 10 zvečer sprejet proračun vojnega ministristva proti trem glasovom opozicije.

Razprava o proračunu

prometnega ministristva

Skupščina je nato pričela razpravo o proračunskem predlogu za prometno ministristvo. Razpravo je pričel resorni minister dr. Mehmed Spaho.

Pri razpravi, ki se je takoj nato razvila, je govorilo več govornikov, med drugimi tudi poslanec JRZ dr. Andrej Vebli, ki je v svojem govoru poudarjal, da je železniški promet brez dvoma objektivno merilo, da stopamo po gospodarski krizi nasproti boljšim časom. Ta brez dvoma uspešna prometna politika je pa izraz nove finančne politike sedanje vlade, ki je tako notranjo, kakor zunanjo politiko povezala v pravno poživite našega narodnega gospodarstva. V svojih nadaljnjih izjavah se je govornik obirno bavil z gospodarsko politiko prometnega ministristva. Predvsem je posvetil velik del svojih izjavij gradbeni službi in vprašanju graditve novih železniških prog in personalne politike prometnega ministristva. Zavzemal se je za večje kredite za vzdrževanje in obnovo obstoječih železniških prog, za nabavo voznega materiala. O železniški prog St. Janž-Sevnica je rekel, da bo njega popolna ekonomska in komercialna važnost prišla do izraza šele tedaj, ko se bo zgradila nova projekti-rana železniška proga Črnomelj-Vrbovsko. Rentabilnost te proge je popolnoma zagotovljena ter je graditev te proge tudi prvenstveno državna potreba. Nadalje se zavzema za graditev drugega tira na progi Zidani most—Zagreb, ki je najbolj obremenjena železniška proga. Posledica tako intenzivnega prometa na tej progi je ta, da imajo vlaki stalno zamudo. Isto tako se je govornik zavzemal za razširjenje ljubljanske železniške postaje. Glede gradbene službe na področju ljubljanskega železniškega ravateljstva pravi, da

zahteva povečanje kreditov za redno vzdrževanje prog na tem področju. Reorganizacija ministra naproša tudi za potrebne kredite zaradi sanacije proge Ljubljana—St. Ilj, za popravilo, odnosno za zidanje novih železniških postaj na Bregu, Blanci in St. Ilju in za popravilo prog Karlovac—Ljubljana in Ljubljana—Jesenice. Naproša ministra, naj ljubljanskemu železniškemu ravateljstvu stavi na razpolago potrebne kredite za zgraditev železniške postaje v Otočah. Pri presoji personalne politike prometnega ministristva naproša ministra, naj čim prej spremeni zakon o prometnem osebju iz leta 1931, ki je železniškemu uslužbenstvu prizadejal veliko krivice. Isto tako naj da primerne kredite na razpolago za nastanitev novega osebja, ker je sedanje preobremenjeno ter z nadčloveškim naporom opravlja naporno službo. Od Slovencev sta pri razpravi govorila med drugimi še Avgust Lukarič in dr. Ivan Jančič. Proračun za prometno ministristvo je bil sprejet ob 230 zjutraj.

Automobilska razstava v Beogradu

Belgrad, 5. marca. AA. Danes ob 11. so na belgrajskem sejišmju odprli prvo mednarodno razstavo in salon avtomobilov v navzočnosti odposlanca Nj. Vel. kralja, podpolkovnika Kereno-viča, ministra za trgovino in industrijo dr. Vrba-niča, ministra za telesno vzgojo dr. Miletiča, župana Ilča, belgrajškega škola Ujčiča, poljskega poslanika Dembičkoga, čilškega poslanika Garcia Silve, svetnika nemškega poslanstva Jamsona in drugih uglednih osebosti. Nato so si prisotni ogledali razstavo.

Drugo nagradno žrebanje za naročnike dnevnega »Slovenca«

Lastništvo »Slovenca« razpisuje drugo nagradno žrebanje za vse sedanje in nove naročnike dnevnega »Slovenca«.

Z žrebanjem, ki bo dne 7. julija t. l., bo razdeljenih 146 raznih bogatih nagrad.

Nekaj nagrad navajamo danes: Oprava za spalnico — dve nevestini opremi — kuhinjska oprava — dva šivalna stroja — pet radijskih aparatov — deset dvokoles — dve harmoniki — zaboj sladkorja — prašič (120—150 kg) — štiri vreče bele moke — obleke — in še druge nagrade, ki jih bomo še objavili.

Do žrebanja imajo pravico:

1. Vsi sedanji naročniki dnevnega »Slovenca«, ki so nanj naročeni že najmanj tri mesece in ki bodo imeli tudi naročnino plačano za mesec julij.

2. Vsi novi naročniki, ki se na dnevnega »Slovenca« naroče vsaj za tri mesece in ki bodo plačali vsaj do 4. julija t. l. trimesečno naročnino.

Nagrad je veliko več in njih vrednost mnogo večja kot pri prvem žrebanju, zato se pravočasno naročite na dnevnega »Slovenca«!

Lastništvo »Slovenca«

Izid volitev obratnih zaupnikov na Jesenicah

V petek so bile na Jesenicah pri KID volitve obratnih zaupnikov. Volitve so trajale zjutraj od 5 do 7 zvečer. Volivnih upravičencev je bilo 3709. V odstotkih znaša udeležba 97%. Oddanih je bilo 3695 glasov, od teh 28 neveljavnih. Glasovi so razdeljeni takole: zeleni (Zveza združenih delavcev) 275, beli (Jugoslovanska strokovna zveza) 719, plavi (Narodna strokovna zveza) 828, rdeči (socialisti) 1609.

Od lanskega leta je napredovala Narodna strokovna zveza za 450 glasov, Jugoslovanska strokovna zveza za 300, rdeči za 100 in zeleni za celotno število, ker lani še niso obstojali.

Posamezne skupine dobe obratnih zaupnikov: zeleni 1, plavi 4, beli 3, rdeči 8.

Samo zeleni in plavi so dobili letos več mandatorov.

Telovadna akademija ZFO

s sodelovanjem dekliških krožkov bo drevi ob 20 (8) v dvorani »Uniona« z naslednjim sporedom: 1. Državna himna. 2. Rajanje mladenke. 3. Korak mornarčkov. 4. Ritmična gimnastika (članice). 5. Konj (članice). 6. Vaje z žogo (članice). 7. »Za materjo« (članice). 8. Gimnastika (mladci). — Govor. — 9. Himna slovenskih fantov. — Odmor. — 10. Redovne vaje (članice). 11. Gimnastika (članice). 12. Bradlja (članice). 13. Proste vaje za l. 1938 (članice). 14. Vaje z »medicinko« (članice). 15. Drog (članice). 16. »Slovenka sem« (članice).

Jubilej vzornega moža

Sv. Lovrenc na Pohorju, 5. marca.

Zadnji dan preteklega meseca je naš župan gospod Roman Pušnjak obhajal svoj godovni dan in nekaj dni poprej 70-letnico življenja. Na vsak način zasluži naš jubilej, da se ob tej priliki nekoliko pri njem pomudimo. Predniki g. župana so se pred več stoletji naselili na tako imenovani »Iarovski Puši« in odtod tudi dobili svoje ime. Posebno starega očeta našega elavljence, Jožeta Pušnjaka, imajo starejši župljani še v dobrem spominu. Bil je posestnik in krojaški mojster. Krojaštvo se je v tej rodbini nepretrgano podedovalo od roda do roda. O imenovanem Jožetu so ljudje govorili, da »moli za celo faro«. Cerkveniško službo pri župnijski cerkvi je že od nekdaj skoraj vedno opravljal kak član Pušnjakove rodbine. Tudi naš jubilej opravlja razen županovanja že dolga leta službo cerkvenika in cerkvenega ključarja in lahko se reče, da bi težko našli kje v Sloveniji župana, ki bi bil razen velikega petka vsak dan pri sv. maši. Da sta si iz tako bogoljubne rodbine od treh sinov dva izvolila duhovski stan, je pač razumljivo. Dne 26. julija 1928 so presrečni starši, oče Roman in mati Roza, spremljala najstarejšega sina g. Mirka pred oltar. L. 1930 pa je božja previdnost ob enaki priliki dobremu očetu, sinu novomašniku in vsej župniji prinesla v kelih sladke medicine polovico grenkega in bridkega pelina. Ko se je pripeljal novoposvečenec g. Rupert domov, je mati Roza zdihovala na bolniški postelji. Dne 4. avgusta jo je smrt rešila zemškega trpljenja. Dva dni pozneje je bil pogreb. Cerkev je bila natlačeno polna in nobeno oko ni ostalo suho, ko je pristopil g. novomašnik k oltarju, bled in objokan, odtel v črni plašč in brez venca na glavi ter brez gloriole in blagoslova opravil prvo nekrvavo daritev za dušni pokoj nepozabne, zlate mamice...

Hud je bil ta udarec za g. župana. Vendar strefi in upogniti se ni dal. Izvrševal je in še izvršuje županske posle v blagor svojih občanov. Postrežljiv in uslužen do skrajnosti, rad pomaga vsakemu, kolikor je v njegovi moči. Naj ga do brotni Bog varuje in ohrani ter mu da dočakati še osemdesetletnico življenja!

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

NAZNANJAMO

da je že prejela ogromne množine pomladanskega in letnega blaga ter ga prodaja v povečanih prostorih največja domača trgovska hiša v Jugoslaviji - Stermecki - Celje št. 22. Prodaja ga po tako nizkih cenah, da se izplača vsakemu kupcu iz Slovenije priti v Celje; ako mu je to osebno nemogoče, naj piše po nov cenik in vzorce, kar bo le v njegovo korist.

Sodni zaključek občinskih volitev v Križevcih

Križevci pri Ljutomeru, 3. marca.

Vsem nam so še v spominu zloglasne občinske volitve iz leta 1933. Še sedaj se odigravajo epilogi teh volitev pred sodiščem.

Jutro zelo rado prinaša poročila o raznih sodbah proti bivšim županom — predstavnikom občin, kadar gre to njemu v prilog. V svoji pristranosti pa je prezrlo prinesiti poročilo o sodbi apelacijskega sodišča v Ljubljani, ko so bili obsojeni bivši občinski možje, JNS-arski veljaki iz Križevcev na Murskem polju gg. Skuhala Franc, Prelog Franc, Znidarič Vekoslav in Kosi Josip.

Za razumevanje vse zadeve naj najprej malo osvežimo spomin na dogodke, ki so se odigrali leta 1933. in leta 1934. v Križevcih.

Ker so prebivalci Murskega polja znani kot zavedni pristaši dr. Korošca, so stali JNS-arski veljaki l. 1933 pred težko nalogo, kako ukloniti naše zavedne Muropoljce. Ker na zmago niso mogli računati, so ponaredili izid volitev. Predstavnika naše liste so postavili v kot za peč, da ni mogel kontrolirati volitev. Kontroliral pa jih je kljub temu tako, da je iz enega žepa v drugega predeval fižol in koruzo in tako štel glasove za posamezno listo. Nič niso pomagali protesti, ukradli so nad 200 glasov in jih pripisali svoji listi.

Križevčani pa niso klonili! — Šli so od hiše do hiše in zbrali pisemne izjave vseh, ki so volili našo listo. Na ta način so zbrali preko 400 pisemnih izjav volivcev in jih s pritožbo vred odnesli na upravno sodišče v Celje. Tisti, ki so zbirali podpise, so bili sicer deloma zaprti, deloma ka-znovani z denarnimi globami, toda ta dokaz je bil tako prepričevalen, da je upravno sodišče v Celju volitve razveljavilo in odredilo nove.

Za te druge volitve, ki so bile 23. maja 1934, so se JNS-arski še bolj pripravili. Teror, že poprej neznošen, so še poosttrili. V Križevce so postavili kar 16 žandarjev, ki so lazili okrog hiš po vaseh. Toda niti 16 orožnikov ni bilo dovolj. Občina je najela zasebne stražarje in jih postavila v posamezne vasi, da so dan in noč stražili in pazili na naše vodilne možje. Čim se je kateri naših le premaknil kam iz hiše, je stražar tekel po orožnike in potem se je začelo zasledovanje. Najbolj je bila n. pr. zastražena Stara nova vas, kjer je poleg stalne orožniške patrulje bila več dni pred volitvami še posebna občin. straža, katero so tvorili razni sokoleški prvaki. Tudi pri teh drugih volitvah ni pomagal ne teror, ne bednostni fond, ne stražarji. Tudi pri teh volitvah so zmagali le za goljufijo, kar smo svojočasno že dokazali in v časopisju tozadevne dokumente objavili.

Leta 1935 pa je bila na občini v Križevcih uradna revizija. Ugotovila je, da je takratni župan in banski svetnik Skuhala Franc plačeval stražarje ob priliki drugih občinskih volitev z javnim denarjem, ki ga je dobila občina iz banovinskega bednostnega fonda; ugotovilo pa se je tudi, da so prejeli denar ljudje, ki sploh pri občini niso bili zaposleni.

Zadeva je prišla pred sodišče. Okrožno sodišče v Mariboru je o stvari razpravljalo dne 13. 4. 1937 po sodniku poedincu s. a. Lenartu Josipu in vse obtožence oprostilo. Državni tožilec je vložil priziv in tako je o zadevi razpravljalo tud Apelacijsko sodišče v Ljubljani pod predsedstvom s. a. s. dr. Mastnaka Lava in predsednikov s. a. s. Strasserja Vinka in dr. Ogoreutza Roberta. Apelacijsko sodišče je pritožbi ugodilo, pobijano sodbo razveljavilo in odločilo:

Obtoženi Skuhala Franc, Prelog Franc, Znidarič Vekoslav in Kosi Josip so krivi, da so v Križevcih in sicer:

1. Skuhala Franc kot predsednik občine Križevci dal delovodji Prelogu Francu nalog, da se naj vpišejo stražarji pri volitvah kot delavci (težaki) ter s svojim podpisom potrdil plačilni list za čas 22. 5. do 4. 6. 1934, da so prejeli kot delavci iz bednostnega fonda mezdo:

a) Vrbnjak Franc 132 din, Pajnhard Alojzij 72 in 44 din, Majcen Franc 168 din, Magdič 120 din, dasi so bili le vozniki.

b) Filipič Franc 120 din, Stajnko Ivan 120 din, Prelog Franc 120 din, Mavrič Franc 120 din, dasi so bili le stražarji pri volitvah.

c) Šajt Ivan 132 din, Vrbnjak Adolf 132 din, dasi sploh nista bila zaposlena.

2. Prelog Franc kot delovodja občine Križevci sestavil plačilni list, da so prejeli iz bednostnega fonda kot težaki mezdo zgoraj pod a, b in c navedeni ter sestavil plačilni list za čas od 6. do 18. julija 1935, da sta prejela Golinar Ivan 114 din, Stric Alojz 114 din, dasi sploh nista dela opravila, ter nasnoval Kosi Stanka, da je s podpisom Šajta Janeza in Vrbnjaka Adolfa potrdil prejem mezde za opravljeno delo.

3. Znidarič Vekoslav kot podpredsednik občine Križevci sodeloval pri sklepu občinskega odbora, da se uporabi bednostni fond tudi za plačilo stražarjem pri volitvah, kar se je tudi zgodilo, torej naklepno nasnoval Preloga, da je v plačilni list vstavil neresnične vpise navedene pod 1./b.

4. Kosi Josip kot blagajnik občine Križevci potrdil plačilni list za čas od 22. maja do 4. 6. 1934 z neresnično vsebino, da so prejeli iz bednostnega fonda kot težaki mezdo pod 1./b navedeni stražarji ter podpisal Kosija Stanka kot prejemnika mezde 90 din in Ivanjševca Antona kot prejemnika mezde 144 din za delo, ki ga nista opravila.

S tem so zakrivali prestopke zoper službeno dolžnost po § 397/1 k. z., oziroma Znidarič tudi po § 34. k. z. in se obsodijo po § 397/1 k. z. z uporabo § 71. stev. 5 k. z. Skuhala Franc na 500 din denarne kazni, Prelog Franc na 200 din, Znidarič Vekoslav na 400 din, Kosi Josip na 500 din denarne kazni, v primeru neizterljivosti pa Skuhala Franc na 9 dni, Prelog Franc na 4 dni, Znidarič Vekoslav na 7 dni in Kosi Josip na 9 dni zaporu.

Vsi obtoženci morajo nerazdelno nositi stroške kazenskega postopanja prve in druge stopnje, izvršitev kazni pa vsak zase.

Obtoženci Znidarič, Skuhala in Kosi Josip morajo po § 314 a. k. p. plačati vsak po 250 din povprečnine, dočim se Prelog Franc povprečnine oprostijo.

Priznanje se strinja s pričevanjem pod 1 a-c) navedenih ter s pričevanjem Golinarja in Strica, ter z vsebino plačilnih listov.

Menda se je s tem dovolj lepo zaključila komedija, ki jo je diktatorski režim po svojih kričavih proglasal za »iskanje izrazov ljudske volje«. Iz prvih krivičnih volitev se res ob istih ljudeh niso mogle roditi druge bolj pravične. Kdor je prvič ponaredil ljudsko voljo, je moral tudi drugič seči po nezakonitih sredstvih, da bi pokazal, da jo že prvič ni ponaredil. In vse to se je toliko let imenovalo »nacionalno delo«! »Jutro«, ki je zvesto botrovalo vsem dosedanjim diktaturam in ki si re da dopovedati, da »nacionalni ljudje« niso taki angeli, kakor jih ono proglašalo, o teh nepristranskih razkritjih seveda vestno molči in bo najbrž tudi še naprej molčalo, zato smo to morali povedati mi, da naše besede o njih potrdimo z njihovimi dejanji.

Ciril-Metodov zbor v Gorici

V nedeljo, 6. t. m. bo gostoval svetovno znani zbor zagrebske grškokatoliške katedrale v Gorici. Koncert bo predpoldne v goriškem Verdiejevem gledališču. V četrtek zvečer je bil zbor v Trstu in je dosegel vsestranski uspeh. Za koncert vlada v vseh krogih živahno zanimanje, kajti sloves, ki gre z zborom, nam obeta in jamči izreden umetniški užitek.

Cestni odbor v Metliki

Z ukinitvijo okrajnega glavarstva v Metliki je bil ukiniten tudi okrajni cestni odbor in priključen k okrajnemu cestnemu odboru v Črnomlju. Ker je pa bil že od nekdaj cestni odbor v Metliki, je bilo poslovanje za metliški kot težavno. Prizadete občine so zato poslane g. banu spomenico, v kateri so prosile, da bi se spet ustanovil okrajni cestni odbor v Metliki. Ban g. dr. Natlačen je želji ugodil in že imenoval člane novega cestnega odbora, ki so: Ivan Malešič, župan, Metlika, Anton Bajuk, Drašič 8, Peter Pezdirc, župan, Gradac, Jože Nemanič, Zeelebej, Leopold Nemanič, Suhor, Franc Petrič, Trnovec, Anton Lovšin, Križevska vas, Janžekovič, Radovica, Kralj, Podzemelj, Kambič, Črešnjavec, Janko Relič, Vel. Lešče. Za načelnika je bil izvoljen g. Anton Bajuk, za podnačelnika pa Ivan Malešič. G. banu najlepša zahvala za to ustanovo, ki jo tako nujno potrebujemo v Metliki, ker so naše ceste v zelo slabem stanju.

Odkup Prešernove rojstne hiše po šolski mladini

Prispevki za odkup Prešernove rojstne hiše po šolski mladini že prihajajo in je odziv učencev in učiteljsva v splošnem zelo lep. Pri tem je opazila kr. banska uprava, da se vsa šolska vodstva ne drže natančno navodil, danih v tukajšnjem odloku IV. No. 20704/1 z dne 1. dec. 1937. Tam je naročeno, da naj ima vsaka posiljka naslednje podatke:

1. Število učencev; 2. vsota prispevkov vseh učencev; 3. vsota prispevkov ostalih darovalcev; 4. skupna vsota vseh prispevkov. — Vsi ti podatki so nujno potrebni, ker bo po zaključitvi zbirke izšlo poročilo, ki ga bodo dobile vse šole in ki bo vsebovalo omenjene štiri podatke. Zato opozarja kralj. banska uprava vse šole, ki prispevkov še niso poslane, naj se natančno drže navodil v okrožnici.

Tiste šole pa, ki so prispevke že poslane, a niso navedle zahtevanih podatkov, naj to nemudoma store naknadno.

Vse zbirke naj se zaključijo s 15. marcem in naj se denar takoj pošlje.

Po pooblastilu bana: načelnik prosv. odd.: dr. Sušnik, s. r.

Stednja, sigurnost in trajnost — so tri odlike prave Rata

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 6. marca: (Prva postna nedelja.) Perpetua in Felicitas, mučenici.
Ponedeljek, 7. marca: Tomaž Akvinski, cerkveni učenik.
Torek, 8. marca: Janez od Boga, spoznavalec; Julijan, škof.

Novi grobovi

† Prevalje. V soboto, dne 5. t. m. je v jutranjih urah za vedno zatisnil svoje trudne oči g. Ivan Pušelj, žel. upokojenec v Farni vasi pri Prevaljah. Bil je globoko veren, srčno dober in skrben oče svojim dragim. Naj počiva v miru! Prizadetim svojim naše sožalje!

Osebnosti

— Zupnik in duh. svetnik Anton Ravšl — častni občan. Občina Cirkovce na Dravskem polju je imenovala domačega gospoda župnika za častnega občana. Gospod Zupnik Ravšl to odlikovanje tudi zasluži. V svojem nad 30-letnem delovanju je svojim faranom in občanom najboljši vodnik in svetovalec v duhovnih in gospodarskih zadevah. Vzorno opremljena župnijska cerkev, novo župnišče, Posojilnica in Strojna zadruga so njegovo delo. Najbolj pa mu je ves čas pri srcu napredek verskega življenja v župniji. Gospodu župniku vsi iskreno čestitamo!

alarmno patro, tako da je zaradi hrupa takoj opozorjena vsa hiša in okolica. Seveda more odstraniti z vrat tako napravo le tisti, kdor ima ključ od nje. Če pa hoče nepoklicani odpreti le za 1 cm na stečaj vrata ali okna, se takoj oglašajo alarmni strel. Naprava je zelo praktična ter zelo priročna zlasti za take naselbine, ki so daleč od krajev z orožnimi kleti, pa tudi v mestih bi nemara marsikomu ustregla, zlasti lastnikom skladišč, vinkov in drugih klet, samotnih hiš, kamor se vlomilci najraje splazijo. G. Savine je že dobil nekaj interesentov, kdor pa se za tak izum še zanima, naj si model ogleda sam. G. Savine stanuje na Šmartinski cesti 6 v Ljubljani. Delo in ideja tega invalida na vsak način zasluži priznanje.

IVAN NOČ KLAVIRSKI KONCERT 11. III.

— V prekrasno Budimpešto s posebnim vlakom »Putnik« Maribor od 25. do 30. maja. Vožnja samo 190 din. Pohitite s prijavitelji! Prospekti, informacije in prijave pri »Putniku« Maribor—Celje—Ptuj—Gornja Radgona—Št. Ilj—Dravograd!
— Vsem državnim in samoupravnim upokojencem in aktivnim državnim in samoupravnim nameščencem dravske banovine! Banovinsko društvo državnih in samoupravnih upokojencev za drav-

Prejeli smo veliko izbiro pomladnih novosti

ZA DAMO: elegantne plače, paletio, kostume
ZA GOSPODA: moderne površnike in obleke

LUKIČ - Ljubljana, Stritarjeva ul. 9

— Euharistični kongres v Budimpešti. V času od 25. do 30. maja 1938 priredi Zveza za tujski promet v Sloveniji, zastopništvo Putnika v sporazumu s stalnim odborom za euharistične kongrese v Jugoslaviji in v sporazumu z knezoškofijskim pooblaščenjem za ljubljansko škofijo g. Jernejem Hafnerjem romanje na 34. svetovni euharistični kongres v Budimpešto. Sporede in cene potovanja smo razposlali skupno s prijavitelji vsem euharističnim župnim uradom. V vseh poslovalnicah Putnika v Sloveniji se dobe podatki in navodila glede vožnje prehrane in prenočišča ter skupnega potnega lista, kakor vse ostalo. Poleg tega je Putnik preskrbel, da se lahko za romanje v Budimpešto določeni znesek vplača v treh mesečnih zaporednih obrokih. Odhod na romanje iz Ljubljane je določen na dan 25. maja ob 8 s prihodom v Budimpešto ob 6 zvečer. Romarji se vračajo 30. maja okoli 6 zjutraj.

Redna stolica

Leopold
Oglas reg. S. Br. 31420 dne 24. XII. 1935.

— Občni zbor Slovenskega katoliškega akademskoga starišstva bo dne 19. marca 1938 ob pol desetih dopoldne v dvorani Akademskoga doma, Miklošičeva c. 5. Na dnevnem redu so poročila odborov in preglednikov, volitve novega odbora in odsekov ter sklepanje o samostojnih predlogih. — Morebitne samostojne predloge je treba javiti odboru pisмено vsaj tri dni pred občnim zborom. — Odbor SKAS.

Danes ob 5. in 8. v frančiškanski dvorani slavnostna predstava: „Z don Boskom soncu naproti“.

— Iz Aleksandrije od ondotnega Prosvetnega društva »Jugoslavski dom« prihaja prošnja za slovenske knjige. Na tisoče in tisoče slovenskih deklet je zaposlenih v Aleksandriji, kjer imajo tudi svoje zavetišče pri selskih sestrah Slovenkah. Nedeljske popoldneve, pa tudi drugi prosti čas bi rade porabile za čitanje slovenskih knjig. Obrabimo se na slovensko javnost, da pošlje prečitane knjige na Prosvetno zvezo, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7, ki jih bo odposlala v skupnem zaboju slovenskim dekletom v Aleksandrijo. Preglejte svoje knjižne zbirke in knjižnice ter odstopimo našemu življu v daljnem Egiptu slovensko pisano besedo.

— Za velikonočno potovanje v Rim od 13. do 20. aprila je na razpolago še par mest. Potuje se v II. razredu brzovlaka v Florenco, Rim, Neapelj in na Vezuv. Vsi stroški za vožnjo, hrano in stanovanje, za železnico na Vezuv, za avtoizlet v Lago Albano in ogledovanje mesta, obisk katakomb in cerkv z našajo 1800 din. Priglasiti se je treba do 10. marca pri Prosvetni zvezi v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

— Zanimiv izum ključavničarja invalida. G. Jožef Savine, ključavničar in invalid, nam je razkazal zanimiv izum, s katerim se je trudil že dalj časa ter je sedaj izdelal popoln model. Gre namreč za signalno napravo, ki opozarja lastnika oziroma najemnika hiše pred vsiljivci, zlasti pred vlomilci. Je to mala naprava, ki se da pritrditi na vrata, okna, na omare in ki se sama od sebe sproži ter vžge pripravljeno

Novost pri uporabljanju kreme za čevlje

ILIRIA
krema
Golob & Kelyubljana
PO UPORABI DOBRO ZAPRETI

sedaj
s praktičnim odskočnim pokrovom

Hubertus milo, res domače, slovensko milo!

— Tovariši medicinci, ki nameravajo nadaljevati študij na zagrebški univerzi, dobe vse potrebne informacije za vpis pri klubu medicincev AKD Danice v Zagrebu, Gajeva 4. II. nadst., levo.
— Vinski sejem v Ljutomeru dne 8. marca obeta lepo udeležbo. Prijavljenih je že nad 110 vzorcev vina. Tudi gostje so se že prijavili.
— Izlet na Dunaj z luksuznim avtomobilom »PUTNIKA« Maribor ob priliki pomladanskega velesajma od 13. do 15. marca. Vožnja in vizum le 260 din. Takojšnje prijave pri »PUTNIKU«, Maribor—Celje—Ptuj.

— Pomemben praktičen izum pri uporabi kreme za čevlje. Naša domača tvornica, ki izdeluje prvovrstno »Ilirija« kremo za čevlje, je uvedla posebno praktično, patentirano novost pri svojih škaflijah, tako, da na en pritisk pokrovec odskoči, vendar pa ostane isti še vedno pritrjen na škaflijo. To je posebno važno zaradi tega, ker se je pri odpiranju pokrov od sedaj dostikrat pokvaril ali pa izgubil, zaradi česar se je krema hitro posušila. Tej pomanjkljivosti je sedaj konec, ker bo ta novost pripomogla k temu, da se krema ne bo več izsušila. Gospodinjam pa bo mnogo prihranjeno, ako bodo uporabljale kremo s to praktično novostjo.

KINO SLOGA
Bivša olimpijska prvakinja **SONJA HENIE** je dosegla pri premijeri filma nedosegljiv uspeh. Publiko je nadvse navdušena nad lepo vsebino in izpopolneno režijo tega prekrasnega filma.
Čudovita glasba ruskega komponista Borodina iz poznane opere Knez Igor, idealni smuški tereni in nadvse lepa zimska pokrajina, impozabilni, slavljeni, komični prizori, smeh in zabava kot v malokaterem filmu.

— Belgijske državljane, bivačaje na ozemlju Dravske banovine, naproša kr. belgijski konzulat v Ljubljani, da vpošljejo v svrhu izpopolnitve matrice svoje rodbinske podatke z navedbo poklica.
— Izleti! Od 13.—16. marca na Dunaj, od 18.—20. marca v Idrijo, od 19.—20. marca v Gorico ali Trst, od 21.—22. aprila v Rim. Prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, telefon šte. 26—45. Vhod iz Prešernove ulice.

— Igrekazi za postni in velikonočni čas. Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani priporoča sledeče igre za to priliko: Gregorin. V času obiskovanja, pasijonska drama, din 26, vez. din 38. Romuald, Slovenski pasijon, prolog-predigra, 14 slik in zaključni zbor. Priredil Niko Kuret, din 20, glasbeni del Stanko Premrl, din 10. Drabosnjak, igra o Kristusovem trpljenju (iz leta 1818.), priredil Niko Kuret, din 20. Drabosnjak, igra o izgubljenem sinu, v prologu in 7 nastopih, din 20. Meško. Pasijon, velikonočni misterij v 7 skrivnostih in s 3 predpodbami, din 16, vez. din 24. Herwig. Velikonočna igra, poslovenil Jože Vovk, din 20, glasbeni del Matija Tomc, din 10. Hofmannsthal. Siebernik, priredil Oton Župančič, din 28, vez. din 40. Salomon. Krizev pot (Ljudski oder IV. letnik), din 15. Časopis »Ljudski oder« (letnik V., št. 4.) prinaša glede teh in še več drugih igrokazov za ta čas potrebne podatke o scenariji, kostumih itd.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 5. t. m. je objavljen »Dodatek h konvenciji o trgovini in plovi, sklenjeni med Jugoslavijo in Francijo«, dalje »Poslovnik Zveze notarskih zbornic kraljevine Jugoslavije«. »Pogoji in navodila za carine prosti uvoz semen kulturnih rastlin zaradi gojitve boljših vrst« in »Popravek v banovi odločbi o otvoritvi in trajanju strokovnega tečaja za občinske uslužbence«.

— 4-dnevni avtoizlet v Gorico—Trst, na željo tudi v Padovo—Benetke, 18. do 21. marca. Priglasite se takoj za pojasnila »Družini božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Za materinsko proslavo nam nudi najboljšo gradivo zbirka iger z naslovom »Slovenski mater« z

KINO MATICA 21-24 Premiera velikega filma po motivih L. Tolstoja

(Les nuits blanches de St. Petersburg)

V vrtincu belih noči

Višek režije, glasbe, lepote in dejanja!

Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri.

glasbeno prilogo. Naroča se na »Mladi oder«, Ljubljana, in na Jugoslovansko knjižarno v Ljubljani. Cena zbirke 20 din, glasb. priloge 8 din. — Tri izvrzne igre izidejo v založbi Mladega odra, vse istega avtorja Joža Vombargarja: »Krik krvi«, žaloigra, »Ogenj«, komedija, in v novi, predelani izdaji, »Vrtnitev« (žaloigra). Odr, ki reflektirajo na eno ali drugo teh iger, naj to čimprej sporoče na naslov: Mladi oder, Ljubljana, ali na Jugoslovansko knjižarno v Ljubljani.

— Za romanje na Trsat z izletom na prekrasni otok Rab, kakor tudi za romanje k M. B. Zdravju v Split z izletom na otok Hvar, je letos izredno veliko zanimanje. Navodila z lepimi slikami pošilja brezplačno: »Družina božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Izlet v Gorico—Udine in Trst, ki ga priredi z avtobusom v dnevi 19. in 20. marca t. l. Zveza za tujski promet v Sloveniji, Kranju in na Jesenice samo do 16. marca. Cena vožnje s kolektivnim potnim listom 140 din. Za prehrano in prenočišče preskrbljeno.

— Nasveti in navodila, kako uspešno uporabljamo najrazličnejša sredstva za čiščenje oblek in drugih predmetov v gospodinjstvu so vsaki gospodinjici nujno potrebna. Zato si nabavite za 3 din knjižico »Praktični nasveti gospodinjici«. Plačljivo tudi v pisemskih znakih. Naroča se pri upravi Vigredi, Ljubljana, Masarykova cesta 12. Vzemajna zavarovalnica.

— Glasbeni festival v Dubrovniku. Od 18. do 22. aprila bo v Dubrovniku velik glasbeni festival, pri katerem bodo sodelovali godba kraljeve garde, vsa zagrebška filharmonija, zagrebški kvartet in jubilat goslač Zlatko Baloković, s katerim pride tudi kompozit Charlespentier, ki je zložil posebno glasbeno delo v čast 25-letnice Balokovičevega umetniškega delovanja. Pri tem festivalu bosta sodelovala tudi znani dirigent Louis Single in virtuos na klavirju Hanum Sluzi. Za ta glasbeni festival, ki se bo ponovil nato še v Splitu, vlada veliko zanimanje. Zaprošena je tudi olajšava pri železniški in pomorski vožnji.

— Katera bav vam je najljubša? Seveda, če se pri tem spominimo na zobe, bomo brezdvomno dobili največ odgovorov za belo barvo. Če pa smo že pri zobeh, potem mislimo gotovo na Cimean, ki napravi zobe snežno bele!

— Za spremembo obrtnega zakona. Obrtniški odsek Zbornice za IOI v Novem Sadu je na svoji seji razpravljal o potrebi spremembe in izpopolnitve obrtnega zakona. Obrtni odsek je sklenil predlog, kako naj se zakon spremeni, to je, da bodo v bodoče nastavljeni strokovnjaki za posamezne obrti, dalje zahtevali obrtniki spremembo uradnega postopka s koncesijami za obrtniške delavnice, za seje in tržne cene, dalje zahtevali spremembe odredb o organizaciji prisilnih obrtniških združenj in nove določbe o pobijanju šumarstva.

— Dalmatinska zelenjava za Čehoslovako. V Split je prispel zastopnik Zveze uvoznikov sadja in zelenjave iz Prage, ki hoče tam proučiti vprašanje nakupa karfiolov in zgodnjega krompirja za Čehoslovako. Lani so Čehoslovaki naročili pri nas okoli 100 vagonov karfiolov. Največ so jih Dalmatinci pridelali v okolici Trogirja, nekaj v Kaštelih in v Splitu samem. Čehoslovaki uvozniki pa so se sedaj pričeli zanimati tudi za drugo zgodnjo zelenjavo. Dalmatinci so v omenjenih treh krajih samo letos nasadili 6 milijonov sadik karfiolov.

— Banovinski turistični svet dravske banovine (zbor) ima svojo drugo redno zasedanje v ponedeljek, 14. marca t. l., v stekleni dvorani banke palače v Ljubljani na Bleiweisovi cesti, s pričetkom ob 10 dopoldne. Dnevni red: 1. Otvoritev zasedanja; 2. posloven poročilo z delovnim programom; 3. odobritev računskega zaključka; 4. tujskoprometna propagandna in informacijska služba (referat); 5. samostojni predlogi, slučajnosti. Pristop na zasedanje imajo člani banovinskega turističnega sveta in povabljeni gosti.

Slovenigrade

Pojasnilo! Na vankundevna vprašanja pojasnim sledeče: Moj prejšnji urarski pomočnik Maks Vranč ni moj sin, ampak nečak, ter tudi ni v nikakršni zvezi z mojim urarskim obratom. Mojo urarsko obrt vodim vedno sam v svoji lastni hiši (noleg gostilne Gajšek) in imam za pomoč sedaj izvrstnega urarskega pomočnika. — Henrik Vranč, urar, Slovenigrade.

Iz Julijske krajine

Smrt uglednega moža. Na Oslavju pri Gorici je umrl po kratki bolezni tamosnji posestnik Jože Klanjšček, star 74 let. Pokojnik je bil trden gospodar, ki je zaradi svoje značajnosti užival velik ugled v soseski in v vsej gorilski okolici. Bil je živahen, vesele narave in je zelo ljubil petje. Zato so mu pri pogrebu, ki se ga je udeležilo nenavadno dosti občinstva, domači pevci zapeli na domu in v cerkvi dve ubrani, v srcu segajoči posmrtnici. Lepa vrsta vencev ga je spremljala na zadnji poti. Počival v miru blaga duša!

Od granate smrtno razmesarjeni dobi na licu mesta sv. olje. »Ponedeljski Slovenec« je poročal o strašni nesreči, ki se je pripetila zaradi eksplozivne vojne granate v Tolmini. Naj tisto poročilo nekoliko izpopolnimo! Janez Leban, p. d. Jakoncčev na Rodnah in France Rutar, p. d. Mohčev, oba iz Tolmina, sta na Ločah na cesti, ki pelje iz Tolmina proti Čadrgu, hotela izprazniti granato, ki sta jo našla v bližnjem grmčevju. Obkolila ju je kopica otrok, ki so radovedno opazovali nepremišljeno početje. Mimo pride domačin in nažene otroke, češ, da se lahko zgodi grozna nesreča. Komaj so se otroci razpršili in se je previdni svarilec oddalil kakih 50 m, je divje počilo in mladeniča sta ležala v svoji krvi onesveščena na tleh. Par hipov zatem je vee prepaden stopil na kraj nesreče tolmünki kaplan g. Šarf, ki je bil nesel sv. popotnico v čadrske hribe in se je ravno vračal. Nudil se mu je pretresljiv prizor: Leban je ležal tam negiben z razparanim trebuhom in številnimi ranami, Rutar je bil pa ves črn, osmojen po obrazu in tudi nezavesten. G. kaplan je takoj spoznal, da za Lebana ni pomoči in ga je hitro dal še v sv. olje. Res je tudi neprevidni mladenič po štirih urah bridkega trpljenja tam na cesti izdihnil. Rutarja so prepeljali v gorisko bolnišnico, za njegovo življenje pa ni nevarnosti.

Sredi zime bi kmalu umrli zaradi vročine. Zadnje nedeljo popoldne so trije tržaški delavci stopili v javno ogrevalnico v ulici Cirovca, da bi se v gorki sobi kaj pomenili. Posedli so okrog velike peči, ki je

Brežiške ceste

Z izbranimi besedami nekega pivsko navdahnjenega romarja je v nedavnem času »dravoban-sko glavno glasilo« dvakrat polnilo poročila o cestnih razmerah v brežiškem okraju. — Poročila so bila primerna duševnemu obzorju pisca in morebiti tudi tiste »širše javnosti«, ki v brežiškem okraju prisega na jutranje ideale. Resni ljudje seveda tako duševno hrano odločno odklanjajo. Prebavljajo naj jo pivsko navdahnjeni dopisnik in njemu sorodni živeli, — ter morebiti kak brežiški mešan, ki mu čast dopušča, da ga njegovo glasilo pita s takimi duševnimi proizvodi. — Na čorbo, ki je izpadla možganom pivsko navdahnjenega »romarja«, ne bomo odgovarjali.

V »Jutru« z dne 1. marca se je okorajil neki anonimni brežiški mešan in je skušal unazice brežiškim davkoplačevalcem nekaj po njegovem mnenju kritike vrednih pripomb na račun brežiškega cestnega odbora. — Dopisniku in onim davkoplačevalcem, ki jim še sveti brežiška napredna luč, bomo pojasnili tiste pripombe še z druge strani, da ne bo resnica preveč sprta z njimi. — Dopisnik trdi, da pomein nezgoda, ki se je pripetila avtomobilu cestnega odbora, »poseg v že itak prazne žepke prebivalstva«. To more trditi samo brežiška napredna luč iz dopisnikove glave, komur pa svetli luč resničeljubnosti, se lahko vsakdo prepriča na pristojnem mestu, ako že sam ne more tega vedeti, — da bo plačal škodo tisti, po čigar krivdi je avtomobil poškodovan. Krivdo bo pa itak ugotovilo nepristransko sodišče. — Tudi brez svetlobe brežiške napredne luči.

Najljubši način kritike so povšalne obdolžitve. Zato na domisleke jutranjega dopisnika glede starosti avtomobila, njegovih šviganj po cesti itd. ne bomo odgovarjali. — Pametnim ljudem ni treba pojasnjevati. Saj vedo, da avto ni kupljen v ta namen, da bi stal v garaži, ampak da opravlja svoje, po pravilniku določene naloge.

Jutranjemu dopisniku svetujemo, naj ne vprašuje preveč po tem, koliko kilometrov je prevozil in koliko bencina je potrošil mladi avto. Saj to pojasnilo more dobiti vsakdo, če mu sveti brežiška napredna luč ali pa ne, na pristojnem mestu. Tam bo lahko dobil še tudi druga pojasnila, ki bodo povedala zelo neprijetne novice za JNS-napredno brežiško luč. — Da bo zvedel dopisnik, kakaj avto ni bilo zavarovan, naj posveti s svojo napredno lučjo v zakonite predpise. Bo tam dobil odgovor.

Upamo, da bo kmalu prilika, da bomo posvetili z drugačno lučjo na ravnanja in dogajanja v nedavni prošlosti, ki so se takrat godila brez vsake kritike. — Kritiko so takrat gotovi krogi tudi s silo, če ni šlo drugače, odklanjali. — Bomo prinesli nekaj številčnih podatkov iz tedanjega ravnanja z javnimi sredstvi in jih primerjali s sedanjimi. — Takrat se bo najbrže tudi brežiška napredna luč morala skriti pod mernik.

Da bo vedel jutranji dopisnik pravi naslov, kjer se lahko informira, kdo je napravil razpored za nabavo gramozja za posipanje brežiških cest in zakaj so tako slabe ceste, — naj se obrne kar na bivšega cestnega načelnika. — Kakor nam je znano, se je vse to uredilo v dobi njegove funkcije. On bo morebiti tudi lahko pojasnil, zakaj je dal iz sredstev cestnega okraja postaviti betonsko vrtno ograjo svojemu tajniku in še marsikaj. — Ko pride prilika, mu bomo dali na razpolago še marsikaka vprašanja, da jih bo stavil pristojnemu človeku.

Cestarje postavlja banska uprava. Jutranji dopisnik menda ni tako naiven, da bi mislil, da bo banska uprava njega in njegovega pivsko navdahnjenega kolega vpraševala za mnenje, kdo je vreden in potreben nastavitve za cestarja. Tisti časi, ko sta ona dva pomagala nastavljeni in premeščati ter odpuščati javne nameščenice, so za vselej za nami.

H koncu poudarimo še to: zaman so vsa dosedanja zaletavanja raznih jutrovnih dopisnov v cestni odbor brežiški. — Uradovanje pri cestnih odborih se je popolnoma predrugačilo. Niti odborniki niti uradništvo ne smatrajo pisarno za svoj privatni kabinet, marveč morajo z zavijanimi rokami popravljati zavoženo in zanemarjeno od zore do mraka. Sedaj je vsak nameščenec mož na svojem mestu in ve, kaj je v javni službi storiti dolžan. Popivanja so dandanes neznana v — cestni pisarni. — Kadar bo primeren čas, se bomo pa še pogovorili.

60 let zakonskega življenja

Izredno slovesnost smo doživeli v St. Ilju pod Turjakom. Zakonca Franc in Katarina Založnik iz Komisije eta obhajala biserno poroko. Pred 60. leti eta Kohov oče in mati začela skupno življenje. Bog ju je ohranil še zdaj čvrsta in zdrava. V poletju eta še prihajala ob nedeljah k sv. maši, čeprav eta morala napraviti dve uri in pol dolgo pot. Nihče pa ne bi prisodil Kohovemu Francu, da ima za seboj že 70 let težkega dela; ves čas je zaposlen pri tukajšnjem lesnem podjetju veleposestnika g. Pergerja in še zdaj pridno dela; pač čast za delodajalca in za delavca.

Delavci podjetja g. Pergerja so hoteli to redkost prav posebno proslaviti. Ob pol 11 je bila v farni cerkvi sv. maša z obredom biserne poroke. Cerkev je bila polna kot ob nedeljah. Nato eta se slavljenca z gosti odpeljala v St. Lenart, kjer je bila pri Viktorju Planinšču prava »ohcet«. Prijetno eta iznenadila, ko eta »ženin in nevesta« po dolgih letih zopet enkrat zaplesala staro polko in valček. Slovesnosti in gostije so se udeležili tudi gospod župnik, gospod kaplan in g. Perger z uradnim svetom. Kohovima bisernjakoma kličevo: Bog živi!

Zlati jubilej „žlahtnih“ obrtnikov

Ljubljana, 5. marca. Med strokovnimi obrtniškim organizacijami, ki se v današnjih, za obrtnika morda od vseh stanov najtežjih časih trudijo izboljšati položaj svojih pripadnikov, zavzema važno mesto Zdrženje urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev. Časi, ko so te obrtniške stroke cvetele, so že davno minili in danes so tudi ti »žlahtni« obrtniki prisiljeni, da se z ramo ob rami z drugimi obrtniki bore za obstanek.

Zdrženje urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev, ki združuje v svojih vrstah te obrtnike na ozemlju bivše Kranjske in delu Stajarske, je imelo sredi v Trgovskem domu svoj redni letni občni zbor, ki je bil združen s skromno proslavo 50 letnice obstoja združenja.

Zborovanje je začel predsednik združenja gosp. Černe, ki je pozdravil zastopnika župana doktorja Adlešiča, komisarja dr. Freliha in vse navzočne ter se nato v toplih besedah spominjal med letom umrlih članov gosp. Josipa Eberla, ki je bil 15 let član uprave združenja ter je v oporoki volil podpornemu skladu združenja 4000 din, dalje urarja g. Fabjana iz Novega mesta, pasarja g. Menceja iz Ljubljane in urarja gosp. Janežiča iz Starega trga. Omenil je tudi številne jubileje poedinih članov združenja ter se zahvalil članom uprave za njih vestno sodelovanje.

Običajno tajniško poročilo je podal tajnik združenja g. Kramaršič. Položaj strok, ki so organizirane v združenju, se ni izpremenil. Zaposlenost je ostala neizpremenjena. Zlasti preživljata hude čase urarska in zlatarska stroka, ki živitarita samo ob popravilih. Nekoliko boljši je položaj v ostalih treh strokah. Kakor vse obrtniške stroke, tako tudi urarje, zlatarje itd. teže davčne razmere. Zdrženje je imelo konec leta 1937 98 članov, in to 66 urarjev, 15 zlatarjev, 5 optikov, 3 graverje in 6 pasarjev. Pristopilo je 9 novih članov, 5 pa jih je bilo izbranih. Dalje je v združenju organiziranih še 85 pomočnikov in 31 vajencev. — V naslednjem je tajnik našteval razne zadeve, glede katerih je združenje nastopalo, da zaščiti pravice svojih članov. Gre predvsem za nekatere trgovce z urami, ki, dasi nimajo potrebne obrtne koncesije, ustanavljajo v svojih lokalih urarske delavnice ter namenjajo v to svrhu urarske mojstre. Lansko leto je bil en tak trgovec v kazenskem postopanju pred mestnim obrtnim oblastvom. V preteklem letu je bilo rešeno vprašanje enotnega jamstva za prodane ure, tako da se za žepne ure v vrednosti nad 100 din in budilke v vrednosti nad 60 din daje enoletno jamstvo, za ure in budilke pod navedenima vrednostima ni jamstva. Za urarska popravila se daje polletno jamstvo. Zdrženje je po svojih zastopnikih sodelovalo pri vseh važnejših gospodarskih akcijah za izboljšanje položaja obrtniškega stanu. Zlasti je združenje ostro nastopilo proti šušmarjem, ki so zelo številni v strokah, organiziranih v združenju.

V imenu župana dr. Adlešiča je nato mestni komisar dr. Freljih toplo čestital združenju k 50-letnici ter podal še nekatere pojasnila z ozirom na tajniško poročilo.

Josip Kuhar - 70 letnik

Danes slavi ugledni šentvitski obrtnik, mizarski mojster gosp. Josip Kuhar 60-letnico svojega rojstva, obenem pa slavi 30 letnico, od kar živi v srečnem zakonu z gospo Ano in tudi 30-letnico, od kar je naš zvesti naročnik. Gosp. Josip Kuhar je doma iz Cerklj ter je prepotoval v mladosti mnogo svet, saj je bil dvakrat v Ameriki. Pred 30 leti je prišel tudi z lastno delavnico, ki jo je razvil v eno najbolj znanih šentvitskih podjetij, katerega prvovrstne izdelke smo občudovali tako na šentvitskih razstavih kakor na velesejmu. Iz zakona se mu je rodilo 5 otrok, od katerih je najstarejši, Joško, topničarski poročnik, hčerka Anica je poročena s trgovcem Ramovšem na Ježici, Julijana pa z uglednim trgovcem Globelnikom, lastnikom trdnice »Mocca« v Franciškanski ulici, doma pa eta ostala še hčerka Marinka in sin Slavko, ki je določen za naslednika v očetovem podjetju. Našemu zvestemu naročniku g. Josipu Kuharju želimo, da bi doživel še mnogo srečnih let ob obćem spoštovanju vsega sorodstva, prijateljev in znancev.

O novelizaciji obrtnega zakona in o predlogih, ki jih je tozadevno stavilo združenje, je poročal tajnik g. Kramaršič. Najvažnejša sprememba, ki jo je predlagalo združenje, je, naj se trgovanje z urami in zlatino dovoli samo urarjem in zlatarjem.

Nato eta bila soglasno sprejeta obračun za preteklo in proračun za prihodnje leto ter odobreno nadzorstveno poročilo, ki je predlagalo razrešeno s pohvalo. Izpraznjena mesta v izpraševalni komisiji za pomočniške izpite je občni zbor spopolnil. Prečitan je bil še nov pravilnik za podporni sklad združenja, iz katerega dobivajo podpore ubožni člani in rodbine, nakar je imel predsednik g. Černe govor.

O 50 letnici združenja. V vznešeni besedah se je spominjal pionirjev združenja ter poudaril, da se je združenje odločilo za povsem skromno proslavo 50 letnice ter smatralo za v današnjih časih najbolj umesten zunanji izraz društvenega jubileja podelitev podpor po 500 din desetim najbolj potrebnim članom. — Rojstno leto združenja je 1888, ko je bila v Ljubljani ustanovljena zadruga urarjev in optikov za mesto Ljubljano. Štela je 8 članov, prvi predsednik pa je bil Nikolaj Rudholzer. Zadruga se je krepkeje pričela uveljavljati leta 1910, ko je bil izvoljen za predsednika g. Vilko Krapež, ki je ostal na čelu organizacije do leta 1935, ko je zaradi prezaoplenosti odložil predsedstvo ter bil ob tej priliki izvoljen za prvega častnega člana združenja. Najbolj intenzivno delo se je pričelo po vojni. Leta 1919 je bila stara zadruga za mesto Ljubljano likvidirana in ustanovljena je bila zadruga za ljubljansko oblast. Leta 1923 je bila ustanovljena pokrajinska zadruga za Slovenijo, ki pa ni dolgo delovala, kajti kmalu so se odcepili Mariborčani, zadruga pa je izpremenila svoj naziv v združenje. Predsednik se je spominjal vseh umrlih članov in se še živčim zahvalil za njih delovanje. Leta 1923 je bil na iniciativno podpredsednika združenja g. Zajca ustanovljen podporni sklad. Predsednik je elednjič čestital tajniku g. Kramaršiču k 15 letnemu jubileju dela v upravi združenja ter mu v znak priznanja izročil lepo darilo. — Zborovanje se je nato v najlepši slogi zaključilo.

HERSAN ČAJ

Deluje dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvic. Pomaga pri arteriosklerozni in hemeroidih. Olajšuje muke in bolečine pri revmatizmu in protinu. Ublažuje bolečine pri mesečnem perilu in menzi. Odstranjuje motnje debelenja in napravi vitke.

Dobiva se v vseh lekarnah! Reg. S. br. 10890/33.

Mariborski spomenik na trgu Svobode

Odločitev še ni končana, ker je večina mnenja, da trg ni primeren za spomenik

Maribor, 5. marca. Odbor za počastitev spomina blagopokojnega kralja Aleksandra I. v Mariboru je imel po daljšem presledku zopet sejo. Na dnevnem redu je bila sestava nove žirije ter vprašanje določitve prostora za spomenik. Obe vprašanji je odbor na snočnji seji rešil. Kot prostor za spomenik se je določil trg Svobode, v novoumenovani žiriji pa so sedaj sami slovenski strokovnjaki iz Maribora in Ljubljane. Ta žirija naj bi v kratkem razpisala natečaj za spomenik.

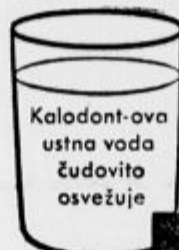
Kaže, da je s snočnim sklepom odbora za postavitev mariborskega spomenika to vprašanje po treh dolgih letih vendar krenilo z mrtve točke, dasi tudi ta odločitev še ni končnoveljavna. Postavitev spomenika na trgu Svobode je namreč ozko povezana z vprašanjem regulacije tega trga. Regulacijski načrti pa še niso niti narejeni, še manj pa od pristojnih mest odobreni, tako da bi znalo trajati še nekaj let, preden bi dobil trg svojo novo obliko. V sedanjih podobni primeren za noben spomenik. Vprašanje je, če bo postal po regulaciji takšen, da bo tvoril lahko primeren okvir za reprezentativen likovni spomenik. Regulacija sama pa je preračunana za Trg Svobode na najmanj pol milijona dinarjev.

Denarno vprašanje spomenika je rešeno zadovoljivo. Zbranih je sedaj okrog 800.000 din, kar vsekakor zadostuje za ta namen. So pa v mariborski javnosti in tudi v odboru samem mnjenja glede mesta in oblike spomenika še vedno deljena. Nasprotniki likovnega spomenika navajajo tehtne razloge za svoje naziranje, predvsem pa upravičeno opozarjajo, da niso dosedaj v nobenem našem mestu, ki se je odločilo za likovni spomenik, tega vprašanja zadovoljivo rešili. Za zgled navajajo inozemstvo, kjer so začeli v novejši dobi postavljati namesto likovnih vse bolj simbolične spomenike. V zvezi s tem se je zopet pojavil projekt, po katerem naj bi se postavila 20—25 metrov visoka piramida iz granita s kapelico. Tudi v javnosti ima ta način rešitve spomeniškega vprašanja precej zagovornikov. Najbolj popularen pa je v javnosti tretji načrt: iz zbranih sredstev naj se zgradi v Mariboru velika socialna ustanova, ki bo nosila ime velikega pokojnega našega vladarja. Prepričani smo tudi, da bi odbor za postavitev spomenika pokojnemu vladarju lahko ponovno potkal na vrata darovalcev ter bi zbral najbrž še enkrat toliko sredstev, kakor jih ima, če bi se odločil vendarle za postavitev spomenika v obliki socialne ustanove.

Niti ne sluti nevarnosti v ustih!

Ali morda tudi Vi že vedno ničesar ne ukrenete proti nevarnemu zobnemu kamnu? Ne čakajte, da se Vam bodo začeli zobje majati, uporabljajte rajši takoj Sargov Kalodont! To je v Jugoslaviji edina zobna krema, ki vsebuje sulforicinoleat, ki odstrani polagoma zobni kamen in prepreči, da se ne napravi na novo.

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Za pet tihih minut

Liturgija prve postne nedelje močno naglašala značaj in namen štiridesednevnega posta. »Čas milosti« in »dan rešitve« ga v berilu imenuje z apostolom Pavlom (2 Kor 6, 2). Čas pokore, samozatajevanja in notranjega očišćevanja so ti tedni. Oglašja se četrti cerkvena zapoved o vsakoletni spovedi in velikonočnem obhajilu. Tretje cerkvena zapoved nalaga vsem, katere zadeva, spokorno vajo posta. Evangelij prve postne nedelje nas opozarja, da nihče ni nikoli varen skušnjav za greh; potrebna je čuječnost, da človek lahkomišlno v skušnjavo ne telebi, in odločnost, če se skušnjava zbudi. Zvečičarjev zgled nas tega nazorno uči. Zakrament pokore naj nas v tem času očisti, velikonočno obhajilo okrepi, bogoljubna dela samozataje pa nas izurijo, da bomo v bogati meri deležni »skrivnosti zvečičanja« (molitev po obhajilu).

Posebej pa so tri Gospodove besede v nedeljskem evangeliju (Mt 4, 1—11) vredne, da si jih kristjan izbere za življenjsko vodilo. Prva je: »Naj ne živi človek samo od kruha, ampak od vsake besede, ki izhaja iz božjih ust.« Glasan klic od materialističnega mišljenja k duhovnosti. Druga: »Ne skušaj Gospoda, svojega Boga.« Opomin, naj se človek odpoce slepemu samoljubju; kajti smelo skušanje Boga in predrzno zaupanje na božjo pomoč prihaja iz samoljubja, ki hoče božjo vsemočnost podredit sebi in podrediti svoji koristi. Tretja beseda: »Gospoda, svojega Boga, moli in njemu samemu služi.« Zapoved, naj sleherni dejanje in vsako misel naravnano na namen človeškega življenja, naj vsemu, kar počenjamo, zavarujemo trajno vrednost.

Širite katoliško časopisje!

Težave in potrebe šmarskega okraja

Celje, 5. marca.

Šmarski okraj pač ni samo po abecedi zadnji med okraji v Sloveniji. Nastal je šele leta 1924 iz sedmih okrajev Šmarje, Rogatec in Kozje, ki so do takrat pripadali trem različnim okrajnim glavarstvom: Celju, Ptuj in Brežicam. Ta umetna tvorba se okraju pozna, kajti v njem ni niti pravega središča, niti gospodarske in kulturne, najmanj pa še prometne skupnosti, saj prizna sam uradni krajevni leksikon dravske banovine, da so usmerjeni severnozahodni deli proti Ptuj, južnozahodni pa proti Sevnici, Rajhenburgu in Brežicam. K temu je treba le še dostaviti, da so tudi osrednji deli navezani posebno zaradi trgovine in šolstva na Celje. Pogled na karto tega okraja nam kaže nekake vilice, v njihovo središče teži savaška banovina ter jih razmika, da kažejo z enim koncem preko Donačke gore in Zetla, od koder imajo neke vasi po leksikonu 40 kilometrov do okraja, na drugi strani pa od Sent Petra pod Sv. Gorami 33 km in Planine 33 km. Prav pred sto leti je ugotovil prof. Seidl, da tej pokrajini manjka skupna reka, ki bi vse te kraje zemljepisno povežala. Zaradi težavnega terena tudi ni ceste, ki bi povežala ves okraj, in je značilno, da se vozijo uradne komisije iz Šmarja poslovat v Planino mimo Celja, Zidanega mosta in Sevnice... Edina železnica je od Grobelnega mimo Rogatca, a doslej je vozil vlak pač direktno v Zagreb, a ne čez Grobelno. Čujemo, da bo z novim redom upostavljena tudi direktna zveza s Celjem, vendar baje samo jutraj in zvečer, kar je že precej, vendar se ne ozira na šolarje, ki obiskujejo šolo v Celju in imajo zaradi slabih zvez šele vlak v poznem popoldnevu. Vse okraj ima pravico zahtevati tudi v tem oziru izboljšanje, ker nima okraj sam nobene bolnišnice, pa tudi nobene šole, ki bi presegala osnovno, in je navezan na Celje. Lepo je, da imajo Vojnik, Zalec, Slovenska Bistrica in po obljudi tudi Slovenske Konjice svojo meščansko šolo, a ti kraji so prometno dobro zvezani z enakimi šolami drugje, šmarski okraj pa je kakor odrezan, izločen in se vidi izobčen, kakaj tudi to, kar bi se dalo napraviti, se ne zgodi. Kakšna stvar pa bi bila, če bi prišel vlak, ki vozi ob 11 popoldne iz Grobelnega v Rogatec, do Celja in tu počakal do ene tre vzel vso mladino s seboj. Pravijo, da bo raje vozil poseben vlak iz Celja do Grobelnega, samo da bo šmarski okraj še bolj čutil svoje omalovaževanje... Vsi so se za to zavzeli, a zdi se, brez uspeha...

Akademija Fantovskega odseka Št. Vid nad Ljubljano

Fantovski odsek in Dekliški krožek v Št. Vidu nad Ljubljano priredita 19. marca, na praznik sv. Jožefa veliko telovadno akademijo v Prosvetnem domu s sodelovanjem godbe »Sloga« iz Ljubljane. Na sporedu je 16 točk, ki obsegajo gimnastične in simbolične vaje ter orodno telovadbo. Ker vlada za prireditve veliko zanimanje, prosimo, da si nabavite vstopnice v predprodaji v trafiki Kautman v Št. Vidu. Pričetek točno ob pol 4 popoldne! Bog živi!

Iz naših organizacij

Sneberje-Zadobrova. Dramatični odsek »Pevskega društva« uprizarj danes popoldne ob pol 4 dramo v 4 dejanjih »Podrti križ«.

Gorje pri Bledu. Krajevna organizacija JRZ za občino Gorje ima danes popoldne ob 3 v cerkveni dvorani svoj občni zbor. Ker bodo vsa poročila važna in zanimiva, posebno pa poročilo banskega svetnika g. Jana o delu pri zadnjem zasedanju banskega sveta, vabi odbor vse člane, da se občnega zbora gotovo udeležijo.

Vojnik pri Celju. Danes ob treh popoldne priredi Prosvetno društvo v posojilnični dvorani znano ljudsko in versko igro »Izgubljeni sin«. Glede daleč bodo presenečeni nad povsem novo scenarijo in načinom uprizoritve.

Brezovica. Redni letni občni zbor krajevne organizacije JRZ za občino Brezovica bo v nedeljo, dne 13. marca ob dveh popoldne v Vnanjih goricah. Sodelujočim vabimo, da se v obilnem številu udeležijo občnega zbora.

Ljubljanske vesti

Nedelja 6. marca 1938

Gledališče

Drama: Nedelja, 6. marca: Popoldanska predstava odpade. Ob 20: Rdeče rože. Izven. Znižane cene od 20 navzdol. — Ponedeljek, 7. marca zaprt. — Torek, 8. marca: Zadrega nad zadrego. Red A.

Opera: Nedelja, 6. marca ob 15: Helteja. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20: Tosca. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ponedeljek, 7. marca zaprt. — Torek, 8. marca: Jakobin. Premiera. Premierski abonma.

Prireditve in zabave

»Luč z gorac« igra v sedmih slikah ponovi danes ob 5 v dvorani deškega vzgajališča na Selu, fantovski krožek s Kodeljevega. Ker gre čisti dobiček za uboge gojence, Vas vabimo vabimo, da podprete to humanitarno prireditve. Odbor.

Prosvetno društvo Ljubljana-Viž uprizaro v nedeljo, 13. marca v frančiškanski dvorani in Ljubljani ob 8 zvečer pretešljivo socialno dramo »Materino srce«. Predprodaja vstopnic in pisarni Pax et bonum (frančiškanska pasaža) in v Prosvetnem domu na Viču.

»Wiener Sängerknaben«, ki jih pogostokrat slišite v radiu, v filmu ali na ploščah, pridejo v Ljubljano in koncertirajo pod okriljem Glasbene Matice ljubljanske v ponedeljek, dne 7. t. m. zvečer ob 20 v veliki ulonski dvorani. Mladi pevci, ki s čudovito ubranostjo pojo najtežje zborovske skladbe starih in sodanjih glasbenih velikanov, uživajo svetovni sloves, saj so znani v vseh kulturnih središčih sveta. V ponedeljek nastopijo v Ljubljani zopet po preteku 9 let. Predprodaja vstopnic za koncert »Wiener Sängerknaben« je v knjigarni Glasbene Matice. Cene od 10 do 40 din. Pianist Ivan Noč bo igral v petek, dne 11. t. m., na samostojnem klavirskem večeru v veliki Filharmonični dvorani predvsem Bach-Busonijsvo Toccato in d-molu in Brahmsovo Sonato in f-molu, dalje igra več skladb Chopina, Debussyja in drugih priljubljenih avtorjev klavirske literature. Ivan Noč je priznan slovenski pianist, ki je z največjim uspehom koncertiral v raznih mestih naše kraljevine, v Nemčiji, Švici, Avstriji in Italiji. Poudarjamo, da bo njegov koncert v petek, 11. t. m., ob 20 v veliki Filh. dvorani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice. Cene običajne koncertne.

— Po pogosti nasečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravnega »Franz-Josef« grenke vode, zavžite na tešče, z lahkoto doseči izpraznevanje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josef« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočana in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Predavanja

Kršansko žensko društvo vabi k predavanju ge. Marije Rembeve, ki bo v sredo, 9. t. m. ob 8 zvečer v dvorani Akademskoga doma. Tema: Praktični gospodinski nasveti.

Zenski odsek Šempetrske prosvete ima v ponedeljek, 7. t. m. ob 20 v društveni dvorani predavanje. Predavala bo gđa. Cilka Kerkova: Zena.

Katol. akad. društvo Danica. Savica, Zaria vabijo na predavanje gosp. prof. J. Zemljaka: Slovenstvo in mednarodni svet. Predavanje bo v četrtek, 10. marca ob 8 zvečer v beli dvorani udeležba obvezna. Po predavanju debata! — (Predavanje smo preložili zaradi koncerta Wiener-Sängerknaben.)

KINO UNION Tel. 22-21

Danes zadnikrat samo ob 15. in 17. uri. Zadnji dve večerni predstavi danes odpadata! Zato si morate nemudoma ogledati sijajno filmsko satiro

Mr. Deeds Gary Cooper

MILIJONAR-DOBROTNIK

Zal bi Vam bilo, če bi zamudili zadnjo priliko in tega odličnega filma ne videli!

Prirodoslovno društvo. V torek, 8. marca predava ob 20 v mali filharmonični dvorani g. doc. dr. Albin Seliskar o temi »Žival in rastlina kot reagenti«. Predavanje bo združeno s projekcijo slik in predvajanjem poskusov na preživetih organizmih.

Katol. prosv. društvo v Šiški. V ponedeljek, 6. t. m. ob 20 bo v samostanski dvorani prosvetni večer, posvečen spominu nadškofa dr. Antona B. Jegliča. Skioptične slike bo pojasnjeval g. ravn. Zor. Predvajal se bo film o pogrbenih svečanostih. Žalostinke pa bo zapel pevski odsek.

»Svetopisemski večeri« bo jutri, 7. t. m., v dvorani št. 1 na frančiškanski poti.

Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani priredi v torek, 8. t. m. ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani skioptično predavanje: Tiziano Vecellio. Ob izbranih slikah bo predaval dr. p. Roman Tominec o življenju in delu velikega mojstra renesanse (1477—1576). Predprodaja vstopnic po 3 in 2 din v pisarni »Pax et bonum« v franč. pasaži.

Prosvetno društvo Trnovo. Na XII. rednem prosvetnem večeru v sredo, 9. marca ob 8 zvečer v Društvenem domu bo imel zanimivo predavanje prof. dr. Vinko Šarabon: Svetovni dogodki zadnjih pet let.

O Delavskih zbornicah in razširjenju pokojninskega zavarovanja bo govoril g. Fr. Svetek v četrtek, 10. t. m. ob 8 zvečer v restavraciji Zvezda. Predavanje priredi Društvo absolventov državnih trgovskih šol in se z ozirom na aktualnost istega pozivajo vsi absolventi na polnoštevilno udeležbo.

Sestanki

Smarnogorsko okrožje — jutri, v ponedeljek ob 20 seja v šoli v St. Vidu nad Ljubljano. Brez-pogojna udeležba je dolžnost!

Kvalitetno blago

je radi velike trpežnosti **najcenejše!**
Modne novosti za zimske suknje, ulstre, obleke itd. pri trvdki

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA C. 7

Jugoslovansko kirurško društvo sekcija Ljubljana ima dne 8. marca 1938, ob 18. uri strokovni sestanek v predavalnici bolnišnice za ženske bolezni v Ljubljani. Spored: dr. Arko: Pancreatitis acuta haemorrhagica. Dr. Bajec: 2 primera živčnega šiva. Vabljeni vsi zdravniki.

Hubadova župa v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 13. marca t. l. ob 10 dopoldne v Hubadovi pevski dvorani poslopja Glasbene Matice v Vegovi ulici z običajnim dnevnim redom.

Pevsko društvo »Slavec« vabi vse članice in članke k pevskim vajam v sredo, 9. marca ob 8 zvečer za ženski zbor, v petek, 11. marca ob 8 zvečer za moški zbor, pod vodstvom zborovodje g. Venturinijsa, v društvenem lokalu Rožna ul. 15. Obenem se bodo sprejemale nove pevke in pevci, ki imajo veselje do zborovskega petja.

Vsem diplomiranim tehnikom! Ljubljanska sekcija Zdrženja dipl. tehnikov vas vabi na svoj redni letni občni zbor, ki bo dne 10. marca ob 19.30 v hotelu Mikli. Obravnaval se bo obrtni zakon ter različne uredbe, ki so za delovanje absolventov TSS naletne važnosti.

Cerkveni vestnik

Duhovna obnova za gospodične, dekleta Šempetrske fare bo v župni cerkvi sv. Petra od 7. do 14. marca. Začetek dne 7. marca ob pol 8 zvečer. Po molitvi k sv. Duhu bodo litanije z blagoslovom nato govor. Nadaljnje dni bodo ravno tako vselej ob pol 8. uri zvečer litanije, nato govor. Sklep bo v ponedeljek, 14. marca ob 5. uri jutraj. Duhovno obnovo bo vodil šempetrski kaplan g. Franc Novak. Gospodične, dekleta Šempetrske fare pridite, da se v duhu obnovimo in s čistimi srci pripravimo za sveto veliko noč.

II. vnanja Marijina kongregacija pri uršulinah v Ljubljani ima danes ob 14. shod. Jutri, v ponedeljek ob 6 sv. mašo s sv. obhajilom. Pridite vse! Voditelj.

Ne bo Vam žal

čese pred nakupom blaga
za Vašo novo obleko
za Vaš nov kostum
za Vaš nov plašč
oglasite pri trvdki

MANUFAKTURA

komanditna družba • Mestni trg št. 17

ker boste malokje videli tako krasno izbiro
najnovejšega pomladnega blaga. Povdarjamo
najnovejše, ker starega blaga pri nas ni dobiti

Kino

Zvočni kino Vič predvaja danes ob 4, 6 in 8 najlepšo filmsko umetnino, glasbeni velefilm — »Beethoven«. — Za dodatek: Foxov tednik in predigra.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 18. — V ponedeljek: mr. Sušnik, Marjin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

1 Družba sv. Elizabete za ljubljanske škofije bo imela občni zbor danes ob 5 popoldne v Marijanišču (gledališka dvorana) s sledečim dnevnim redom: 1. branje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročilo predsedstva; 3. poročilo tajnice; poročilo blaginjske; 5. služajnosti. Pred občnim zborom bodo ob tri četrt na 5 v marijaniški kapeli litanije z blagoslovom. Nujno se vabijo vse članice vseh ljubljanskih in izvenljubljanskih konferenc, da se občnega zbora v polnem številu udeležijo. Vabljeni so tudi člani Vincenčijevih konferenc, kakor vsi prijatelji in dobrotniki karitativnega gibanja.

1 Družba sv. Vincencija Pavelskega. Danes imajo ljubljanske in okoliške konference skupno zborovanje ob pol 9 v gledališki dvorani Marijanišča. Vsi člani in dobrotniki iskreno vabljeni!

1 Danes bo ban g. dr. Marko Nallabon otvoril razstavo upodablajočih umetnic Male ženske antance (Jugoslavije, Romunije in Češkoslovaške). Razstava bo odprta od 6. do 20. marca.

SANATORIJ ZA ŽIVČNE BOLEZNI
ZAGREB, Zelengaj 37 Telefon 93-80, 67-46
Sef-zdravnik: **DR. DUJO VRANEŠIČ**

1 Glavna točka na današnji proslavi 50-letnice smrti sv. Janeza Boska v frančiškanski dvorani ob 5 in 8 zvečer bo lepa tridejanska igra s petjem iz salezijanskih misijonov na Kitajskem. Zato bodo to prireditve radi obiskali vsi prijatelji mladine in vsi, ki se zanimajo za misijone. — Pri prireditvi bo sodeloval zbor salezijanskih bogoslovcev z Rakovnika pod vodstvom gospoda dr. Grzinčiča.

1 Masarykova proslava v Ljubljani. Masarykov rojstni dan 7. marca proslavi Češkoslovaška tudi po njegovi smrti, kakor ga je slavila za njegovega življenja, saj je ta dan postal za češkoslov. armado največji praznik. Jugosl.-čsl. liga v Ljubljani priredi Masarykovo proslavo jutri, v ponedeljek ob 18 v frančiškanski dvorani s sledečim sporedom: Smetana: Ma vlast. Otvorilni govor g. prof. A. Ova. Deklamacija češke šole o Masaryku. Predavanje g. lektorja doc. dr. Vaelava Buriana o Vrchlickem. Predavanje je z diapozitiv. Sledi deklamacija in recitacija iz del Vrchlickega. Za zaključek slede dve češki pesmi. Proslava je namenjena zlasti naši srednješolski mladini, zlasti onim, ki obiskuje češke tetaje; vabljeno je pa tudi ostalo občinstvo. Vstop prost.

Vsem panogam športa pomaga
do uspeha! CIMEAN krema
napravi kožo gibčno in prožno!
Poizkusitel!

1 Vstopnice za tekme v Planici, ki bodo 13. t. m., se dobe od danes naprej na vseh biljetarnicah »Putnik« po 10 din. Če pa se vzame vstopnica in vozni listek za poseben vlak, stane skupno 43 din. Posoben vlak pelje iz Ljubljane ob 7 jutraj.

1 Člani poljanske organizacije JBZ imajo redni sestanek jutri (7. marca) ob 8 zvečer v salonu gostilne »pri Majarončku«. Predavatelj bo govoril o naši zunanji politiki. Pridite vsi in točno! —

1 »Prodana nevesta« z gostoma g. Kovačem v vlogi Vaška in g. Križajem v vlogi Kecalja bo v naši operi v soboto, 12. t. m. v korist Bolniškimu fondu Zdrženja gled. igralec.

1 Razstava salezijanskih knjižnic. Pri vstopu v frančiškansko dvorano bo danes zanimiva razstava dinarskih »knjižnic«, ki jih izdajajo salezi-

janci na Rakovniku in katerih je izšla že št. 103, mnoge pa že v drugi izdaji. Na to razstavo opozarjamo zlasti vse obiskovalce proslave 50-letnice don Boskove smrti v frančiškanski dvorani ob 5 in 8 zvečer. Na razpolago bodo vse knjižice, ki še niso pošle. Segajte po njih!

KINO KODELJEVO Telefon 41 64

Visek tehnike v snemanju naravnih barv je velefilm

RAMONA (Loreta Young in Don Ameche)

veličastna romanca idealne ljubezni iz divnih predelov Kalifornije

Za dodatek: ORIENT (Garry Cooper)

Predstave danes ob 17. in 20. uri (oba sporeda)

ob 15. uri znižane cene.

1 Društvo rokodelskih mojstrov v Ljubljani vabi svoje člane, da se na dan sv. Jožefa, 19. t. m. udeležijo polnoštevilno skupnega sv. obhajila, ki bo ob 7 jutraj v križanski cerkvi. Istega dne dopoldne ob 10 pa bo v dvorani Rokodelskega doma redni letni društveni občni zbor, katerega naj se udeležijo vsi člani društva.

Dr. Franc Brandstetter

specijalist za notranje bolezni

je otvoril privatno prakso

in ordinira od 9/12.—18. in od 14.—16. ure

LJUBLJANA, Šubičeva ulica 3 pritl.

Telefon 44 66

Elektrokardiograf

1 Pri naročilih kličite slaščičarno in restavracijo Košak po telefonu 44.40.

1 Velikodušni dar Podpornemu društvu slepih. P. n. darovalci, stanujoči v hiši blagopok. gospe Julije Maurer, so nabrali znesek 260 din ter ga v počastitev spomina pok. ge. darovali bednim slepih. Društvo se vsem plemenitim darovalcem za njihovo velikodušno gesto najpriščneje zahvaljuje. Posnemajte! Za vsak najmanjši dar vam bodo ubogi slepi od srca hvaležni.

Danes ob 5. in 8. v frančiškanski dvorani slavnostna predstava: »Z don Boskom soncu naproti«.

1 Cenjenemu občinstvu naznanjamo, da sva s 1. marcem otvorila krojaški salon »Modac«, Resljeva cesta (vogal Komenskega ulice). Izdelujemo obleke po najnovejši modi. — Cene solidne! — Točna postrežba!

1 Obvestilo. Ker se zlorablja na račun zaupniškega zbora Strojnih tovarn in ličarn nabiralna akcija, opozarjamo cenj. občinstvo, da je akcija že zdavnaj končana in naj se morebitni nabiralci takoj izročijo policiji.

1 Strokovno čiščenje vsakovrstnih oblek, parno likanje Šimene, Koldovska 8.

Prisni sicilijanski citronov sok v prahu

„LIMONINA“

nadomešča limono v vseh uporabah

Samoprodaja za Ljubljano: J. Oset, Tyrševa 1

Za avbe

vzorec, zlata nit, gotove oblike, rožasti trak.

Ljubljana **M. DRENIK** Kongresni trg 7

1 Havliček Brata. Elektropodjetje, Stari trg 24, telefon 23-96.

1 Pisalne in računske stroje vam strokovno popravi Simandl, Dvorkova ul. 3 tel. 24-07.

1 Lepe in dobre moške obleke lastnega izdelka priporoča po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana.

Maribor

m »O spomeniku neznanemu slovenskemu vojaku« bo predavanje danes ob 11 dopoldne v dvorani »Ljudske univerze« (Slomškov trg). Predavanje bodo spremljale skioptične slike. Ob pol 10 dopoldne opravi sv. mašo g. Umek; stolni župnik in kanonik. Vabimo vse, da se udeležijo polnoštevno te spominke proslave, ki je posvečena našim padlim slovenskim možem in fantom.

Velika izbira

Manufaktura »češki magazin«

Maribor - Ulica 10. okt.

m **Netočno poročanje.** »Jutro« in mariborski »Večernik« med mariborskimi vestni nepravilno poročata, da je bil poveljnik paznikov v moški kaznilnici Gjuro Sudžukovič premeščen iz Maribora. V resnici je bil imenovan iz službe v mariborski kaznilnici odpuščen, kakor je naš list pred časom pravilno poročal. »Jutro« in »Večernik«, ki se večkrat rada pohvalita s svojo vzorno poročevalsko službo, bosta paš morala svojim naročnikom pojasniti to neresnično poročilo, ker se bodo sicer pričeli nad njunim poročanjem pritoževati. Sitna reč bo za oba lista tudi dejstvo, da bosta prejšnjemu morala pripeljati za »Slovenec« in poročati o šajteglovm priznanju, ki je umor pri Sv. Bolfenu pojasnilo, o čemer je naš list poročal že v četrtkovni številki. Ker je zaradi »Večernikove« in »Jutrove« poročevalske počasnosti v teh listih ostalo zadefno poročilo, si sedaj lista pomagata na ta način, da nam očitata, da smo si vest izmislili, ker si domišljujeta, da bosta tako potolažila svoje naročnike, ki so bili nevoljni, ker so si morali informacije o preiskavi iskati v našem listu. Mi še enkrat poudarjamo, da je šajtegel svoje dejanje priznal v sredo dopoldne. Neresnična je tudi »Večernikova« vest, da preiskovalni sodnik še v petek dopoldne o šajteglovm priznanju ni ničesar vedel. Za »Večernik« in »Jutro« je najboljšje, da to neprijetno blamažo mirno požrejo, ker ju bo vsako otepanje privedlo v nove blamaže.

»KRISTAL« D. D.

tovarna ogledal in brušenega stekla
na Koroški cesti 32, telefon 21-32.
se priporoča cenjenim odjemalcem.
Nizke cene in točna postrežba zagajena.

m **Jubilee gluhonemega litografa.** Te dni praznuje 50 letnico rojstva litograf mariborske mestne občine g. Viljem Hochwald. Ko je imel 3 leta, je nesrečno padel skozi okno ter od takrat ostal za vse življenje gluhonem. Solo za gluhoneme je obiskoval v Gradcu, potem pa se je izušil v Mariboru pri Rabiču za litografa. Leta 1908: je vstopil kot litograf v službo pri tukajšnji mestni občini, tako da praznuje sedaj tudi 30 letnico občinske službe. Vneto deluje g. Hochwald tudi v društvu gluhonemih v Mariboru, v katerem je že 5 let blaginjak.

m **Fantovski odsek II.** ima jutri redni sestanek z zanimivim predavanjem iz zdravstva. Vsi in točno.

m »Kapelica v gozduc« je naslov igre v štirih dejanjih, ki jo priredi Poselska zveza danes ob polpetih popoldne v dvorani na Aleksandrovi c. 6.

KUHARSKA (KULINARIČNA) RAZSTAVA

združenja gostilniških podjetij v Mariboru.
Unionska dvorana od 12.—15. marca 1938

m **Združenje pekarskih mojstrov v Mariboru** ima v sredo, dne 9. marca ob 13 svojo redno letno skupščino v Gahrinovi dvorani v Mariboru, na kar se opozarjajo člani.

m **V našem 6 sobno stanovanje**, eventuelno deljeno. Ljvada 5/I.

m **Za dobavo in navoz gramosa** za občinske ceste na Pobrežju bo dne 9. marca ob 15 v dvorani g. Papeža v Nasipni ulici 12 na Pobrežju ustna licitacija.

Gledališče

Nedelja, 6. marca ob 15: »Gašper in Huda-morac. Otroška predstava. Znižane cene. — Ob 20: »Pri treh mladenkah«. Gostovanje Marice Brumen-Lubejeve. Znižane cene.

St. Vid nad Ljubljano

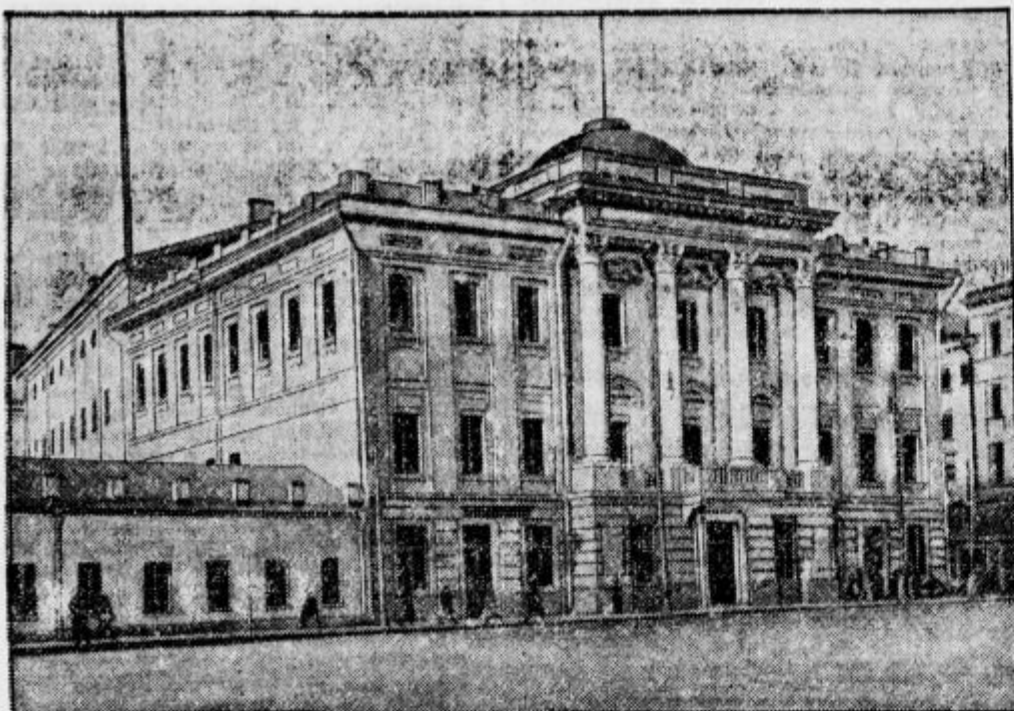
Koroški Slovenci v Ziljski dolini poznajo dva »rejac« (rajanje, ples): »visoki rej« in »nizki« ali »obični rej«. Prvi velja za svet obred. Igrajo ga vsako leto v nedeljo po Mali Gospojnici po veliki maši, ko zavzorni pol dne. K obredom »visokega reja« spada tudi »štehvajec«. V visoki rej smejo samo »samični mladeniči« in »nespečane deklece«. Po visokem reju se razidejo plesaleci k južini in ee pripravijo za popoldanski »nizki rej«, v katerega smejo tudi oženjeni. Glasbeno obstoji nizki rej iz vrste plesnih pesmi živahnega značaja, hitrih tempov. Vsi ti plesi prikazujejo simbolično »uberbanec« (ženitvanjsko vabljenje). Namesto obeh rejev, v kolikor so še ohranjeni, je zapisal France Marolt, ki je tudi priredil naprave visokega reja za moški zbor. Pred tremi leti ga je pod njegovim vodstvom izvajal Akademski pevski zbor tudi v St. Vidu. Naprave nizkega ali običnega reja je pa porabil Matija Tomec, prof. šentvitske klasične gimnazije, za daljšo skladbo, pisano za veliki orkester, ki jo bo v petek, 11. t. m. Ljubljanska Filharmonija prvič izvajala v St. Vidu. Tako se bodo napravi obeh rejev, bi bi bili sicer zapisani pogubi, ohranili v omenjenih skladbah. — Vstopnice si gotovo nabavite že v predprodaji! Dobijo se v trafiki Kautman nasproti cerkve. Stojlička 2 oziroma 3 din, sedeži od 4 din naprej.

Novo mesto

Okrajna obrtna zveza v Novem mestu ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 6. marca, ob pol 10 dopoldne v Rokodelskem domu, kjer se bodo obravnavala važna obrtnogospodarska vprašanja. Poročala bosta član banskega sveta g. D. Veble in predsednik Zveze slovenskih obrtnikov g. Kavka. Obrtniki, udeležite se občnega zbora! Nič ne sme ostati doma!

Strahote Lubjanke v Moskvi:

Kako obtožencu prisilijo priznanje krivde

Tole je »plemiška palača« v Moskvi, ki je sedaj strokovniška hiša. V tej nekdanji plemiški palači sodijo komunisti svoje včerajšnje voditelje.

V Sovjetski zvezi sodijo pred javnim sodiščem več nekdanjih voditeljev komunistične revolucije, med njimi mož, ki so z Leninom ustvarjali komunistično Rusijo. In za čuda, vsi so v javni obravnavi takoj priznali, da so krivi vsega, kar jim obtožnica očita. Zato je bilo še bolj čudno, da je obtoženi Krestinski edini izmed vseh pogumno izjavil, da ni ničesar kriv in da je vse skupaj grda laž, kar mu očitajo. Še večje pa je bilo začudenje, ko je Krestinski drugi dan izjavil, da je res vsega kriv in da ni resnična njegova včerajšnja izjava, ko je zatrjeval svojo nedolžnost. To je po vsem svetu povzročilo splošno pozornost. Iz Varšave pa sedaj poročajo:

Za to sodno obravnavo je značilno to, da so v začetku četrtkovne obravnave nekateri mali ljudje, ki so znani, da so v službi GPU, začeli razširjati novico, da bo v četrtki Krestinski vse priznal. V kakih okoliščinah pa je Krestinskemu bilo priznanje izsiljeno, naj govori poročilo, ki je iz Moskve prišlo v Varšavo. V tem poročilu se glasi takole:

Krestinski ni priznal krivde

Krestinski je iz dolgoletne skušnje sam dobro poznal vse muke in mučila GPU, ki tako že v preiskavi zna iz obtožencev izsiliti vsako priznanje. Zato je najbrž sklenil, da bo v preiskavi vse priznal, da ne bi bil mučen, da pa bo potem na obravnavi moško branil svojo nedolžnost. Ko je torej na obravnavi dne 2. marca Krestinski svoje priznanje preklcal in dokazoval svojo nedolžnost, so zaradi tega bili državni pravdniki Višinski, vodja GPU Ježov in predsednik sodišča v veliki zadregi, ker kaj takega niso pričakovali.

Med odmorom je Višinski na hodniku »plemiške palače« ves divji in na glas očital Ježovu, kako jo je njegova GPU polomila. Posredovati je moral predsednik sodišča, ki je oba opozoril, naj si glede tega ne delata tako glasnih očitkov na hodniku, kjer je polno še drugih ljudi. Nato so vsi trije odšli v posvetovalnico. Že malo časa nato je prišel iz sobe Ježov, ki je bil ves blede. Glasno je ukazal, naj mu pripeljejo voz, ki ga popelje v ječo Lubjanko. Ko se je obravnavo končala, se je Ježov vrnil v sodno dvorano. Takoj je pristopil k Višinskemu, nakar sta se ta dva po obravnavi še posvetovala s predsednikom.

Krestinski v kleti Lubjanke v noči od srede na četrtek

Krestinskemu pa so medtem v zaprtim vozu prepeljali iz »plemiške palače« v ječo Lubjanko. Za njim se je vozil sam Ježov. V Lubjanki so Krestinskega od-

peljali v klet, kjer so ga izročili posebni brigadi GPU, to so izbrani, posebno surovi ljudje, ki se jim že na zunaj pozna, da v njih ni nič človeka več. Pred temi divjaki se je Krestinski moral sleči, nakar so ga odpeljali v ločen prostor. Zaupnik, ki je baje to poročilo poslal v Varšavo, je bil menda sam član GPU, a se mu

V Lurdu čudežno ozdravela

V Lurdu izhaja časopis »Journal de la Grotte«, ki je uradno glasilo tamkajšnje zdravniške komisije. Ta časopis poroča na podlagi dokumentov, kako je meseca septembra leta 1935. v Lurdu nenadno ozdravela gospa Marija Scito. Ker je od tistega časa minilo že več ko dve leti in je ozdravljena ženska ves ta čas docela zdrava, jo je zdravniški urad v Lurdu znova pregledal in sedaj podal izjavo o njenem ozdravljenju.

Gospa Scito se je rodila leta 1895. v Otrantu v Italiji. Preden se je leta 1919. omožila, je živel v kraju, kjer je razsajala malarija. Tudi njo samo je že od otroških let mučila ta bolezen. Zato je redno morala jemati kinin. Ko pa se je omožila, se je z možem preselila v Spezio, kjer je še 10 let morala jemati kinin. Leta 1927. je rodila otroka, ki pa je kmalu nato umrl.

Kakih šest dni po porodu je dobila mrzlico, nakar jo je napadla huda vročina. Zdravnik je odredil, da so jo prepeljali v bolnišnico v Speziji, kjer so jo preiskali zdravniki prof. Tori, dr. della Torre, dr. Borrachia in dr. Paita. Vsi ti zdravniki so ugotovili, da ima ženska vnet spodnji živet ter trebušno vodenico. Bolnico so morali večkrat punktirati ter ji jemati vodo. Vsega

je ta krutost tako zastudila, da hoče čim prej priti iz Sovjetske. Ta mož je v Lubjanki videl, da so Krestinskega do polnoči strahotno mučili.

Mučenje te posebne brigade je v glavnem v temle: Klet, kjer mučijo svojo žrtev, ima 50 stopinj Celzija vročine. Vso noč svetijo na obtoženca štirje veliki in močni reflektorji. Obtoženelec mora ves čas stati. Vsake pol ure pa dobi kozarec slane vode, ki jo mora popiti. Žrtvi nato začno kazati slike najstrahotnejših mučenj, ki so taka, da si jih je mogel izmisliti samo duševno bolan človek. Nekatere obtožence pa za več ur zapro v prostor, kjer je polno sestranih podgan. Poleg tega mučitelji skrbijo za to, da obtoženelec ves čas niti za hip ne more zatisniti očesa in da se sploh ne more odpočiti. Ena sama noč v tej mučilni kleti mora zlomiti odpor še tako močnega človeka. Nihče ne preneša takih telesnih in duševnih muk.

Torej kmalu po polnoči sta prišla Višinski in Ježov ter odšla v celico Krestinskega. Tamkaj sta ostala eno uro. Med tem časom so zunaj slišali, kako je Krestinski vedno znova pretresljivo kričal in klical na pomoč.

Cloveška razvalina vse prizna

Malo pred 2 zjutraj sta Višinski in Ježov odšla iz celice, nakar so Krestinskega prepeljali v drug prostor. Videlo pa se je takoj, da je sedaj Krestinski docela apatičen in str. Bil je na las podoben blaznemu človeku. Jetniški zdravnik, ki je s posebnimi strupi že mnogo jetnikov napravil za docela brezmočne in brez volje, je tudi sedaj Krestinskemu dal tako injekcijo. Nato sta v celico stopila dva uradnika GPU ter ga do jutra nadzorovala.

Zastopniki zunanjega tiska so takoj drugo jutro na obravnavi ugotovili, da je Krestinski docela drugačen, kakor je bil v sredo. Krestinski je bil popolnoma apatičen ter je samo plašno pogledoval svoja dva stražnika GPU, ki sta ga spremljala v dvorano ter se nista ganila od njega. Ves čas sta ga opazovala. Krestinski je bil v četrtki tako upadel, kakor bi se bil čez noč za 20 let postaral. Stati ni mogel in glava mu je venomer padala na prsi. Mož, ki je bil prejšnji dan še pogumen in neustrašen ter je tako tudi branil svojo nedolžnost, je bil v četrtki podoben samo še cloveški razvalini.

skupaj so ji vzeli kakih 100 litrov vode. Celih 6 let se je gospa Scito morala tako zdraviti. Vendar je vodenica ostala kronična, tako da je bolnica nazadnje bila že docela onemogla ter izčrpana.

Edino njeno upanje je bilo še romanje v Lurd. Po zelo napornem popotovanju se je bolna ženska dne 6. septembra leta 1935. v italijanskim romarskim vlakom res pripeljala v Lurd. Po vsaki kopeli v votlini se je počutila bolj olajšana. Voda je iz nje izginila in bolečine so ponehale. Dne 11. septembra so jo natančno pregledali razni francoski in inozemski zdravniki, ki so ugotovili, da se je njeno splošno zdravstveno stanje močno izboljšalo, ter da je vodenica občutno nazadovala.

Dne 4. septembra leta 1937. se je gospa Scito znova predstavila ugotovitvenemu uradu (Bureau des Constatactions) v Lurdu. Zdravniška preiskava je dosegla, da vsi njeni organi popolnoma v redu delujejo in da je njeno zdravje izvrstno. Vsi prejšnji znaki bolezni so izginili, le vranica je ostala nekoliko povečana. Zdravniški urad je na podlagi teh ugotovitev izjavil:

»Okolnosti, ki se je v njih izvršilo to ozdravljenje, izključujejo vsako misel na kako naravno ozdravljenje.«

Južna Kalifornija pod vodo:

150 mrtvih in 20.000 brez strehe

Zadnje dni je v Kaliforniji neprenehoma lilo, kakor bi se bili trgali oblaki nad to sicer lepo deželo. Zaradi teh silnih nalivov so seveda nastopile velikanske povodnje, ki so napravile škodo, ki je še niti ni mogoče preceniti. Kolikor je doslej znano, je bilo 150 ljudi mrtvih ali pa jih pogrešajo. Samo v mestu Los Angeles je 10.000 ljudi brez strehe, v vsem poplavljenem ozemlju pa jih je gotovo nad 20.000. Dasi ni mogoče škode preceniti, vendar sodijo, da znaša vsa stvarna škoda najmanj 5 milijonov dolarjev.

Reševalci seveda delujejo s polno paro. Doslej so našli 70 mrličev, ki jih pa niti polovice niso mogli epoznati, kdo bi bili. Reševalnih del se udeležujejo čete ameriškega Rdečega križa, ameriška legija in gasilci od blizu in daleč.

Medtem ko je deževje za kak dan prenehalo, je v četrtki začelo znova liti, zaradi česar je vedno več zemlje pod vodo. Poročajo, da je pod vodo že preko 5500 kvadratnih milj sveta. Ker je policija ponekod dosegla, da so zločinci izrabili nesrečo za ropanje, je bilo razglašeno obsedno stanje, da se neredi v kali zatro. Policija je dobila povelje, naj takoj brez vsakega uveljavitelja strelja na vsakogar, ki bi ga zalotila pri vlamljanju v tuje hiše in pri ropanju.

Večina mest, med njimi tudi Los Angeles so zaradi povodnji docela odrezani od vsakega prometa z drugimi kraji, tako da je mogoče priti tja samo še z letali. Stanje katastrofe pa poročajo iz poplavljenih krajev s pomočjo brezžičnih postaj, ki ta poročila oddajajo na kratkih valovih. Iz teh poročil je razvidno, da take katastrofe južna Kalifornija že dolgo desetletja ni doživela. Več kakor 250 kilometrov na dolgo so uničena vsa mesta s krasnimi vilami, vsa obmorska obrežna kopališča ter krasni nasadi citron in pomaranč. Kako silna je moč narasnih voda, se najbolje razvidi iz tega, da reke, ki z gor teko v Tiho morje, na daljavo 30 milj padejo za okroglo 2000 metrov.

Število beguncev, ki so jih začasno nastanili po gledališčih in javnih poslopih, raste od ure do ure. Nad 20.000 ljudi je brez strehe, mnogi izmed njih pa so docela odrezani sredi divjih valov ter čakajo rešitve na samotnih gričih ali strehah. Blizu Santa Susana je povodenj odrezala štiri vlake. Dvema vlakoma, ki ju je zalotila voda na progi, pa se je še posrečilo, da sta s svojo močjo pripeljala v Los Angeles. Popotnike drugih vlakov so v zadnjem hipu iz vlakov rešili avtobusi, ki so jih naglo prepeljali na varno.

Od petka nadalje je vsak promet v južni Kaliforniji docela ustavljen. Sicer so v Los Angelesu mogli popraviti brzojavne in telefonske zveze, pa v okolici grozi nova nevarnost, ker se pod vodo podirajo nasipi

Jo, kako neprijeten duh ima to perilo! V njem je še vonj po slabem milu. Imejte vendar usmiljenje s svojim dragocenim perilom in perite ga z vedno jednako dobrim terpeninovim milom Zlatorog, ki odpravi s svojo belo gosto peno vsako umazanijo. Z njim oprano perilo je belo kot sneg, mehko-voljno in prijetno duhteče.

TERPENTINOVO MILO
Zlatorog

Vihar razdejal mesto

Pogled iz zraka na mesto Rodezijo, malo mesto v ameriški zvezni državi Louisiana, kjer vrtajo petroleje. Nad to mesto je te dni privršal velik vihar, ki je trajal le slabi dve minuti. Toda v tem kratkem času je vihar, ki ga tam imenujejo tornado, tako rekoč mesto kar izbrisal. V dveh minutah je bila večina hiš na tleh in razdejana. Ta nesreča je zahtevala 25 mrtvih in 40 ranjenih. Ker je vihar razdejal tudi varnostne naprave pri petrolejskih vrelcih, je petrolej nezavarovan teklen naprej po zemlji. Grozila je velika nevarnost, da se petrolej vname, kar bi bila velikanska katastrofa. Vendar je vihar razpršil nevarne pline.

Duh po izpuhtevanju tolesa takoj in trajno odpravi Sanoped. — Varuje obutev in perilo. Zahtevajte v lekarnah, drogerijah, parfumerijah in sličnih trgovinah. — Drogerija JANCIGAJ, Ljubljana, Krekov trg. (Reg. min. nar. zdr. 31.316)

in z njimi telefonske in brzojavne napeljave. Pri Long Beach je voda podrla most. Pri tej nesreči je valovje nad 40 ljudi odneslo v Tiho morje. Le malo ljudi, ki so pribežali na most pred vodo, ki je že povsod drugod vse poplavlila, je bilo rešenih v dveh čolnih vojne mornarice. Tamkaj se je namreč ob času nesreče usidrala ameriška vojna ladja, ki je takoj reševala ljudi, vendar je večina utonila. Kakor tudi, tako voda razdira mostove in nasipe tudi drugod.

Kakor v Los Angelesu, tako tudi v Hollywoodu počiva seveda vse delo. Filmske delavnice inajo zaradi tega počitka, ki ni prostovoljen, že sedaj do 200.000 funtov škode, kar bi bilo po naše nad 40 milijonov dolarjev.

Št. 73.

Ob žarečem ražnju

»Ali mar vidiš tole žareče železje?« je Front de Boeuf velil Judu. — »Sedaj lahko izbiraš: ali mi odtehtaš tisto svoje smrdljivo srebro ali pa te bom živega cvrl na temle ražnju!«

»Bog Abrahamov, pomagaj mi!« je zastokal starec. »Saj toliko niti plačati ne morem!«

»Pa strgajta tiste cape z njega!« je vitez ukazal obema Saracenoma, ki sta naglo priskočila ter Juda vrgla na tla.

Nesrečni Jud je nekaj časa gledal trdi obraz močnega viteza, nekaj časa pa obraze obeh sužnjev. Ta dva sta grdo gledala in ga brez usmiljenja vlekla k ražnju. Končno je starec uvidel, da gre zares. Zato je zaklical:

»Bom pa plačal! To se pravi, da bom poskusil pri dobrih prijateljih dobiti toliko denarja. Od vrat do vrat bom moral pritiskati kljuko, da bom zbral vsaj del tega, kar zahtevate. Kdaj in kje hočete imeti denar?«

»Tukaj seveda, prav tukaj!«

tukajle bomo odtehtali srebro. Ti pa ostaneš tukaj, dokler ne bo vse urejeno. Ali nimaš nobenega zanesljivega človeka, ki bi ga poslal po denar?«

»Morda bi mogla to storiti Rebeka, moja hči!« je tresoč se spregovoril Jud. »Kaj? Tista je tvoja hči?« je vitez začuden vzkliknil. »To bi bil moral jaz prej vedeti! Mislil sem, da pri vas služi. Zato sem jo po stari navadi vseh junakov izročil vitezu Briandru, da mu služi in pomaga.«

Tako izgleda
ASPIRIN

ASPIRIN 0,5

BAYER

SPREDAJ ZADAJ

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

Kako naj dvignemo tujski promet v zimski sezoni

Vzorna smaška terišča, tiri in tečaji so prvi žilenski pogoji za obstoj naših zimovišč

Lani in predlanskem, ko ni bilo živahnih zimskih sezon in smo pogrešali gostov v večjem, bolj razveseljivem številu, smo vzeli kot vzrok za izostanek gostov — gnile zime.

Letos pa imamo prav imenitne snežne prilike in ves čas krasno vreme, kakor morda že 15 let ne, pa je obisk — izveniški Božič in Novo leto — tudi slab in ni zaželenih odličnejših gostov. Kaj pa je torej letos krivo, da so Kranjska gora in Jezersko in drugi kraji sredi najlepše zimske sezone skoraj — prazni?

Vzrokov bo najbrž več. Kateri pa so poglavitni, kje tiči največ krivde, tega točno seveda ne vemo in lahko samo ugibamo. Je pa čas in zelo umestno, da začnemo razglabljati, kako bi prišli do dna tem vzrokom, in premotovati, kako bi pospešili in pomnožili število gostov po naših zimoviščih.

En vzrok, ki tu igra, je že n. pr. dejstvo, da doveznost za zimsko naravo, za zimske dopuste, zimske počitnice, odmor pozimi, pri nas v Jugoslaviji še ni prav prišel v navado, v modo kakor n. pr. poleti. Spominimo se le, da je komaj 24 let tega, odkar sem postavil v Ljubljani v Ti-voliju in pa v Bohinjski Bistrici prvi smučarski vrsti, prva dva smaška tečaja v zimski sezoni 1913/14, torej šele tik pred vojno. Zimski šport s smučarskim gibanjem je zaživel prav za prav šele po vojni. Ta zimskošportni razvoj pri nas je torej še zelo mlad, komaj dobro spočet in niso še prežete s tem športnim duhom in čutom vse širne plasti naroda niti pri Slovencih, še manj pri Hrvatih in še manj pri Srbih.

Drugi vzrok slabega obiska naših zimovišč leži brez dvoma v tem, da smo majhen narod. Naša zemlja je revna, oprta po največ na nižje in srednje bolj slabo situirane sloje ter izdaleč ne premore toliko gospodarsko dobro podprtih ljudi in družin kot n. pr. naše sosedne države, da bi se ljudje lahko kar brez nadaljnega odtrgali od doma in od svojih poslov.

Tretji vzrok pa je po mojem mnenju poleg zelo slabih prometnih sredstev še pomanjkljiva urejenost naših zimovišč vobče in četrti vzrok: nezadostna, pomanjkljiva ali pa nepravilna propaganda.

Ta dva poslednje navedena vzroka sta po mojem mnenju najtežja. V tem, se mi zdi, tiči največ krivde, da razen o Božiču in zimskih nedeljah stalne zimske sezone po naših zimoviščih prav za prav sploh še ne poznamo; zadnje omenjena vzroka, to menim, najbolj povzročata, da izgubljamo še tiste zimske goste, ki bi si zimski dopust lahko privoščili in bi jih lahko pri nas pridržali, toda nam uhajajo leto za letom mimo Kranjske gore in mimo Pohorja v sosedno Avstrijo.

Pod besedo »urejenost« zimovišč razumemo v prvi vrsti stanovanjski komfort, prehrano in potrebo, udobno sodobno urejena gostišča s toplo in hladno vodo po sobah in seveda tudi s toplimi, ne pa — leneno mrzlimi stranišči itd.

Takih gostišč imamo po slovenskih zimoviščih res še bore malo in to je zelo velik nedostatek.

Dolgčas v zimoviščih

Drug velik nedostatek naših zimovišč pa je za premožne: mrtvilo v kraju ob dolgih zimskih večerih ali po domače rečeno — dolgčas. V vasi imamo sicer 3, 4, 5 ali še več malih gostiln in mnogo privatnih stanovanj za silo, toda niti enega večjega, udobnejšega hotela za goste, ki so z doma vajeni na boljši komfort. Na ta način je vsa družba, so vsi gostje jutraj, popoldne in zvečer razkropljeni, raztepeni na poedine male družbe in še te razbite po premožnih majhnih ločenih gostilniških sobah v enem in istem gostišču. Potemtakem se seveda v nobenem kraju ne more razviti kaka živahnost. Kjer ni v kraju vsaj ene velike dvorane-obednice in v njej ne zbrane pestre množestevine družbe obeh spolov: kjer ni prostora, da se nudi gostom včasih tudi kaj za smeh in kratek čas ali kaj drugega — saj ne pridejo k nam, da bi se dolgočasil v kisa! — kjer ni možnosti, da se sem pa tam pari lahko tudi zasuka jo gođbi itd., tam se nikdar ne more razviti prava zabava, dobra volja in ne veselo razpoloženje med gosti. Cisto naravno je torej, da se v takih malih gostiščih tudi mnogo od gostov ne dobi izpod palca, kajti gostom je treba tudi to možnost nuditi — na spodoben in pravičen način seveda — da lahko kaj — zapravijo. V avstrijskih zimoviščih, na Arlbergu in drugod, so v tem pogledu že drugi, veliki mojstri. Tu ni poslano samo za vse vrste občutljivih in razvajenih gostov, temveč tudi rafinirano poskrbljeno za vsakovrstno razvedrilo in zabavo izven športnega treninga.

Smaška terišča (vežbališča)

Toda tudi to v zimoviščih še ni vse. Tudi najboljši hotel, največje moderno in udobno urejeno gostišče samo po sebi pozimi ne pomeni vsega in bi ostalo skoraj vso sezono mrtvo — Bled to uči — če ne leži na pravem kraju, če nima poleg sebe pravega zimskošportnega založja, okoliščina, če mu manjka v bližini lepega sveta za gibanje in vezbanje na smučeh, za sankanje in drsanje po ledu itd., ako ni pripravljen, ugodnih smučarskih terišč za vse kategorije smučarjev od zelenega abecedarja-pikolovec, do izurjenega krmarja in zvitega slalomskega lisjaka ter ako ni priložnosti za krajše nenaporne smaške promene — ter daljše zanimive smaške izlete po skrbno izpeljanih, pa ne utrudljivih in ne opasnih smučarskih tirih.

Voljne ledine — brez grabnov in plotov, gladke senožeči, njive in travniki brez grmovja, — čmova, hoste in drugih premožnih zaprek, mehke, valovite, prostrane v soncu iskrene se smaške poljane, to je tisto, kar v prvi vrsti ljudi mika, vabi in privlača iz mesta v zimsko naravo, to so torej šele pravi in najvažnejši pogoji za zimovišča. Ta smaška terišča in tiri, to je tista privlačna sila, moč in bogastvo, kar daje zimoviščem šele globlji pomen, pravo življenje, živahnost in pa — gospodarski zaslužek tujskoprometnem interesom in drugemu prebivalstvu.

Goste je treba zadovoljiti

Dobro, tudi najboljše gostišče samo po sebi pozimi torej še ne pomeni vsega. Mi vemo, da danes niti poleti niti pozimi ni več tistih gostov, ki bi v hotelu samo jedli in pili ali samo ležali, sedeli v sobi in iz dvorane skoz okno naravo opazovali in ves dan doma čepeli. Ti časi so minuli. Naj bo gost še tako komoden ali dama še tako nežna, če drugega ne, na svež zrak, na izprehod,

na promenado in na smaško terišče jo pa vseeno mika, če za drugega ne, vsaj da dobi apetit, da ji ni dolgčas, da vsaj svoj kostum lahko pokaže, da ljudi opazuje in si poišče družbo za razvedrilo. Pretežna večina v zimoviščih pa je seveda takih, ki imajo smisel za gibanje, za šport in bi radi delali izlete, o katerih svojih doživljajih, izletih in junaštvih potem še celo leto doma na dolgo in široko pripovedujejo in če so bili zadovoljni, potem tudi delajo kar sami od sebe za kraj rekla in zainteresirajo tako za naše kraje še premože druge goste.

Enostranska tujskoprometna politika

Dosedanja naša tujskoprometna politika v zimskošportnem pogledu ni bila posebno srečna. Ogromne narodne energije in premoženja je bilo vrženega samo v skakalnice, ki danes — razen planiške — vse po vrsti trohne in razpadajo. Skrbeli smo zgolj samo zato, da popravimo vsako leto vse klubske, državne in druge tekme pod streho, da nakupimo pokale in druga darila za tekmovalce, da dobimo sredstva za reprezentanco naših tekmovalnih ekip v tu in inozemstvu. Po večini vse naše zimskošportno delo je bilo doslej enostransko usmerjeno zgolj športu kot takemu, samo odgoji smučarjev in posebno tekmovalcev, gospodarska stran pa nam je ostala skoraj tuja in zanemarljiva. Da bi ustvarili našim zimoviščem prave, najpotrebnejše življenjske pogoje za razvoj zimskega športa, da bi uredili in izpopolnili smaška terišča (vežbališča) in priredili podobne, neopasne smaške tije, ki so za razvoj smučarstva conditio sine qua non in so za obstoj zimovišč ter za rentabilnost podjetij tujskoprometnih interesov najdaljnosežnejša pomena, za to pa pri nas doslej kljub opozorilom ni bilo pravega smisla in v te svrhe nismo izdali do letošnje zime prav nobene pare.

Preskromni smo pri nas po eni strani, po drugi pa se ne zavedamo, koliko smo zaočnili v tem pogledu za drugimi krajinami, zaradi česar nas dogodki že povsod prehitevajo. Ne zavedamo se, kolikšnega konkurenta imamo v sosedni Avstriji, ki nam že danes izmika vsako leto obilnejše število smučarjev. Prav tako nam nič ne daje misliti, ko se pojavljajo zimski domovi v Bosni in Srbiji, ki nam tudi že vsako leto bolj in bolj odtegujejo obilno število zimskih in letnih gostov.

Ako hočemo torej tujskoprometnim krajem Slovenije kmalu pripomoči do boljšega blagostanja in če želimo, da se zimski šport pri nas trajno ukorenini, pospeši ter razvija in sicer tako kakor mu po prirodnih, klimatičnih in drugih odličnih prilikah gre na prvo stopnjo v naši državi, potem je potrebno, da začnemo v najpomembnejših naših zimoviščih, v tistih namreč, ki imajo res prave ugodne pogoje za razvoj zimskega športa, čimprej zimskošportne prilike smoteno urejevati ter ustvariti vzorna smaška terišča ter smaške tije (rise) za izlete tako za smučarske novince kakor za izvežbane.

V vsej Sloveniji do danes nimamo v tem pogledu primerno urejenega niti enega terišča in niti enega smaškega tira v pravem pomenu besede, zato umevno tudi ne morejo imeti naše zimskošportne prilike one veljave in prave privlačne mikavnosti, kakor bi bilo to mogoče ter smučarji na njih ne najdejo pravega zadovoljstva, kaj šele navdušenja.

Kakšna naj bodo terišča

Sedanja naša smaška terišča so maloštevilna, prezoka, premajhna, pa še polna ovir in nepotrebnih zaprek. Povsod je ta svet, kakor ga je Bog dal in kakor so ga elementarne ter druge sile in neizode ali pa nerazsodna človeška roka še pokvarile.

V Kranjski gori je n. pr. pustila občina in oblast seveda tudi dovolila, da si je postavil nekdo vilo sredi itak po prostoru dovolj skromnega smaškega terišča, ki je vendar za Kranjsko goro v tujskoprometnem pogledu življenjskega pomena. Take napake delamo, namesto, da bi terišča zaščitili, razširili, ugledili, čimbolj negovali in izpopolnili ter na tej podlagi z uvedbo dobro organiziranih smučarskih tečajev in drugih prireditiv zanesli več življenja in trajnega blagostanja v naša zimovišča.

Zakaj gladka smaška terišča?

Pa le čemu se toliko ženem in prigovarjam, da naj bodo smaška terišča gladka? Mar ni vsak tur v vsaka njiva ugodna za drčanje, samo da ni razorov, grmovja in hoste?

Kakor ni vsaka razrita cesta, polna krnic in roj, ali grampav kolovoz ugoden za avto ali kolo, prav tako tudi ni že vsaka bela lisa dobra za smuk. Za pouk v smučanju, za početne, elementarne vaje v drsanju po snegu v smučarskih tečajih — in za te v prvi vrsti gre, da te šole pri nas povsod dobro, velikopotezno organiziramo, kar nam obeta dovesti v bodoče največ zimskih gostov — za to pa potrebujemo voljno, gladko ter primerno visoko snegno podlago, da novince lahko hitro in uspešno napreduje. Premože »pik« in pobiranje krađe čas in veselje začetniku ter ga tudi prehitro utruji.

Je pa še en tehtnejši vzrok! Naše zime so včasih muhaste. V nižinah ni vedno in povsod snega kar do pasu, do vratu ali kar čez glavo kakor visoko gori v snežnikih, povrh tega pa ima sneg še to navado, da se seseda ter počasi gine in kopni. Debel sneg ovire in zapreke lepo prekrije in izravna, da jih ne opazimo. Čim plitvejši pa je sneg, tem bolj se ovire in zapreke občutijo, ko štori in kočniki skoz njega pokukajo: to pa za nikogar ni prijetno, najmanj pa za plahega novince.

Ce imamo torej pod snežno plastjo gladko njivo, travnik, senožeč ali rut, je prav za prav vseeno, leži li tam 1 meter ali več snega ali pa le samo komaj za eno ped ali 10 cm, smuka je za vezbanje vedno ugodna in možna. Kaj drugega pa je, če je podlaga pod plitvo snežno plastjo razrita, kupčasta, s štori, kočniki in drugim kamenjem ali navlako pokrita. Na takem svetu mora biti že najmanj do kolena snega ali še debelejša plast, da te ovire zabriše in prekrije, sicer je vezbanje za novince preveč oteženo in prenevarno. Po gladkih senožečih je torej smuka ugodna že ko ob prvem prhu snega in možna vse tja do skrajne spomladi, dokler leži le še tanka lisa snega, koder pa tla pod snegom niso mehka in gladka, je smučanje možno samo v debelem snegu, to pa je v dolinah po deželi že bolj redko. Negovana tla torej smuko in sezono v dolinskih zimoviščih izdatno podaljšajo, medtem

ko ju nenehova tla zelo skrajšajo, pri plitvem snegu pa sploh onemogočijo.

Slovenija, čeprav je bila po vojni ravno na najlepšem alpskem svetu silno okrnjena, premore kljub temu po srečni svoji legi in podnebnju na zapadnem kraju Alp še precej za zimski šport ugodnih slikovitih krajev, kjer si lahko uredi dobre pogoje za zimovišča. Naj navedem tu le nekaj takih primerov, kjer bi bilo najbolj tujo potrebno izboljšati ali ponekod prav na novo ustvariti vzorna smaška terišča in pa takih, kjer bi investicije za tako ureditev nikakor ne bile prož vržen denar, temveč zelo plodonosno naložen kapital.

V prvi vrsti kliče v tem pogledu po pomoči

Slovenska Sibirija

naša prava »objubljen« deželac v zimskošportnem oziru, ki je pa še doslej nismo znali prav izkoristiti in se pomena te rajske, po narodi tako lepo oblagodarjene krajine, še ne zavedamo dovolj. Ves osonji svet na podankih kranjskogorskih Dolomitov od Rut (Gozda) pred Martuljkom — prav za prav že od Mojstrane gori — pa tja čez Kranjsko goro in pod Vitranec mimo Podkorena do Planice pri Ratečah, vse to slikovito podgorje je s svojo stalno, dolgoletno debelo zimo in to tik ob železnici za smučarsko rajanje kot nalašč ustvarjeno in določeno. Tu so že prostrane senožeči, svet lepo visl in se zložno spenja v naročje divnih gorskih velikano. Treba bi bilo te senožeči le še razširiti, ničvedno grmovje in goščavo potrebiti, nekatere roje in grape popraviti, kočnike in čerike izravnati ter nekaj hoste skriti. V dveh do treh letih se dá vse to delo ob primernih sredstvih odpraviti.

Vse te popravljene, izboljšane (meliorirane) senožeči od Rut pri Kranjski gori mimo Podkorena do Planice bi po eni strani lahko znatno dvignile našo živinorejo, izboljšale pašnike in krmno, istočasno pa bi si s tem ustvarili tukaj edinstven smučski svet, eno veliko skoraj nepretrgano vzorno smaško terišče, kakršnega tik ob železnici — to predvsem poudarjam — v tako krasni legi, izvrstni klimi v nižavi prav noben drug kraj v Sloveniji in v vsej Jugoslaviji ne premore kakor samo — Slovenska Sibirija!

To prostrano smaško terišče bi dalo po melioraciji senožeči prostora za gibanje tisočev smučarjev, ne da bi bili drug drugemu napoti. Tu se dá za Slovenijo res nekaj pomembnega ustvariti, kar bi naš zimski šport in naša zimovišča brez dvoma zelo dvignilo. Ureditve zimovišč od Mojstrane čez Kranjsko goro pa do Rateč pri Planici v gori omenjenem smislu bi pomenila pravi blagoslov v narodno gospodarskem oziru za vso gorenjo dolino Save! Za vse te kraje je potrebno tudi čimprej napraviti regulacijske načrte ter jih zaščititi pred vsako tudi malo tovarno!

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Jezersko in Bohini

Druga v zimskošportnem pogledu pomembna, valed že uglasjena dohoda, dobrih gostišč in zaradi bližine Ljubljane in Zagreba važna turistična krajina je Jezersko v divnem kotu med Grintavcem in Karavankami s svojimi prekrasnimi gorskimi kotli Ravensko in Makekovo kočo, tretja pa Bohinj z vso dolgo osonjo stranjo pod Bohinjskimi Spodnjimi gorami od Nemskega Ruta čez Ravne, Rovte in Dobravo tja do Zlana pred Bohinjskim jezerom. Bohinj je že sedaj važen kot izhodišče za Komno, Vogel in Uskovo, toda Bohinjska Bistrica in vsa Spodnja ali Bukovska dolina se bo šele takrat pozimi in poleti oddahnila in zažela drugače dihati, čim bo zgrajena — Sorška cesta, ki bo z njo upostavljena zveza smučarskih terišč in tirov na Sorških in Danjarskih planinah (Ratitovec, Kremant) z bohinjskimi terišči. To manjka, tega krvavo pogrešamo!

Predaleč bi vedlo podrobnejše obrazloževanje vseh ostalih zimsko športno važnih krajev, omenimo le še samo imena nekaterih takih dolinskih, že hitreje dostopnih krajev, ki nudijo za smaška terišča ugodne pogoje. Ti so: Luče ob Savinji, Ribnica na Pohorju, Podpeca, Vitanje, Nova Stifra pri Gornjem gradu, Trojane, Planina nad Sevnico in še mnogo drugih.

O gorskih, s nežiških smučarskih teriščih, ki so poglavje zase, o priliki drugič.

Smaški tiri (risi)

Kakor terišča tako tudi naši smučski tiri niso še urejeni. V tem oziru še davno ni nobenega pravega reda in ponekod ne smisla, drugod pa ne sredstev, da bi se upostavil tak red. Z današnjim stanjem smučarskih izletnih tirov se ne moremo zadovoljiti in ne smemo tega še nadalje vnaprej puščati. Kakor je bilo potrebno zarisati (markirati) gorska pota za letno turistiko, prav tako, če ne stokrat bolj, je potrebno že zaradi varnosti smučarjev najvažnejše smaške tije dobro zarisati, potrebiti in uglediti.

Smučski tiri naj ne bodo samo za neko izvoljeno, maloštevilno vrsto v smučski tehniki virtuozno izurjenih prvovrstnih krmarjev, to načelo mora čimprej pasti! Na to moramo gledati, da si ustvarimo in priredimo tije dobro zarisane — ne s fizičkovkami seveda — v čim daljših kljukah, po čim položnejšem svetu, toda z dovolj širokimi presekanji po budih strminah in grivah, da zmoro in zmaguje tak izlet tudi absolutno prvega smučarskega tečaja, tudi deca v spremstvu in dame, ne samo mladina, temveč tudi priletni smučarji vseh vrst. Le tako bo rastla privlačnost in mikavnost smučarskih izletov, ne pa po renomeju, da si toliko in toliko smučarjev tam svoje kosti polomi...

V prvi vrsti nam je potrebno urediti tele smaške tije:

1. Triglavski tir (Mojstrana — Staničev dom — koča pri Triglavskih jezerih — Dom na Komni ter odtod podaljšek do Doma na Voglu).

2. Pohorski tir po grebenu Pohorja čez Roglo in od tod: a) čez Senjorjev dom in Veliko kopo in b) z Roglje čez Volovico v Sv. Lenart (Straže) ob Mislinji.

Mnogo smučarjev je tako srečnih in menijo, da sta gori navedena dva tira že »urejena«, po mojem okusu obadva še nista urejena! Nadalje je potrebna ureditev tirov: po Pokljuki, čez Peč in Petelinjek v Podkoren, čez Rožco na Dovyje, čez Ratitovec v Bohinj, po Veliki planini nad Kamnikom, okrog Kravca, po Golteh in čez Smrekovec in še mnogo, mnogo drugih.

Dravska banovina nima zadostnega proračuna za turistične potrebe

Ureditve smučarskih terišč in tirov je za Slovenijo nujna in prevažna zadeva, ki se je moramo hitro in z vso resnobo lotiti. Bilo bi hvalvedno in zelo koristno, da bi posvečale vse tujskoprometne organizacije, pa tudi občine primerno skrb tem delom, ki jih ne moremo še v naprej odlagati, kajti to bi značilo zimskošportni in tujski promet umetno zavirati.

Umevno je, da bi morala tudi naša država in banovina ta dela izdatno podpirati, da čimprej izpopolnimo naša zimovišča. Naš sedanji banovinski proračun borih 60.000 din na leto za pripravljanje zimskošportnih naprav za vso širno Dravsko banovino pa je neverjetno siromašna postavka, kakor je vobče vsa naš banovinski proračun za pospeševanje turizma v Sloveniji neznanoski prikrajšan in v današnjih razmerah popolnoma nemogoč. Tujskoprometno tako razvita banovina kakor je Dravska, ki ima poleg letoviškega tudi še izrazit planinski in zimskošportni promet že v visokem razmahu kakor nobena druga bolje dotirana banovina v naši državi, prav nikakor ne more še nadalje vegetirati ob tej nezadostni proračunski vsoti 472.000 din. S to vsoto se ne da odoleti niti vsem najnujnejšim različnim potrebam pri razvoju našega turizma, ta proračunska svota je za potrebe slovenskega turizma nesodobna, skrajno neprimerna in močno ovira napredek našega tujskega prometa.

Smučarski učitelji in vodniki-domačini

Druga nujna potreba za boljši razvoj naših zimovišč pa bi bila izvežbanje domačinov za smučarske učitelje in vodnike ter enotna strunna organizacija smučarskih tečajev, izletov i. dr. prireditve.

Za športno vzgojo, v prid tekmovalcem in najrazličnejšim smučarskim tečajem raznih športnih klubov in društev so se izdale že lepe vsote in je prispevala tudi kr. banska uprava v te svrhe že znatne podpore. Čas pa je, da začnemo misliti tudi na to, kako bi si vzgojili v naših zimoviščih smučarske učitelje in vodnike iz vrst domačinov.

Kaj nam pomaga, če izvežbamo še toliko in toliko dijakov in akademikov in drugih podobnih ljudi, ki jih službe in življenje v teku let Bog zna kam zanesle in na vse vetrove raztepe. Domačine, primerne, postavne vaške fante, teh si moramo nabrati po zimoviščih, jih primerno izobraziti in vzgojiti za smučarske učitelje in vodnike, da jih bomo imeli dovolj, stalno in vsak čas pri roki! Težavna bo ta stvar in dolgoletna, toda zelo koristna.

V kakih petih letih, če si bomo uredili vsaj najnujnejša smaška terišča in tije, kar bo imelo za naravno posledico porast gostišč in pa dohodov več novih gostov, tedaj moramo imeti pripravljen tudi že dober kader vsaj kakih 25—30, če ne še enkrat toliko dobrih smučarskih učiteljev in vodnikov domačinov ter seveda tudi enotno organizirano smaško šolo.

V Švici, Avstriji, Nemčiji je to že davno do vseh podrobnosti organizirano. V vseh zimoviščih obratujejo enotno izučene smaške šole, vsakovrstni smučski tečaji avtoriziranih smučarskih učiteljev iz vrst domačinov ter vodstva izletov, celo poedini penzionisti in hoteli po zimoviščih in po vseh za kotnih vaseh imajo že vsak svojega smučarskega učitelja in vodnika za izlete, vsako poedino gostišče že navaja v svojem zimskem prospektu: »Ski-lehrer, Skiführer im Hause!« Istočasno z ureditvijo smučarskih terišč in tirov se moramo tudi pri nas podobno pripraviti in pravočasno vse potrebno ukreniti.

Naj navedem samo nekatere kraje, kjer že potrebujemo oziroma kjer bomo potrebovali smaške učitelje in vodnike: Rateče, Kranjska gora, Rute pri Kranjski gori, Mojstrana, Planina Sv. Križ, Kofce, Zelenica, Lom pri Trliču, Bohinjska Bistrica, Sv. Janca, Zlatgor ob Bohinjskem jezeru, Komna, Srednja vas, Uskovo, Staničev dom, Gorjuše, Pokljuka, Bled, Sorica, Češnjica pri Selcih, Predvor, Jezersko, Kravace, Stahovica, Velika planina nad Kamnikom, Luče, Sv. Planina, Trojane, Planina nad Sevnico, Mozirje, Golte, Mariborska in Ruška koča, Smolnik, Senjorjev dom, Pungrat, Ribnica in Sv. Lovrenca na Pohorju, Vitanje, Sv. Lenart (Straže) ob Mislinji, Slovenj Gradec, Rakitna, Cerknica, Nova vas na Blokah in drugod. Ze samo za te kraje bi potrebovali okrog 70 ljudi!

Saj je prav, tudi to je potrebno in to v polni meri uvidevam, da podpiramo in da moramo podpirati tekmovalce in da pošiljamo v daljni svet naše smučarske ekipe itd. Hočem le reči, da od teh eventualnih rekordov in slave naša dežela, naš tujski promet po slovenskih zimoviščih ne profitira mnogo. Primum vivere! Najprvo in v prvi vrsti moramo najti in uporabiti sredstva za naše tujskoprometne potrebe, da se doma izpopolnimo in gospodarsko dvignemo ter zimovišča uredimo, kakor bi bilo potrebno. Zato se mi zde gori omenjeni smučski tečaji za izvežbanje domačinov najbolj nujni in potrebni, da bomo imeli v bližnji bodočnosti ta material dobro izvežban in pripravljen.

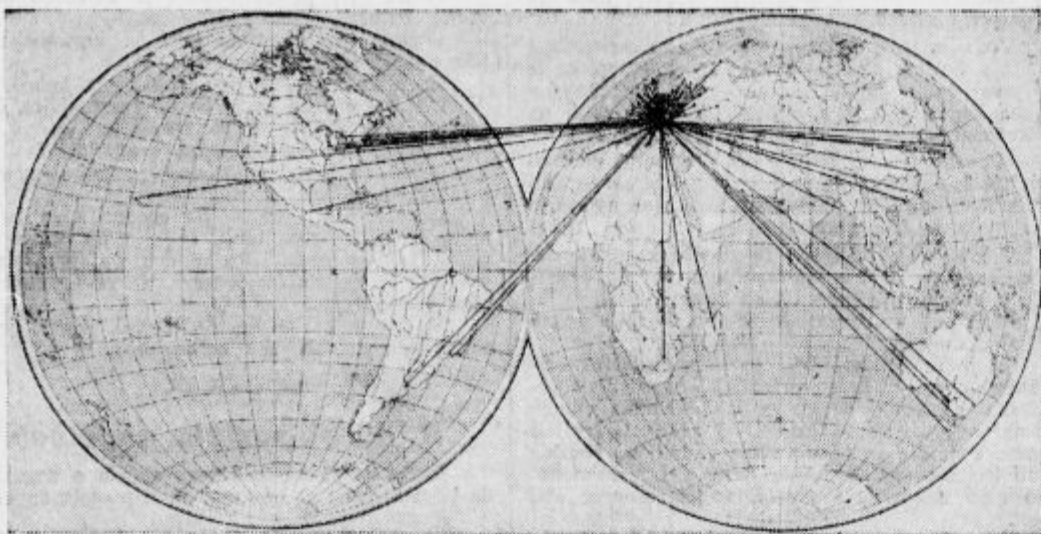
Pri tem pa seveda ne pride v poštev samo izurjenje domačinov v alpski smučski tehniki, nego bomo morali izobraziti naše fante tudi v jezikovnem pogledu. Samo s slovenščino se ne pride daleč, v Slovenijo prihajajo že gostje različnih narodov. Omenjeni smučski učitelji-domačini bodo morali znati voditi in poučevati ne samo v slovenskem, temveč tudi v nemškem jeziku in jaz bi bil zelo za to, da bi znalo najkasneje v petih letih vsaj nekaj fantov, vsaj v Slovenski Sibiriji in v Bohinju, tudi angleško.

Znano je, da se že leto za letom vozijo Angleži in drugi gostje iz Malte, Palestine, Egipta in celo iz daljne Indije smučati na Arlberg in v Švico. Če bomo le Slovensko Sibirijo in Bohinj kdaj kakor treba v smislu gornjih predlogov uredili, zdi se mi, da potem s primerno, praktično propagando ne bo težko pridobiti si tudi teh gostov in si bo pač marsikak Anglež in drug gost dobro premislil od Jesenice ali Maribora naprej še 15 ali več ur po nepotrebnem vozarstvu do Arlerga ali v Švico, če bo vedel, da dobi pri nas za izdatno nižjo ceno in za 15 ali 20 ur manj vožnje istotako zimskošportno razvedrilo, zabavo in pouk ter dobro oskrbo in postrežbo.

Za Slovenijo je tujski promet življenjske važnosti, in sicer zimski prav tako kakor letni. Letna sezona je kratka, samo od nje premožni naši tujskoprometni kraji ne morejo živeti, investicije se ne rentirajo dovolj. Naša »krb mora torej biti, da vse napremo, kako bi se tujskoprometna sezona v čim več krajih podaljšala z zimskim športom in s tem okrepila, gledati moramo, da kraje, ki imajo res prave pogoje za zimski šport, primerno za zimsko sezono pripravimo ter da zimskošportne prilike v smislu gori podanih predlogov smoteno in čimprej uredimo. Rud. Badjura.

KULTURA

Javno delo slovenskih prirodoslovcev

Zveze Prirodoslovnega društva z ostalim svetom (zamenjava znanstvenih revij).

Prirodoslovje je eno tistih znanstvenih področij, ki ima svoje potrdilo v eksperimentu. S tem pa je označeno že tudi po svojih potrebah z materialne strani, ker eksperiment zahteva primerne sredstva, zanj so potrebni instrumenti in aparature in pri znanstvenih ustanovah, kakor je vseučilišče, morajo biti instituti skladno s svojo svrhu in nalogami opremljeni. Prav ti pogoji so dali možnost bogatim narodom predvsem, da so napredovali v prirodoslovju in razvili posamezne discipline na visoko stopnjo. Toliko bolj je pozornosti in priznanja vredno delo, ki ga v naših ni kaj zavidanja vrednih razmerah vršijo slovenski prirodoslovci ob velikem pomanjkanju sredstev, pa tudi odgovornega razumevanja.

Ostrednja organizacija te velike panoge prirodoslovja je Prirodoslovno društvo s svojim znanstvenim odborom, kjer so ne dolgo tega polagali obračun enoletnega dela. Brez dvoma lahko govorimo o intenzivnem in uspešnem prizadevanju v vsakem pogledu, tako v znanstvenem kakor tudi poljudnem, čeprav je zlasti z ozirom na to drugo smer društvo nesorazmerno upoštevanje nasproti kakšni ustanovi, ki ima podobno namen. Poljudno-znanstvena predavanja tvorijo vez med čistim znanstvenim delom ter med širokimi sloji ljudstva, isti svrhi pa služi poljudno-znanstveni mesečnik »Proteus«. Prav letos dopolnjuje list peto knjigo in ei je že s svojimi vrednotami pridobil širok krog svojih prijateljev in samo želeli je, da bi v tem pogledu le napredoval. Lepo število naročnikov ima doslej le to slabo stran, da dolguje približno 40.000 din. vsoto, ki je za društvo velikega, naravnost odločilnega pomena.

Poljudno-znanstveni osek je letos poleg rednih predavanj organiziral tudi izredna. Zanimivo v tem pogledu je poročilo in predavanje vodje oseka prof. Janka Branca, ki je poudaril, da želja po teh predavanjih ni izšla iz kroga znanstvenikov, ampak jih je zahteval znanja željni poslušalec, ki hoče biti vsaj grobo obveščen o razvoju in stanju prirodoslovnih ved. In ko je Prirodoslovno društvo ustanovilo svoj poljudno-znanstveni osek in pristopilo k uresničenju te zastavljene si naloge, se je kmalu pokazala močna življenjska možnost tega oseka, s katerim se je stvorila trdna vez med pojmi vedeti, znati in stremeti, med osebnostjo in množico, kar tudi lahko rečemo, med inteligenco in množico, ker samo iz znanja in moči se more roditi nekaj tretjega, višjega, skupnega, ki nosi v sebi dovolj močno osnovo za uspešno delo v bodočnosti, kajti znanstvenemu delu je v veliki meri potrebno razumevanje, zaupanje in opora javnosti. Kljub nekaterim težavam predavanja lepo uspevajo. V Ljubljani je sploh ta stran javnega dela tako razvita, da se mnogokrat zgodi, da je na isti večer več predavanj in celo ob istem času. Posledica tega je seveda, da imajo povsod slabo udeležbo. Zato bi bila na vsak način umestna, kakor je omenil prof. Branc, neke vrste posvetovalnica za društva, neka ustanova, ki bi vodila evidenco predavanj in urejala čas prireditve. Nam se zdi prav primerno, da bi bila ta stvar poverjena kulturnemu oseku na magistratu, ki bi najbrž to nalogo tudi prevzel in tako določal termine po vrstnem redu prijav, ki bi se jim prireditelji prostovoljno pridružili. Razen številnih predavanj v Ljubljani je Prirodoslovno društvo priredilo letos tudi po eno predavanje na Jesenicah, v Kranju, v Celju in dve v Trbovljah. Izkušnja je pokazala, da so najbolj privlačna in najbolj obiskana predavanja, pri katerih se vršijo eksperimenti. Hudo občuti društvo pomanjkanje projekcijskega aparata.

Prirodoslovno društvo pa vrši tudi neko funkcijo, ki je vse pozornosti vredna zaradi svojega prestižnega pomena za Slovence in tudi za državo. Znanje so že v naši javnosti Prirodoslovne razprave, čeprav so omejene le na ozek krog čitateljev. Te so danes mednarodno priznane znanstvene slovenske časopise, ki predstavljajo pri nas čisto v svet, ki pomeni vez Ljubljane z ostalim kulturnim svetom. Kako so znali drugi narodi in države oceniti in izkoristiti podobno stvar, so nam zgleden primer Madžari, Bolgari in Skandinavci, kjer so to delo podprli tudi faktorji, ki so spoznali njegovo važnost v zunanje-političnem pogledu. Prirodoslovne razprave omogočajo stik slovenskih prirodoslovcev z onimi v drugih državah Evrope in izven nje ter tako v znatni meri utirajo pot publikacijam naše Akademije. V zameno prihajajo Prirodoslovnemu društvu iz tujine publikacije in predstavlja to brez dvoma najuspešnejšo pot za pomnožitev strokovne literature pri nas. Gradivo, ki ga društvo dobiva, poklanja našim znanstvenim knjižnicam, vseučiliški biblioteki in posameznim institutom po načelu, da mora biti knjiga tam, kjer jo bo interesent iskal. Knjige morajo biti seveda znanstvenikom in članom društva zmeraj na razpolago ter morajo v vsakem primeru ostati v Ljubljani. Mnogo je darovalno društvo tudi študijski knjižnici v Mariboru in mnogo skrbi za to, da koristi tega dela za znanstvene knjižnice ne ostanejo omejene na ljubljanski kulturni krog. Vse knjige so povsod dostopne potom zveze med knjižnicami.

Zamena današnje precejšnje število zelo važnih časopisov. Predvsem naj omenimo češkoslovaško literaturo, katere periodika dobiva društvo skoraj kompletno. Za to obilico so Prirodoslovne razprave prav skromna protitež. Prav tako nudijo tudi Poljaki čisto desetkrat obsejnejše in pomembnejše knjige za naš časopis. Razne evropske akademije znanosti, s katerimi je Prirodoslovno društvo v zvezi, dosegajo število 33. Tako prihajajo v zameno na primer Sitzungsberichte dunajske akademije, ki obsegajo dve seriji, vsaka po deset zvezkov. Predlanskim jih je samo v eni pošiljki prišlo v vrednosti okoli 15.000 din. Ker je imela Državna knjižnica skoraj popolno, šele s prevratom prekinjeno serijo, je društvo radevolje uvrstilo ta časopis v Državno knjižnico. Potem so nemške akademije, kakor monakovska, lipska, najstarejša v Halle a. S. itd. Znamenita zveza je tudi Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen, ki je svoje »Nachrichten« razcepila po strokah v šest časopisov. Glede Francije je takoj opazna centralizacija vsega znanstvenega življenja v Parizu, čeprav izhajajo znanstveni časopisi tudi v podeželskih mestih. V zameno prihajajo Comptes rendus de l'Académie des Sciences, kjer francoski znanstveni zavodi objavljajo najzbranejša rezultate. Ponovno je pri njih sodeloval tudi naš rojak inž. Avsec. Naš kemični institut poseduje vse prejšnje letnike teh knjig do vključno leta 1931. Zda jih dobiva po Prirodoslovnem društvu, manjka le vrzel med letniki 1931–37. (Mecen?) Muséeum d'Hist. naturelle je na svojočasno ponudbo odgovoril, da z veseljem stopa v zameno s Prirodoslovnimi razpravami, ker da ni naših časopisov še v nobeni pariski knjižnici. Iz Italije, kjer je cela vrsta pomembnih regionalnih akademij, pa prihajajo med drugimi Atti del R. Istituto Veneto di Lettere Scienze ed Arti, Venezia, nadalje si prizadeva društvo stopiti v stike s papeževu Pontif. Accad. dei Lincei. Položaj baltskih in skandinavskih držav je v mnogočem podoben našemu. Številčno šibkost dopolnjuje intenzivno delo in pa za stik s svetom se morajo tudi oni posluževati svetovnih jezikov. Z Belgijo in Holandijo so nastale zveze šele po vojni. Od njihovih edicij so zlasti dragocene one brusselskega muzeja. Madžarska ima podobno kakor Poljaki velike in bogate zavode. Zanimiva je zamena s časopisom Vasi Szemle v Szombathelyju, ki ga urejuje Slovenec dr. Pavel. Najvažnejše angleške zveze so British Museum, največji svetovni muzej, ter Royal Society of Edinburgh in pa Lincian Soc. of London. Iz Irske sodeluje v zameno The Royal Irish Academy. Stara zveza z Združenimi državami Sev. Amerike je Smithsonian Institution, ki so prosili za dva izvoda Prirodoslovnih razprav. Potem je važna zveza s The Academy of Natural Science of Philadelphia in nova, velepomembna: The American Museum of Natural History New York. Časopis ima obseg približno enega leksikona na leto, je bogato ilustriran in na najboljšem papirju. Japonska ima poseben Narodni svet za znanstveno raziskovanje.

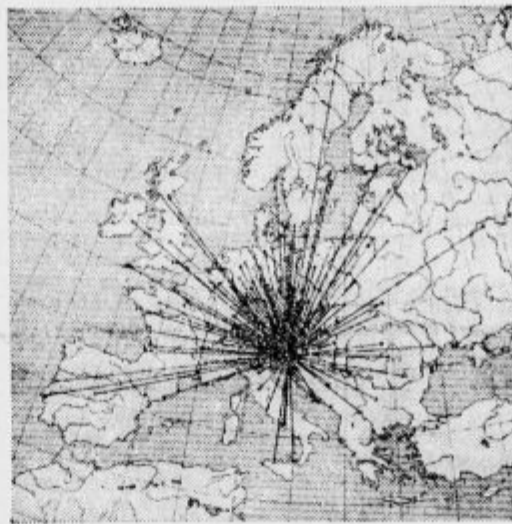
valno delo (National Research Council), po katerem prihaja nekaj osrednjih japonskih časopisov. Japonci strogo delijo med literaturo, ki je namenjena Japoncem samim, in med ono, ki je svetovnega pomena. Večinoma izdajajo te publikacije v angleščini, deloma v nemščini. Po znanstveni višini v ničemer ne zaostajajo ne instituti, ne profesorji in ne publikacije za najboljšimi evropskimi. Tako smo omenili le najznačilnejše zveze in zamene, pregled po Evropi in svetu pa nam najlepše ilustrira priložena slika.

Marsikdo bo dvomil nad pomenom tolikšne eksotične literature. Pa je treba takoj pribiti, da so prirodoslovne vede kozmopolitskega značaja, torej njih izsledki splošnega pomena. Tako moramo na primer favno Ohridskega jezera v marsičem primerjati s favno Kaspiškega in Bajkalskega jezera, in neznaten pajk na primer iz kakšne balkanske jame ima lahko svoj pomen pri razjasnitvi splošnega vprašanja.

V glavnem vzdržuje Prirodoslovno društvo zveze s 33 akademijami, s 165 znanstvenimi društvi, 112 ostalimi znanstvenimi ustanovami ter z 9 uredništvi. Vseh zamenj je zdaj 381, ki pa stalno rastejo. Če cenimo vrednost v zameno prihajajočega časopisa povprečno 250 din, predstavlja zamena denarno vrednost okoli 95.000 din letno. Če se Prirodoslovne razprave vzdržijo, lahko naraste število zamen v dveh letih do 600. Pri tem lahko omenimo, da dobivajo nekateri naši instituti od Prirodoslovnega društva v zameno pridobljene časopise v denarni vrednosti, ki presega vso dotacijo teh institutov.

Za primer navajamo, da ima Deutsche Akademie der Naturforscher zu Halle a. S. v katalogu za 1937 zaznamovanih 2653 časopisov, Senckenbergische Bibliothek ima okoli 2400 tekočih prirodoslovnih revij, Science Library v Londonu, ki hoče postati nekako osrednja svetovna knjižnica, pa pričakuje, da bo prejela okoli 3000 tekočih revij. Tudi na naše Prirodoslovno društvo se je obrnila s prošnjo, naj ji pošilja svoje Prirodoslovne razprave.

Vsa ta bogata in dragocena literatura, ki se steka v naše znanstvene knjižnice po Prirodoslovnem društvu, pa je odvisna od rednega izdajanja Prirodoslovnih razprav. Pri tem je seveda odločilnega pomena, da so razprave pisane v katerem izmed svetovnih jezikov. Na drugi strani pa je treba zadovoljiti tudi interese doma.

Znanstvene zveze v Evropi.

Spiro tega položaja bi bilo najbolj primerno, da bi izhajale Razprave v dveh izdajah: v slovenskem jeziku in v svetovnem. Toda kakor posnemamo iz poročila dr. Kuščarja, imajo Razprave za leto 1937 okoli 30.000 dolga in je bilo predlagano, da se ustavijo. Vendar se to ni zgodilo še letos. Na vsak način bi bila to ogromna izguba in škoda, ker bi vse zamene odpadle in bi bilo v inozemstvu omajano zaupanje, ki bi se občutilo tudi v prihodnosti. Zato je treba na vsak način Prirodoslovne razprave obdržati in zavarovati njih obstoj. Ne smemo pozabiti, da je našim knjižnicam in našim znanstvenikom literatura potrebna, prav tako pa je velikega prestižnega pomena takšen znanstven časopis, ki izhaja v Ljubljani.

O cerkvi sv. Jerneja v Šiški

Ni je zlepa cerkve, in še celo podružnice, ki bi stopila tako slavno v zgodovino, kakor je stopila cerkev sv. Jerneja v Šiški.

Pred cerkveno lopo je bil namreč 12. novembra 1370 podpisani mir, v katerem sta se avstrijska vojvoda Albert in Leopold odpovedala Trstu in dobila od Benečanov 75.000 zlatnikov odškodnine.

Vso trgovino s prekomorskimi deželami in z vzhodno Evropo so imeli v rokah Benečani, ki so trgovali tudi z blagom, ki je prihajalo preko slovenskih pokrajin. Tu je bila namreč Ljubljana eno prvih skladišč za tranzitno blago; odtod so prevajali blago na jug in v ostale dežele, toda tako, da se je vsa dobičkanosna trgovina ognila Trstu. Ko so pa hoteli Tržačani napeljati trgovino na Trst, da bi bili tudi sami deležni dobička, so si Benečani s silo skušali pridobiti Trst, da jim ne bi delal konkurence v trgovini s slovenskimi deželami. Tržačani so se temu upirali in iskali zaslome pri Habsburžanih, ki so prav takrat razširjali svojo oblast po slovenskih deželah. Ko so si po zmagi nad Otokarjem Přemislom I. 1278 pridobili Štajersko, I. 1355 Koroško in Kranjsko, so si hoteli osvojiti Trst in ga napraviti za oporišče svoje moči. In res se je Habsburžanom po dolgem prizadevanju posrečilo, da se je Trst privrkal po svojem odposlanstvu poklonil avstrijskemu vojvodu 13. avgusta 1369. Na to vest so Benečani navallili na Trst z vojsko in ga vzle avstrijski pomoči osvojili 18. novembra istega leta. Po dolgi pogajanjih je prišlo vendarle do miru in 12. novembra 1370 so se sešli odličniki obeh strank in podpisali mir pri Ljubljani, v vasi, ki se imenuje po nemško Keissach, po slovensko pa Šiška, pred cerkvijo sv. Jerneja, v navzočnosti Janeza Dietreichstoka, glavnega gozdarja Avstrije, Konrada Schoennawerja, dvornega notarja vojvode Alberta, Matije Plehana iz Perchtoldsdorffa, Peregrina iz Wuldeimsdorfa, grofa Jakoba Zanchanija iz Benetk, grofa Marka Buzolinija iz albanskih gor, beneškega podanika in vseh ostalih podpisanih priči.

To listino sem podpisal jaz, Oreolf iz Znojma, javni cesarski notar in pisar na dvoru omenjenih vojvod.

Toda povrnimo se k cerkvi sami.

V kakšnem slogu je bila cerkev takrat zidana, nimamo prav za prav nobenih podatkov. Vse pa kaže, da je bila cerkev sezidana v romanskem slogu. Ko so l. 1892 obnavljali cerkev, so našli krožni svod s premerom skoraj 1 m. Odprtina starega portala je bila zazidana z opeko in kamnjem in zagrebena do 2 m globoko. V vizitaciji iz l. 1668 pa stoji, da je bil v cerkvi prezbiterij v obliki poloble, kar je posebno značilno za romanski slog. Da je pa bila prvotna cerkev zelo zgodaj sezidana, dokazuje že to, da so se našli blizu pogreznjenega romanskega portala rimski nagrobni kamni, pa tudi to, da se je našel pred pragom patiniran novce cesarja Vespasiana, bakrena zapanka in štiri železne igle. Te najdbe pa še nikakor niso dokaz, da bi bila na tem mestu zgrajena cerkev že v tisti dobi, temveč samo to, da so pri gradbi cerkve porabili material, ki je bil že od prejšnjih stavb nakopičen.

Iz poznejših let sicer nimamo mnogo sporočil o cerkvi, pač si pa lahko mislimo, da je cerkev trpela zaradi turskih napadov, posebno l. 1472, ko so Turki celo požgali cerkev sv. Petra in se utaborili v Jami v Zg. Šiški in napadali do ljubljanskega mestnega obzidja in mestnih vrat, katera prva so se imenovala Špitalska vrata: vidimo torej, da je bila sama cerkev že močno izven mestnega obzidja.

V 15. stoletju so naše dežele vedno bolj krvavele od neprestanih navalov turških roparskih čet in vedno hujše so ječale pod težkimi davki. Sila je postajala vedno večja, toda dežele so bile finančno že onemogle. Tedaj je napravil cesar Ferdinand poslednji korak, da bi prišel do denarja. Imenoval je komisijo, ki je hodila po deželi in sestavljala spisek vseh cerkvenih dragocenosti in posod, ki so jih cerkve morale žrtvovati v vojne namene. Pri takem popisu, ki je bil l. 1618 nimamo nobenega podatka več. Kaže pa,

ki je dala za boj proti Turkom 1 srebrni kelih in 1 oglejski goldinar v zlatu.

Naslednji podatek imamo iz l. 1534, ko pravi pisec Apian v svojem popisu Bavarske in Kranjske: »Na ljubljanskem polju, v cerkvi sv. Jerneja, v vasi, ki jo imenuje tamkajšnji narod Šiška.«

Od tedaj pa do posvetitve cerkve sv. Jerneja l. 1618 nimamo nobenega podatka več. Izgleda pa, da je morala biti cerkev v zelo slabem stanju in da so jo v začetku 17. stoletja začeli temeljito popravljati. 17. aprila 1618 je cerkev posvetil škof Hren v prisotnosti župnega pomočnika v Št. Vidu

Šišenska cerkev sv. Jerneja za časa škofa Hrena.

Jurija Mengušarja in obenem blagoslovil en zvon ter birmal okoli 158 oseb.

Ko je umrl 10. februarja v Gornjem gradu škof Hren in ga je nasledil dotedanji tržaški škof Reinald Searlehi, je najprej odredil v smislu tridentinskega cerkvenega zbora vizitacijo ljubljanske škofije, ki jo je prepotoval v l. 1631 in 1632. Na vizitacijskem potovanju je obiskal 24. avgusta 1631 cerkev sv. Jerneja v Šiški in dal o cerkvi v vizitacijski protokol zapisati sledeče: »Vizitiral je cerkev sv. Jerneja v Šiški in za že posvečen oltar je bilo nameščeno pobožno platno in kanontabla z zelenim okvrom. Nobene podobe naj se na novo ne napravi. Vasčani, vprašani o marljivosti župnika in njegovega pomočnika, so odgovorili, da pridno delita sv. zakramente in da je njuno življenje častno. Maše so obvezane tri: na postno sredo, na praznik sv. Jerneja in na dan sv. Marka Evangelista, ko duhovnika pridno in pobožno opravljata sveta opravila.«

Prvi točni popis cerkve in njene notranjine dobimo iz vizitacijskega zapisnika škofa Jožefa Rabhatte, ki je vizitiral ljubljansko škofijo v letih 1638 in 1639. Cerkev sv. Jerneja je pregledal 3. novembra 1638 in zapisal: »Vizitiral je edini oltar sv. Jerneja, ki je bil posvečen obenem s cerkvijo. Oltar ima kamnito ploščo in pogreznjen grobek, toda zelo vlažen tako, da se paramenti, postavljeni na oltarni plošč, kvarijo od vlage. Našel je ploščo, popolnoma pokrito z deskami in v sredini zelo majhen prenosljiv oltarček, zraven pa opeko, ki se postavi poleg, da se pripravi na plošči prostor za maševanje. Zato je ukazal, da se ta majhen oltarček odstrani in mašuje neposredno na oltarni plošči. Kadar se pa ne mašuje, naj se zaradi vlage pokrije oltarna menza z ono desko, da se paramenti ne kvarijo preveč od vlage. Ko se pa mašuje, naj se deska odstrani in oltar pregreje s potrebnimi prti, in sicer zaradi ovočenega platna, ki je že ves sprhljen.«

Pregledal je cerkveno stavbo, ki je dovolj trdno zidana in precej svetla. Prezbiterij, zgrajen po načinu poloble, je ves izpolnjen od oltarja in oltarnih stopenj: ima dvoje oken, na vsaki strani eno. Okni, ki se lahko odpirata, osvetljujejo oltar in sveto podobo. Cerkevna ladja ima tudi dve okni, ki se dasta odpirati in sta dobro oskrbovani; tretje, vrata s kamnitim kroglim kamnom in pred vrati predvredje, odprto od vseh strani. Okoli cerkve leži obzidano pokopališče, kjer se brez dovoljenja in vpisa ne sme pokopavati. Naj se napravijo na pokopališče vrata, in drevesa, ki se tam najdejo, naj se posekajo. Streha je še dovolj prikladna in tudi lesen stolpček z dvema zvonovoma. Maše so obvezne tri: na dan posvečenja cerkve, na dan prošenja in na praznik sv. Marka Evangelista.«

Iz tega poročila, kakor tudi iz prejšnjih izjavanj sledi, da ni bila prvotna cerkev nikoli popolnoma porušena, niti na novo sezidana in da je bila vedno samo več ali manj restavrirana. Lega cerkve je morala biti tudi drugačna kot je danes, ker je takrat oltar močno trpel od vlage. Cerkev je najbrž ostala v prvotni legi tja do l. 1825, ko je pogorela in dobila povsem drugačno lice ter tri oltarje. Takrat je bila cerkev obrnjena na 90 stopinj, tako, da ni več oltar zamakala voda in da ga ni zasipavala več zemlja, ki je pri vsakem nalivu zdrknila s hriba.

Pokopavalo se je tu nekako do leta 1720, ko se je pokopališče opustilo in so šiškarji pokopavali svoje mrtvece na pokopališču pri sv. Petru, ki je bilo okoli cerkve.

Kakor znanu, so bile v prejšnjih časih nekatero cerkve cela gospostva s podložniki in urbarialnimi davčninami vred, na pr. Št. Vid ali Št. Peter. Pa tudi podružnične cerkve so imele precej premoženja. Iz vizitacijskega zapisnika iz l. 1631 posnemamo, da je imela šišenska cerkev posestvo, za katero plačuje letno 6 goldinarjev, dalje dve roboti in tri njive, za katere prejema šest goldinarjev, 20 krajcarjev. Davka plačuje vsako leto 4 goldinarje. Ima tri krave za izposojevanje, za kar dobiva 16 krajcarjev. Soseska pa plačuje 15 goldinarjev 20 kr.

Leta 1664 zvezo, da se je število njiv pomnožilo na 5, število živine na 7 in da plačuje cerkev župniji davčnine 6 gld. in še 3 kr. izrednega davka. Premoženja da ima 200 gld.

V vizitaciji iz leta 1668 pa beremo, da ima cerkev eno hubo, ki jo ima v najemu Dionizij Neyriser in plačuje letne najemnine 13 gld. in še posebej 2 kr. davka; dalje ima v najemu še en vrt in dve hiši, za kar daje cerkvi letno 1 gld. 4 kr. Cerkev ima na dolgovih 133 gld., za takojšnje izplačilo pa le 36 goldinarjev.

Vidimo torej, da je bilo bogastvo cerkve precejšno in se leta 1738 omenja v zakupni pogodbi, sklenjeni s cerkvijo, Matevž Logar, ki je imel od cerkve v dosmrtnem zakupu omenjeni hiši.

Tako smo zopet napravili korak naprej k osvetlitvi nekaterih vprašanj iz preteklosti cerkve sv. Jerneja v Šiški, ki je danes po zaslugi arhitekta Plečnika dobila zopet novo lice. Čadež Št.

MLADI SLOVENEČ

Skopuhova smrt

Na postelji skopuh umiral je in predse plašno se oziral; tam stal je satan in spomin mu dramil, v poslednjih hipih ga z denarjem imail.

»Ne boš, prijatelj, nesel nič s seboj — ne boj se, varno krit zaklad je tvoj! Lepo skoparil si, ljudi sleparil, a mene, bratec, pa ne boš prevaril!

Zaklad iztujen iz krvavih ran globoko v dnu pekla je zakopan: »olže sirot in vzdihni, jok in kletev — bogata bo, bogata tvoja žetev!

Z menoj boš šel. Jaz ti zakladov dam, da jih ne boš preštel vo večnost sam. Vse večnost ti ne bo moglo preštet srebrnike svetle, žgoče...

Skopuh je ves drhtel in koprnel, popotnico poslednjo je prejel. V ušesih glas mu zvončeka je odmeval: »sladko, kot bi cekine kdo preštel.

V trenutku še, ko je prejel Boga, imel je v mislih večere srebra: »Da morem le denarce svoje šteti, ni mar živeti mi in ne umreti!

Ljudje so gledali obraz mu vdan in govorili: »Glejte, saj skesan se ločil od sveta je!« in želeli: »Bog nam in njemu sveti raj dodeli!

Marija Brenčič.

Nasredin hodža

Nasredin je bil turški pop (duhovnik), ali kakor pravijo Turki: hodža. O njem je bilo napisanih že toliko zabavnih zgodbic, da jih človek ne bi mogel prešteti, če bi imel sto prstov na rokah. Poslušajte novo zgodbo o njem!

Nekega dne je Nasredin hodža prišel v turško cerkev, ki ji Turki pravijo džamija, in začel pridigati: »Dragi moji verniki, ali veste, kaj vam bom danes pridigal?

Verniki so na ves glas odgovorili v zboru:

»Ne vemo! Kako naj bi to vedeli?

Nasredin hodža je odgovoril:

»Če ne veste, čemu naj bi vam potem pridigal?

V drugem tednu je Nasredin hodža spet stopil na prižnico in vprašal:

»Dragi moji verniki, ali veste, kaj vam bom danes povedal?

»Vemo!« so odgovorili verniki kakor en mož.

»Če veste, potem mi ni treba govoriti!« se je odrezal Nasredin hodža.

Tretji teden jih je Nasredin hodža spet vprašal:

»Ali veste, dragi verniki, o čem vam bom danes pridigal?

Nekateri so odgovorili: »Vemo!« — drugi pa: »Ne vemo!

»Toda je Nasredin hodža rekel:

»To je imenitno! Tisti, ki veste, povejte onim, ki ne vedo, pa bo za vse prav!

Tako Nasredin hodža svoje pridige nikoli ni dokončal.

Kako pravimo...

„Za nos jo vleče...“

Če se kdo iz koga norčuje in mu pripoveduje izmišljene stvari, pravimo, da ga vleče za nos. Tudi sosedova Meta je takšne sorte ženska, da vsakemu vse verjame, posebno pa sosedovemu Janezu, ki je navihnan kot kozji rog. Janez ji večkrat kaj natvezi, zato ljudje pravijo, da jo vleče za nos. Kako bi bilo, če bi Janez sosedovo Meto v resnici vlekel za nos, nam kaže slika.

Mirko (starejši sestra): »Minka, če mi takoj zdajle ne odrežeš velik kos police, pa te jutri zjutraj fotografiram, ko ne boš še umila in počesana, sliko pa pokažem tvojemu učitelju!

Če petelin sedmo leto znese jajce

Črn mora biti petelin in sedem let star, da znese jajce. Jajce je trdo kakor kamen in iz njega se izvali ostuden in grd zmaj. Jajce se zarije globoko v zemljo in čez sedem let začne mladi zmaj kličvati njegovo lupino. Ko priključe na beli dan se začne valiti nanj skale, da bi ga podkopal pod seboj. Zmaj je namreč strašno huda zver in se ga vse boji.

Stari Tolstovršnik je pred davnim časom slišal, kako je završal silen vihar zunaj njegove koče. Tolstovršnik je bil pameten možakar in je koj vedel, kaj to pomeni. Pograbil je svojo puško in hitel ven. Zunaj je videl svojega črnega petelina, kako se napihuje. Pomeril je in petelin se je zvrnil mrtev po tleh. Po vsej pravici se je Tolstovršnik potem bahal svaščanom: »Če bi ga takrat ne pihnil, bi že zdavnaj ne bilo ne Solčave ne vas!

Spet je poteklo sedem let in Logarjev črni petelin je tudi dosegel sedmo leto. Spomnil se je pa, kako se je zgodilo njegovemu očetu, Tolstovršnikovemu petelinu. Zato jo je pihpal v Matkov kot, kjer bi lahko jajce v miru zvalil.

V Matkovem kotu je bilo tedaj še jezero. Se dandanes imenujejo domačini ta kraj Jezero. Petelin je sedel na rob jezera in izvaljeno jajce se je skotalilo v globino. Zarilo se je globoko med skale na njegovem dnu.

Ko je poteklo sedem let, je mladi zmaj začel kličvati lupino. Jajce je slonelo na dnu jezera ob pečini, kjer so ljudje ob bregu sušili ribiške mreže. Se dandanes pravijo tej pečini Ribča peč. Mladi zmaj je moral biti silno hud, kajti zemlja je bobnela in pečina se je začela krusiti, ko je kličval svojo jajčno lupino.

Ljudje so se prestrašili in postavili straže na Košacu, na Celu, na Opresnikovem hribu in na Tolstovršni peči. Straže so budno pazile, kdaj se bo zmaj prikljuval na beli dan.

Zmaj je zares prekljuval svojo lupino. Bil pa je tolikšen, da je segal od enega konca Matkovega kota do drugega in izrinil jezero iz njega. Jezero se je razlilo čez bregove in voda je pridrla prav do cerkvenega praga v Solčavi.

Voda pa je hrumela in drla s tolikšno silo, da je tudi zmaya potegnila s seboj. Ob Savinji je stal

Kako so nastala koroška jezera

Nad Dobro veslo v Podjuni na Koroškem se dviga visoko pod oblake Gora. Na tej gori je stal svoje dni, ko Slovencev še ni bilo v teh krajih, velik oltar. Zgradili so ga velikani, ki so jim rekli Ajdje. Ajdje so jih imenovali zato, ker so bili še pogani. Na oltarju so darovali poganskim bogovom živino in žito, pa tudi ljudi, če so jih steknili.

Prav tak oltar so si zgradili tudi na Sv. Hemi. Bili so veliki kakor gora in jim je vrh glave gledal čez Sv. Hemo. Zato je bilo zidanje oltarja zanje prav igra. Povzpeli so se na svoje kakor drevesna debla velike prste in s svojimi lopatastimi rokami polagali velikanse skale drugo vrh druge.

Skale so lomili v Karavankah. Se dandanes so Karavanke na severni koroški strani tako razjedene. Človeku se zdi, kakor bi jih pol manjkalo, tako so skoraj navpično od vrha do tal odrezane.

Ko so zidali oltar, so imeli Ajdje samo eno težko kladivo. Bilo je tolikšno, kakor zmaj na trgu v Celovcu. Metali so si kladivo, kadar so ga potrebovali, kar z gore na goro. Velikan s Sv. Heme ga je zalučal velikanu na Goro. Velikan je preklal mogočno skalo in kladivo epet v loku vrzel nazaj. Če jih je užejalo, so se sklonili k Dravi, nastavili usta, ki so bila podobna kitovemu žrelu, in Drava je kar sama tekla vanje.

Bog je poslal k njim avete može, da bi jih spreobrnil h krščanski veri. Ajdje pa so bili zakrknjeni in so pobožne može darovali na svojih oltarjih na Sv. Hemi in Gori poganskim bogovom.

Bog je videl njihovo hudobijo in se razjezil. Nad Koroško so se začeli kopičiti črni oblaki, da je bila tema kakor v rogu. Iz teme pa so švigali bliski in strele ter pobijali neverne Ajdje. Lilo je kakor iz škafa tri in trideset dni in tri in trideset noči nepretrgoma. Voda je zalila vse Koroško tako visoko, da je iz nje gledal samo še Veliki Klek. V njej so utonili še tisti velikani, kar jih niso pokončale strele, voda pa je razjedala tudi malikovalske oltarje.

Tri in trideset let in tri in trideset dni so potrebovale vode, da so se otekale. Otečji pa se niso mogle iz globokih dolin in kotlin. Bog je blagoslovil te vode in jim podaril lepoto. Tako so nastala naša prekrasna koroška jezera!

Učitelj: »Kako pravimo bitjem, ki žive deloma na suhem, deloma v vodi?«

Učenec: »Kopališki gostje.«

mecesen s tremi vrhi. Zmaj se je zadel obenj in mesecen ga je ubil. Zmaya namreč ne more ubiti nobeno živo bitje, samo tak mecesen ga zmore.

Zmajeve kosti in čeljusti so pozneje našli na Logarjevih njivah v Logarski dolini.

Voda je tedaj prinesla s seboj do cerkvenega praga v Solčavi tudi jajčno lupino, iz katere se je izkljuval zmaj. Jajčna lupina je bila močno podobna kameniti zibelki. Solčavci so jo pustili na cerkvenem pragu v spomin na zmaya.

Poteklo je spet sedem let. V mesečni noči so priplule lahkokrile vile iz Logarske doline na solčavski cerkveni prag. Sklonile so se med kamenito zibelko in dahnile vanjo.

V hipu so se dvignile iz zibelke kamenite device. Zarajale so z vilami okoli cerkve in prepevale tako čudovito lepo, da so zamamile kmeta, ki se je zakasnil v senožeti in se je šele tako pozno vračal domov.

Šel je za njihovim glasom in zagledal na cerkvenem pragu prečuden prizor, kako so rajale neokretne kamenite device z lahkokrilimi vilami. Komaj so ga vile zagledale, so zakričale, prijele kamenite device za roke in vse skupaj so zbežale proti Robanovemu kotu, ker nazaj v Logarsko dolino niso mogle. Na tisti strani je namreč stal kmet.

Kmet je tekel za njimi. Ko so videle vile, da mu ne morejo uiti, so hitro začarale kamenite device v hrib, same pa zaplule čez Ojstrico na Ljubljansko polje.

Se dandanes pravijo ljudje gori v Robanovem kotu, ki je tako podobna kamenitim človeškim glavam, Kamenite device.

Pesnihu Prešerna v spomin

Ta prisrčni govor je sestavila Marija Koker, učenka IV. razreda ljudske šole na Ljubnem ob Savinji, in ga štala ob priliki prazne najmlajšega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna, to je 8. februarja t. l., ko so po šolah zbirali dinarje za odkup pesnikove rojstne hiše.

Dragi moji otroci!

Vsakdo izmed vas se bo danes vprašal, čemu in zakaj smo se zbrali v tej sobi. Zakaj smo jo okrasili tako lepo? Zbrali smo se zato, da bi se bolj spoznali in dostojno praznili našega velikega in slavnega pesnika dr. Franceta Prešerna, ki nam je spomnil toliko lepih, nesmrtnih pesmi.

Zbrali pa smo se tudi zato, da bi danes vse naše misli poromale tja v gorenski kot, tja na zahodno stran, tja v bližino Blejskega jezera, tja daleč, kjer leži vas, ki se imenuje Vrba. V tej borni vasi se je rodil France Prešeren.

Rodil se je 3. decembra 1800. Otroška leta je preživel na očetovem domu, v onem prekrasnem kraju, ki ga sam slavi takole:

»Dežela kranjska nima lepš'ga kraja, kot je z okoliš'no ta podoba raja.«

Maček in kokoš

Afrška basen.

Nekoč sta živel maček in kokoš skupaj na skednju. Prav srečna in zadovoljna sta bila.

Nekega dne je na skednji prišakljala miška.

Maček jo je takoj opazil in se zagnal vanjo.

Kokoš je prestrašeno zakričala in gledala, kaj se bo zgodilo. Maček je bil na vso moč ponosen, da je ujel miško. Nekaj časa se je igral z njo, potem pa ji je zavrnil vrat in jo pohrustal.

Postavil se je pred kokoš in rekel:

»Ali ti znaš loviti miši?«

»Nak, tega pa ne znam,« je skromno odgovorila kokoš.

»Potem sem jaz modrejši in koristnejši od tebe,« se je pohvaljal maček.

»Nemara res,« je pohlevno rekla kokoš.

Cez nekaj časa pa je kokoš znesla jajce. Obrnila se je k mačku in ga vprašala:

»Slišiš, muc, ali ti znaš nesti jajca?«

»Nak, tega pa ne znam,« je moral priznati maček.

»Potem sem jaz vseeno modrejša in koristnejša ko ti. Ti znaš loviti miši in jih potem sam pojesh. Jaz pa ležem jajca in družina jih s elastjo použije. Ti rediš samega sebe, jaz pa hranim svojega gospodarja.«

Maček je na te besede molčal. Moral je na tihem priznati, da ima kakoš prav.

Rada bi postala angelček

Ančka je že toliko lepega slišala o angelčkih, da bi tudi sama na vso moč rada postala angelček.

Mama ji je ljubeče rekla:

»Ampak dušica zlata, potem moraš umrčkati. Ali bi res rada šla od mene proč?«

Ančka je malo pomislila, potem pa je zamodrovala:

»Zaenkrat še ne, mama. Umrčkala bom šele potem, ko bom polizala vso marmelado, ki jo imam v škrbini!«

Mlada njiva

Se danes stoji tam njegov dom in bo stal zmerom.

Dragi otroci! Zbirali smo dinarje za odkup njegove rojstne hiše, da se tako vsaj malo oddolžimo za vse, kar je on velikega in lepega za svoj narod ustvaril. Pesnik Prešeren je bil mož dobrega srca, kakršnih je malo. Posebno rad je imel mladino. Njegova najiskrenejša želja je bila, da bi njegovo truplo počivalo v domači zemlji. Svoje trudne oči je zatisnil 8. februarja 1849 v Kranju. Komaj 49 let mu je bilo, pa je že moral umreti. Pokopali so ga na kranjskem pokopališču. Na njegovem nagrobniku so vklesani verzi:

»ENA SE TEBI JE ŽELJA SPOLNILA, V ZEMLJI DOMAČI DA TRUPLO LEŽI.«

Njegovemu spominu večna slava in čast!

Drugačni bodimo!

Na praznik se je zgodilo: v hiši je belega kruha v obilici bilo. Veselila sem se že, da bo kaj za vbogajme.

A čuj ukaz: Bel kruh za berače mi, da vedo, kako se drugim dobro godi. Črn kruh in ostanki so za nje! Jaz tiho: »Še tega ne dobe!«

Joj, siromaki! Bel kruh ni za nje, črnega vržejo jim mrzle roke... Vsaj mi, najmlajši, drugačni bodimo, radi pomagajmo, dobrote delimo!

Martinka.

Slovenska vas

V dolini prijazni vas tiha leži, na holmu ponosnem se cerkev blišči. V oltarju kraljuje Kraljica neba, vseh revnih Slovencev najboljša Gospa.

Koča pri koči v dolini stoji, z oken pa nagelj kot kita visi, rožmarin, roženkravt v vrtu diši — take so naše slovenske vasi.

Manica.

Knjižnica za slepce. V Leipzigu imajo Nemci nadvse zanimivo knjižnico, ki je namenjena slepcom. Ta ustanova je lansko leto — kakor poročajo nemški časopisi — pokazala velik napredek, kar se tiče povečanja števila knjig, namenjenih slepcom. Poleg tega se v Leipzigu tišajo tudi številni časopisi, koledarji z bogato vsebino, radijski sporedi in pisavi za slepce. Naraslo je tudi število bralcev, t. j. slepcev (iz časov svetovne vojne in drugih), ki pripadajo vsem slojem in stanovom.

STRIČKOV KOTIČEK

Dragi striček!

Sprejmi me v svoj kotiček. Izvedela sem, da si bolan in da ležiš v sobi nad nami, ki imamo davico. Gotovo smo Ti otroci pokvarili živce. Ubožec, koliko časa pa si že v bolnišnici? Jaz sem že 9 tednov. Najhuje se mi zdi to, ker ne sme nobeden k meni. Samo skozi okno lahko vidim očeta in mamo. Pridi tudi Ti, striček, kdaj na vrt, da se bolj spoznamo.

Pa tudi očeti Te moram. Ali si Ti zadnjice ponoči tako klepetal zgoraj v sobi? Nisem mislila, da imaš tako namazan jeziček!

In še nekaj bi Te rada vprašala. Ali dobiš kaj krofrov? Če Ti jih kaj ostaja, pa jih še meni nekaj pošlji, da se malo posladkam. Veš, krofe imam zelo rada.

Prav lepo Te pozdravlja Tvoja mala nagajivka — Sonja Pajk, učenka II. razr. na Viču, zdaj v ljubljanski bolnišnici.

Draga Sonja!

Cisto na tihem sem pobral šila in kopita ter jo spet mahnil v bolnišnico ljubega zdravja iskat. Živi duši nisem tega povedal, niti drobnji miški ne, ki ima v kotu moje sode udoben domek in je postala že tako krotka in domača, da včasih kar k meni prišaklja in mi prijazno z repkom pomiga. Ko sem prištokljaval v bolnišnico in zlezal v pisano bolniško haljo, sem si zadovoljno pomel roke in se zabehčel: »Takole, ljubi moj Kotiček striček, zdaj smo pa na varnem! Iz previdnosti sem si dal celo brado ostržiti, na plečasto glavo pa sem si nataknil črno lasuljo, da me niti lastna mati ne bi mogla več spoznati. Prepričan sem

bil, da sem skrit kot muren v luknji in da me nihče izmed mojih kotičkarjev ne bo našel, pa če bi me z gorečo svečo iskal noč in dan. Pa sem se pošteno uštel, kakor vidim. Ste me že steknili! Le kdo Ti je razblebetal to skrivnost? Zdaj mi ne kaže drugega, kakor da si pustim svet brado rasti, kajti se vam brez brade ne upam pokazati. Preveč bi bili razočarani! Saj je bila brada največji moj ponos — za pol milijona preluknjanih grošev je ne bi prodal pred letom dni. A česa človek vsega ne stori svojemu zdravju na ljubo? Zdaj sem brado dal vrlému strežniku Poldetu kar za božji lon. Naj jo hrani v spomin name in naj jo varuje kot punčko svojega očesa! Izključeno namreč ni, da se bo veseliljo človeštvo čez kakšnih 10.000 let kar pulilo zanjo in jo bo vrli strežnik Poldo lahko prodal za težke milijone. Od srca mu privoščim te milijone, kajti je fant od fare in njegovi žepi tudi niso tako polni, da ne bi mogel tu pa tam še kakšnega dinarčka stlačiti vanje...

Sočutno me sprašuješ, če ste mi vi, otroci, pokvarili živce. Bog varuj, tisto pa ne! Zaradi vas bi lahko živel še 100 let in bi bil zdajle zdrav kot česen in močan kot Martin Krpan. Živce so mi pokvarili čisto drugi ljudje, tisti ljudje, ki ne privoščijo svojemu bližnjemu niti ene mirne ure in niso srečni, če ga s svojim strupenim jezičkom ne ogledajo do belih kosti. S prstom bi lahko pokazal na te ljudi, pa se bojim, da bi mi potlej še prst odrezali, kajti so dandanes tako čudni časi, da je najbolje, če človek modro zleze vase kot boter polž in ne reče ne bele ne črne.

Pa kaj bi po nepotrebnem izgubljal besede zaradi strupenih jezičkov! Potlej bi se utegnili še domisljati, da se zdaj zaradi njih vse božji dan kisló držim in milo jero prodajam. Kaj še! Še nikoli v življenju nisem bil tako zidane volje, kot sem zdaj, čeprav me teta bolezen grabi za vrat. Res da ni v bolnišnici vse tako, kot bi

človek želel, najmanj pa je raj na zemlji... a kdor si hoče spet ljubo zdravje priboriti nazaj, se mora pač s smehom in šalami prebiti skozi žalostne dni. S tarnanjem in vzdihovanjem nihče izmed nas ne bo pričaral nove bolnišnice iz tal! In zato se smejimo in zbijamo šale, da nam trebuščki včasih kar poskakujejo kot nogometne žoge.

Skoda, da ne smes priti za kakšno pol urico k nam na obisk! Videla bi, kako imenitna družica je zbrana v naši sobi. Glavno besedo v njej ima kakopak boter debeluhar z uro budilko na omari. To uro je kruti mož, ki je po poklicu pisatelj, samo zaradi tega prinesel s seboj, ker se je hotel masečevati nad njo. Prej, ko je bil še doma, ga je hudobna ura vsako jutro na vse zgodaj zbudila iz najslajšega spanja. Zdaj pa mora ura molčati kot grob, kajti ji je kruti mož zavezal jeziček — zvonec. »Slek, slek, slek!« ji akodoželjno strže korenček in še figo ji pokaže povrhu, ko se prebudi — takole okoli 11. dopoldne... Tako se kruti mož vsak dan masčuje nad njo, ker ga je prej tako zgodaj metala iz postelje.

In še nekaj imamo na našem oddelku, kar nimajo povsod: zlate ribice, srčkanega papagajčka in zdravnike, ki imajo za bolnike vsak čas dobro, prijazno besedo. Prijazna beseda iz zdravnikovih ust je vredna zlatega denarja in bolnikom včasih koristi več kot 100 zdravnilih praškov! Največje bogastvo, katerega premore naš oddelček — v tem smo si edini vsi — pa je sestra Festina. »Naša zlata mamica« ji pravimo, tako dobra, potrpežljiva in postrežljiva je. »Takšne sestre ne premore ves svet!« navdušeno zatrjuje mlad fant, ki leži zraven moje postelje; boter debeluhar, tisti, ki ima uro budilko, pa mu z grobnim glasom pritrjuje: »Tako je!« Če kdo na tem svetu, potem si je sestra Festina prav gotovo že zdavnaj prisluzila nebesa. Bog daj, da bi še mnogo, mnogo let hodila mimo bolniških postelj s tistim svojim ti-

him, dobrotnim nasmehom in lajšala ure trpljenja svojim varovancem.

Tako, vidiš, draga moja Sonja, je v sobah, ki ležijo nad nami. Mnogo žalostnega za srce in oči, pa tudi mnogo lepega in vselega. Kako pa je pri vas, ne vem. Samo toliko vem, da k vam ne sme nihče. Sel sem nekakrj mimo vaših sob in me je zabelelo v dno srca, ko sem videl, da niti roke ne smete nikomur podati, da morate skozi zaprta okna govoriti z znanci, ki vas pridejo obiskat. A vse na svetu mine, tudi to bo minilo. Zelim Ti, da bi kaj kmalu ozdravila in se vrnila k mami domov. Pomlad že gleda s svojimi velikimi, svetlimi očmi izza daljnih gor — hudo, zelo hudo mora biti človeku, ki je priklenjen na posteljo in ji ne more z veselim srcem pohiteti nasproti.

Na koncu svojega pisma pa si me pošteno okregala. Saj bi kar skesan povedal glavo in obljubil, da se bom poboljšal, če bi bil res kaj kriv. Pa nisem. Zares nisem. Prav gotovo se Ti je samo sanjalo, da je ponoči nekdo »klepetal« v sobi nad nami. Mi ponoči spino kot polhi, kajti so nam jezički do smrti utrujeni od ljutega miganja čez dan. Ponoči je v naši sobi tako blažen mir, da bi lahko slišala moj edini las, če bi mi z glave padel na tla...

In še to Te na vso moč zanima, če dobim kaj krofrov. Ljuba duša, kdaj si pa že slišala, da bi v ljubljanski bolnišnici krofe cvrli? Kadar jih bodo — čez 100 let se utegne to zgoditi — Ti bom prav gotovo poslal kakšnega prav debelega in sladkega. Zaenkrat pa sam zaman brepenim po njih in sline požiram — zato Ti pošiljam samo koš najlepših pozdravkov!

Kotičkov striček.

D R U Ž I N A

Zdaj so žalostni časi

Misli za posine dni

So ljudje, ki pravijo: »Današnji čas je nekaj posebnega. Sicer ima res svoje nevarnosti, vendar, ali ni človek ustvarjen za nevarnosti? Ali je bil kdaj kak čas bolj zanimiv, kot je bilo poslednjih trideset let? Pomislimo le na to, da smo bili priča in sodelavci take vojne, ki je lice Evrope bolj spremenila kot prej komaj stoletne

Iz mirnih juter.

vojne. Nismo doživeli le ene revolucije, kakor ljudje konec 18. stoletja; doživeli smo tri, štiri, tudi deset revolucij. In smo sodobniki popolnega preobrata vojne umetnosti; umetnosti vladanja zaradi napredka radia, zvočnika in drugih propagandnih pripomočkov. In pomislimo, da zvečmo sleherni jutro, čim odpremo svoj časopis, več novic, kakor so jih naši dedje zvedeli v štiri-desetih letih, če so živeli v letih med 1870 in 1910. Vse to je neznansko zanimivo in mi sami, čeprav bi nam bilo to dano, ne bi hoteli zamenjati te dobe z dobo naših dedov, ki so tako mirno životali tja v en dan, in tudi ne s svojimi vnuki, ki bodo prišli na svet po tej »veliki dobi«.

Priznam, da poslušam take besede le s strahom v duši in da se jaz, kar se mene tiče, bridko, a zaman kesam, da sem se rodil v tej prekucaški dobi. Iz vsega srca si želim nazaj tistih časov, ko je mogel reči človek, ki je delal vse svoje življenje: »Na stara leta bom živel brez skrbi.« Hrepenim po tisti dobi, ko ni bila hiša, ki si si jo sezidal, nikdar ogrožena po letalih. Želim si tistih dni nazaj, ko govorniku, če je ho-

tel vplivati na ljudi, ni bilo treba govoriti več ljudem ko največ dva tisočlavi množici, ker njegov glas ni imel moči za več ljudi. Hrepenim po tihih in praznih jutrih, ko ni časopis vseboval ničesar drugega ko vesti o cvetju dreves in da so se lastovke poslovile. Jokam se, ker ni več svobode in miru. Saj niti ne morem več prenašati teh hrupnih dni in ne najdem zanimivosti v vsem tem trušču. S klanjem in z grozotami nasičen in utrujen od številnih govorov in laži spriču vseh teh neznanskih svetovnih nezdod, me morejo ganiti le še tiste preproste in pristne posameznosti, ki so mogle nekoč ganiti sodobne sreče.

»Kaj...?« me boste vprašali. »Vi že zdaj trobite v rog starosti, še preden ste v starosti? Hvalite preteklost, ker ste bili takrat mladi? Nimate nobenega smisla za trpko lepoto nevarnosti iz teh dni?«

Na to morem odgovoriti le to, da sem že večkrat skušal izraziti pozicijo naše dobe, a da ima tudi potreba po spremembah svojo mejo in da je ta meja dosežena; da bomo nekaj desetletij potrebovali za prebavo iznajdb naših učenjakov, da bomo mogli te iznajdbe dostojno izrabiti; da je lahko mogoče, da je negotovost mična, a da zavest velike nesreče ni mikavna; da živi človeštvo v prehodnih dobah in dobah ravnovesja in da mi je ravnotežje ljubše. Nakar mi bodo odvrgli, da zaman žalujem, ker so me bogovi poslali na svet baš v dobi prehodov. To

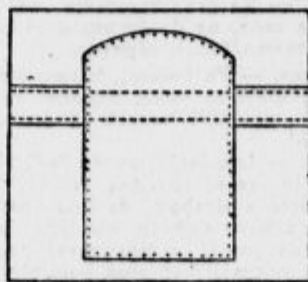

Iz mirnih večerov.

bo že res, a važno je tudi, da to neizbežno nesrečo ne zavijamo v romantično željo, da si želimo nesreče, ki ji danes ne moremo uiti. Daj nam prazna jutra, o Gospod, tiste dneve brez dogodkov in vse tiste naše brezskrbne, radostne misli!

(André Maurois.)

Doma narejena športna torbica

Če greš kam na izlet, moraš vzeti razne potreščine, tako tudi malo brašna, kako mažo, več robcev in slično. Za to priliko si napraviš torbico, ki si jo obesimo na pas in jo porinemo na vzad. Če vzameš za torbico blago, ki je nepremolljivo, si pas naredi iz dvojnega blaga in prejši tako, da je bolj trd. Ti šivi so potem tudi za okras. — Ako pa napraviš torbico iz usnja, vzemi za to precej trdo usnje. Torbico prirojiš kakor veliko kuverto, ob robu narediš luknjice, pritrdiš na pas in slednjič sešiješ. Pod loputo si narediš še kovinsko zadržgo. (Glej sliko.)

V premislek in opomin!

Prejeli smo: »Nedavno ste v nedeljskem »Slovenec« dobro napisali o moderni mesnici. Žalostno, a resnično je, da naše žene in dekleta delajo reklamo za svoje telo še bolj ko živali. Včasih je to krščeno meso, kakor je na ponudbo, bolj ali manje plačano. Večkrat pa je zaradi tega vsa družina uničena. Mož ali tudi žena prideta okužena domov. To ni samo v mestu, zdi se mi, da je na deželi še hujše. V trgu pri nas je tak primer, ko so v dveh gostilnah po tri, štiri ženske na ponudbo. Tako v teh gostilnah vlečejo denar iz mož in okužijo zakonske može ter razdenejo družino. Ali je to za ugled naših občin? Prosim vas, kaj strogega uredite zoper lahkoživce, da bi družine bolj mirno živlele, bolj izhajale, ne pa propadale!

Lepo Vas pozdravlja prizadeta in strašno nesrečna žena in mati!

Tudi omare je treba prezračiti

Če hočeš imeti v omari z oblekami dober zrak, ne smeš dati vanjo oblek, ki niso bile prej temeljito prezračene. Obleke, ki jih imaš kje v družbi, krčmi, v zakajenem prostoru, je treba razobesiti ven, da se prezračijo. Na novo polikane bluze in obleke je treba prej drugam obesiti, da izgine sopara po likanju in da je blago popolnoma osušeno.

Zdaj pa zdaj moraš vzeti vse obleke iz omare. Omare je treba znotraj dobro pomiti, oblačila izteptati in skrtati. Zlasti moške obleke moraš dobro pregledati, obrniti žepa in jih skrtati; prav tako moraš hlačni rob odvihati in hlače za robom očistiti. — Vse to je važno — ne le zaradi zdravja, marveč tudi zaradi moljev, ki jim je nemir najbolj priskuten.

Pregled v omari za obleko

Vsaka obleka bi morala viseti na svojem obešalniku. To ni kak luksuz, marveč je varčnost, zakaj s tem se varujejo današnje obleke, ki se najlepše izražajo z rokavi. Čim slečeš obleko, jo koj daj na obešalnik. Potem naj visi nekaj ur v predstvi, da se dobro prezračijo in ko je skrtana, jo šele daj v omare. Krila obesiti na obe zanki, ki sta v pasu; plašč bi nikoli ne smel viseti kar na zanki, marveč vedno na obešalniku.

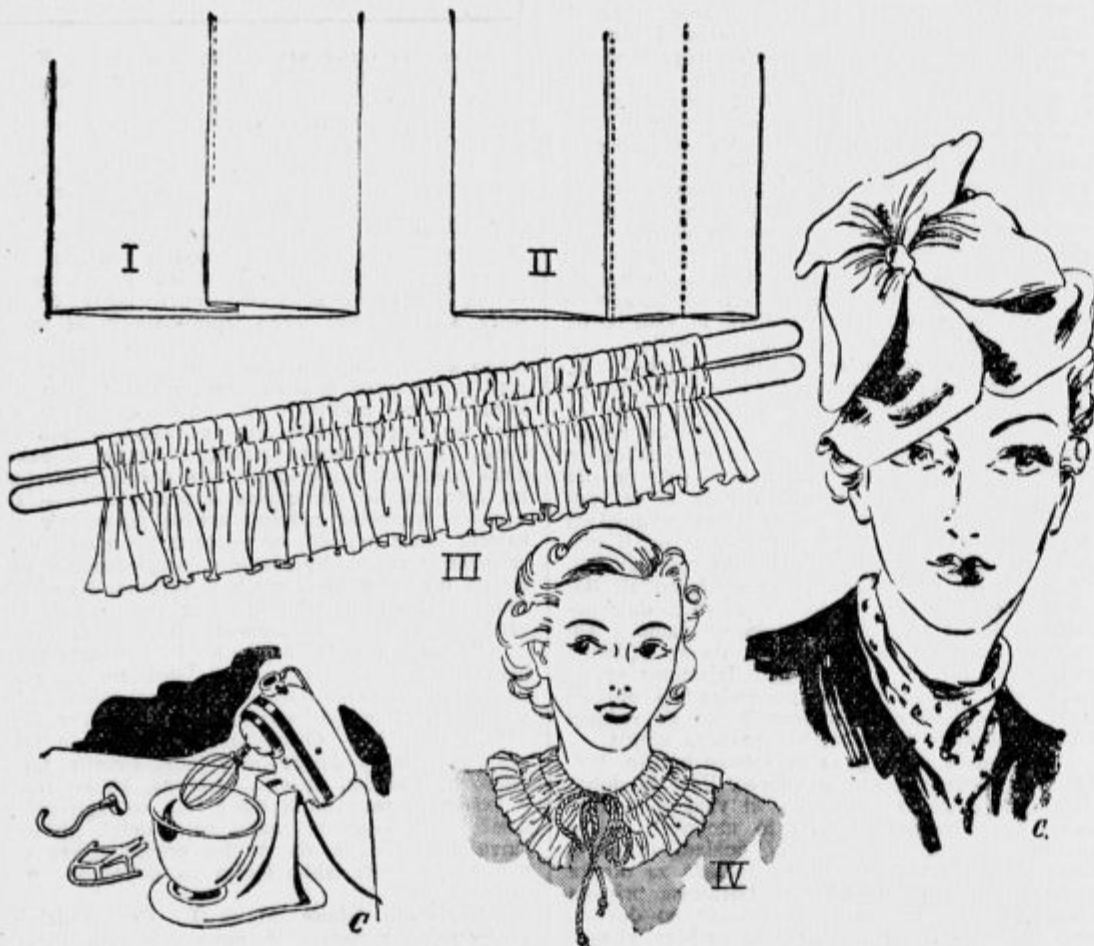
Kdor ima dosti časa, naj bi lesene obešalnike prevlekel z blagom, a ne z volnenim, saj se v volno najraje naselijo molji. — Obešalnik naj ima povešena konca in preobleko. Mogoče imaš kako staro rjuho, ki jo razrežeš in sešiješ prevleko za obešalnik, da se obleka na njem ne raztrga.

Pasovi naj ne ostanejo na oblekah. Na notranji strani omare pritrdi kak trak, za trak pa zatikaj pasove. Prav tako naj bodo na steni omare preobesele rutice za krog vratu ali ovrtniki. Te daš lahko tudi v kako podolgovato skatlo, ki je v dnu omare pod krili in oblekami, ki pač ne segajo do tal omare.

Čevlji, ki so pač najbolj potrebni prezračevanja, seveda ne smejo biti v omari. Daj jih na posebno polico, a polico zagani z zastorčkom. Perilo je najlepše spravljeno v predalu, spodaj v omari. Tako se moreš pri eni omari od glave do nog prezračiti in ti ni treba tekati sem in tja in iskati to in ono.

Na desno in levo stran omare daj majhne vijake. Nanje obesi domačo haljo, dežnik in kaj takega, kar takoj potrebuješ in ne spada neobhodno v omare.

Modne novice

Pripraven ovrtnik za otroke in odrasle

Narediš si ga iz 14 cm širokega in 80—90 cm dolgega kosa svile, ki ga na koncem zarobiš in ga dvojno skupaj sešiješ (sl. 1). Potem ga še enkrat vzporedno sešiješ, tako da nastane dva enaka, votla dela (sl. 2). Nato vzameš dve gladki paličici in ju vtakneš v ta dva dela (sl. 3). Potem blago malo poškopis, da je vlažno in ga zdrgneš, kolikor le mogoče skupaj. Ko je posušeno, ga previdno snameš s paličice in polikaš spodnji del, da so lepe gubice. Nato potegneš skozi vrhnji votli del 1 m dolgo svileno vrstico,

ki jo spredaj zavežeš v pentljo (sl. 4). Obe paličici pa spravi, ker jih boš vselej potrebovala, kadar boš ovrtnik oprala.

Pomlad oznanja

tale »klobuke« iz Pariza, ki sestoji iz velikanske mačhe, katera razprostira svoje zamataste liste po vsem sprednjem delu klobuka.

Električna kuharica

Na sliki vidiš električno pripravo, ki meša testo, vtepa sneg in celo gnete testo. V posodi je žrvklja, na mizi vidiš drugo pomožno orodje. V Ameriki pravijo tej pripravi »električna kuharica«.

Fizol na angleški način

Fizol, ki ga skuhaš do mehkega, ocediš, dodaš 50—100 gramov svežega presnega masla, 5 do 10 gramov mesnega ekstrakta in 1—2 žlici sesekljane peteršilja, osoliš, popopraš in daš jako vroče na mizo.

Iz kuhinje v kuhinjo

Pečena polenovka

Imaš: 1 kg polenovke, 1/2 čebule, nekaj peteršilja, popra; 2 žlici moka, 1 jajce, 6 žlic drobtin in mast. — Osoljene kose namočene in iztrebljene polenovke potreseš s sesekljano čebulo in peteršiljem in pustiš malo počivati. Nato osušiš (da se odkaplja), povaljaš kose v moki, razžvrkljanem jajcu in drobtinah in jih pečeš v razbeljeni masti.

Smetanov zdrob

Na tri četrti litra kisle smetane skuhaš — in zmeraj mešaš! — tri četrti skodelice pšeničnega zdroba, da je prav gost. Potem daš v to kašo potrebno množino mleka in spet kuhaš in primerno osladiš, da je zdrob vprav pravečen. Vse daš v skledo in postrežeš se z brusnicami.

Ribji golaž

Imaš: 1 kg morske ribe, 1 žlico moka, 2 žlici masti, 1 žlico čebule, malo moka, paprike, popra, soli, 1/4 l smetane, limonov sok, paradižnikovo mezo. —

Ribo daš za pol ure v mlečno vodo, da izgubi morski duh. Nato jo osušiš, pokapljaš z limonovim sokom in razrežeš na velike kose. Te kose povaljaš v moki, jih hitro opraviš v razbeljeni masti in jih vzameš ven. Potem daš še malo moka v ponev, naliješ mleka in osoliš, popopraš in daš še malo paprike zraven. Ko daš ribo na mizo, obliješ ribje kose s to omako, kateri dodaš še malo paradižnikove meze in kisle smetane.

Gnjat s solato

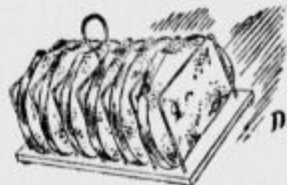
Endivijo skuhaš in jo na cedilniku ocediš. Medtem narediš navadno mlečno omako, v katero daš mnogo nastrganega sira. Okrog vsake solate (ki jo seveda pustiš celo!) oviješ rezino

gnjati. Vse daš v kozico, ki je dobro namazana s presnim maslom, po vrhu še močno potreseš z nastrganim sirom, na vrh poliješ z raztopljenim presnim maslom in daš vse v pečico, dokler nima sir zlatorumene, hrustljate skorje. Ta jed bo brez dvoma vsakomur všeč.

Praženi kruhki

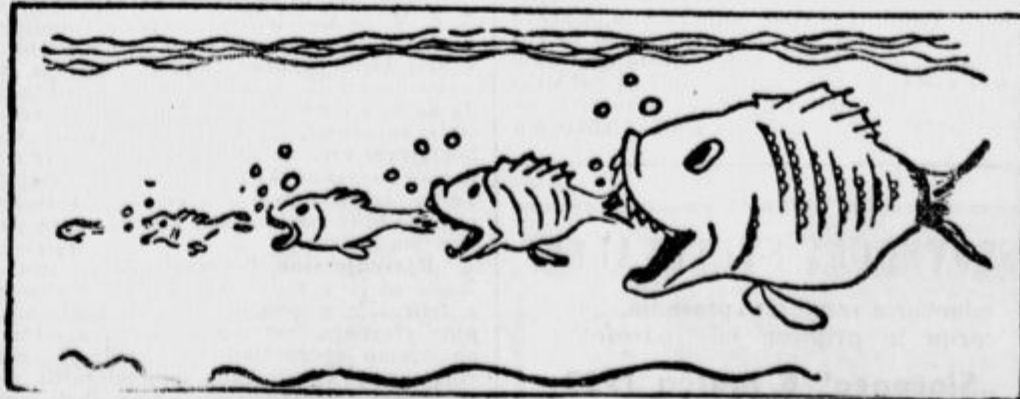
Pražen kruh je zdrav in jako okusen, vendar mora biti pravilno oprazen. Navadno ga pražimo na prehudem ognju, pri čemer se zunaj ožge,

znotraj je pa mehak. Če je pa ogenj premalo hud, pa postane kruh suh in trd. Le srednja toplota je primerna. Kruh postane na obeh straneh zlatorjav in izvrstnega okusa. Praženih kruhkov ne smeš položiti drugega vrh drugega, ampak vsak zase naj bo na rešetki, da ima dovolj zraka z obeh strani.

Pecivo za h čaju

Zmešaš 11 dkg presnega masla in 14 dkg moka, dodaš 2 žlici sladke smetane ali mleka. Napraviš iz tega voljno testo in ga razvaljaš. Iz dveh beljakov napraviš sneg, iz testa izrežeš oblike, ki jih pomakaš v sneg, v zmlete, oprazne lešnike — kjer je kristalni sladkor — in spečeš.

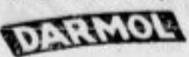

Takole je na svetu...

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

Naš domači zdravnik

J. P. Č. — Boli vas prsna žleza, tudi nekaj trdega čutite Poleg tega imate močne bolečine v trebuhu po operaciji pred enim letom. — Zatrldina v prsni žlezi v vaši starostni dobi mi vzbuja eum na novo tvorbo, ki je lahko zelo nevarna. Zato vam svetujem, da se podaste čimprej k zdravniku, ker je domače zdravljenje brez prejšnjega osebnega pregleda za vas lahko usodno.

F. P. G. — Imeli ste hud napad, po katerem vam je vzele dar govora za par dni in desna roka vam je ohromela, pa se še do sedaj ne popravi, čeprav je minilo skoraj pol leta od tega. Stari ste nad 50 let. — Kaj je mogel biti vaš napad drugega kot možganska kap, ki vas je zadela? Na to je mislil gotovo tudi zdravnik, ki vam je, kot pravite, vzel malo krvi. Sedaj je potrebno v prvi vrsti paziti, da se napad ne povrne. Zato se izogibajte mesa, raje uživajte zelenjavo. Tudi prava kava, močan čaj in alkoholne pijače vam bodo škodovali. Jejte večkrat na dan po malem, zvečer pa samo nekaj tekočega. Oglasite se o priliki zopet pri zdravniku.

M. J. P. — Pred nekaj leti ste opazili, da vas boli desna rama. Bolečine so se zadnje čase razširile po hrbtu in križu, prav posebno pa jih čutite v obeh ramenih, v komolcih in zapestjih. Stanje se noče zboljšati kljub zdravljenju. — Po vsem tem imate revmatizem, ki se je naselil v sklepih in mišicah, pa se kljub vaši odpovedi ne more izseliti. Le nadaljujte z zdravljenjem, počasi se bo stanje prav gotovo zboljšalo. Zdravljenje pospešujejo predvsem toplota in toplo obsevanje. Namažite boleča mesta dnevno s kafrovim vinskim cvetom ali drugim mazilom. Uživajte zdravila, katera vam predpiše zdravnik. Seveda je treba držati tudi malo diete: hranite se pretežno z zelenjavo. Ako imate kaj več pod palcem, pojdite v toplice (Dolenjske, Laško, Catež itd.).

M. S. — V glavo se hitro prehladite, kako naj to v bodoče preprečite? Imejte zunanjo vedno pokrivalo na glavi, ne stojte prepoteni in mokri na mrzlem prostoru in na vetru.

J. N. P. — Glava vas boli že leta in leta, čeprav uživate zdravila. Tudi razne druge lažje težave vas mučijo. — Uredite si najprej vsakdanje delo. Delajte čez dan in ne zvečer. Večerja zgođaj, pojdite potem malo na sprehod in šele nato k počitku. Vstanite, čim se zjutraj zbudite. Redno vsakodnevno iztrebljanje mu tudi za vas najboljšo zdravilo.

Isti. Druga težava izvira iz prve. Stanje ni tako hudo, kot si predstavljate; kar naredite, kar mislite, narava se bo že uredila.

Z. M. M. — Zelodec vam dela težave. Trikrat ste bili zaradi tega na zagrebški kliniki, stanje se je le malo zboljšalo. Zadnje čase je pa še črvo zraven pritiskalo. Tudi sklepi vas bolijo. — Držite se navodil, ki o njih vam dali na kliniki, saj so vaša bolezen tam dobro proučili; tu je vsako mešavanje odveč.

J. C. H. — Pri vašem sorodniku so ugotovili, da ima otekle pljučne žleze. Ker je v dobrih rokah, vam svetujem, da ga pustite tam, kjer je. Poleg ostalega zdravljenja mu bo ribje olje zelo koristilo. Stanje se bo časoma popravilo.

A. M. V. — Pogosto se vam oči solzijo, nabere se vam v vseh kotih penica, kar vas skrbi. — Umivajte si oči vsako jutro s kamiličnim čajem in jih nato dobro osušite. Na soncu in pri hoji po snegu nosite temna očala. Ne študirajte mnogo pri umetni svetlobi. Če ne bo kmalu boljše, pojdite k zdravniku, da vam pregleda oči.

J. C. M. — Tudi za vas velja isto.

M. R. L. — Vaše težave so resnega značaja, — do zdravnika ali do bolnišnice nimate daleč, — pojdite in zdravite se.

J. P. Š. — Kri vam teče iz nosa kot »hudo-urnik«, in to večkrat. — No, tako hudo ne bo, sicer bi kri porušila že vse mostove v vaši vasi. Ker imate daleč do zdravnika, si bo že treba doma pomagati. Če vam začne kri kapljati iz nosa, se nagibajte naprej, ne kihajte in ne usukajte se. Dajte si na tilnik mrzle obkladke, ki jih je treba večkrat menjati. Napravite si svalček iz vate, debel kot mezin, in dolž kakih pet centimetrov, vtaknite si ga dve tretjini v nosnico, iz katere teče kri, in nos atisnite, ležite in dihaite skozi usta. Ako se bo krvavitev večkrat ponavljala in bi vam priporo-

čeno sredstvo ne pomagalo, boste vseeno morali k zdravniku, da vam pregleda nos.

Ista. — Domača zdravila vašemu sorodniku ne bodo pomagala. Le pošljite ga k zdravniku.

T. K. L. — Kot jaje velika bula nad tilnikom sicer ni nevarna, vendar vam dela toliko težav, da vam je močno nadležna. Pomoč imate tako blizu in enostavno, da se čudim, da ste držali toliko let. Tu polovične rešitve ni: nož kirurga vas bo kaj hitro osvobodil nadloge.

L. Z. B. — Na prvo vprašanje vam lahko odgovori vsaka žena, na drugo boste pa od mene v »Slovencu« zamenjali odgovora.

»Koroško.« — Po boleznih, katero ste nedavno preboleli, ostanete še nekaj mesecev različne težave, zato ne obupajte, ampak se držite zdravniških navodil.

R. I. G. — Izpadanje las po težki bolezni in po porodu je precej navadna zadeva, ki pa navdaja prizadete s strahom, da bodo ostali kmalu brez las. Na njihovo največje veselje se lasje v par mesecih začno gostiti in mnogokrat postanejo še bolj gosti in močnejši kot pred boleznijo. Tudi pri vas se bo stanje zopet zboljšalo, le bodite brez skrbi. Las ne valovite (ondulirajte), ker vam to nič ne bo pomagalo. Rajši pijte ribje olje, dokler ne nastopi poletje.

K. F. L. — Pri vsakem najlažjem delu, skoraj pri vsaki jedi se po obrazu močno potite. Poleg tega težko dihaite skozi nos. V roke in noge vam rado zebe. — Take težave imajo posebno slabokrvni in slabotni ljudje. Tudi vam bi priporočal uživanje ribjega olja, da se telesno okrepite. Ako ne bo kmalu boljše, se obrnite do svojega zdravnika.

»Sorodnica.« — Del telesa, ki je v mirnem stanju v svojem razvoju nekaj zaostal, se bo gotovo primerno razvil, ko bo priroda od njega zahtevala večjega delovanja. Zato niso potrebna nikaka druga sredstva.

Pravni nasveti

Izbris kazni. M. R. P. — Prošnjo za postopanje, da se razveljavi izrečena obsodba, je vložiti pri okrožnem sodišču, v čigar območju sedaj živite. To sodišče bo potem dobavilo spise od sodišča prve stopnje, ki je sodilo, ter ugotovilo, ali so dani pogoji kazenskega zakona. Če je že potekel po zakonu odlojeni čas, bo sodišče izvršilo nadaljnje poizvedbe in po posebni razpravi izdalo svojo rešitev, da se razveljavi izrečena obsodba. S tem boste oproščeni dolžnosti, priznati pred sodiščem ali pred drugimi oblastmi na vprašanje o prejšnjih kaznih, da ste bili kaznovani. Prav tako tudi državno tožilstvo ne bo smelo za vas poročati, da ste bili kaznovani.

Renta ponesrečenega hlapca. V. V. J. — Hlapec, ki je bil zavarovan pri OUZD in se je ponesrečil, ima pravico do nezdorne rente le napram OUZD. Kot gospodar bi bili dolžni plačati tudi vzdrževalno za ponesrečenega hlapca le tedaj, če bi vi nesrečo namenoma ali zaradi malomarnosti zakrivali. Če vas bo hlapec tožil pri sodišču, pazite, da ne zamudite razprave in ne boste sojeni v odsotnosti.

Poroštvo sorodnika. V. V. J. — Hranilnica vam bo na zahtevo dala obračun za dolg sorodnice, kateri ste porok. Od sorodnice lahko zahtevate povračilo tega, kar ste za njo plačali. Ne morete pa zahtevati od njenega moža, da plača ženini dolg, ki ga je napravila kot dekle.

Omožitev z državnim upokojemcem. P. Z. Nameravate se poročiti z državnim upokojemcem in vprašate, ali bi vam v primeru njegove smrti pripadla rodbinska pokojnina? — Po sedaj veljavnem uradnem zakonu bi vam pripadala rodbinska pokojnina.

Posojilo iz leta 1930. H. L. Leta 1930 ste prejeli brezobrestno posojilo. Ze lani ste poslali denarnemu zavodu potrdilo o tem, da ste kmet. Prejeli niste nobenega odgovora. Vprašate, ali uživate zaščito? — Obrnite se vendar na denarni zavod, ki vam bo povedal, ali vas je izročil Pri-

M. J. S. — Bolečine na od vas označenem mestu sicer ne pomenijo nič nevarnega, so pa neprijetne. Če si ne morete dovoliti počitka podnevi, pa si vsaj zvečer položite toplo opeko ali toplo blazino na dotično mesto.

Ista. — Za »sorodnico« velja isto. Naj pazi na redno prebavo in uživa precej zelenjave.

A. K. B. — Bodite veseli, da organi dobro delujejo. Ako bo pa le prehudo, dajte na dotično mesto mrzle obkladke.

1. - 12. - 24. — Silno vas glava boli, tu in tam toplomer pokaže malo povišano telesno toploto, močno vam bije srce, včasih celo neredno. Zdravnik ni ugotovil nič nevarnega. — Vse težave so v glavnem živčnega značaja in so precej v zvezi z vašo starostno dobo in prenapornim študijem. Potrebno bo par tednov učenje omejit in življenje urediti. Hodite čim več na sprehode ali krajše izlete. Pazite na redno prebavo. Umijte si vsak večer gornji del telesa, najprej s toplo, nato s hladno vodo, nakar se hitro in dobro zdržite in posušite. Popijte čez dan škodolico čaja iz melisinskih listov.

I. T. I. — Sklepajete po vašem opisu, je vaša bolezen na obeh zelo resna. Zato vam odsvetujem vsako domače zdravljenje. Pojdite v Ljubljano ali v Tret k strokovnemu zdravniku za oči ali pa v bolnišnico. Ne šivajte in ne napačajte si oči pri delu.

»Recept.« — Vaša sorodnica ima malo golšo, shušala je v zadnjih mesecih okrog 10 kg, splošno je oslabela, oči ima malo izbuljene, silno se poti, srce ji močno utripa in kašelj jo muči: značilni simptomi za Basedowovo bolezen, kar so ugotovili tudi v bolnišnici. Želite navodil glede diete in kako naj sicer ravna. Ze vnaprej vas opozarjam, da je bolezen dolgotrajna in zahteva predvsem: mir za bolnika in okrog bolnika. Hrana naj bo sicer lahka, vendar dovolj močna, da bo bolniku nadomestila vsakodnevno izgubljene telesne snovi. Uživanje alkohola, prave črne kave, močnega čaja, kakor tudi kajenje niso na mestu. Zdravila vam bo pa predpisal zdravnik. Prej ali slej bo najbrž potrebna operacija.

Ostali pridejo na vrsto prihodnjik.

vilegirani agrarni banki. Če ste kmet v smislu uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov, je denarni zavod gotovo postopal po predpisih navedene uredbe. Dolg, ki ne presega 25.000 din, se vam je v tem primeru znižal za polovico, ostalo polovico pa ste dolžni odplačati Privilegirani agrarni banki s 4,5% obrestmi na leto v dvanajstih letih v enakih letnih obrokih. Prvi obrok je došel dne 1. novembra 1936, vsaki naslednji pa dne 1. nov. prihodnjih let.

Razveljavljeno napredovanje. Z. J. Kot državni uradnik ste leta 1932 napredovali v VII. skup. Naslednje leto vam je pa državni svet napredovanje razveljavil. Naložilo se vam je, da morate vrniti vse, kar ste zaradi napredovanja prejeli. Vprašate, kako je mogoče, da ste bili vi kaznovani za pogrešek, ki ga je naredil uradnik v ministrstvu; kako je to, da vašim tovarišem napredovanje niso razveljavili in katera oblast bi mogla takšne neenakosti preprečiti? — Nikakor ni mogoče govoriti o kazni, če morate vračati ono, kar ste zaradi nezakonitega napredovanja prejeli. Večkrat so zakoniti predpisi nejasni in zato ne moremo trditi, da je uradnik, ki vas je predlagal za napredovanje, storil kakšen pregrešek. Gotovo je napisal predlog v dobri veri, da vam povišanje pripada. Toda glavna kontrola je bila drugača mnenja in je vložila proti rešitvi o napredovanju tožbo na državni svet. Ker je državni svet razsodil, da niste imeli pravice do napredovanja, je smatrali, da ste poviške, ki ste jih zaradi napredovanja dobili, neupravičeno prejeli in je povsem naravno, da morate neupravičeno prejeto zneske vrniti. Ne moremo vedeti, zakaj se z vašimi tovariši ni tako postopalo. Morda so oni imeli zakonite pogoje za napredovanje in zaradi tega glavna kontrola ni vložila tožbe. Kadar izpolnite pogoje za napredovanje, se morate obrniti po službeni poti na svoje ministrstvo, ki edino je pristojno, da vas predlaga. Druge oblasti ni, ki bi mogla rešiti vprašanje vašega napredovanja.

Varuhove dolžnosti. K. H. Varuh je dolžan konec leta predložiti sodišču račun o upravi varovančeve imovine. Sodišče ga tudi lahko oprosti te dolžnosti, če dohodki verjetno ne presegajo potrebnih izdatkov. Po prestatku varuštva mora varuh dati končni račun ter mora izkazati prvotno imovinsko stanje, vse spremembe, ki so nastale za časa trajanja varuštva in končno imovinsko stanje. Obrnite se torej na sodišče, ki vam bo na vprašanja gotovo dalo potrebna pojasnila.

Rodbinska pokojnina učiteljeve hčerke. H. Učiteljeva hčerka prejema rodbinsko pokojnino po očetu, ki je umrl leta 1923. Vprašate, ali bi se dalo doseči, da bi navedena prejemala pokojnino tudi po polnoletnosti, ker nima poklica in bi se ne mogla sama preživljati. — Če je oče navedene umrl po 1. septembru 1923, se je rodbinska pokojnina hčerki odmerila po uradnem zakonu iz leta 1923. Po tem zakonu pa ji pripada pokojnina praviloma samo do polnoletnosti. Če pa je ali če postane pozneje telesno ali duševno nesposobna za pridobivanje, se ji daje pokojnina, dokler traja ta nesposobnost. Samo v tem primeru bo torej mogoče doseči, da se izplačuje pokojnina tudi po polnoletnosti. Izjemoma se po navedenem zakonu plačuje pokojnina do dovršenega 23. leta starosti otrokom, ki so na rednem šolanju, in sicer ob dokazih uspešnega učenja.

Draginjska doklada za polnoletno hčerko. J. Z. Državni upokojenec ste in vdovec. Radi bi dobili draginjsko doklado za hčerko, ki vam gospodinji in ki je polnoletna. Ali bo to mogoče? — Po uredbi o osebnih in rodbinskih dokladi državnih upokojemcev pripada rodbinska doklada za otroka praviloma do 16. leta starosti. Izjemoma pripada rodbinska doklada za otroka tudi še po dovršenem 16. letu starosti med drugimi za hčer, ki svojemu očetu-vdovcu gospodinji, in sicer do omožitve, najdalje pa do polnoletnosti. Iz tega vidite, da v vašem primeru ne bo mogoče doseči rodbinske doklade za hčer.

VSAK nima toliko denarja, da more potovati v kopališče

TODA

VSAKDO bi moral dati za zdravje letno 100—150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode

Radenski zdravilni vrelec onega z rdečimi srci.

Prostovoljno zavarovanje obrtnika. K. V. — Obrtnik ste in vprašate, ali bi se lahko zavarovali zoper bolezni in pri kateri ustanovi? — Po naredbi ministra za socialno politiko o izvajanju zavarovanja po zakonu o zavarovanju delavcev, je mogoče tudi prostovoljno zavarovanje. Tako se lahko prostovoljno zavarujejo zoper bolezni ali zoper nezgode ali zoper oboje med drugimi osebe, ki delajo v obrtu kot delodajalci, a ne zaposlujejo več nego dva pomočnika in skupno ne več nego pet delavcev in vajencev. Zavarujete se torej lahko pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, kjer dobite vsa potrebna pojasnila.

Prometni davek. P. Š. R. — Davčna uprava zahteva plačila prometnega davka od obrtnika, ki zakolje svinjo, ki si jo je sam priredil. Vprašate, ali niso gospodarji, ki zakoljejo doma prirejeno živino, oproščeni plačanja tega davka. — Samo kmetovalci so oproščeni v navedenem primeru davka na poslovni promet, ne pa tudi druge osebe. Zato s kakšno pritožbo proti plačilu navedenega davka obrtnik ne bo mogel uspeti.

Dopolnitev nujnega deleža. J. L. — Oče je izročil posestvo, ki je bilo vredno 150.000 din, enemu sinu, drugim petim otrokom pa je izgovoril vsakemu po 1000 din. Sedaj je oče umrl in otroci, ki so dobili samo po 1000 din, zahtevajo povišanje dednega deleža. Vprašate, ali jim bo moral prevzemnik posestva deleže povišati. — Če znaša vrednost zapuščine 150.000 din in je zapustnik zapustil šest otrok, znaša delež, ki bi ga moral vsak otrok dobiti, 12.500 din. Tisti, ki ni toliko dobil, ima pravico zahtevati dopolnitev deleža, in sicer v treh letih po zapustnikovi smrti. Če je zapustnik že za časa življenja izročil posestvo nasledniku, je treba pri preračunavanju zapuščine upoštevati zapustnikove daritve za časa njegovega življenja.

Zastavljena ura. R. J. L. — Če vam je dolžnik za dano posojilo zastavil uro niste upravičeni, da sedaj, ko bi vam moral posojilo vrniti, kratkoma uro obdržite. Posojilo morate najprej izločiti in potem šele se bo zastavljena ura izvršilnim potom prodala, izkupiček pa dobite za kritje svoje posojilne terjatve.

Prepoceni prevzeto posestvo? K. I. P. — Če ste leta 1920 prevzeli od matere posestvo za 33 tisoč kron, potem bodo vaši bratje in sestre le tedaj mogli uspešno od vas zahtevati dopolnitev dolžnega deleža po smrti matere, če bodo mogli dokazati, da po vrednosti posestva v času, ko ste ga prevzeli, niso še dobili svojega dolžnega deleža po materi. Ceniti bo treba vrednost posestva v letu 1920 kakor tudi bremena ob času prevzema in po tem izračunati dolžne deleže. Tožba na dopolnitev dolžnega deleža zastara v treh letih po smrti matere.

Vabilo

Imam okrog 4000 deblow vrtnic, kjer bo cvetelo okrog 300 imen-skih vrst cvetja, vsak ima prost vstop v moj vrt skozi celo leto.

Fran Lenko trgov. usluga Med vode

Obnovna tožba pri državnem svetu. J. K. V. neki disciplinski stvari bi radi vložili obnovno tožbo pri državnem svetu. Potrebno so vam dokazi in zapise o zaslisanju prič ter razni dokumenti in vprašate, kam se imate obrniti, da bi vse te dokaze pribavili? — Za obnove sporov pred upravnimi sodišči in pri državnem svetu veljajo isti pogoji, kakor za obnavljanje sporov pred rednimi sodišči. Pred rednim sodiščem pa se sme obnoviti postopanje, ki je s sodbo končano, pod točno predpisanimi pogoji, kakor n. pr. če je listina, na katero se sodba opira, lažna, če sta priča ali izvedenec lažno izpovedala in se opira sodba na to pričanje itd. Vi v event. obnovi tožbe lahko dokazate samo navedete in ponudite, ne morete pa že pred obnovo izposlovati izvedbo dokazov, n. pr. zaslisanje prič. Svetujemo vam, da sami ne viagate tožbe, ker iz vašega dopisa vidimo, da vam manjka potrebno znanje o zakonitih predpisih, ki pridejo tu v poštev. Potrebno bo zato, da se posvetujete s pravnikom. — Če vam vaš starišina zadržuje kakšne dokumente, do katerih imate pravico, se pritožite pri njemu nadrejenemu starišini. Vprašanje o pregledovanju materiala po vaših sovražnikih je nejasno. Niste povedali, kakšen material so pregledovali vaši sovražniki in v kakšni lastnosti so vršili ta pose!

Premajhen dedni delež. K. I. Po starših ste prevzeli posestvo in morate sodečim izplačati izgovorjene deleže. Oni pa z njimi niso zadovoljni in zahtevajo povišanje deležev. Vprašate, kaj bi storili? — Otroci imajo pravico do tako zvanega nujnega deleža po starših. Prosite zapuščinskega sodnika, da vam izračuna, koliko znaša v vašem primeru nujni delež. Če so izgovorjeni deleži nižji, kakor bi znašal nujni delež, jih prostovoljno povišajte, da ne bo pravde. Sicer vas namreč sodečim lahko tožijo na dopolnitev nujnega deleža.

Neplačane delnice. M. Š. T. Če ste delnice brezpogojno naročili, jih morate plačati. Plačilo lahko odklonite le tedaj, če ste se veljavno dogovorili pri naročilu delnic na posebne pogoje, ki jih pa delniška družba še ni izpolnila. Vaša obveza ni zastarala; zastarala bi v 30 letih.

Kmetijski nasveti

Mazanje lesenih stebrov proti gnilobi. K. K. M. — Okrog vrta nameravate postaviti leseno ograjo s hrastovimi stebri: late in remeljni bi pa bili borovi. Radi bi vedeli, s čim naj jih namažete, da bodo obvarovani pred gnilobo. — Najbolj učinkovito sredstvo proti gnilobi v zemlji je za vsak les katran ali karbolin. Namazati jih pa morate tako, da so stebri najmanj dobro ped nad zemljo s to snovjo prepojeni. Kol ali stebel ne gnije v zemlji, ampak najprej na tistem delu, ki meji z vrhom zemlje. Tja prihaja vlaga iz zemlje in se tam suši. To je za gnilobo najbolj občutljiva točka kola. — Katran ali karbolin dobite najceneje v plinarni, n. pr. v Mestni plinarni v Ljubljani. — Dobro je tudi, če late in remelje namažete z istim sredstvom šele prihodnje leto, ko bodo popolnoma suhi, ker se tedaj tekočina bolje vpija v les. Pri stebrih pa, ki so v zemlji, je dobro namakati spodnji del, četudi še ni suh, ker tedaj gre vlaga iz njega po sredini navzgor in s tem vleče karbolin v notranjost. Tako se prepreči gnitje tistega dela stebra, ki je stalno v vlažni zemlji.

Krava zadržuje mleko. A. Z. V. N. — Lani ste kupili brejo kravo, ki vam je vrgla lepo tele; tega želite rediti, zato ste ga sedem tednov pustili sesati. Sedaj ga hočete odstaviti in napajati z mlekom, toda krava ga ne da. Komaj 1 do 2 litra ga namolze, zato ste primorani vsakokrat pustiti tele pod njo, da jo izsesa. Kako bi jo prisilili, da bi se pustila molzti. — Iz vašega dopisa sledi, da ste pri pripuščanju teleta h kravi nepravilno postopali. Vi ste morali že od začetka vsakokrat, ko ste tele pripustili k sesanju in se je to nastilo, kravo še temeljito izmolzti. Tedaj bi se vime bolj razvilo in krava navadila na molžo. Pri odstavljanju ne bi čutila take razlike, kakor sedaj. Svetujemo vam sledeči način: Ko tele pustite sesati na eni strani, istočasno molzite vi na drugi strani. Nič ne de, če bo tele dobilo premalo mleka, lahko mu

ga dajate v žetlarju, da se navadi iz njega piti. Po nekoliko dneh, ko se bo krava na to navadila, pripustite tele samo enkrat na dan sesati in končno ga popolnoma odstavite. Vedno pa ravajte s kravo prijazno, kajti največkrat je vzrok zadrževanju mleka razdraženost, ki se z grdim postopanjem ne da odpraviti. Nekateri svetujejo pri molži na ledja krave položiti mokro vrečo, ki pomiri njene živce, da mleko izpusti. Krava ne zadržuje mleka morda iz nagajivosti, ampak ker je bila dosedaj navajena samo na sesanje teleta in le malo na molžo. S primernim postopanjem bo pa kmalu pozabila tudi na tele.

Zidni omet se kruši. L. D. S. — V stanovanjski hiši, zgrajeni na ilovnatih tleh pred sedmimi leti, se je od zunaj začel krušiti omet, znotraj so pa nastale vlažne lise. Na zidu se pojavi belkast prah (soliter), ki kmalu odpade; nato se začne drobiti tudi omet. Od gnojne jame je zid oddaljen pet metrov. — Vzrok temu pojavu je na eni strani vlaga, ki prodira deloma iz zemlje, deloma iz bližnje gnojne jame, na drugi strani pa amonijak iz gnojnice, ki ga vpija vlažen omet. Najbolje bo steno kolikor mogoče globoko od zunaj osušiti. To dosežete, če odkrušite na steni ves omet tako visoko, kakor sega vlaga, izgrebite ga tudi iz špranj med opeko. Čez poletje pustite, da se zid popolnoma izsuši. Nato ga prevlečite z asfaltom inertolom ali s kakšno drugo asfaltno maso. Na vrh pa pride še cementni omet s primesjo cerezita, ki cement se bolj zgosti. Tako dobite plast, ki ne bo propuščala vlage v omet in bo preprečila njegovo krušenje.

Kisla kad ni uporabna za zaseko in meso. R. Z. M. — Kad iz hrastovega lesa uporabljate za zaseko in prekajeno meso. Jeseni ste pa imeli v njej kislo jabolčne tropine. Sedaj jo hočete zopet uporabiti za zaseko in meso, bojite pa se, da ne bi kisla škodovala mesu. — Seveda obstoji nevarnost, da se meso navzame kisline. Svetujemo vam, da to kad dobro izlužite z vrelo sodovo raztopino, ki jo pustite v njej vsaj 24 ur. Ta bo razkislala doge in s tem bo odpadla nevarnost, da bi se mast navzela kislega vonja, pa tudi sicer ne pokvari.

Rjavenje vina. Popravek. — Pri tem vprašanju se je v nedeljski številki »Slovenca« od 6. februarja vtihotapila pomota glede sredstev proti rjavenju. Natrijevega bisulfita po zakonu ne smemo uporabljati za zdravljenje rjavega vina, ampak samo kalijeve metabisulfita. Zveplo je seveda dovoljeno, saj je to najbolj naravno sredstvo zoper razne vinske bolezni.

»Ta puška je moja!«

„SLOVENECE SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek

„Slovenec“ 6. marca 1938

Konj v prirodoopisju

(Humoreska iz šole)

»Danes bomo vzeli prvo skupino vretenčarjev.« je začel s svečanim glasom prirodoopisni profesor. »In sicer bomo vzeli konja. — Konj je najboljši in najpotrebnejši služabnik človeka, ki vozi voz ali se potrpežljivo vztrajnostno nosi jezdeca. Koristna tovarna žival je. Ker bom pa že drugo uro začel ustno izpraševati, bomo danes imeli konja pismeno. — Mavec, razdelite zvezke! — Mir, tam zadaj!«

Tam zadaj je bil mir. Povsod je bila mrtvaška tišina, ki jo je prekinil le kak vzdihljaj, zakaj profesor si je nadel črne naočnike, da je mogel natančno in neopazno gledati na nas.

Skrivne prošnje so romale iz klopi v klopi. A niso bile uslišane! Nikogar ni bilo, ki bi se bil upal odgovoriti nanje.

»Kaj pa počenja?« je nenadoma zavpil profesor na Beljaka. »Tako mi dajte učno knjigo! In Beljak je bil zdaj še brez te edine pomoči. — Napisi kaj o oslih.« mu je porogljivo siknil njegov sosed, Lenčič. Tedaj se je Beljak odločil, da si bo sam ekval svoj začetek, ugriznil se je v ustnico in je buljil v steno. Mahoma ga je prevzela neznanaka strast za pisanje. Ne da bi se količnik ustavljal, je pisal in napisal nalogo do konca. Prvi je oddal zvezek; ploha kletvic tovarnišev je planila vanj.

Prihodnjo prirodoopisno uro je profesor prinesel zvezke nazaj. Na licu mu je lebdela senca globoke zamisljenosti. Prav sitna reč je čakala dijake.

Ustavil se je pri tistem, ki je bil v razredu najboljši, in je prebral iz zvezka: »Konj. Sluša prigrvanje jezdeca, razume pohvalo in grajo. Pozna glas trombe in vršanje bobnov. Hrabro ponese vojščaka v bitko... Filipič, vi ste edini, ki me ni razočaral. Iz vaših besed se vajo odlične vojaške sposobnosti. Hvala vam.«

Potem je pa povzdignil glas, rekoč: »Tu imam še pet nalog, ki ne spadajo ne sem, ne tja. Avtorji so: Brnjac, Soja, Minkuš, Hrapar in seveda — Beljak. Duševne vezi teh petih tovarišev z najboljšim prijateljem človeka so takšne, da jih mora slišati ves razred. Prosim, pazite!«

Profesor je listal po prvem zvezku in je bral: »Konj. Kakršne lastnosti je človek pač hotel tmeti od konja, si je po tem odgojil razna plemenja. Imamo belce, žrebce, vranec, pramec, kobile, šarce, žrebičke, konjičke in kljuseta. Njegovi sovražniki so roparice in pa muhe. Potem tolče z repom in drgeta s kožo. Kožo lahko uporabimo.«

Razred se je zarežal.

V visokem loku je sfrčal zvezek v avtorjevo klop.

»Številka dve.« je oznanil strašni glas profesorja. »Gospod Soja nam nuja vredno nadaljevanje Brnjacevega prekrasnega samospeva:

Konj. Imamo čistokrvne in napol čistokrvne konje, ponije in težke pingavce. Avto jih jako odrija, zato so cene kleju zelo poskočile. Vzamejo za kletj na sveže odrto kožo in jo očistijo. Potem je rarežje na kose in jo tri do štiri dni namakajo v sveži vodi, da se zmehča, potem pa jo v kotlu tako dolgo prekuhavajo, da je vsa narazen. In potem se čas počitka, da se morejo vse glivice umiriti: kar je pa čistega in kar je najhuj na vrhu v kotlu, pa odljuje v plitvo, gladko kamnitno kad. Tu stojijo, se hladi in potem razrežejo vso goščo na kose, da se počeno posuši. S kostmi ravnaajo elično. Kosti in koža smrdijo, zato smrdi tudi kletj.«

Razred je tulil!

»Ali morete mogoče o narejanju kleja kaj ustnega dodati k svojim pismenim izvajanjem, vi smrdljivi, leni osel, vi?«

Soja je stal, kot bi ustretil vanj; videti je bil kot kup nesreče in dejal je:

»Pa je res tako, gospod profesor, v naši hiši delajo klej...«

Zvezek ga je zadel v njegovo široko, razumnisko čelo.

»In zdaj sledi številka tri, naloga gospoda Minkuša:

Konj. Je hitra žival z uhlji, ki so podobni škarnicelnom. Sprednji zobje so široki, dolgi in počez naprej postavljeni. V zgornji in spodnji čeljusti je po šest teh zob. Kočniki so širokopletati, veliki in jih je po šest komadov. Podočniki so majhni ali jih pa sploh ni. V to režo daje človek uzo; spozna svojega gospodarja in ga z rezgetanjem veselo pozdravi. — Povejte mi vendar, Minkuš, ali ste že kdaj pomislili na svoj bodoči poklic?«

»Seveda, gospod profesor,« je boječe zajecjal Minkuš, »zobozdravnik bom...«

Zdaj se niti profesor ni mogel premagati in se je nasmehnil.

Se je imel smehljaj okrog ust, ko je začel citati Hraparjevo nalogo:

»Konj. Ima visoke noge in vzbočen hrbet. Sprejda žre travnate šope in oves, zadaj je treba paziti, ker včasih brca. V mestu ima sedlo na sebi. Pri nas doma vleče plug. Konj je najboljši

tovariš človeka in se rad preveč nažre in napije.

Ce se to zgodi, potem se uleže, iztegne zadnje noge in se ne more iztrebiti. Takrat si je treba z gorko vodo umiti roke in lakti, se namazati z milom in poseči v konja. Ce pa zadaj preveč redko teče skozi konja, tedaj je treba pomešati med seno prekajeno ribo. Vse to sem pri očetu sam videl, ki mi je rekel, da je že večkrat pomagal ljudem in drugim živalim. A vranec, ki smo ga zadaj kupili, nam je navzlic temu poginil, dasi smo ga imeli šele šest dni. Pred svojo smrtjo je spremenil barvo in je umrl kot belec. — Tudi vi boste morali kmalu spremeniti barvo in prevzeti posvetlo aršev. — mu je zaklical profesor, »potem boste vsaj primorani, da se boste telesno gibali, zakaj vaš duh stoji pri miru!«

»In zdaj — kot višek vsega — je naloga, kakršne se nisem dobil v roke, odkar sem profesor. Neumnost in topoglavja nesramnost sta jako odlično sodelovali in glede na to morem imeti vsakršno mnenje glede na značaj gospoda Beljaka.«

Ah, Beljak je bil to! Ves razred se je začel gledati v njegov prazen sedež, zakaj, gospoda avtorja ni bilo ta dan v šoli.

»Tudi to nalogo vam bom prečital, da si boste mogli pravilno predstavljati podobo svojega soseda. Sicer bo pa že pri drugi konferenci prejel sadove svojih misli. Začenec: Konj. Njegovo življenje traja povprečno šestnajst let, a človek ga more pomladiti, če mu očisti gobec s poprom, soljo in vinskimi jesihi. Potem začne neznanostko požrešno jesti in piti in je že kmalu od rejenosti kar napihnen. Nato vzameš dve prgiščji ugašene apna, prgiščje rdečega vinskega kamna, dve žlici žajblja in vse dobro zmehša v močnem lugu iz lesenega pepela. S tem izmehša dlako od spodaj navzgor. Konj dobi privikar rdečo barvo in je fuka, drugi rjavo in je pramec in v tretje bo črn ko vranec. Ce opečes na vroči opeki majhne ke-

tovariš človeka in se rad preveč nažre in napije. Ce se to zgodi, potem se uleže, iztegne zadnje noge in se ne more iztrebiti. Takrat si je treba z gorko vodo umiti roke in lakti, se namazati z milom in poseči v konja. Ce pa zadaj preveč redko teče skozi konja, tedaj je treba pomešati med seno prekajeno ribo. Vse to sem pri očetu sam videl, ki mi je rekel, da je že večkrat pomagal ljudem in drugim živalim. A vranec, ki smo ga zadaj kupili, nam je navzlic temu poginil, dasi smo ga imeli šele šest dni. Pred svojo smrtjo je spremenil barvo in je umrl kot belec. — Tudi vi boste morali kmalu spremeniti barvo in prevzeti posvetlo aršev. — mu je zaklical profesor, »potem boste vsaj primorani, da se boste telesno gibali, zakaj vaš duh stoji pri miru!«

Zenska se je zavrnila in ga resno pogledala, rekoč: »Tako ne smeš govoriti — pomisli na tole tukaj!« Pri tem je malo odgrnila blazino na postelji, pri kateri je sedela, tako da se je prikazala otroška glava. Bila je majhna deklica, ki je spokojno spala. Zlati lasje so se ji mehko usipali na čelo in lica, ki so bila lepo zdravo zardela.

Moškemu se je mahoma omilil obraz in lju-beznivo se je ozrl na spečečo otroka.

»Bog ti povrni, kar si storila za mojega otroka, Bjerg!« je tiho dejal in ji privikar naravnost pogledal v oči.

»Storila sem le svojo dolžnost kot človek,« je mirno odvrnila, ne da bi dvignila glavo iznad pletenja. »Za to se ti res ni treba zahvaljevati, saj bi se ti morala jaz zahvaljevati! Saj mi je mala Runa pomagala prenašati samoto in izgubo mojega moža in mojih lastnih otrok.« Za hip so obstale pletilke in raskava dlan te žene je ljubeznivo pobožala glavico speče deklce.

»Seveda, ti tega še prav nič ne veš,« je povzela in spet se je začela pletilke premikati, »bilo je vprav mesec dni zatem, ko so te bili zaprli. Moj mož je odšel z obema otrokoma, s fantom in punčko, zdrav in zadovoljen z doma k maši. Jaz sem imela takrat hude sanje in sem ga prosila,

ko kaka taktirka, urejevali življenje, in zato občuti človek tu na križišču narodov in morij angleški takt modernega sveta.

Cudno je to in nikakor ne izvira iz pritiska največje moči. Za zgled je ona prva, nepoznana vojnja Fenicičan med Herkulovima stebroma tja v daljino Britanijo. Ti drzni mornarji so prinesli domov prvo vest o severnem sijju in o severnih dolgih zimskih nočeh in tudi cin, ki so ga primešavali bakru in tako napravili bron. Bron pa je bila tiista kovina, iz katere si je bojni in umetniški duh sredozemskih prebivalcev napravil pojebne tvorbe. Brez teh tvorb skoraj ne bi mogli njih kulture spet in spet prodirati na sever, kjer so se iz luči juga razvijale one znanosti, ki so prebivalcu severa dale nekega usodnega due oblast juga v roke. Tako se je pomešal jug s severom; med enega je zasidrana v slabosti drugega.

Južni del zemlje, ki se imenuje danes Severna Afrika, in severni del zemlje, danes Spanija, sta tvorila v dobah prirodnih izbruhov vezano celino. Ondi se je Evropa pomešala z Afriko. Odkar so pa težnja proti tečajema in zemlje revolucije raztrgale ta kos zemlje, tvori Gibraltar najvažnejši steber nekega mostu, s katerim so se prav tako po pravadnih določbah pomešali pridelki obeh celin. Afriški in azijski elementi so težili na sever; evropski gotiski pa na jug. Nihče ne misli, da bo ta obojestranska privlačnost zaradi hipne nadoblasti anglosaske moči trajala večno tako, da se bo zmerno, mirno in trgovsko izmenjavalo ljudstvo in blago.

Ce vse ne vara, se spet pripravljva nekaka »mešanica« največjega obsega. Z evropskimi iznajdbami, ki bodo skoraj tako preproste, da jih bo mogel uporabljati vsak otrok, torej tudi zamo-rec notranje Afrike, se bodo narodi afriškega in azijskega sonca oborožili in bodo v bojevanju skoraj istovetni z Evropejci. Ker pri njih rojstva ne nazadujejo; ker zaradi strahotnih gospodarskih razmer severnih držav niso prisiljeni umetno ome-jevati svoje plodovitosti; ker njihova plodovitost ni oslabiljena z našimi pogoni na stroje, bodo ohranili svojo premoč, spričo katere smo mi brez orožja Edino sredstvo, s katerim bi mogli ome-iti njih boj za samostojnost njih domovine, bi bilo to, da ne bi nič več trgovali z njimi in bi jim zabranili kupovati naše stroje. A tega Evropa ne zmore, zakaj, kako naj bi sicer nasitila svoje, vedno bolj zahtevno delavstvo! In tako povečava Evropa s svojim zavojevanjem kolonij, s svojim gospodarstvom po kolonijah, s svojimi vojnami v kolonijah neko oblast, ki tistega, ki ga izmoghava, ojača in oborožuje, dokler se ne bo dotični epomnil svoje nadštevilčnosti in plodovitosti. Nato se bo spet začela velika mešanica; nato se bo spet dvignil jug, kakor se je pred tisočletji, ko so pro-dili Iberci na Španijo, in kasneje, ko so to storili Fenicižani — in bo prodiral proti severu. Spet bo Gibraltar za most in bo na vzhodu Carigrad. Se-veda ne bo le Gibraltar tisto prehajališče, koder bodo šli roji narodov. To preseljevanje narodov se utegne strahotno razširiti in spremeniti obličje vse Evrope.

Moč enih narodov je zasidrana v slabosti drugih narodov. Kar se dozdeva pri nekaterih, da je umiranje in propadanje, to pri drugih stopa v življenje. Pogled na ta vzvišeni igrokaz, na hojo smrti, ki ji ni nikoli konca, je bil zame pogled na Gibraltar. Karkoli sem doživel na svojih potovanjih, ni bilo ničesar, kar bi tako močno in tako presunljivo vplivalo name ko Gibraltar.

(H. Roselieb.)

Novo življenje

»Kaj za to!« je mirno odvrnila. »Veseli me, da si se mogel najti hišo in nisi kam zašel.«

Mož je skrivaj in nejeverno pogledal žensko, a je zagledal le toplo sočustvo v njenih očeh. Skodelica se mu je tresla v premirli roki. »Saj bi ne bilo nobene škode, če bi se bil ponesrečil!« je s hripavim glasom komaj izustil.

Zenska se je zavrnila in ga resno pogledala, rekoč: »Tako ne smeš govoriti — pomisli na tole tukaj!« Pri tem je malo odgrnila blazino na postelji, pri kateri je sedela, tako da se je prikazala otroška glava. Bila je majhna deklica, ki je spokojno spala. Zlati lasje so se ji mehko usipali na čelo in lica, ki so bila lepo zdravo zardela.

Moškemu se je mahoma omilil obraz in lju-beznivo se je ozrl na spečečo otroka.

»Bog ti povrni, kar si storila za mojega otroka, Bjerg!« je tiho dejal in ji privikar naravnost pogledal v oči.

»Storila sem le svojo dolžnost kot človek,« je mirno odvrnila, ne da bi dvignila glavo iznad pletenja. »Za to se ti res ni treba zahvaljevati, saj bi se ti morala jaz zahvaljevati! Saj mi je mala Runa pomagala prenašati samoto in izgubo mojega moža in mojih lastnih otrok.« Za hip so obstale pletilke in raskava dlan te žene je ljubeznivo pobožala glavico speče deklce.

»Seveda, ti tega še prav nič ne veš,« je povzela in spet se je začela pletilke premikati, »bilo je vprav mesec dni zatem, ko so te bili zaprli. Moj mož je odšel z obema otrokoma, s fantom in punčko, zdrav in zadovoljen z doma k maši. Jaz sem imela takrat hude sanje in sem ga prosila,

ko kaka taktirka, urejevali življenje, in zato občuti človek tu na križišču narodov in morij angleški takt modernega sveta.

Cudno je to in nikakor ne izvira iz pritiska največje moči. Za zgled je ona prva, nepoznana vojnja Fenicičan med Herkulovima stebroma tja v daljino Britanijo. Ti drzni mornarji so prinesli domov prvo vest o severnem sijju in o severnih dolgih zimskih nočeh in tudi cin, ki so ga primešavali bakru in tako napravili bron. Bron pa je bila tiista kovina, iz katere si je bojni in umetniški duh sredozemskih prebivalcev napravil pojebne tvorbe. Brez teh tvorb skoraj ne bi mogli njih kulture spet in spet prodirati na sever, kjer so se iz luči juga razvijale one znanosti, ki so prebivalcu severa dale nekega usodnega due oblast juga v roke. Tako se je pomešal jug s severom; med enega je zasidrana v slabosti drugega.

Južni del zemlje, ki se imenuje danes Severna Afrika, in severni del zemlje, danes Spanija, sta tvorila v dobah prirodnih izbruhov vezano celino. Ondi se je Evropa pomešala z Afriko. Odkar so pa težnja proti tečajema in zemlje revolucije raztrgale ta kos zemlje, tvori Gibraltar najvažnejši steber nekega mostu, s katerim so se prav tako po pravadnih določbah pomešali pridelki obeh celin. Afriški in azijski elementi so težili na sever; evropski gotiski pa na jug. Nihče ne misli, da bo ta obojestranska privlačnost zaradi hipne nadoblasti anglosaske moči trajala večno tako, da se bo zmerno, mirno in trgovsko izmenjavalo ljudstvo in blago.

Ce vse ne vara, se spet pripravljva nekaka »mešanica« največjega obsega. Z evropskimi iznajdbami, ki bodo skoraj tako preproste, da jih bo mogel uporabljati vsak otrok, torej tudi zamo-rec notranje Afrike, se bodo narodi afriškega in azijskega sonca oborožili in bodo v bojevanju skoraj istovetni z Evropejci. Ker pri njih rojstva ne nazadujejo; ker zaradi strahotnih gospodarskih razmer severnih držav niso prisiljeni umetno ome-jevati svoje plodovitosti; ker njihova plodovitost ni oslabiljena z našimi pogoni na stroje, bodo ohranili svojo premoč, spričo katere smo mi brez orožja Edino sredstvo, s katerim bi mogli ome-iti njih boj za samostojnost njih domovine, bi bilo to, da ne bi nič več trgovali z njimi in bi jim zabranili kupovati naše stroje. A tega Evropa ne zmore, zakaj, kako naj bi sicer nasitila svoje, vedno bolj zahtevno delavstvo! In tako povečava Evropa s svojim zavojevanjem kolonij, s svojim gospodarstvom po kolonijah, s svojimi vojnami v kolonijah neko oblast, ki tistega, ki ga izmoghava, ojača in oborožuje, dokler se ne bo dotični epomnil svoje nadštevilčnosti in plodovitosti. Nato se bo spet začela velika mešanica; nato se bo spet dvignil jug, kakor se je pred tisočletji, ko so pro-dili Iberci na Španijo, in kasneje, ko so to storili Fenicižani — in bo prodiral proti severu. Spet bo Gibraltar za most in bo na vzhodu Carigrad. Se-veda ne bo le Gibraltar tisto prehajališče, koder bodo šli roji narodov. To preseljevanje narodov se utegne strahotno razširiti in spremeniti obličje vse Evrope.

Moč enih narodov je zasidrana v slabosti drugih narodov. Kar se dozdeva pri nekaterih, da je umiranje in propadanje, to pri drugih stopa v življenje. Pogled na ta vzvišeni igrokaz, na hojo smrti, ki ji ni nikoli konca, je bil zame pogled na Gibraltar. Karkoli sem doživel na svojih potovanjih, ni bilo ničesar, kar bi tako močno in tako presunljivo vplivalo name ko Gibraltar.

(H. Roselieb.)

pice iz ovsene moke, žganja in česnovnega soka in jih dajes konju na votle zobe na strokih paprike, tedaj se bo junaško penil in mladostno poskalo-val. Ker so pa to najboljši pripomočki, da iz sta-rega kljuseta napraviva za šest dni iskrega konja, je treba kupno pogodbo napisati s posebno tinto. Ta sestoji iz pepela vrbovega lesa in vode, kar je treba dobro zmešati. Ta tinta piše temnočrno in čez šest dni popolnoma izgine, ko konj tudi že pogine. — Gospod Beljak bi bil prav storil, če bi bil to nalogo napisal s to tinto. Sicer je pa vsaka beseda odveč. Poslal sem že prepis naloge vašemu očetu. — No, gospod Beljak, ali boste že prišli po zvezek ali ne?« je pihal profesor s po-vešeno glavo. »Mir! Molčite! Prepovem vam sploh vsako besedo!«

Todaj se je oglašil Beljakov sosed: »Gospod profesor, Beljaka danes ni v šoli.«

»Ga ni?« Zvezek je sfrčal nazaj na kateder. »To mu je pač podobno, da ga danes ni, tak strahopetec! Saj bomo videli...«

Smehljali smo se, a tedaj se je dvignil Min-kuš, rekoč: »Njegov oče ga je včeraj tako pre-tepel, da danes niti stopiti ne more.«

Profesorju se je mahoma zresnil obraz: »Ta-ko... tako... Kaj pa je prav za prav ta njegov oče?«

»Prekupčevalec, konjski mešetar, večinoma ga sploh ni doma.«

Profesorja je nagnal hud kašelj. Obstal je pri oknu in se zamisljenozal v cesto. Rekel pa še zmeraj ni nič. Slednjic je spregovoril, ne da bi bil obraz obrnil od okna: »Hrapar, mislim, da sem vam storil krivico... Pridite danes k meni na dom in prinesite zvezek s seboj; nekaj se mo-ram pogovoriti z vami.«

Brez dvoma je bilo kaj važnega.

Nato smo se začeli učiti. (V. A.)

naj rajši ne gre, ker led ni bil več varen po po-slednjem južnem vremenu. »Kar nič ne skrbi, Bjerg,« je dejal, ko se je poslavljaj, danes bo lepo vreme. Ves dan je bilo res lepo, a ko se je zve-čerilo, se je od juga privilil vihar. Begala sem, kot bi me kdo podil, po dvorišču in nazaj k hiši in sem in tja, da bi videla, ali se že vrača mož z otrokoma. Pa jih ni bilo! Večer je minil, znočilo se je. To je bila najhujša noč mojega življenja! Ko se je svitalo, sem stekla k sosedu, ki sem ga dobila že pri vrtnih vratih. Pravkar je bil name-njen k meni, da bi mi povedal, da so se vsi trije vdrli na ledu v Langvelu. Njih trupel niso nikoli našli in tako nimam niti grobov, da bi žalovala in molila na njih. — Tisti čas, ki je nato prišel, je bil tako hud, da ni manjkalo dosti, pa bi bila še jaz šla za svojimi rajnimi. Takrat sem elišala praviti, da je umrla tvoja žena in so dali tvojo punčko drugim v rejo, ker si bil ti v ječi. To mi ni dalo miru. Saj —, oba sva si bila nekoč sosed in prijatelja v mladih letih, čeprav si šel v jezi od mene, ko sem vzela svojega kasnejšega moža. In zatorej sem odjezdila k županu in ga vprašala, ali bi mi zaupal tvojo malo hčerko in da ne ma-ram za to nobene odškodnine od občine. Seveda so z veseljem privolili in me poslali v hišo, kjer je bila tvoja mala Runa dotle. Vsa umazana in samo za silo oblečena je ležala reve v košarici. Ko me je punčka zagledala, se mi je nasmejala, ko da bi bili že stari znanci. Vzela sem jo v naročje in odjezdila v svojo hišo. Cutila sem, ko da moja dva otroka nič več ne ležita v vodi in da ju nič več ne bo zeblo, odkar sem sama dobila v hišo nekaj, kar sem mogla ogrevati...«

Zena je mirno govorila, kakor da bi pripo-vedovala staro povest. Niti ena poteza njenega re-nega obraza se ni zganila in izdala kaknega notra-njega vznurjenja in pletilke so marljivo škopo-tale. Mož je bil povesil glavo, a ko se je spet ozrl kvišku mu je izginila poslednja sled strahu in ne-zaupanja z obraza.

»Bjerg, veliko si morala prestati,« je rekel in oba sta se odkrito zazrla drug v drugega. »Vendar se tebi ni treba kesati ničesar, kar si kdaj storila. A jaz...«

»Kar si ti storil, bi prav tako storilo večina ljudi, če bi bili na tvojem mestu,« je Bjerg od-vrnila in ga globoko pogledala. »Ce ni ekorjice kruha pri hiši in ti je žena na smrt bolna, ti ne more nihče zameriti, da si vzela zaklano ovco svo-jemu bogatemu sosedu. Jaz te na noben način ne obsojam!«

»Bodi blagoslovljena za te besede, Bjerg,« je dejal mož in oči so se mu zalesketale: »Jaz sem tat — pa konec. Ko sem odsedel svojo kazen, sem jih prosil, naj me pustijo v ječi; seveda so se mi smejali. Kamor koli sem prišel, povsod so bili nejevoljni in so me zaničevali. Nihče mi ni zaupal. Le neradi so mi ponudili dati kaj pro-storček, da sem nočeval, in neki moj bivši sosolec me je spodil iz hiše, češ da noče imeti nobenih tatov v hiši... Zupan mi je povedal, da je moj otrok, da je Runa pri tebi. Nato sem napravil velik ovinek krog drugih hiš in sem šel gor v hribe. Le enkrat bi bil rad videl tebe in punčko. A ko sem prišel na gorsko eleme, je nastala nevihta, kakršne nisem bil še nikoli doživel. Padal sem, vstajal, se gnal naprej, dokler nisem zagledal luči, luči iz tvoje okna, Bjerg.« Utihtil je in si zaril glavo med dlani. »In zdaj tudi vem, zakaj da sem prišel semkaj,« je zamrmral.

Zeni se je povesilo pletenje. Matersko-nežni izraz ji je posijal na obraz. Potem je spet popri-jela za pletenje in medtem, ko je glasno šklopota-la s pletilkami, je prijazno spregovorila, ne da bi ga pogledala:

»Jaz sem že dal časa misliti na to, kaj bi se moralo zgoditi, ko bi se vrnil. Težko mi je, ko sem sama za vse gospodinjstvo, čeprav ni veliko. In sem si mislila, da boš prav tako rad delal pri meni, kot bi kje drugje; seveda — dokler ti ne dobil kaj boljše!«

»Kdo pa je to, mati? Kdo je ta tuji mož, ki naj ostane pri nas?« je vprašal jasen otroški glasek.

Deklca se je bila zbudila in se je usedla na posteljo. Lica so ji žarela od spanca in oči so bile ena sama radovednost.

Mož je planil kvišku. Krog ust se mu je zga-nilo, ko da bi se začel smehljati in naravnost v otroka se je zagledal. Zena je mirno vstala, vzela punčko v naročje in jo posadila možu na kolena.

»To je tvoj očka, Runa,« je rekla mehko, »daj mu poljubček!«

Za hip se je deklca začudeno obotavljala. A potem je z malo, mehko ročico pobožala obraz moža in je veselo vprašala: »Ali si ti res moj očka?«

Mož je le nemo priklimal in njegove močne roke, ki so oklepale otroka, so se tresle.

Tedaj je zunaj zagrmelo, da je zabobnelo v ušesih. Po ozračju je zatulilo, ko da se svet podira.

Zena je v grozi zavpila in se zatekla k možu, ki se je nje in otroka z obema rokama oklenil. A hudi val plazu se ni zagnal na hišo; tik mimo nje je odhrumel v dolino.

Hribi so otrlesi breme s sebe in topli po-mladni vihar je podil težke, deževne oblake po nebesu in je delal pot novemu breščemu življenju.

(Islandsko: Jonas Gudlaugsson.)

Gibraltar

Doslej sem videl še malo mest, ki bi na člo-veka tako vplivala ko Gibraltar. Ne morem reči, da bi občutil človek kaj strašnega, rajši bi dejal, da ga razreše. A človek občuti tako nekaj dal-nega, tako neznanostko daljnega, da je že kar ča-rošno. Pa vse to ne le zaradi strahotno razsipnih valov svetlobe.

Gibraltar je majhna stvarca, ki ima komaj trideset tisoč prebivalcev. Leži na iztegnjeni roki, ki ji je njen členek ozek del zemlje, katerega veže nevtralni srednji del z angleško posestjo. Južno-zahodni del ee v terasah nad velikim, s hribi ob-danim, proti viharjem dobro zavarovanim zalivom tako lepo okroglo dviga ko kak cirkus; ta del je obrnjen proti španskemu Algeirasu, kamor ee človek tudi pripelje z ladjo. Severozahodni del, ki je ves zabuhel od strmih pečin, obliava Sredo-zemsko morje.

Ta Gibraltar je v celoti eno samo, nekoliko podolgovato sedlo apnenca iz dobe jura; rumeno in sivo je in počiva na silurških skriljavcih. Ce pogledaš iz daljave, se ti zazdi ta stvarca ko iz-tegnjena pest, ki se danes tišči ključ za Sredo-zemsko morje, za Sueški prekop in za indijske in vzhodnoazijske svetove med preti. Taká mala stvarca, pa je že od nekdaj tako pomembna in skoraj dve sto let neprestano skeli v oči Špance kot bi imeli v njih bodeč pezdri.

Nekako 20 km od tod vidiš, kako ee modri nasprotni vrh na afriškem pogorju Sierra Bu-ljones. Tukaj Gibraltar, ki se je prej imenoval Calpe, tam pa stari Abyla, dvojce na široko raz-položenih stebrov: Herkulova stebra. Med Gibral-tarjem in Afriko valovi tudi v vodi dvojce tokov: krotak je tišči, ki prihaja iz Sredozemskega morja in se pretaka pod drugim tokom, ki je mogočen, poln soli in ee s hitrostjo 4—8 km na uro valovi iz Atlantskega oceana. Od tod toliko nevarnosti za ladje in še zaradi vetrov, ki brijejo nad 800 do 1000 metrov globoko vodeno plastjo in ki so mu-hasti in močni. Fenicižani, ki so ee — kolikor nam je znano — prvi upali ekotzi to Scilo in Karibdo, da bi prispeli v daljino Britanijo, in sicer prav takoj le na ta otok, niso brez vzroka klicali v tej ožini svojih bogov na pomoč.

Ako pogledaš s prostim očesom na to morsko ožino, se ti pač ne bo zazdelo nobena ožina; saj je 20 km velika daljava za pogled, ki je zaradi modrih svetlobnih bleškov okrog afriških gorekih vrhuncev celo skrivnostna. kar še čarobno poveča vtis daljave. Spet doživljam, kakšno mogočno tvorno moč ima valovanje luči. Skoraj nemogoče ee nam zazdi, da bi mogel kdo natančno stražiti Gibraltar. In vendar ni tako le oddalj, odkar po-znamo strelno orožje, ki zadene tudi na daljave. Tudi se ne zdi človeku nevarno to vodovje, saj je videti tako mirno in je njegova svetelomodra, lesketajoča se površina podobna miroljubni, praž-nji, svileni odeji. In vendar ee je tu potopilo že toliko ladij! In ne malo življenj je ugasnilo v njegovih valovih in marsikak zaklad leži ond na dnu.

To dno je podaljšek španske celine. Velikan-ke, široke, kamnitne skladišče so prevrnjene, tako kakor bi prevrnil sicer strahotno veliko, a le 5 do 10 cm debele kamnitne plošče. Njih ože stra-nice so na površju pritienjene druga na

Razvezano snopje

Kdaj so slovenska mesta dobila mestne pravice?

Dravska banovina ima 26 mest in ogledimo si, kdaj so dobila ta mesta svoje mestne pravice. Kar po vrstnem redu bomo šli. 1. Brežice so dobile svoje mestne pravice leta 1322 in sicer mestnega sodnika, letne sejne, azilsko pravo, meščani imajo pravico prostega ribolova in so prosti vsake mitnine in carine. 2. Celje je povzdignil Friderik II. Celjski z vsemi pravicami in svoboščinami v mesto 11. aprila 1451. 3. Črnomelj je najbrž zaradi turške nevarnosti postalo mesto leta 1407. 4. Gornji grad je postal mesto 5. avgusta 1928. 5. Jesenice so bile povzdignjene v mesto leta 1929. 6. Kamnik omenjajo že listine leta 1229 in sicer kamniške meščane. Leta 1267 pa se že omenja v listinah kot mesto. 7. Kočevje pa leta 1471 postane mesto. 8. Kostanjevica je eno starejših mest, že leta 1252 se omenja kot mesto. 9. Kranj: leta 1221 se omenjajo kranjski meščani, leta 1256 pa mesto. 10. Krško: Friderik III. je dal tedanjemu trgu mestne pravice leta 1477. 11. Laško je postalo mesto v novjši dobi leta 1927. 12. Ljubljana, naša prestolnica, je dobila svojega mestnega sodnika in mestne pravice leta 1269, župana pa namesto mestnega sodnika 1504. 13. Ljutomer leta 1927. 14. Lož je ravno tako Friderik III. iz obrambnih in gospodarskih ozirov povzdignil v mesto 8. marca 1477. 15. Maribor je imel leta 1245 že mestnega sodnika, 1257 se omenja kot mesto. 16. Metlika se omenja kot mesto v listini iz leta 1365 in nato 1407. 17. Novo mesto, metropola Dolenjske, je avstrijski vojvoda Rudolf IV. povzdignil v mesto leta 1365. 18. Ormož so dali Ptujski gospodje mestne pravice leta 1331. 19. Ptuj ima najstarejše mestno pravo. Že leta 861 se omenja kot mesto. 20. Radovljica se prvič omenja kot mesto leta 1510. Kdaj je postala mesto, se ne ve. 21. Slovenj Gradec se prvič omenja kot mesto leta 1267, mestne pravice pa ima od 1440. 22. Slovenska Bistrica ima že leta 1239 sodnika, a kot mesto se navaja šele leta 1515. 23. Škofja Loka se omenja kot mesto že leta 1274. 24. Šoštanj je bil trg že od leta 1348, mesto je postalo leta 1911. 25. Trzin je dobil trške pravice leta 1492, v mesto pa je bil povzdignjen 1. decembra leta 1926. 26. Višnja gora se omenja kot trg prvič leta 1269, kot mesto pa leta 1478, kateri je dal cesar Friderik III. mestne pravice. Tako vidimo, da je najstarejše mesto na slovenskem ozemlju Ptuj iz leta 861 in najmlajše pa so Jesenice iz leta 1929. Kakšne grbe imajo, oziroma so imela ta mesta, bomo prinesli ob priliki.

»Bodite tako dobri in mi povejte, koliko tehta vaša roka brez zrezka...«

Zlogovnica

Iz naslednjih 33 zlogov: a — a — a — bob — ee — ee — da — do — do — ho — i — ja — ka — kom — len — lje — mis — na — ni — ni — no — pe — pri — pro — ra — raz — telj — ti — van — vi — vo — vod — zo — sestavi enajst besed z naslednjim pomenom:

1. državica v Združenih državah severne Amerike, 2. vodna napeljava, 3. tuja beseda za sprejemno listino, 4. indijski bogataš in knez, 5. važnejše mesto na Stajerskem, 6. veliko gorstvo v južni Evropi, 7. vinogradniško orodje, 8. tuja beseda za sporazum, 9. vrsta plinske svetilke, 10. moška oseba iz Finžgarjevega romana: Pod svobodnim soncem, 11. človeku drag tovariš.

Ce si izbral odgovarjajoče besede, ti prve in zadnje črke, brane od zgoraj navzdol, povedo slovenskega pisatelja in njegovo leposlovno zbirko.

Frtaučku Gustl ma beseda

No, al ste videli? Tulk časa ste nergali in sitnast predajali, de bono rešili iblansk purgari dubl tud kuludvor, koker se šika. Sevede, tu se še na ve prou natančen, a nam ga boja pustaul res pud zemla, koker se guvari, al nam ga boja pustaul gor vesok nad zemla, de bo tudi tičem mal bi na roka. Izključen pa sevede tud ni, de nam boja pustil kar tega na zemel, koker ga mama zdej, Noja, če nam ga boja mal pustikal in pa epual, de bo mal leuši, bo pa tud kar dober za sila. Sej iblansk purgari nisma glih preveč zbričen. En čas boma šimfal, de se bo kar kadil ukul nas, pol se boma pa unesel, koker punavad, Pa ho use spet dober. Ene par stu let boma že se lohka putrpei, de na u drgač, tud brez kuludvora. Ce ena taka baraka pustauja tam, koker stuji zdej kuludvor, de boma lohka vozne karte kepval, pa bo tud dober. Saj ni treba, de b bla večji, koker je tista trafika, ke že zdej tam zraven stuji. De bo šla le ena velika in možna železna kasa not. De b tista gespa, ke punavad karte predaja. Sej ni treba, de b bla glih prou debela. Take, ke maja bi britke linije, sa še bi flink.

Noja, boma že se videl kuku bo s ta rečjo.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16				17				18			19			
20				21				22			23			
24				25			26				27			
28	29	30	31	32	33	34		35	36	37	38	39	40	
41				42				43			44			45
46				47				48			49			
50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	
64				65			66				67			
68				69							70			71
72	73	74	75	76	77	78		79	80	81	82	83	84	
85				86			87				88			
89				90			91				92			
93				94						95				

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se začno pri številkah, nehajo pri debelejših črtah ter pomenijo:

Vodoravno: 1. tuja beseda za velikana, 6. del ženske obleke, 11. tuja beseda za plemiča, ki je bil v službi kakega vladarja, 16. pomembnejša gora na Koroskem, 17. važnejše mesto v zahodni Romuniji, 18. grška črka, 19. zdravilna vrtna rastlina, 20. poljski pridelek, 21. važno živilo, 22. druga beseda za spono, 23. oblika suhe zemlje, 24. pomembnejše gorovje v Rusiji, 25. del ženske obleke, 27. tuja beseda za plemo, 28. važnejši kraj v splitskem zalivu, 32. vrsti divjih ptic, 38. tuja beseda za leposloven članek, 41. moška oseba iz svetega pisma, 42. domača žival, 43. pomembnejši desni pritok Save na Hrvaškem, 44. največji sodobni češki pesnik, 46. manjši kraj pri Kamniku, 47. manjši pritok Kamniške Bistrice, 48. vrsta loščila, 49. manjša pokrajina v vzhodni Arabiji, 50. egiptovski božanstvo, žena boga Osirisa, 54. turški gospodar, 57. druga beseda za težke sanje, 61. važnejša postaja v Sremu, 64. tuja beseda za rodovitien kraj sredi pušave, 65. moška oseba iz svetega pisma, 66. važnejši desni pritok Donave na Bavarskem, 67. najmanjši del kake snovi, 68. manjši kraj v občini St. Jernej, 69. moška oseba iz svetega pisma, 70. tuja beseda za vrsto, 72. nevestin delež, 76. voditelj portugalske republike, 82. druga beseda za spono, 85. arabski naslov, 86. ženska oseba iz svetega pisma, 87. del sobnega pohištva, 88. del hiše, 89. živinska krma, 90. del glave, 91. egiptovski božanstvo, 92. lagunski koralni otok, 93. grška boginja, zavetnica njihove prestolnice, 94. del obleke, 95. poglavar divjih Hunov.

Navpično: 1. drugo ime za krompir, 2. ud izumrlega naroda, 3. listnato gozdno drevo, 4. večja ploskovna mera, 5. prvi vladar, ki je združil zahodne Slovence, 6. vroča voda, 7. mlinsko leseno korito, 8. važnejša gora v zahodni Mali Aziji, 9. judovski moško krstno ime, 10. belokranjska narečna beseda za očeta, 11. lepota posoda, 12. latinsko ime za starogrškega boga ljubezni, 13. važnejši desni pritok Morače, 14. grška

Rešitev križanke z dne 27. februarja

Vodoravno: 1. Zober, 6. avizo, 11. nomad, 16. Ibar, 17. ilovica, 18. dete, 19. dir, 20. ave, 21. jod, 22. eta, 23. čok, 24. ara, 26. maj, 27. Oka, 30. Niš, 32. sla, 33. kozel, 35. Azija, 36. salon, 38. ovira, 40. livar, 42. vrata, 44. bil, 45. Abo, 46. ris, 47. Una, 48. pod, 49. Ana, 51. žep, 52. osa, 55. šum, 57. oče, 58. detel, 59. Avala, 60. kamen, 61. ikona, 63. dinar, 65. etika, 67. dom, 69. Ala, 70. dih, 71. Uri, 72. Sar, 74. ica, 76. cev, 77. eho, 80. dim, 82. ime, 83. leto, 84. nevojak, 85. Eden, 86. Atala, 87. kader, 88. Atena.

sv. gora na Halkidiki, 15. tuja beseda za postrežnika pri velikaših, 26. otok z istoimenskim glavnim mestom v Egiptskem zalivu, 29. slavnostna poveljičujoča pesem, 30. del vodnega gibanja, 31. del naslova, 32. del cerkve, 33. strupena žuželka, 34. vrsta orožja, 35. priprava za shranjevanje pušice, 36. ženska oseba iz svetega pisma, 37. vodna žival, 38. tuja beseda za odmev, 39. morská žival, 40. tuja beseda za časovno razdobje, 41. tuja beseda za večjo vrednost denarja nad ceno, na katero se glasi, 45. važnejša državica v Zadnji Indiji, 51. čebelji izdelek, 52. skrajšano moško krstno ime, 53. ribiška potrebščina, 54. važnejše italijansko mesto ob Adriji, 55. druga beseda za nagon, 56. ud družine v otroškem govoru, 58. važni deli stroja, 59. posmrtno prebivališče izbranih, 60. trgovski izraz za predplačilo, 61. pomembnejši otok v Jadranskem morju, 62. polletna vrtna hišica, 63. zakonski drug, 68. važnejše rusko pristanišče ob Črnem morju, 71. večji hrib pod Belgradom, 73. del zidu, 74. skrajšano moško krstno ime, 75. moška oseba iz svetega pisma, 76. manjši kraj v občini Višnja gora, 77. ud izumrlega naroda, 78. indijanska lovilna priprava, 79. letni čas, 80. važnejše rusko pristanišče ob istoimenskem morju, 81. vzrok bolečine, 82. poljski plevel, 83. manjši kraj v občini Radeče, 84. majhen starogrški denar, 87. poljska cvetlica.

Vremenska števila

1. 2. — 6. 5. — 7. 12. 8. 11. 8. 4. 2. 16. 2. 12. — 18. 17. 1. 2. 6. 8. 3. 14. 9. — 4. 5. 6. — 6. 8. — 8. 2. 10. 14. — 12. 17. 4. 8. — 7. 12. 8. 11. 8. 4. 2. 16. 2. 12. — 4. 6. 8. — 10. 14. 12. 2. 18. — 6. 2. — 13. 14.

Ključ:

1. 2. 3. — denarno pismo, 4. 5. 6. — del meseca, 7. 8. 9. — del obleke, 10. 11. 12. — namizno pregrinjalo, 13. 14. 15. — bolečina, 16. 17. 18. — sumničenje. Če namesto zgornjih števil vstaviš odgovarjajoče črke, dobiš vremenski pregovor za marec.

Šah

Velika šahovska prireditel, ki je bila določena za 6. marec v Celju, je morala odpasti. Pokazalo se je, da naši klubi gmotno še niso toliko močni, da bi mogli poslati potrebno število igralcev. Prireditel pa bo ob poznejšem terminu. Bo pa 6. marca občni zbor Slovenske šahovske zveze v Celju z dnevnim redom, kakor je bil že objavljen.

Naš državni prvak Vaseja Pirc je končal krajšo turnejo po Jugoslaviji in bo prihodnji teden odpotoval na mednarodni turnir v Lodz. Letos je v zelo dobri formi in je pričakovati, da bo njegov nastop na Poljskem uspešen. Turnir v Lodzu se bo pričel 14. marca, končan bo pa že 4. aprila, tako da bo Pirc imel možnost, spočiti se za borbo na mednarodnem turnirju v Ljubljani, ki se bo pričel dne 11. aprila. V Lodzu bodo igrali poleg Pircja še Elis-kases, Foltys, Petrov, L. Steiner, Stahlberg, Sir Thomas, dr. Tartakower, Przepiorka, G. Frydman, Najdorf, Appel, Regedzinski, Kolski in Gerstenfeld. Turnir bo torej zelo močan.

Aljehin je sedaj v Južni Ameriki, kjer bo v Montevideu igral na turnirju z južnoamerškimi šahisti. Ti so na olimpiadah pokazali zelo visok razred, tako da Aljehin ne bo imel popolnoma lahkega dela in se nam obetajo zanimive partije. Za pomlad pričakujejo, da se bo Aljehin vrnil in nastopil na velikonočnem turnirju v Margate na Angleskem. Za ta turnir krozi sedaj tale lista: Aljehin, Böök, Petrov, Schmidt, Spielmann, Alexander, Golombek, Milner-Barr, Stevenson-Mensikova in Sir Thomas. V tem turnirju nas bo poleg Aljehinovega nastopa zanimal predvsem nastop Keresovega rojaka Schmidta. Ta je približno iste starosti kot Keres in je na domačih tleh bil dosedaj celo uspešnejši od svojega slavnega rojaka.

Pred kratkim je bil šahovski match med šahovsko zelo močnima baltiskima državicama Estonsko in Litvo. Estonka je dosegla tesno zmago 8 in pol proti 7 in pol. Odločilna je bila partija med znanim mojstrom Mikenasom in Keresom, ki jo danes prinašamo.

Mikenas — Keres

1. e2—e4, e7—e5; 2. Sg1—f3, Sb8—c6; 3. Lf1—b5 (Mikenas se je odločil za španeko partijo, ki jo posebno Keres izvrtno igra kot beli in kot črni), a7—a6; 4. Lb5—a4, Sg8—f6; 5. 0—0, Lf8—e7 (dr. Euwe zelo rad igra na tem mestu Sf6×e4, kar tudi vodi do težke igre, v kateri se pa zelo dobro spozna); 6. Tf1—e1, b7—b5; 7. La4—b3, d7—d6; 8. c2—c3, 0—0; 9. h2—h3 (praksa je pokazala, da je dobro napad v središču z d2—d4 pripraviti. Na takoj d2—d4 bi namreč mogla biti vezava z Le8—g4 neprijetna), Sc6—a5 (pričetek za španeko partijo karakterističnega napada na damek krilu, ki naj bi bil protitež napadu, ki ga ume beli uprizoriti na kraljevo krilo); 10. Lb3—c2, c7—c5; 11. d2—d4, Dd8—c7; 12. d4—d5 (ta poteza najbrž ni zdrava, ker sedaj more črni pripravljati zelo nevaren udar f7—f5), Le8—d7; 13. Sb1—d2, c5—c4 (elaba stran poteze d4—d5 je tudi prepustitev polja c5, na katero se bo zelo močno usleda črna figura); 14. Sd2—f1, Sa5—b7; 15. Lc1—e3, Sb7—c5; 16. Sf3—d2, g7—g6 (pripravlja f7—f5); 17. f2—f5, e5×f4; 18. Le3×f4, Sf6—h5; 19. Le3—h6 (šablonska poteza, ki se belemu kmalu maščuje. Bolje bi bilo Lf4—h2), Sh5—g7; 20. Sf1—e3, Le7—f6; 21. Tf1—e1 (beli hoče priti do napada na f liniji, kar pa črni spretno prepreči), Dc7—d8!; 22. Dd1—f3, Lf6—g5; 23. Lh6×g5, Dd8×g5; 24. b2—b4 (tudi ta poskus črni uspešno odbije in pride sam v napad), c4×b3; 25. a2×b3, f7—f5!; 26. e4×f5, Ta8—e8! (s to skrito potezo je pritegnil črni vse figure v napad in to odločil); 27. Ta1—e1, Sg7×f5; 28. Le2×f5, Ld7×f5; 29. Se3×f5, Te8×e1; 30. Tf1×e1, Gg5×d2; 31. Sf5—e7+, Kg8—g7; 32. Df3—g3, Sc5—d3; 33. Te1—e4, Sd3—f2 (grozi mat in S×e4); 34. Se7—f5+, Tf8×f5; 35. Te4—e7+, Kg7—f8; 36. Dg3×d6 (da se je rešil mata, je moral beli žrtvovati figuro. Keres sedaj energično konča), Sf2×h3+!; 37. Kg1—h2 (na g×h3 bi črni matiral belega v šestih potezah, na Kg1—h1 bi pa prišlo Tf1+ a podobnim koncem kot v partiji), Dd2—f4+; 38. Dd6×f4, Sh3×f4; 39. Te7×h7, Tf5×d5; 40. Th7—a7, Td5—d6 in beli se je vdal.

Rešitev vremenske številnice z dne 27. februarja

Pskov, cin, Črt, jed, laz, Ub. — Če konec svečana sever brije, dobre nam letine up zasije.

Štirje mladi fantje so stali pred sodnikom, obtoženi divjega lova. V dokaz so na mizi pred sodnikom ležale štiri puške. Divji lovcji pa pušk kratkoma niso hoteli priznati kot svoje. Zaradi pomanjkanja dokazov jih je moral sodnik oprostiti, a ravno ko so hoteli sodno dvorano zapustiti, je zaklical za njimi: »Vaše puške lahko zdaj vzamete s seboj.« Ti si niso pustili to dvakrat reči in pograbili je vsak svojo. Šele smeh iz dvorane jih je poučil, da so se pošteno ujeli.

purgari tista parcela, ke sa Eiflu turen gor pustaul, raj kermu predal, b dubil zajna gnarja ket čepin. Pariškem purgarjem je biu pa lubši turen, koker pa gnar. Tak naprednaki sa tam. Slava jim! U Benetkah maja tud kar na trge svetga Markata turen. Ce b vi videl, kok ga pihne. Ke se jim je enkat puderu, sa ga prec nazaj sezidal, in se clu višiga, koker je biu pred ta star. Vite, tu sa lde, ke neki nase držeja. Nam je pa useglih, al mama kašen turen, al pa ne. De mama le u pun-delkeh mačka, pa sma culriden. Sam božja kapelca nas še mal pukonc drži, pa kranjeke, prouzaprou jugosluvenarske klubase, druga pa ne.

Se u Pisi, tu je tam nek na Laskem, maja tud en turen prou u čast. Res je ta turen že tku strasen star, de že kar pustran stuji. Purgari u Pisi ga pa le nočja pudri. Kar škoda se jim ga zdi. Prauja se clu, de boja kar prec druzga pustaul, če b se jim ta kerkat puderu. S celga sveta ga hodja ferbi gledat, ke še nekol nisa videl, de b kašen turen pustran stavu. Zavle tega turna sa že usi birti u Pisi ubugatel. No vite, tku držeja lde pu svet na soje turne. Mi e pa še glihe na nardema iz tega, če nam putres al pa burja kerga pudre.

Koker sem že reku. Pred enem šterdesetem letem je kar naenkat zginiu tist turenček e strehe iblanskega glaunga kuludvora. Sevede, Iblančani ga še pugrešil nisma, ke ni elajučen nubnemu na glava padu. Sele čez eneh deset al kulk let je enkat gepud derehtar iblanskega glaunga kuludvora zamerku, de na streh ni več tistga turenčka. Mal hedu mu je blu zajn, ke je blu tku lušten, de se ga clouk kar nagledat ni mogu. Ceu kuludvor je tku ven vidu, ket kašen uskublen petelen, brez tega turenčka. Kar druzga nam bo treba pustaut, e je mislu gepud derehtar in šou hiter u kasa pugledat, če je druzbiža not za nou turenček. Ke je kasa odperu in zagledu not puhen prazenga, se je

pa tku ustrašu, de je skori znak padu. Kua mu je zdej druzga za strit, koker, de e ta turenček kar iz glave izbije. Ta narcnej bo še pršlu, če pestim streha kar brez turenčka, koker je zdej, s je mislu sam pr eeb. Ce se boja Iblančani glih na ta turenček kapreciral in ga tli na usaka viža met, nej s ga pa sami pustauja. Al nej pa pučakaja, de jim ga bo pustauja tist derehtar, ke bo za mana pršou. Jest bon šou tku hmal u penzjon. Sej sem tku že usega set. Piš me turenček u uhl, al pa kamier čes. Tku s je gepud derehtar mislu, pa pustu usekup u štih.

Lejte, lde boži! Več ket šterdeset let je že menil ud tekat, pa sma Iblančani še zdej brez tistga turenčka na streh našga glaunga kuludvora. Ulaki pa kar teb ne men ne vozia naprej tku, koker sa vuzil tekat, ke je biu še turenček na streh. Tu je že res, de maja zdej ulaki punavad strašne zamude. Ampak jest mislem, de teh zamud ni glih sam turenček uržah. Ta zajc more tčit prou gvišen še za kašenmu drugmu grmam. Pa kua e boma s tem glave belili?

Jest mislem, de b Iblančani še ta narpneh pršli du nouga turenčka, če b priredel kašen dobrodelen kuncert u ta namen. Al nej b pa paje takee še mal puvišal, pa b biu hmal gnar šk. S tistem anketam na boma pršli nekol du nouga kuludvora. Se du nouga turenčka ne. Kulk engu pupirja in pa farbe sa že naš časupisi punaval za nou kuludvor, pa še zmeri stuji tak, kakršen je biu. Ce b naš časupisi tist gnar, kulker jih je vos ta pupir pa farba kuštala, raj na stran deval, b lohka zajn že tak kuludvor sezidal, de b na mou na celmu svete para. Ce boma pa sam ankete skliceval in pa pupir trafnal, se nam bo pa preh še ta kuludvor puderu, preden nam boja nouga sezidal. Se za turenček ee boma lohka pud unsam ubrisal.

Obnova zaupanja v naše zavode

Obnova našega kreditnega zadržišstva lepo napreduje in tudi na drugih poljih se že kažejo ugodne posledice obnove zaupanja v naše denarne zavode. Mesec februar je prinesel skoraj v vseh zavodih številne nove vloge in vse kaže, da nam je računati s stalnim znatnim dotokom vlog razen v tistih časih, ko bodo ljudje, n. pr. spomladi, potrebovali denar za svoje nakupe.

Jugoslovanski Lloyd, gospodarski dnevnik, ki izhaja v Zagrebu, je ta teden objavil članek, v katerem odločno ustopa proti načinu, kakor

agitirajo nekateri zastopniki Poštne hranilnice za ta zavod. Govore namreč, da je Poštna hranilnica kot državni zavod absolutno varna. To se da seveda razumeti tudi tako, da so drugi zavodi manj varni. To pa ni prav. Zasebni denarni zavodi opravljajo naloge, ki jih državi ne morejo. Zato tudi ne gre, da jim Poštna hranilnica konkurira na ta način. Gotovo je, da je ta način agitacije v nasprotju z ugledom tega državnega zavoda, ki uživa vse polno ugodnosti.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

Ljudska posojilnica v Ljubljani, r. z. z. n. z., je imela v ponedeljek, dne 28. februarja 1938, svoj redni občni zbor, na katerem je bil odobren računski zaključek za poslovno leto 1937. Iz poročila predsednika prof. Karla Dermastice povzemamo, da je Ljudska posojilnica v Ljubljani že v letu 1937 izplačevala neomejeno vse stare in nove vloge. Kljub temu so se vloge v preteklem letu povišale za nad 1.000.000 din. Vložniki so ohranili zavodu zaupanje tudi v času največje krize.

Ljudska posojilnica je opravila to zaupanje svojih vlagateljev ter jim je tudi v času največje denarne stiske šla vedno na roko. V letu 1932 je izplačala na hranilnih vlogah nad 14.000.000 din, v letu 1933 nad 15.000.000 din, v letu 1934 nad 5 milijonov din, v letu 1935 nad 4.000.000 din in v letu 1936 tudi nad 4.000.000 din. V letu 1937 pa so se vloge kot rečeno kljub temu, da je Ljudska posojilnica izplačevala neomejeno vse stare in nove vloge, povečale za nad 1.000.000 din.

Na koncu leta 1937 so znašala posojila nad 24.000.000 din, terjatve v tekočem računu nad 69 milijonov din, naložbe pri denarnih zavodih nad 31.000.000 din, vrednostni papirji 2.700.000 din, nepremičnine pa nad 11.000.000 din.

Ves čas krize so vlagatelji pokazali napram zavodu veliko uvidenost. Zaradi tega in ker je zavod vedno skrbel za likvidnost, Ljudski posojilnici v času krize ni bilo treba posluhati se zaščite. Prav tako ni znižala obrestne mere, ki je še danes za nevezane vloge 4%, za vezane pa do 5%.

Dotok novih vlog pa je posebno razveseljeval v tekočem letu in to v toliki meri, da je Ljudski posojilnici omogočeno, da zopet lahko dovoljuje svojim članom posojila na knjižno in proti poročilu.

Občni zbor je odobril bilanco za leto 1937 ter soglasno izvolil v upravo poleg dosedanjih članov uprave še gg.: Josipa Osana, gimnazijskega direktorja v Ljubljani, dr. Josipa Mala, muzejskega ravnatelja v Ljubljani, dr. Pavla Simončiča, stolnega vikarja v Ljubljani, in Ivana Kebra, posadnika in župana v Dev. Mar. v Polju.

Celje

c Židje vsoga sveta si ustvarjajo v svoji stari domovini Palestini zopet novo vero in kulturno središče. To daje povod neprestanim nemirnim v tej, vsem kristjanom tako dragi deželi. Ker nas vse to živo zanima, zato se bomo zbrali jutri, v ponedeljek, ob 8 zvečer v gornjih prostorih doma v Samostanski ulici k predavanju g. bog. prof. dr. Jakoba Aleksića, ki nam bo v izvirnih slikah opisal svoje vtise in doživljanje iz svete dežele. Vstopnine ni, sprejemajo se pa le prostovoljni prispevki za Katoliško prosvetno društvo.

c Občni zbor podružnice Zveze združenih delavcev v Celju (ZZD) bo v torek 15. marca ob 6 zvečer v domu, I. nadstropje. Pisarna ZZD je v Celju v Samostanski ulici.

c Uradni dan Zbornice za TOI v Ljubljani pa Celje in celjsko okolico bo v torek 8. marca ob 8—12 dopoldne v posvetovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje.

c Predavanje o Češkoslovaški. JČ liga v Celju bo priredila v uredno 9. t. m. ob pol 9 v dvorani kina Union v Celju predavanje z zvočnim filmom o Češkoslovaški v vojni in miru.

c V Gosposki ulici je zaspala v Gospodu v visoki starosti 91 let učiteljica v pokou in hišna posestnica gdč. Koderman Terezija. V njeni hiši je bila v predvojni dobi slovenska okoliška šola in otroški vrt. Pogreb drage pokojnice bo danes ob 3 popoldne iz hiše žalosti v Gosposki ulici na mestno pokopališče. V celjski bolnišnici je zaspal v Gospodu 72letni finančni nadprednik p. p. Sotl Josip iz Celja. Pogreb bo danes ob 3 popoldne iz hiše mrtvašnice na mestno pokopališče. Naj jima svetli večna luč!

c Kino Dom. Danes ob 10 in 2 velefim »Pater Vojteha«, ob četrta na 5, pol 7 in p 9 »Princeza Koralda« Svetislavom Petrovičem in Ito Rino.

Kino METROPOL Celje
Danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 najnovejša Willy Forstova umetnina
SERENADA
Matineja ob 10.15 in 14 »Lov na ljudi« (Rin-Tin-Tin ml.)

KINO UNION
Predstave: ob 16, 18.30 in 20.45.
Premiera zabavnega filma v nemškem jeziku.
CAFE METROPOL
Revija razkošja in elegancije. Loreta Young.
Matineja: ob 10 in 14 največji vojaški film »Parada smrti«

Za vsakovrstna zavarovanja se priporoča **SLAVIJA** Ekspozitura Celje
jugoslovanska zavarovalna banka
Vrvarska ul. št. 2, tel. št. 199

Elegantne plašče
tudi za močnejše dame, kakor tudi nogavice, torbice in drugo kupite le v modni trgovini
Gusti Vračko — v Celju

Pomladanske frizure
najnovejša — nudi frizerski salon
F. Frajle
Izposojam gledališke lasulje.

Jesenice
Kino Krekov dom predvaja danes ob pol 3 in 8 zvečer dvojni program: Lord Nelson, zgodovinski film, in Fanny Elssler — Orlić, z Lillian Harvey, Willy Birgel in drugi. Leti program se ponovi v ponedeljek ob 8 zvečer.

Delo poštne ministristva

Iz ekspozeja gospoda ministra za pošte, brzojav in telefon posnemamo tele podatke:

Predlog proračuna je s 418.1 milij. din za 38.7 milijona din višji kot sedanji proračun. 11 milijonov tega povišanja gre na račun povečanih prejemkov uslužbencev, 4.5 milijona din zaradi povečanja števila uslužbencev pri pogodbenih poštah, 23.25 milijona din gre za povečanje materialnih izdatkov. To povečanje je v veliki meri v zvezi z dvigom cen važnih proizvodov, kot n. pr. kovin in drog, katere je treba nabavljati v večjih količinah, nadalje je tudi delovna moč dražja. To je imelo že v tekočem proračunu za posledico, da se niso moglo pokriti nekatere najnujnejše potrebe in da je bilo za to treba naknadnih kreditov. Del povečanja izdatkov gre tudi za nova posojila pri Poštni hranilnici (to znaša 8.393 milijonov din). Investicijski izdatki v novem proračunu so zelo skromni. Število uslužbencev po novem proračunskem predlogu znaša 11.666, k čemur je treba dodati še 1.333 pogodbenih poštarijev. Povečanje v primeri s 1937-1938 znaša 337, pri pogodbenih poštarijih pa 170. To povečanje je bilo potrebno, ker poštne uslužbenice ne zmagujejo več dela in zaradi tega naraščajo med njimi bolezni, zlasti zaradi jetike. Če se računava v letu 1935 pri 6.574 osebah 161.000 bolniških dni, pomeni to, da je bilo zaradi bolezni izven službe stalno 441 oseb. V poštni službi ni mogoče odlagati poslov za en dan ali več. Sploh je nemogoče shajati s sedanjim številom osebja, za kar gospod minister navaja številne podatke, zlasti statistiko o prometu za 1936.

Glede pogodbenih pošt pravi gospod minister, da so vse aktivne.

Med važnejšimi deli je omeniti le zgraditev še ene telefonske zveze med Belgradom in Budvo. Sploh so telefonske naprave tako zaposlene, da ne ustrezajo potrebam gospodarstva, ki se jih ne more posluževati. To ima za posledico, da država ne dobiva toliko, kot bi lahko dobivala. Posledica tega je, da se država poslužuje pošt za najvažnejše investicije. Gradi se dubrovniška avtomatska telefonska centrala, spletna, zemunska itd. V Belgradu se razširja obstoječe omrežje kot tudi v Zagrebu. V Ljubljani je določeno povečanje centrala za 100 števk, v Št. Vidu pa se gradi nova centrala. Ta dela bodo dokončana leta 1938. Končno se gradi tudi nekatere meddržavne telefonske linije, od katerih pride za nas v poštev le Zagreb—Wildon.

Na področju radiofonije je na novo povečana belgrajska radijska postaja, dočim je ostalo vprašanje ljubljanske in zagrebške postaje nerешeno. Zato je tudi treba poiskati rešitev. Gradi se tudi kratkovalovna postaja v Zemunu.

Za poštne zgradbe sta bili zaključeni dve posojili pri Poštni hranilnici: 20 milij. in 10 milij. din. Uredba o razširjenju telefonskih instalacij v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani je dovolila ministrtvu za 38 milijonov din nabav na kredit in 17 milijonov din posojila pri Poštni hranilnici. Gradi se v Splitu, Skoplju, Dubrovniku, Hercegu Novem, Topoli, Gornjem Milanovcu, Čupriji, Kamenici, Brusu, Bateih, Jabukovcu, Krušnju, na Krunskem vencu, Senjaku, Čukarici in v Gružu. Izvršiti se imajo tudi številna popravila in preureditve.

Subvencija parobrodnim družbam znaša 50 milijonov din kot lani.

Glede dohodkov je pri poštne prometu proračunski predlog višji za 31.34 milij. din, v teh dohodkih je na novo upoštevano: 3 milijone din od povečanja takse na dopisnice, 4 milijone din od dohodkov, ki bodo dobljeni z revizijo takse za českovne vplačilnice in v hranilnem prometu ter 25 milijonov splošnega povečanja dohodkov zaradi izboljšanja gospodarskega položaja. Pri telefonih znaša povečanje dohodkov 10 milijonov din. Število radijskih naročnikov naraste vsako leto za 10.000 do 12.000, računa se, da bo število naročnikov naraslo 1938-1939 za 25.000, dočim znaša sedaj število naročnikov 105.000. Dohodki države so preračunani na 15.5 milij. din. Tudi dohodki od mednarodnega prometa so preračunani višje.

Čisti prebitke za 1938-1939 je ocenjen na 183.6 milijona din za kritje splošnih državnih potreb, razen tega daje še poštno ministrtvo 50 milijonov din subvencije parobrodnim družbam, tako da se 60% vsega dohodka porabi za kritje poštne izdatkov, 40% pa za druga ministrtva. Zato je potrebno dati poštne ministrtvu več kreditov.

Vloge v Mestni hranilnici ljubljanski so se meseca januarja 1938 povečale za 14.075.000 din, v mesecu februarju pa za 10.604.000 din.

Zadržna gospodarska banka v Ljubljani je začela dne 28. februarja izplačevati vse stare vloge, ki niso presegale dne 10. aprila 1934 vošte 10.000 din, v celoti. Nadalje bo izplačevala tudi obresti za leto 1937. Kdor ne dvigne vloge, se mu prenese vloga do 10.000 din, odn. obresti na nov račun, kjer so mu vloge vsak čas na razpolago. Občni zbor delničarjev banke bo sklepal tudi že o prvem izplačilu terjatve vlagateljev v specialnem rezervnem skladu.

Hranilni in posojilni konzorcij, kreditna zadržna drž. uslužbenec v Ljubljani ima svoj 63. redni občni zbor v ponedeljek, dne 7. marca 1938 ob 19.30 v sejni dvorani mestnega poglavarstva v Ljubljani. Zborovalni red je objavljen v št. 4 lista za državne nameščence in upokojence »Naš glas«.

Borza

5. marca 1938.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 7.255 milij. din v primeri s 4.136, 4.139, 4.642 in 5.384 milij. din v prejšnjih tednih.

Danes so banke plačevale za tuje valute:

ameriški dolar	46.80
kanadski dolar	46.50
angleški funt	235.—
švicarski frank	10.90
francoski frank	1.50
česka kruna	1.52
italijanska lira	2.—
avstrijski šiling	8.25

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN I DRUG

Gajeva 8 ZAGREB Ilica 15

obvešča brezobvezno, da so bili v V. razredu 35. kola državne razredne loterije izžrebani 5. t. m. sledeči dobitki:

0168 916 888 890 552 (8.000) 619 785 589 103	50751 933 761 311 038 926 087 090 387 066 132
886 834 915 779 281 398	51613 684 910 845 117 065 015 612 627 381 168
1801 089 282 124 170 296 982 326 (12.000) 255	330 256 508
944 735 619 (5.000) 420 900 017	52878 836 600 868 006 902 262 883 623 032 911
2504 554 821 686 872 069 393 613 176 363 126	538 384 519 744 763 693
535 467 309 674 835 962 279	53477 868 545 451 369 356 386 034 060 (10.000)
3127 690 554 984 893 078 232 989 876 391 668	802 954 162
012	54215 995 551 680 248 231 572 719 027 054 149
4959 785 748 760 693 479 610 974 884 943 951	217 832 414 930 739 869 358 794 993 254 351
114 416 208 263 992	55361 160 601 533 697 028 983 863 403
5390 252 126 255 827 582 448 299 850 857 221	56918 033 380 038 331 012 643 723 769 066 842
819	544 169 589 255 886 (6.000) 435 810 207 200
6071 982 466 881 369 038 057 647 289 952 301	57390 645 003 384 043 251 058 041 147 183 852
425	462 832 974 099 322
7700 198 723 576 (5.000) 261 390 755 169 843 859	58228 860 711 724 930 130 868 707 272 069 839
898 126 348 127 157 546	999
8867 (3.000) 018 004 866 560 761 190 (6.000) 694	59734 318 (10.000) 215 625 821 637 463 (10.000)
020 467 585 314 222 705 210 707 852	484 002
9740 606 342 792 565 573 127 475 086 290 243	60600 013 928 558 078 060 932 658 304 784 678
955 608 303 260 544 503 625	241 148 420 297
10128 470 752 670 354 058 463 046 947 016 848	61253 230 396 840 653 485 066 199 634 423 233
808 (6.000) 634 820 729 143	473 (15.000) 667 760 958 250 (8.000)
11317 251 538 (3.000) 880 501 255 925 366 072	62965 429 802 917 288 518 073 437 395 949 224
583 996 780 141 725 392 143 240 447	307 775 215
12395 974 620 000 986 997 063 634 374	63719 541 525 244 681 673 524 158 230
13648 318 290 733 537 802 (15.000) 703 660 469	64949 278 179 089 653 630 165 649 049 682 064
971 533 835	501 (8.000) 326 996 867 874
14097 372 052 (20.000) 520 961 341 196 700 865	65947 136 186 745 271 533 704 630 043 177 458
727 808 395 230 370 845 (5.000) 516	253 428 133 793 086 178 385 998 077 727
15434 (6.000) 645 (6.000) 269 745 697 569 092 333	66452 660 795 019 115 045 275 068 819 910 731
519 097 764 204	398 918 240 515 529 802 429 696 071
16843 567 761 408 163 135 524 792 024 852 513	67233 593 677 638 904 801 022 929 439 853 538
749 007 946 587 (6.000) 928 219 676 160 626	363
17912 496 289 547 169 245 950 (6.000) 941 320	68134 213 176 163 505 466 931 039 (3.000) 156
18411 051 193 617 405 490 353 621 429 410 426	904 457 650 560 853 100 029 270 087
825 134 119 239	69244 517 099 827 924 288 957 353 485 031 232
19982 216 162 468 368 182 793 696 (5.000) 208	639 902 (10.000) 369 930 999 675
889 664 842 992 590 371	70090 994 568 766 991 395 606 861 (5.000) 136
20484 560 436 688 467 879 104 483 (12.000) 616	017 776 602 427 535 651 153 832 908
802 946 876 834 (3.000) 506	71006 770 531 655 947 405 835 824 879 139 607
21085 752 722 526 212 474 657 919 015 (8.000)	106 386 532 771 109
639 938 444 128 961 840 160 843 428 (40.000)	72297 813 643 257 852 427 678 200 515 328 768
550	455 121 290
22214 537 392 471 036 805 787 046 370 216 618	73024 511 258 (10.000) 206 875 450 996 625 320
877 207 964 383 395	265 244 330 856 116
23418 947 141 831 280 373 609 493 256 125 632	74489 440 455 521 383 228 425 193 623 392 538
601 (5.000)	669 284 533 789 274
24870 681 770 (10.000) 437 997 379 869 408 146	75447 357 091 868 594 732 273 789 271 258 823
087 (6.000) 701 628 986 973 047 034 221	765 470
25678 825 480 826 663 073 702 435 590 906 550	76068 292 520 146 653 032 915 365 (3.000) 755
757 (5.000) 953 430	536 629 794 384 827 (8.000) 972 111 396 331
26628 496 445 333 245 739 (10.000) 794 945 689	77481 198 396 162 086 050 660 183 547 027 460
539 (8.000) 607 386 441 373 167 (10.000)	141 (10.000)
27648 540 112 309 421 321 575 174 005 782 025	78476 503 160 715 762 744 792 395 322 560 966
632 941 090 660 831 639 (6.000)	812 429 897 899 207 898
28422 966 812 498 965 276 214 128 645 079 070	79460 176 886 215 349 504 (10.000) 452 594 200
629 113 455	530 027 672 275 766 967 942 560 832 238 796
29531 872 599 750 542 318 767 (5.000) 540 881 876	992
465 985 (5.000) 205 903 895 049	80391 191 701 861 992 318 382 576 104 412 (5.000)
30533 398 404 401 015 441 045 763 576 474 868	81866 886 517 820 646 (10.000) 330 546 442 937
312 (10.000) 386 634 (5.000) 017 135	839 526 395 440 551 085 704 264 584 (3.000)
31800 465 612 369 091 754 811 221 088 433 603	530 627 703 208 561 576 494 (10.000) 287 166
209 109 050	82787 906 198 409 149 400 266 286 638 742 497
32266 343 (8.000) 237 873 338 000 009 395 429	184 844 956 229 529
254 (10.000) 649	83414 267 875 447 936 189 058 330 (6.000)
33347 436 827 706 (10.000) 254 117 204	84787 991 266 076 169 624 314 615 275 303
34609 410 056 759 126 721 160 406 956 522 055	85457 913 694 434 792 758 939 734 850 044 261
301 788 312	691 968 412 221 772 472 575 030 425
35867 790 381 481 531 086 361 967 952 958 146	86479 547 629 741 765 988 710 966 784 605 210
277 439 270 (5.000) 499 000 962	005 343 190 761 728 151
36147 164 010 319 095 069 364	87242 (5.000) 727 442 556 124 945 843 053 158
37927 289 622 451 107 617 587 600 531 614 170	311 (20.000) 350 248 045 741 647
287 429 291 192 199 597 536	88637 550 615 311 658 651 55

Radi adaptacije trgovskih prostorov v regulacijsko črto smo prisiljeni naše dosedanje prostore tvrdke

popolnoma izprazniti najkasneje do 30. maja t. l. Da do tega časa našo zalogo razprodamo, znižujemo cene vsej manufakturi, konfekciji in perilu ter prodajamo

F. I. Goričar

20-30% ceneje

Na zalogi lepa izbira pomladanskih štofov za moške obleke in površnike, za damske pomladne plašče in kostume.

Izkoristite ugodno priliko ter si nabavite za pomlad in poletje Vaše potrebščine pri nas!

Ljubljana, Sv. Petra c. 29

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka petlin vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Službo lovskega čuvaja
iščem. V tem poslu imam že prakso. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Čuvaja«.

Brivski pomočnik
dober delavec - išče stalno službo. Gre tudi na deželo. Ljubo Kompan, Celje, Breg 13.

Službo sluga
ali inkasanta želim. Kaviča 10.000 din. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3318.

Mlado deklet
vajevo kuhe in drugih del - išče mesto. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3204.

Vrtnar in sadjar
izkušen - išče službo pomočnika. Nastop takoj. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3075.

Iščem službo
nočnega čuvaja, kuharskega pomočnika, sluga ali kaj sličnega. Nastop takoj. Naslov v upravi »Slovenca« v Celju.

Sobar - šofer
z večletnimi spričevili, vojašine prost, zmožen nemščine, 24 let star - želi premeniti službo. - Grm J., Stolna 8, Maribor.

Absolvent kmetijske
in zadrugne šole s prav dobrimi spričevili, zmožen knjigovodstva in strojepljenja, išče primerno službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3295.

Mlad trg. pomočnik
priden, pošten, delaven, išče službo v trgovini z mešanim blagom v mestu ali na deželi. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Marljiv« 3368.

Kuharica
za vsa hišna dela, s dobrimi spričevili, srednjih let, gre k mali družini v Ljubljani. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštena« št. 3332.

Samostojna kuharica
išče službo pri dobro situiranem gospodu ali pri boljši družini brez otrok. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Samostojna gospodinja« št. 3370.

Trgovska pomočnica
z daljšo prakso, izveščana v manufakturi, železnini, speceriji, dobra aranžerka izlošč, zmožna nemščine - želi mesto. - Dopise v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Prvo vrstna moč«.

Trg. pomočnik in šofer
verziran v manufakturi, modri, konfekciji - išče službo. Vojašine prost. Obvlada tudi srbohrvatski in nemški jezik. Naslov v vseh poslovalnicah »Slov.« pod št. 3223.

Dekle
z gospodinjsko šolo, ki zna kuhati, šivati in popravljaliti tudi parketirane sobe in je zmožna voditi tudi samostojno gospodinjstvo, išče službo pri dobri krščanski družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3298.

Mizarski pomočnik
z nekaj orodja, star 25 let, išče službo pri kakršnekoli podjetju. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiv« 3357.

Trgovski pomočnik
mešane stroke, mlad, dobro izveščana moč, želi premeniti službo. Cenj. ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod »Mlad in kavcije zmožen« 3305.

Trgovski pomočnik
mešane stroke, star 25 let, želi spremeniti službo. Vešč poslovodstva. Ponudbe pod »Vesten 3425« na upravo »Slovenca« Maribor.

Šofer-mehanik
z večletno prakso, dobrimi spričevili, zmožen kavelje, išče primerne zaposlitve. - Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor, pod »Šofer-mehanik 3421«.

Vajenci
Učenko
takoji sprejem salon Chic, Wolfova ulica 3.

Čevljarkega vajenca
sprejem takoj. - Omeje Josip, Kopitarjeva ul. 1.

Vajenec
išče mesto v trgovini, Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3321.

16 letna učenka
z dvema razr. mešč. šole išče mesto v trgovini. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3274.

Krojaškega vajenca
sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. - Val. Klemente, Glinice, c. IX. št. 29.

Vajenca
za soboslikarstvo in plekskarstvo - sprejme 1. apr. Jagodič Alojz, Rogaska Slatina.

Za kuharskega vajenca
se želi učiti 17 let star fant. Zna se samostojno kuhati. Naslov v poslovalnicah »Slovenca« pod št. 3222.

Vajenka
pridna in poštena - išče kakršnekoli zaposlitev v trgovini. - Ponudbe pod »Vajenka« št. 3050 v upravo »Slovenca«.

Učenka za trg. stekla
porcelana in barv, pridna, iz poštene hiše, sprejem. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vesten« 2880.

Učenko
sprejme trgovina z mešanim blagom na deželi. Hčerka poštenih staršev, dobra računarica, ima prednost. Ponudbe upravi »Slovenca« pod zn. »Poštena« 3357.

Objave
Sodna dražba
Rasbergerjeve enonadstr. vile na Stobi št. 8 s gospodarskim poslopijem in sadnim vrtom ter gozdom (2666 m² zemljišča) - bo 9. marca 1938 ob 11 pri okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 16. Sodno cenjeno 273.568 din.

ČLOVEŠKO TELO

IN NJEGOVO SPOMLADNO ZDRAVLJENJE

Pomlad prihaja! Enako prirodi je onemoglo tudi naše telo in s težavo se brani proti boleznim. Zato mu moramo pomagati in ga napraviti odpornim in zdravim. Očistiti ga moramo telesu škodljivih usedlin ter mu dovesti novih in oživljajočih sokov. V ta namen se priporoča za naravno zdravljenje

PLANINKA ČAJ

ki je pripravljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč, katerih koristni učinek je že priznan v znanstveni medicini.

Dolgoletna izkušnja nam potrjuje, da je »Planinka« čaj zelo dobro ljudsko zdravilo, ker so njegove sestavine vzete iz znanstvene, deloma pa tudi iz ljudske medicine.

»Planinka« zdravilni čaj je dober regulator za čiščenje in obnavljanje. Zaradi tega je 6-12 tedensko zdrav-

PLANINKA ZDRAVILNI ČAJ

ljenje s »Planinka« čajem Bahovec izredno dobro:

- pri slabi prebavi
- in zaprtosti,
- pri nerednem delovanju črev.
- pri napetosti telesa,
- pri emociji,
- glavobolu, nespečnosti in zgagi,
- pri obolenju mokračne kisline,
- in hemoroidih,
- pri obolenju jeter,
- pri nervozni in živčnih boleznih,

»Planinka« zdravilni čaj pospešuje tek. Zahtevajte v lekarnah izredno »Planinka« čaj Bahovec, ki je pravi samo tedaj, ako je zaprt in plombiran ter nosi ime:

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana. Reg. Sp. br. 14.212 10. VII. 1934.

Službo dobe

Hlapca na kmetijo
in k živini, sprejem - Anžič, Dobrunje 57.

Dobra kuharica
zmožna vseh hišnih del, se takoj sprejme. Barvarska ulica 6-I, Maribor

Krojaškega pomočnika
zmožnega finega in konfekcijskega dela - takoj sprejme A. Slak, Boštanj

Vrvarski pomočnik
se sprejme. Vprašati pri Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 31

Dva krojaška pomočnika
za damsko in moško delo sprejme Leopold Gorenc, Siska 217, Ljubljana VII.

Spretna prodajalka
trikotaje se takoj sprejme. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poštena« št. 3361.

Krajne zastopnike
za prodajo poljedelskega orodja - sprejem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zanesljiv« št. 3377

Fotografskega pomočnika
ki je tudi dober lalciat, sprejem. Nastop 1. maja. Ponudbe s sliko poslati na Foto-Lergetporer - Bled.

Poslovodja
za podružnico trgovine z meš. blagom, združeno s gostilno, v manjšem kraju na deželi, dobi stalno službo. V postev pride agilna, mlajša, vojašine prosta moč z nekaj kavcije. Ker sta zaradi gostilne potrebni dve osebi, je leti lahko poročen. - Takojšnje ponudbe s opisom dosedanjega službovanja v upravo »Slov.« pod »Trgovina in gostilna« št. 3178.

Čevljarkega pomočnika
sprejme Tome Alojz, čevljarstvo, Vižmarje, St. Vid nad Ljubljano.

Blagajničarko
sprejem v trgovino v Ljubljani. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Blagajničarka 1966« št. 3123.

Mlinar
vajevo trgovske in kmetijske mletve, električni pogon - dobi službo. Ponudbe s spričevili na Ivan Rus, Grosuplje.

Šivilje
spodobne šivanja perila, posebno moških srajc - dobe takoj zaposlitve. Le prvovrstne delavke naj se predstavijo v tovarni Vidmar, Savlje.

Manufakturst
vojašine prost, samostojen, samo prvovrst. moč, se sprejme. - Ponudbe s navedbo dosedanjega službovanja na naslov: Andrej Cufar, Jesenice, b

Šoferja - mehanika
treznega, vajenega vseh popravil, z večletno prakso, s 5-10.000 din kavcije in znanjem nemščine - sprejme avtobusno podjetje. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Nastop takoj« 3169.

Kuharico
prvovrstno, zmožno samostojnega gospodinjstva, sprejme večja kuhinja v Ljubljani in sicer takoj ali v teku enega meseca. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod zn. »600« št. 2254.

Dekle
boljše, pošteno, zdravo, za vsa gospodinjska dela, ki zna samostojno kuhati - sprejme slovenska družina v Splitu. - Pismene ponudbe na »Vezivo«, Split, Dioklecijanova obala 12.

Praktikantinja z dežele
sprejem v pisarno. Prednost nemščina. Dva do tri mesece samo oskrba. Ponudbe pod »27« 3352 na upravo »Slovenca«.

Prodajalce
za dober artikel sprejem. Zasluzek do 150 din dnevno. Ponudbe v upr. »Slov.« v Celju pod »Dobro zaslužek«.

Pekovskega pomočnika
s mojstrskim izpitom, sposobnega in agilnega, kateri je delal v boljših pekarnah - sprejem. - Informacije daje I. Korazija, Rogaska Slatina.

Trgovski pomočnik
mešane stroke, mlajša moč, dobi službo s 1. apr. Pismene ponudbe s navedbo dosedanjega službovanja in zahtevo plače je poslati na Kmetijsko društvo, Metlika.

Majer
trezen, pošten, zanesljiv, ki se razume pri poljskih delih in je vajevo biti pri ljudeh pri delu, se sprejme. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »Pošten« 2791.

Železninar
dober strokovnjak, vojašine prost, vešč slovenskega in nemškega jezika - dobi v večji trgovini stalno, dobro službo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Detajlist« št. 3227.

DOMAČI POLJEDLSKI STROJI
Gnojilne črpalke, razpršilce, travniške brane, pluge, okopalnike, osipalnike, sejalnice itd. Vam nudimo po izrednih cenah

A. KREMŽAR strojno podjetje Št. Vid n. Lj.

Zahtevajte brezplačne in neobvezne ponudbe!

Kovaškega pomočnika
sprejem takoj. - Ročnik Anton, kovač, Dobrunje 90.

Izurjene pletilje
sprejme »Mila«, Mestni trg, št. 17.

Prikojevalka
(Herrihterica) dobi zaposlitev ali delo na dom. - Triumph, Kolodvorska 11.

Dekle z dežele
lahko začelnica, se sprejme takoj. Košir, Lavričeva 12, Beograd.

Ključavničarja in mizarja
z znanjem nemščine takoj sprejem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalno« 3266.

Konjski hlapec
vajevo popravi, se sprejme v Ljubljani. - Obširne ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod »Delaven« 3315.

Potnik z avtom
in kavelje dobi zelo dobičkanosen predmet. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ugodno« 3373.

Postrežnico
pošteno, z dobrimi spričevili, ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, sprejme takoj profesorjeva družina. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3397.

Dekle
pridna in poštena, vajena vseh hišnih del, išče službo k starejšim ljudem brez otrok. Nastop 15. marca. - Naslov v upravi »Slovenca« Maribor, št. 457, 3428.

Auto-motor
Dva »NSU« motorja nova, 250 in 350 cm³, napredaj. Pepi Krmel, Celovška 141.

Ugodna prilika!
Prodajam motorno kolo »Harley Davidson«, 750, s priklopo. Tyrševa 13, Buffet »Na-na«.

Motor s prikolico
Indiah, malo vožen, 600 cm, troši samo 5 l, v brezhibnem stanju, ugodno napredaj. Metelkova ulica 5.

Diamant motor
dobro ohranjen, se zaradi potovanja poceni prodaja. Ciril Kregar, trgovina Jurčič, Tyrševa c. 7

Velik, odprti avto
lukazien, v odličnem stanju - prodam. 181 na 100 kilometrov. Cena 24.000 din. - Auprich, Kranj, Gorenja Sava 41.

Ford - limuzina
tipa 1932, 4 cilindri, dve rezervni kolesi, en kovček, v zelo dobrem stanju - napredaj po ugodni ceni. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Ford 1932« št. 3147.

Kvalitetni avtomobili
»Renault«, »Plymouth«, »Chrysler« in »Packard«. Zastopstvo »Lustra« V. Laznik, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8.

Denar

Družabnika (-co)
za ljudsko kuhinjo iščem. Žitnik, Beljaška 24, pri novi cerkvi v Šiški.

Hranilne knjižice
vrednostne papirje, 3% obveznice za likvidacijo kmetijskih dolgov

stalno kupuje
AL. PLANINSEK
LJUBLJANA
Beethovnova ulica 14, telefon 35-10.

Posojilo na vknjižbo
poroke, hipotekarne na 5 ali 10 let, s 7% obrestmi, kmetom za gospodarske potrebe s 6% obrestmi, preskrbimo takoj. - Pojasnila daje Union - Zagreb, Radičeva 12.

10.000 din posojila
iščem. Plačam 8% obrest. Varstvo zjamčeno (15 hektarov neobremenjenega posestva). Istotam kupim železni mreži za postelji. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3151.

Hranilne knjižice
zaščitenih zavodov, vrednostne papirje, delnice, kupone, dobropise

3% obveznice
kupujemo po najvišjih cenah.

Različna posojila
Oblastv. dovolj. pisarna

Rudolf Zore
Ljubljana
Gledališka ulica 12
Telefon 38-10

Osebo ki mi da 15.000
polovico v gotovini, polovico v knjižicah, sprejemem v dosmrtno oskrbo v lepem trgu na Gorenjskem. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3278.

Denarne posle:
Posredovanje kreditov - tvojstvo vlog za takojšnje gotovino - Naložbe kapitala - Poravnave - Uprave nepremičnin - Baveče napovedi - Informacije - Kreditne revizije, bilance, in stane - Menirelo knjigovodstva ter vse druge trgovsko gospodarske posle izvede

Hranilne knjižice
Zadrugne gospod. banke, Prastedione, Kmetijske posojilnice in nekaj 3% obveznic prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »J. R. 200« št. 3360.

Hišna posestnica
simpatična, želi poročiti srčno naobražena, situiranega inteligenta, druž. nameščenja, upokojenca ali trgovca, 46-60 let. - Cenj. ponudbe s sliko na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Harmonija« 3261. Tajnost zjamčena.

Vdovec
55 let star, dobro ohranjen, s dobro ideološko podjetjem, 450.000 din gotovine, išče tem potom zaradi pomanjkanja znanja dobro in pridno ženo, dekle ali vdovo brez otrok s primernimi leti. Dopise na upravo »Slovenca« pod »Lepa preteklost« št. 3308.

Hranilno knjižico
Mestne hraniln. v Kamniku kupim takoj v vsakem znesku. Oglasiti se je pri Pirnatu Ludviku, Podgora 11, Kamnik (pri Safarju).

Družabnico

z 20.000 din k se vpeljati trgovini z mešanim blagom in za prevzem večje trafike, sprejemem takoj - Kraj industrijski. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Izredna prilika« 3324.

Pohištvo

Vsakovrstno pohištvo
v priznani solidni izdelavi se dobi samo v veliki zalogi tvrdke

»OPRAVA«
Celovška cesta 36.

Spalnice že od 1450.- naprej.
Sprejemajo se naročila.

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetirske izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan

tapetnik - Mestni trg 12
Ugoden nakup morske trave, žime in cvilna za modroce ter blaga za prevleke pohištva.

Pouk

Dober instruktor
za nizjo šolo. Naslov v upr. »Slovenca« pod 3310

Oblastveno koncesionirana

šoferska šola
I. GABERŠČIK
bivši komisar za šoferske izpite

Slomškova ulica št. 6.
Telefon št. 20-26 in 20-28.

Ženitbe

41 letna
s premoženjem, poroči značajnega in resnega uradnika ali premožnega posestnika. Dopise v upr. »Slov.« s sliko pod »Duša plemenitosti« 3185.

25 let star fant
z nad 30.000 din gotovine, 25 let poročiti dekleta do 25 let, ki bi imela lasten dom, po možnosti manjše posestvo ali primerno doto. Le resne ponudbe če mogoče s sliko v upravo »Slovenca« pod »Cvetoči maj« št. 3206.

Hišna posestnica
simpatična, želi poročiti srčno naobražena, situiranega inteligenta, druž. nameščenja, upokojenca ali trgovca, 46-60 let. - Cenj. ponudbe s sliko na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Harmonija« 3261. Tajnost zjamčena.

Posrestva

Enodružinsko hišo
visokoprtljčno, podkleteno, z velikim, ograjenim vrtom, prodam za 160.000 din v Stožicah pri Ljubljani. Solnčna lega! Vodovod, elektrika! Naslov v upravi pod št. 2062.

Hišo z več stanovanji
do 300.000 din v gotovini - kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Gotovina 70 kr« št. 3086 (k)

Posestvo
v vasi Zbilje pri Medvohah - po ugodni ceni naprodam. Poizve se pri posest. g. Korbič, Zbilje.

Novo enodružinsko hišo
z vrtom prodam. Vižmarje, pod klancem št. 128 - St. Vid nad Ljubljano.

Posestvo
naprodam. Sp. Pirniče 13, pod Šmarno goro. (p)

Enonadstropno hišo
z vrtom, ugodno prodam. Podutik 33. (p)

Parcelo na obroke
prodam v Linhartovi ul. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3293. (p)

Dve parcelirani parceli
prodam po nizki ceni. Poizve se: Ljubljana, Dravlje 2. (p)

Vila z velikim vrtom
na najlepši legi Ljubljane, naprodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3292. (p)

Stavbna parcela
v severni okolici Ljubljane - naprodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3179. (p)

Dvostanovanjsko hišo
z vrtom, na periferiji Kranja, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3114. (p)

Velik vrt s stavbiščem
v lepem kraju, ograjen - poceni prodam. - Nahaja se v Črčicah pri Kranju. Vprašati: Karlovac, Banja 64. (p)

Tovarniški objekt
tačas dobro urejen umetni milin, stalna vodna moč, ob železnici in cest, vpeljana elektrika - na moč, zaradi razmer poceni naprodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »A. B.« 3154. (p)

Kmetija z gostilno
v lepem kraju v okolici Kranja, zemlje za pet glav goved, takoj naprodam vse skupaj ali samo hišo. Dalje prodam več hiš, gozdov, stavbnih parcel itd. Priložite znamke za odgovor. - Lovro Rebolj, Kranj. (p)

Naprodam
hišo v Rakični nad Borovnic in hišo v Poljanah pri Škofji Loki. Obe hiši skoraj novi, zidani za trgovino ali kako obrt. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Trgovina, obrt« 3243. (p)

Renovirana hiša
podkletena, s hlevom, vrtom in njivo, v vasi Sv. Martin pri Vurbergu ob glavni cesti pri cerkvi, ugodno naprodam. - Priprava za obrtnike ali penzioniste. - Pojasnila daje Plohi, Sv. Martin pri Vurbergu 11, ali pisarna na Aleksandrovi cesti 10 v Mariboru. (p)

Ugodno naprodam:
VINSKA GORICA
z lepo vinčarsko hišo in praso, približno 5 jehov, v občini Sv. Marjete na Pecnici pri Mariboru.

POSESTVO
30 jehov rodovitnega polja, s stanovanjskim in gospodarskim poslojem, tudi za gostilno primeren, ob okrajni cesti v občini Sv. Lenart v Slov. gorici pri Mariboru.

TRAVNIK
7 jehov, s priključenim hrastovim gozdom za izsekavanje 3 jehov, ležeče ob postno-avtobusni cesti, občina Sv. Lenart v Slov. gor. pri Mariboru. Vprašati pri št. Ornis, Ptuj.

Stavbne parcele
pod Rožnikom, nasproti Kolmanovega gradu ceneno naprodam. - Mayer, Rožna dolina, cesta 1V, št. 28. (p)

Nova hiša
enostanovanjska, z velikim vrtom - ugodno naprodam. Vprašati: Ptuj, c. 171, Težno, Maribor

Stavbne parcele
pod Pohorjem - naprodam na obroke. Pojasnila daje Karl Weiss, Zg. Radvanje. (p)

Novo hišo
dve sobi, 800 m² vrta, ugodno prodam. Smihel pri Novem mestu, Informacije v trgovini Plesko.

Stavbne parcele
v najlepši legi v Trebnjem naprodam po 8-15 din m². Vprašati: Kužnik, Trebnje. (p)

Lepo hišo z gostilno
na prometni točki pri Ljubljani takoj prodam. Ponudbe upravi »Slov.« pod »148.000« 3354. (p)

Kmetičko posestvo
srednje veliko, kupim. - Ponudbe z označbo kraja, velikosti in cene na M. Baloh, Ljubljana, Ilirska 8a, II. levo. (p)

Posestvo
z gospodarskim poslojem in dobro idučo gostilno, na prometnem industrijskem kraju - prodam. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 3186. (p)

Trgovsko hišo
na deželi, pri farni cerkvi, na prometnem kraju - kupim. Eventuelno vsem tudi v najem. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Dober plačnik« št. 3183. (p)

Krasna vila
v Slov. Bistrici, z velikim vrtom, električno lučjo, parketirana - naprodam za 120.000 din. - Martin Vidmajer, Slov. Bistrica št. 143. (p)

V Brežicah
in okolici so naprodam hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemsovega veleposestva. - Pojasnila pri inž. Miklav Otmar, Brežice. (p)

Hišo
s šestimi sobami in štiri kuhinjami - prodam. Voda in elektrika v hiši, 5 minut od postaje Medvode. Poizve se v upravi »Slov.« pod št. 3123. (p)

Zaradi prezaposlenosti
prodam hišo v Ljubljani z dobro idučo trgovino - dobremu trgovcu. Potreben kapital 150.000 din, drugo po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3076. (p)

Dobičkanosno posestvo
60 oravov, zaokroženo, pri Mariboru (vinograd, sadonosnik, njive, gozd), živi in mrtvi inventar - se pod polovično ceno prodaja. Zaradi odsotnosti lastnika daje pojasnila: Banovšek, Maribor, Ipavčeva 55. (p)

Dve sončni parceli
zdraviliška lega tik igličaste gozda, prva meri 3374, druga pa 1213 m², sto metrov od banov. in tik občinske ceste pod Šmarno goro, pol ure od kolodvoru Medno - pod ceno prodam. - Pongračič Marja, Zavrh 7. (p)

Lepa stanovanjska hiša
z vrtom, v Središču, s poljem in gozdič, vl. št. 294, 537, 795 k. o. Središče - naprodam na dražbi, ki bo 17. marca ob 9 pri sodišču v Ormožu, soba št. 4. Izključna cena din 66.700. (p)

Opekarna
v lepem kraju Slovenije, ustanovljena pred več ko 30 leti, s skoraj novo kurno pečjo, strojno najmoderneje opremljena, v kapaciteti po 1 milijon zidakov in strešnikov, prvovrstni material, na področju 30 km brez konkurence - zaradi raznih okoliščin naprodam. - Potreben kapital 1.200.000 din. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Slajna ekis-tanaga« št. 3149. (p)

Parcelo v Kozelji
pod Rožnikom, nasproti Kolmanovega gradu ceneno naprodam. - Mayer, Rožna dolina, cesta 1V, št. 28. (p)

Prodaj hišo
15 minut od tramvaja. - Vrhovci 10, Viš. (p)

Stavbna parcela
na Kodeljevem naprodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3322. (p)

Majhno hišo
v Ljubljani, kupim. Ponudbe pod »Hiša 3336« na upravo »Slovenca«. (p)

Lepo parcelo
500 m² in stanovanjsko vilo, prodam. - Rudnik 81, ob Dolenjski cesti. (p)

Prazen prostor
obziden, prodam. Staro pokopališče pri sv. Križu. - Poizve se: Rimska cesta 3, vrata 18. (p)

Vpeljana gostilna
na izletniški točki v bližini Ljubljane, ugodno naprodam. Pojasnila daje realiteta pisarna Adamič, Gospodarska 7. (p)

Hiša z gostilno
gospodarskimi poslopi, na zelo prometnem kraju v Šiški, zaradi družinskih razmer naprodam. - Dopisi upravi »Slovenca« pod »Hiša z gostilno« št. 3294. (p)

Enonadstropno hišico
3 sobice, kuhinja in kletna sobica, 450 m² vrta - poleg cerkve in šole, v lepem sončnem kraju, od centra Ljubljane 1 uro - prodam za 65.000 din. Vodovod, elektrika! Naslov se izve v trafikli v pasazi nebotičnika (p)

Hiša na Vodnikovu c. 18
bo dne 9. marca 1938 ob pol 11 prodana na sodni dražbi. Sodno je cenjena 307.803 din, najmanjši ponudek znaša 145.000 din. (p)

Stavbne parcele
ima naprodam župna cerkev v Dev. Mar. v Polju, pet minut od kolodvora. Event. cel kompleks, pol-drugi hektar. (p)

Nova hiša
dvostanovanjska, v Kamniku naprodam; vrt, lepa lega. Cena 85.000 din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3401. (p)

Stavbne parcelacije
vse informacije, delitve parcel pri prodaji, situacijske gospodarske načrte, regulacije, sporne meje itd., itd.

Filip Babnik
civilni geometer in sodni izvedenec - vokal Miklošičev in Tavčarjeva 10. Telefon 49-59, Ljubljana

Hišo z gostilno
ki ima koncesijo, zeleznadni vrt, gostilniški inventar - kupim. Po možnosti sobo za trgovino. - Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Cena - promet« 3152

Vogalna hiša
s stavbno parcelo v Ljubljani na Bleiweisovi cesti naprodam. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Parcela« 3246. (p)

Dvostanovanjska hiša
s gospodar. poslojem in velikim vrtom (parcela), ob prometni cesti - naprodam. Obmejna 16, pri športnem igrišču »Rapid« Maribor. (p)

Enonadstropna hiša
v Ljubljani pol ure od središča, zraven cerkve, blizu hriba, ugodno za upokojece, dve dvosobni stanovanji, vrt, elektrika, naprodam za 80.000 din v Kozelah 102, Strukelj. p

Nova hiša
z mesnico in trgovino s mešanim blagom, dobro vpeljano, na prometnem kraju, 4 minute od postaje, z elektriko, prodaja Alojz Grabnar, trgovec, Smarje, p. Sevnica. (p)

Posestvo
pol ure od glavnega kolodvora v Mariboru, 3 orale vinograde s novim nasadom, gospodarska poslopja z elektriko in velika vinčarija, se takoj prodaja. - Kury, Fraskanovca 14, Maribor. (p)

Menil je,
da je njegova srajca bela...

dokler ni videl srajce
svojega prijatelja, ki je
bila oprana z Radionom!

Odkod ta razlika med belim in belim? Dokler ni nesnaga temeljito izprana, ostane perilo še vedno sivkasto. Zato naj se pere perilo vedno le z Radionom, ki ne odstranjuje umazanost samo s površine, temveč tudi nesnago, ki je zajedena globoko v tkanini. Radion namreč tvori pri kuhanju milijone drobnih kisikovih mehurčkov, kateri pronikajo skozi tkanino in isto temeljito operejo. Ravno to dejstvo je vzrok Radionove beline!

Schichtov

RADION
VARUJE PERILO

Parcelo za zidanje
ob pohorski cesti prodam. Kancel, Pohorje 14. (p)

Večstanovanjsko hišo
novo, z vrtom, v Celju, prodam pod ugodnimi pogoji. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 3417.

Krasno posestvo
16 minut od cerkve, šole, železniške postaje, ob bano-vinski cesti, primerne za razne obrti, na prometnem kraju, naprodam. Pojasnila daje Stojan, Loče pri Poljčanah. (p)

Vnajem

ISČEJO:
Čevljarji, pozor!
Vzajem v najem čevljar-ske delavnice, kjer se na-merava opustiti obrt. Po-nudbe na upravo »Sloven-ca« 3375. (m)

Pekarno ali vinotoč
na deželi, v okolici Maribora - iščem v najem ali na račun. - Ponudbe v podružnico »Slovenca« v Mariboru pod »Sigur-no« št. 3153. (m)

ODDAJO:
Njive
oddam poceni v najem ob Tyrševi, blizu Stadiona. Več: Milkovič, Etnopel-lerjeva 23. (n)

Na Vrhniki
oddam v najem enodru-žinsko hišo z vrtom. Po-nudbe upravi »Slovenca« pod »Lepo« 3367. (n)

Lokal
preurejen za zajtrkoval-nico, prodajalnice mleč-nih izdelkov, zelenjave, sadja itd. je s 1. majem 1938 na razpolago na prometnem kraju v Ra-dovičah. Le plemenite po-nudbe je do 1. aprila nasloviti: »Černe«, poštno ločeno, Radovičica.

Mlekarno
oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod 3248. (n)

Delavnica
svetla, pripravna za vsako obrt, se odda v Selenburgo-vi ulici na dvorišču. Na-slov v upravi »Slovenca« pod št. 3383. (n)

V najem oddam
gostilniški in kuhinjski obrat z vsem inventar-jem. Reflektanti naj sta-vijo pismene ponudbe na nasl.: Železničarski dom, Novi trg 2 v Ljubljani do 20. marca 1938. Kavčija 30.000 dn potrebna. - Od-bor.

V najem oddam
trgovino z meš. blagom, mlekarno in sirarno z vsemi stroji vred. Nahaja se pri železniški postaji zraven tovarne. Neoz-njeni imajo prednost. - Ponudbe v upravo »Sl.« v Celju pod »Oddam ta-koje«. (n)

Stanovanja

ODDAJO:
Sobo in kuhinjo
oddam. St. Vid, Podgora št. 16, pri Ljubljani. (6)

Enosobno stanovanje
oddam pri trnovski cerkvi. Kolarijska 2. (6)

Enosobno stanovanje
oddam v Rožni dolini, c. IV, št. 2. (6)

Enosobno stanovanje
takoj oddam. Zaloška c. št. 109. (6)

Dvosobno stanovanje
oddam Miševci, Ljubljana c. 37, Zelena Jama.

Dvosobno stanovanje
komfortno, oddam mirni, točno plačujoči stranki. Jesenkova ul. 8/I., levo, pri pivov. Union. (6)

Enosobno stanovanje
oddam s 1. aprilom. Ko-pač Stanko, Zg. Šiška.

Enosobno stanovanje
oddam s aprilom. Rožna dolina, Cesta VI, št. 4.

Enosobno stanovanje
oddam 1. aprila. Tovarniška 22. (6)

Enosobno stanovanje
z lokalom za trgovino - oddam s aprilom. Rožna dolina, Cesta VI, št. 4. (6)

Dve mali stanovanji
se oddata v Dravljah. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3399. (6)

Stanovanje
dveh sob, kuhinje in pri-ključu, oddam s 1. apri-lom. Rožna dolina, c. V, št. 31. (6)

Dvosobno stanovanje
separirano, s kopalnico, balkonom itd. oddam za 500 din. Vila »Mido« pri Celovski 137, Špančeva 270.

Dvosobno stanovanje
z ostalimi pritlikinami od-dam s majem. Poizve se v Vošnjakovi ulici 4 od 11 do pol 13. (6)

Trisobno stanovanje
s kopalnico takoj oddam na Opekarski cesti v pri-ključu. Poizvedbe: Grad-bena pisarna, Rimska c. št. 2, I. nadst. (6)

ISČEJO:
Enosobno stanovanje
s kuhinjo, v centru - išče dr. uradnica. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »So-lidna in mirna« št. 3024.

Enosobno stanovanje
v ali bližini mesta, iščeta za april ali maj dva mla-da novoporočena. Sprej-meva tudi dobro mesto hišnika (tudi z doplačil-nom za stanovanje). Po-nudbe v upravo »Slov.« pod »Oba delovna« 3128.

4-5 sobno stanovanje
iščem s 1. majem. Ponu-diti v upravo »Slovenca« pod »Plačam eventuelno za eno leto ali več na-prej« št. 3236. (6)

ISČEJO:
V Šiški ali Dravljah
iščem majhno sobico s 15. marcem. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »15. III.« št. 3125. (6)

ODDAJO:
Prazno sobo
parketirano, poseben vhod - oddam s 1. aprilom - Sv. Petra cesta 14. (6)

Sobico
oddam. Hišnica, Ilirska št. 6. (6)

Opremljeno sobico
poceni oddam. Sv. Petra nasip 71. (6)

Sobo
prazno ali opremljeno, od-dam. Stožice 80. (6)

Opremljeno sobo
z vso ali brez okrbne od-dam. Sv. Petra cesta 14/I., hodnik, levo. (6)

Dve boljši gospodični
sprejemem na stanovanje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3094. (6)

Dva gospoda
sprejemem na stanovanje. Puklstein, Sv. Petra ce-sta 46. (6)

Opremljeno sobo
sončno, mirno, oddam s 15. marcem. Kolodvorska ulica 13, pritl., Česanik. s

Prazno sobo
parketirano, poseben vhod, ter eno opremljeno, oddam. Poizve se: Rožna dolina, cesta IV, št. 4. (6)

Sostanovalko
išče mirna gopa. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3247. (6)

Opremljeno sobo
s posebnim vvhodom takoj oddam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3356. (6)

Sobo
s posebnim vvhodom oddam 1 ali 2 osebama v bližini centra. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3356. (6)

Opremljeno sobo
veliko, sončno, na ulico, neposredna bližina centra, oddam takoj ali s 15. - Vprašati pri upravi »Slovenca« pod št. 3353. (6)

Elegantna soba
ob sodnji, separirana, novo elegantno opremlje-na, mirna, sončna - se takoj odda. - Vprašati: Resljeva 4. (6)

2 sobi s predsobo
ali po 2 sobi brez pred-sobe - oddajamo takoj in s 1. majem za pisarno, za obrt ali za samelna stanovanja v Grafiki, na vogalu Masarykove in Mi-klošičeve ceste. Central-na kurjava, dvigalo. In-formacije v pisarni Gra-fike v IV. nadst. (6)

Obrt

Strugarska dela
vseh vrst sprejemem. Po-nudbe v upravo »Slov.« pod »Lesostrugarstvo« št. 3071. (6)

Tvrška Franciška Fujan krovstvo
Ljubljana, Galjevača št. 9 se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela

Poziv vsem varčevalcem!

Otroški čevlji Din **17^{:-}**
 Ženski čevlji z usnjenim podplatom Din **68^{:-}**
 Moški čevlji z usnjenim podplatom Din **78^{:-}**

pri trvdki

ANT. KRISPER

LJUBLJANA

Mestni trg 26 — Stritarjeva ul. 1-3

Kupimo

100 m jeklene vrvi
 premer 30 mm — kupim. —
 Ponudbe z navedbo cene
 za meter v upravo »Slovenca«
 pod »Zlata« 3098. (k)

Kupim stružnico
 (Drehbank), srednje veliko,
 dobro ohranjeno. —
 Ponudbe na tovarno čevljev
 »Jara«, Tržič. (k)

Vsakovrstno
zlato kupuje
 po najvišjih cenah
 CERNE, juvelir, Ljubljana
 Wolfova ulica št. 3

Cunje

krojaške odrezke, stari
 papir, tekstilne odpadke,
 ovčje volno, govejo dlako
 (aravco) — kupi vsako
 množino

ARBEITER - MARIBOR
 Dravska 15

ELEGANTNO, SOLIDNO IN POCENI
 Vam nudi

VINKO CUNDER

torbarstvo, sedlarstvo in jermenarstvo
Ljubljana, Igriška ulica 3, za dramo
 Lastni izdelki. — Sprejema vsa popravila,
 izdeluje po naročilih

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, stric, gospod

Jernej Jeras

zvaniknik drž. železnice v pokoju

danes, previden s sv. zakramenti, v 79. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb dragoga pokojnika bo v ponedeljek, dne 7. marca 1938 ob pol petih popoldne iz hiše žalosti Tovarniška ulica 2 (Moste) na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. marca 1938.

Zalujoči: Ivanka, soproga; Tine s soprogo Zoro, Jože s soprogo Anko, sinova; Egidij, brat — vnuki in vnukinja ter ostalo sorodstvo.

Lepe stavbne parcele

so naprodaj.
 Vpraša se pri Paninger,
 Celje - Glavni trg 8

Jajca za valenje

prodam od belih leghorn, najboljših jajčaric. — Babnik, Glinca, St. Vid nad Ljubljano. (r)

Javna dražba

najdenih predmetov bo 9. marca ob 9 dopoldne na glavnem kolodvoru v Ljubljani. (r)

Izume ali ideje

vsakovrstne, prevzemam za v ugodno finančno plasiranje ali v nakup za tu ali inozemstvo. Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod šifro »Izumi-Ideje«, št. 3310. Znamko za 3 din priložiti. (r)

Tudi Vaša obleka bo kakor nova

ako jo pustite kemično čistiti in barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Poljanski nasip 4-6
 Pralnica — Svetlolikalnica

Novi naslov:
 Frančiškanska ul. 3.

Gospod

se sprejme v domstno oskrbo, ki bi razpolagal s 50.000 do 60.000 din gotovine. Ponudbe pod »V« svojem domu 3334 na upravo »Slovenca«. (r)

Nad 50 letno osebo

sprejem v domstno oskrbo s 25.000 din ali otroka od 1. leta naprej za svojega s 23.000 din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3400. (r)

Modni salon

za dame in gospe, Slapar Oroslav, Šmartinska c. 8, se priporoča za izdelavo oblek, površnikov ter damskih kostumov in plaščev po nizki ceni. (r)

Specijalna delavnica

za previjanje in popravljanje elektromotorjev in dinam. Kvalitetni elektromaterijal in elektromotorji svetovnoznane firme »Siemens« vedno na zalogi.

Franjo Perčinlić
 kences, elektropodjetje, Ljubljana,
 Gosposvetska c. 18, telefon 23-71.

Pozor!

Otvoritev renomirane restavracije Lloyd. Dobra dalmatinska, erbska, italijanska in nemška kuhinja. Dnevno sveže ribe na izbiro. — Dobro šibeniško vino, odlikovano v Londonu, Belo 10.—, ružica 10.—, črno 10.— din. Ekstra vino v steklenicah po 12.— din.

Priporoča se

Martin Bujas, Sv. Petra cesta 7.
 Sprejemajo se abonenti!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem na novo otvoril

pleskarsko in slikarsko

delavnico na Sv. Petra c. 76, ter se cenj. naročnikom vladno priporočam
Rotar Franc, Sv. Petra c. 76.

Dražba lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 24, prodaja dne 29. marca 1938 na javni dražbi ca. 820 plm mehkega tehničnega lesa na panju iz svojih gozdov pri Straži. Dražba se vrši pri Šumski upravi v Straži pri Novem mestu.

Razglas, pogoji, tiskovine in pojasnila se dobijo pri gornji upravi v Ljubljani in pri Šumski upravi v Straži.

Na prodaj je velika

dvonadstropna hiša

z gospodarskim poslopjem, dvema vrtoma in sadnim vrtom ob državni cesti v št. Vidu št. 1 pri Lukovici. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3203.

Razpisujemo

sukcesivno dobavo (od avgusta do novembra t. l.) večje količine zdravih, dobro suhih

bukovih drv (cepanic)

brez okroglice in klad, iz zimske sečnje 1937/38. Plačljivo takoj po prejemu. Ponudbe z navedbo množine, označbo kvalitete in najnižje cene za 100 kg, fco vagon nakladalne postaje, poslati na: Nabavljalna zadruga usl. drž. železnice, Ljubljana, Masarykova cesta 17.

Otroški vozički naj-novejših modelov
 Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska 4
 Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26

Enodružinsko, visokopritlično hišo

v Vižmarjih št. 110 ugodno prodam.

Informacije:

Lekarna Bahovec, Kongresni trg 12

PRESELITEVI

Cenjenemu občinstvu vladno naznanjam, da sem preselil svojo mizarstvo delavnico

Iz Krekove 8 v Mlinsko 21

v večjo delavnico, ker bom obratoval s stroji. — Izdelujem vse vrste stanovanjskih oprem, stavebnih del, izlozbo in vsa v to stroko spadajoča dela. — Na zalogi imam sobne in kuhinjske opreme. Solidna izdelava! Nizke cene! — Za naročila se priporoča

Iršič Ivan, mizar, Mlinska 21, Maribor

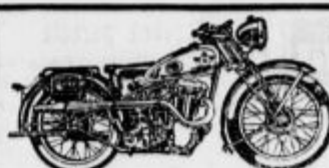
Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. Hrnjak, lekarnar, Sisak
 Varujte se potvorb!

Zaščitni znak

Prispeli so najnovejši modeli motornih koles svetovno znanih trvdki

ARDIE, HOREX in DIAMANT

od 98 do 500 ccm. Izdelava istih je najsolidnejša in garantirana. Poraba bencina minimalna, ker porabi 125 ccm na 100 km samo 12/100 l. bencina in vozi z brzino 75 km. Vsa motorna kolesa so opremljena z 2 izpušnimi cevmi, električnim signalom in akumulatorji. Veliko zalogo teh motornih koles, kakor tudi moških in ženskih dvokoles, trieklov in šivalnih strojev si lahko ogledate pri trvdki

J. PRAPROTNIK, DOMŽALE, Ljubljanska c.

kjer si vsak radi izredno nizkih cen lahko nabavi svoje tozadevne potrebščine. NA ŽELJO SE POSLJE TUDI CENIK!

Umetne oči

izdelujemo strogo po naravi za naše pacijente. F. Ad. Müller, sinovi, Wiesbaden. V Ljubljani: Splošna bolnica, očesni oddelek dne 11. in 12. marca 1938.

Vinski trgovci!

50 kd močnih, transportnih sodov s cinkastimi obroči dobite po 1.50 din po litru pri trvdki

Marovt

sodarstvo, Braslovče.

Instalacijske filce

in razne druge tehnične filce izdeluje
JUGOFILC, MENGEŠ
 pri Ljubljani

Dražba lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 24-1, prodaja na javni dražbi dne 6. aprila 1938 ca. 580 plm iglaste hlodovine na panju iz svojih gozdov pri Kravici, občina Velike Lašče.

Razglas, pogoji, tiskovine in pojasnila so na razpolago pri gornji upravi in pri Revirnem vodstvu Kravapeč, pošta Rob pri Velikih Laščah.

POTNIKE

za prodajo rolet in zaves sprejme

I. BERNIK

Ljubljana - Linhartova 8

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob izgubi naše ljubljene žene, predobre mame, stare mame, tašče, gospe

Ivane Jenko roj. Semc

delavke tobačne tovarne

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo. Globoko zahvalo izrekamo g. dr. P. Janežiču, čč. duhovščini in vsem, ki so spremili drago pokojnico na njeni zadnji poti. — Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 8. marca ob 6 zjutraj v župni cerkvi na Viču.

Ljubljana, dne 5. marca 1938.

Zalujoče rodbine:
 Jenko, Dacar, Sukovič.

Maurice Leblanc:

54

Izredne pustolovščine Arsena Lupina

Otok tridesetih krst

Zadnja etapa je bila Islandija in tu je nekega dne, ko je prebival že pol ali celo stoletje in so se njegovi strogi običaji nekoliko ublažili ob stiku z manj barbariziranimi narodi, vnuk velikega poglavarja, ali veliki poglavar sam, sprejel enega izmed odposlancev iz bližnjih rodov. Ta je prišel s kontinenta. Odkril je odlično zavetišče. To je bil skoraj nepristopen otok, ki ga je varovalo trideset pečin in kjer je stalo trideset spomenikov.

Trideset! Preroško število! Kako ne bi videli v tem poziv in ukaz skrivnostnih božanstev? Trideset ladij je zopet odplovalo in začelo se je iskanje.

Posrečilo se jim je. Z naskokom so zavzeli otok. Pobili in iztrebili so njegove prebivalce. Rod se je naselil in grobni kamen so tu odložili... na isti kraj, kjer je sedaj, ko sem ga danes pokazal Vorskemu. Tu mi dovolite majhno parentezo in nekoliko zgodovinskega presojanja, ki je zelo važno. Popolnoma kratko bo.

S profesorskim tonom je razlagal: »Otok Sarek, kakor vsa Francija in zapadni del Evrope, je bil naseljen že tisočletja od Ligurcev, neposrednih potomcev jameškega človeka, od katerega so ohranili del običajev in navad. Mogočni graditelji, ki so se morda v kamni dobi podvržili vplivu velike civilizacije Orienta, so postavili strašne bloke in zgradili kolosalne grobne sobe.

Tu se je naše pleme prilagodilo bivanju v podzemeljskih in naravnih jamah, ki so jih potrpeljive roke prikovali. Napravili so celo vrsto velikauskih spomenikov, ki so vplivali na bujno in lehkoverno keltsko domišljijo.

Tako se je začela za Božji kamen doba poetična, ki jo imenujemo druidsko dobo. Trajala je tisoč do tisoč petsto let. Plemo se je razširilo med bližnje rodove in je verjetno živel pod varstvom bretonskega kralja. Toda polagoma je prešel vpliv

od poglavarjev k svečnikom in ti svečniki, to se pravi, druidi, so dobili avtoriteto, ki se je posebno poudarjala v naslednjih stoletjih.

Trdim, da so dobili ta ugled od čudežnega kamna. Res so bili svečniki vere, ki so jo imeli vsi in vzgojitelji galeke mladine, (med nami bodi povedano, da so bile celice Črnih pustinj samostanke celice, ali celice kakke druidske univerze); gotovo so imeli v svojih rokah človeško žrtvovanje in so vodili trganje omele in vseh čarobnih rastlin. Ali bili so predvsem čuvaji in gospodarji Božjega kamna, ki daje življenje ali smrt. Ker je bil postavljen nad daritveno dvorano v podzemlju, so ga lahko nedvomno prosto videli in mislili, da se je tisti čas Dolmen-aux-Fées, ki ga vidimo tu, dvigal na kraju, ki ga imenujemo Čvetova Kalvarija in je šelil Božji kamen. Tu so postavljali bolne, slabotne otroke in jih ozdravljali. Na sveti plošči so postale nerodovite ženske rodovite in starci so čutili, da se jim vračajo moči.

Po mojem mnenju obvlada vso legendarno in pravično preteklost Bretanije. Po njem ali po milosti čarobnega žezla, ki ga je vohel arhidruid, je izžgal in ozdravil rane. Božji kamen je skrivnost, velika uganka in velika razrešitev...

Zadnje besede je izgovoril z oduševljenjem. Zamejale se je.

»Ne razjedi se, Vorsk! Ohranimo navdušenje za zgodbo tvojih zločinov. Sedaj smo na vrhuncu dobe, dobe, ki se je pač nadaljevala še dolgo stoletij preko druidov, ko so po njihovem izginjenju Božji kamen izrabljali čarovniki in vedeževalci. In tako preidemo k tretji periodi, verski periodi, to se pravi, verjetno k naraščajočemu propadanju vsega tistega, kar je tvorilo Sarekovo bogastvo, romanje, spominke svečanosti, itd.

Cerkev se je morala mnogo bojevati proti surovemu fetišizmu. Končno je v neenaki borbi zmagovalo krščanstvo in je podlegla preteklost. Dolmen so prenesli semkaj, kjer je sedaj, kraljevo ploščo pa so zakopali v zemljo in nad njo se je dvignil križ.

In nato se je vse pozabilo.

Razumimo se. Pozabili so obrede in tisto, kar je tvorilo zgodovino propadlega kulta. A na Božji kamen niso pozabili. Nič več niso vedeli, kje je. Prišli so celo tako daleč, da sploh niso vedeli, kaj je. A govoriti o njem niso nehal; vedno so pripovedovali o nekem čudežnem kamnu. Od ust do ust, od roda do roda so se ohranile pravljice in strašne govorice, ki so bile vedno bolj daleč od resničnosti, in tvorile vedno bolj nejasno pravljico.

Naravno je, da je, ker je vztrajala ta misel v spominu, od časa do časa skušal kak radovednež zopet vzpostaviti čudežno resnico. Dva izmed radovednežev, brat Tomaž, ki je pripadal k benediktinskemu redu proti sredi petnajstega stoletja, in gospod Maguenoc v današnjih dneh, sta igrala važno vlogo.

Brat Tomaž je bil pesnik in slikar, o katerem vemo le malo, zelo slab pesnik, če sodimo po njegovih verzih in preprosti slikar, a ne brez talenta, ki je pustil neke vrste misli, kjer je opeval svoje bivanje v sarski opatiji, in je naslikal trideset otroških dolmenov, katere vse so spremljali verski citati in prerokovanja. Ta misal, ki ga je odkril Maguenoc, vsebuje glasovito stran o ženeh na križu in prerokovanje o Sareku; ta misal se sam zopet našel in sem ga to noč študiral v Maguenocovi sobi.

Maguenoc je bil čudna osebnost, pravnik nekdanjih čarovnikov, o katerem slutim, da je čisto igral vlogo duhov. Bodite prepričani, da ni bil druid z belo haljo, o katerem pravijo, da so ga videli šest dan polne lune, ko je tiral omele, nihče drugi ko Maguenoc. Poznal je tudi zdravilne rastline in način, kako moramo obdelovati zemljo, da zrastejo velikaanske cvetlice. Gotovo je našel podzemeljske kripe in žrtveniško dvorano in gotovo je ukradel čarobni kamen, zaprt v žezlov glavici, in je stopil v te kripe skozi odprtino, ki smo jo pravkar preokorčili na sredi stee tajnih vrat in vselej je bil prišljen, da jo je zadel s kupom kamenja in peska. Tudi je prinesel Hergemontu stran misala. Sedaj, ali mu je zaupal rezultat svojega iskanja? To nas ne zanima. Pojavila pa se je nova oseba, utelesila zadevo in zahtevala vs pozornost.

misijonar, poslan od usode, da razreši stoletno uganko, da izvrši povelje skrivnostnih moči in da ugrabi Božji kamen. To je Vorsk!

Don Luis je izpraznil tretji kozarec vode in dal Vorskijevemu pomagaču znamenje:

»Oton, daj mu vseeno piti, če je žejen. Ali si žejen, Vorsk!«

Zdelo se je, da je Vorsk izžepan in na koncu z močmi in upiranjem. Stefan in Patrik sta spet posredovala, ker sta se bala nenavadnega konca.

»Ne, ne,« je dejal don Luis, »vztrajaj in in vzdržal bo do konca mojega govora, četudi samo zato, da bi vse zvedel. Ali ne, Vorsk, zelo te zanima?«

»Pes! Morilec!« je jecjal lopov.

»Torej tako! Potemtakem se še vedno upiraš pokazati, kje se nahaja Franc?«

»Morilec... Bendite.«

»Pa ostani gori, če hočeš. Nič ni boljšega za zdravje kakor nekoliko trpljenja. In dalje si tudi ti povzročil toliko trpljenja drugim, stara kanalar!«

Don Luis je trdo zgovoril te besede in z glasom nepričakovane jeze pri tem človeku, ki je videl zelo toliko zločinov in se bojeval že s tolikimi zločinci.

Nadaljeval je:

»Pred okoli pet in tridesetimi leti je prišla iz Češke nenavadno lepa ženska, ki pa je bila ogrskega rodu in si je hitro pridobila sloves kot vedeževalka in napovedovalka prihodnosti. Pritegnila je nase pozornost kralja, Ludovika II., Wagnerjevega prijatelja, ki je slovel po nenavadni domišljiji. Zveza med blaznim kraljem in vedeževalko je trajala nekaj let; razburljiva, nasilna in po kraljevih kapricah neprekinjena zveza se je tragično končala na skrivnostni večer, ko je Ludovik II. bavorski z ladje skočil v Starnberško jezero. Ali je bilo to zaradi trenutne blaznosti ali pa samomor? Ali pa zločin, kakor so trdili? In zakaj ta samomor? Zakaj ta zločin? Vprašanja, ki ne bodo nikdar dobila odgovora. Dejstvo pa je: eiganka je spremljala Ludovika pri njegovem prehodu na jezero in drugi dan so jo izgnali orožano vseh okrasov in jo odpeljali na mejo.

Prodamo

Ca. 2000 kg fižola
prepelčarja »koke«, prodam. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3187. (1)

20 hl vina
črnega in belega, dobrega - prodaja Zupan I., Sv. Ema, p. Pristava, Stajersko. (1)

Cebulček
Rani krompir
Semenski oves
Grah Avtomobil in Sarceles, ki sta najplodnejši vrsti
Cvetni gomolji originalni
Mesečna jagoda, ki rodi že prvo leto.

SEVER & KOMP.
Ljubljana
Zahtevajte cenik!

Prodamo
20 starih, močnih hrastov do 1 m v premeru. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3208. (1)

Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne
dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Globok otroški voziček
dobro ohranjen, napredaj. Zupančič, Celovška cesta 51/I. (1)

Slava Gril kreme
in knjige o kozmetiki. Glitška ulica 5, za. Tobačno tovarno. (1)

Semenski oves
Jari ječmen, domačo črno deteljo, banško lucerno, grahor, pso in razna travna semena nudi v najboljši kakovosti trdka

Fran Pogačnik
Ljubljana
Tyrševa (Dunajska) c. 33
v javnih skladiščih.

Pisalni stroj
Olimpia-portabel, skoraj nov, ugodno napredaj. - Ogleda se pri: A. Semenič in drug. Zelenina, Ljubljana, Miklošičeva c. št. 15. (1)

Napredaj
tovarniško nova vodna turbina, sistem »Francis«, s 150 HP. Vprašati: Zagreb, Vlaška 81-A pri Jembitih. (1)

VINA
in
Centralne vinarne v Ljubljani
bodo zadovoljila Vaše pivoce najbolji
TELEFON STEV. 25-73

Šivalni stroji

»Singere in »Pfaff«, skora popolnoma novi - in
kolesa
prvo vrstnih znamk po neverjetno nizkih cenah napredaj edino pri
»Promet«
(nasproti križanske cerkve)

Otroški voziček
globok, ugodno napredaj. Zrinjskega cesta 3/III. 1

Semenski krompir
zdrav, brez napak, napredaj 23 do 25.000 kg. Franc Dreša, Savlje 25, Ježica. (1)

Slaščičarne, pozor!

Automat. hladilne stroje za sladoled
najbolj ugodno prodaja

G. F. SCHNEITER
tovarna strojev
SKOFJA LOKA

Lepo seno
10 vagonov, imam napredaj. Preša kupcu brezplačno na razpolago. Cena po dogovoru, prešano ali neprešano. - Prodajam tudi manjšo količino. - Naslov v upravi »Slov.« Maribor pod št. 418. (1)

Cepijene trte
Laški rizling, Silvanec, žlahtina Burgundec, Biser iz Časbe itd. - nudi trenica Ferle, Svibno, p. Radeče pri Zidanem mostu. Pišite po cenik (1)

KOLESA
najnovejši letonjski modeli v največji izbiri že od Din 550- naprej.
Nova trgovina
Ljubljana - Tyrševa cesta 36
nasproti Gospodarske sveže

Kolesa
in rezervni deli prvo vrstnih nemških znamk napredaj po neverjetno nizkih cenah. Kolesa že od 550 din naprej v trgovini Splošne trg. družbe v št. Vidu nad Ljubljano.

Trgovina z meš. blagom
trafika in gostilna, takoj napredaj na Stajerskem, med Konjicami in Poljanami. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3130 (1)

Odlitčen trboveljski premog
Suha bukova drva
Franja Kačič
Celovška cesta 67.
Telefon št. 40-76.

Novosti vseh oblačil
sport, kamarn oblake, perilo itd. - najceneje: Presker, Ljubljana. (1)

Kino »Pathe Baby«
poceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 2979. (1)

Sir
ementalski in trapist - nudi Mlekarska zadruga, Predoslje, p. Kranj. (1)

Šivalni stroji Veritas
pogrezišnji ... 2000 din
nepogrezišnji ... 1700 din
z 20 letno garancijo v trgovini šivalnih strojev
USSAR
Maribor, Trubarjeva 9.

Erfurtska semena
dobite v trgovini Pintar, Ljubljana. Gospodarska cesta 14 (Novi Svet). - Telefon 23-67. (1)

Otroški športni voziček
dobro ohranjen, napredaj Opekarska c. 18, Ljubljana. (1)

Šivalni stroj
okroglim šolnikom »Singere«, za šiviljo ali krojača se prodaja. Kolodvorska 35/I., desno. (1)

Otroški voziček
globok, dobro ohranjen, poceni prodaj. Pajntar, Stojice, Tyrševa cesta 177, nasproti trafike. (1)

Železno stružnico
srednje velikosti poceni prodaj. Rovšek, Kolodvorska ul. 35. (1)

Vinarna in veletrgovina
alkoholnih pijač na drobno in veliko, s mnogimi stalnimi odjemalci, renomirana in znana v Zagrebu se prodaja z vsem inventarjem in zalogo blaga, nahajajoča se v centru Zagreba. - Zasluske mesečno ca. 10.000 dinarjev. Proda se za malenkostno ceno 350.000 din. Prodaja »Sava«, Jurisiceva ul. 18, Zagreb. (1)

Žensko kolo
in klavirsko harmoniko s 80 basi, skoraj novo, ugodno prodaj. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 3328.

Kolesa
nova in rabljena, s garancijo od 300 din naprej, prodaja trgovina »Triglava«, Rešjeva cesta 16. (1)

Dva šivalna stroja
ženska, poceni prodaj, eden pogrezišnji in on krojaški za 400 din. - Novak, Rešjeva 30, pritličje. (1)

Sode
od 20-600 litrov, najboljše in najcenejše imam stalno na zalogi. Vsa popravila sodov itd. izvršujem hitro in zelo poceni. Posode za rože dobavim najhitreje in najceneje. Franc Piro, sodarstvo, Ljubljana-Dravje.

Ako rabite? Kupite!
Le dobro, lepo in najcenejše blago za moške in ženske pri
Josip Snaj
manufaktura
Tyrševa (Dunajska) c. 17 (poleg kavarne Evropa)

Starinske omare
Bidermayer in Empier se poceni prodaj. Kolodvorska ul. 35/I., desno. (1)

Prvovrstno vinsko trsje
cepljeno na predpisanih podlagah, prodaja trsnica Ivan Ratej, Slov. Bistrica.

Prava erfurtska semena
uradno preizkušena dobite v trgovini
M. Vidmajer
Cankarjevo nabrežje št. 3 v podružnici Tyrševa 51 ter na stojnici: Nabrežje 20. septembra.

Stroj »Pfaff«
levoročni, malo rabljen, napredaj za 2500 din. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Stroj 3382«. (1)

Prodaj
oljnatu silo (av. Družina), zofo, mizo, tapicerane fotelje itd. Šikavski, Brivnica, Florjanska ulica 25.

Vrtno ograje
razne oblike, spomladni hitra dobava. Fasade trpežne, posebno proti vlazi. Vsa stavbna dela poceni in solidno izvrši stavbno podjetje Rudolf Teršelj, Ljubljana, pri novi škofski cerkvi. (1)

Semena
gospodarska
vrtna
cvetlična
vrtno orodje
kupite dobro in poceni v trgovini
Dominik Bezenšek
Ljubljana
palača Ljudske posejilnice

Trgovci iz okolice Maribora - pozor!
Naznanjam vam, da angleške Dunlop pnevmatike za kolesa, motorje in avtomobile ter originalna Styria kolesa od Puch Austro Daimler Steyerwerke zastopa samo moja trdka. Iščem zastopnike za Styria, Dürkopp, Viktoria in za razne druge znam. koles.

Justin Gustinčič
Maribor
nasproti Narodnega doma

Tem potom
obveščamo naše cenjene odjemalce, da dobavimo po nizkih cenah različna drevesa za okras in drevored, zalujke, cvetlično grmovje, vedno zeleno grmovje, plezalke, grmovje za ograje, gozdne sadike, različno igličasto drevje (konifere), sadno drevje itd.
Centk na zahtevo brezplačno.

Uprava veleposestva v Tišini, pošta Rankovci (Prekmurje)

Glasba
Brezplačno pouč v igrah

MEINEL-HEROLD
dvoj. 200 harmonik glasbi
HARIBOR št. 102

Harmonike
vsake vrste, popravilam in uglašujem po najnižji ceni. Janko Zupan, Brodnice, Laško. (g)

Amerik. harmonij
dve vrsti glasov, lep in prvovrsten - napredaj. - Več: I. Zupan, Sv. Ema, p. Pristava, Stajersko.

Harmonij
zelo dobro ohranjen, kakor nov, z 11 registri - napredaj. O. Billerbeck, Kamnica 44 pri Mariboru. (g)

Din 15- -
nova gramofonska plošča svetovne znamke po izbiri
8 novih plošč sortiranih samo Din 100- -
Dokler traja zaloga

Večepič
Jernejeva c. 25. Ljubljana

Najbolj se boste zabavali s **Hohner harmoniko** katero kupite najceneje pri

R. WARBINEK
trgovina s različnimi instrumenti in potrebščinami
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta 4

Gostilniški gramofon
najfinejše izdelave, kupljen za 7600 din, prodam zaradi odpotovanja za 2200- din. Vzemem v račun manufakturno blago ali motorno kolo ter doplačam. - Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenec« pod št. 3207. (g)

Kratek klavir
železne konstrukcije, prodaj za 4500 din. Medved, Celje, Slomškov trg 7-I. (g)

SOPRANI EMONA HONNER NAJČENJEJE

68-
120-
NABA GLASBILA 50 MED NAJBOLJŠIMI NASVETU PAVA.

MODIC
LJUBLJANA
KASAZA NEBOTIČNIKA

NAVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

MOLINO nebeljeno platno 4:50
PLATNO za rjuhe izredno močno 18
Tkanine za perilo zastore itd. 19

PLATNO za otroško perilo, trpežno 6
SIFON, dobra mehka vrsta 10
ZASTORI iz bele karirane kongres tkanine 8
Stenmecki
CELJE 18

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

za vse razmere, avtomatične regulatorje, zatvornice, opreme za žage in mline izdeluje in dobavlja

G. F. Schneider
Skofja Loka - tovarna strojev

Zmerne cene. - Prvovrstne reference.

+ Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je po dolgi, mukopolni bolezni dne 5. marca za vedno zapustil naš nad vsem ljubljani, dobri oče, gospod

IVAN PUČELJ

Pogreb bo v ponedeljek pop. na pokopališče v Farni vasi. Prevalje, Ljubljana, dne 5. marca 1938.

Zalujochi ostali.

Ne vemo ne ure ne dneva ...

V januarju in februarju 1938 smo izplačali
cele zavarovalne vsote
ob smrti sledečih naših zavarovancev:

Sinreich Franc, Velka Mislinja 34; Kristl Marija, Plintovec 25 (Sv. Kungota); Lamprecht Cecilija, Vrčice 17 (Sv. Kungota); Štrovs Janez, Knezdol 2 (Trbovlje); Premk Ivan, Gradec 6 (Litija); Smolej Jernej, Koroska Bela 6; Šerbinek Josip, Maribor, Strossmayerjeva 8; Emeršič Marjeta, Paradiž 28 (Sv. Barbara v Halozah); Petrovič Franc, Paradiž 97; Sagadin Marija, Sestrice 1 (Majšperk); Kuhar Janez, Puconci 28 (Prekmurje); Roesner Jože, Javornik 81; Gajšek Marija, Celje, Breg 21; Perko Ana, Tržič, Ulica Viljama Polaka 3; Koritnik Agata, Litija, Nove stavbe 67; Truden Marija, Nadleski pri Ložu; Nanut Urška, Domžale, Stobovska 1; Slak Josipina, Stozice 67 (Ježica); Tiringar Marija, Tržič, Slap 41; Cizej Marija, Krašnja 18; Schmelzer Ivan, Preska 6; Petruša Marija, Rožna dolina c. IX. št. 43 (Vič-Ljubljana); Ločičnik Jožeta, Brnica 36 (Hrastnik); Vidic Martin, Zelenc 18 (Šmartno pri Litiji); Pelko Karel, Podlož 57 (Ptujška gora); Stih Neža, Ljubljana, Stari trg 19; Triler Franc, Preska 14; Toporiš Alojzija, Tržič, Ljubljanska 21; Pristavec Anton, Brezovica (Borovnica); Kokovica Marija, Širanski hrib (Stangal); Porenta Jurij, Skofja Loka, Novo predmestje 25; Frank Terezija, Sv. Lovrenc na Dravskem polju 27; Kržič Marija, Podlipa 46 (Vrhnika); Kremžar Anton, št. Vid nad Ljubljano 74; Dolanc Franc, Sp. Jelenje 2 (Dole pri Litiji); Dovjak Ana, Ljubljana, Galjeveca 178; Dobovičnik Marija, Dobrna 43; Založnik Marija, Kozarje 75 (Dobrova); Zadravnik Ivana, Tržič, Glavni trg 29; Pijač Doroteja, Železniki 37; Kunc Franciška, Ljubljana, Sv. Petra c. 13; Šmon Anton, Podgorje 74 (Slovenji Gradec); Ivančič Marija, Dravinjski vrh 36; Kancler Anton, Slivniško Pohorje 16; Pogran Marija, Sv. Kungota 5 (Ptuj); Racek Jožef, Maribor, Miklošičeva 2; Vesel Cecilija, Gora 18 (Sodražica); Dobšek Matija, Ravne 136 (Šoštanj); Zgojnar Janko, Gabrice 11 (Št. Janž); Škorja Jožef, Ojstro 29 (Laško); Anžel Alojz, Ptuj, Mestni vrh 54; Pristovnik Anton, Sojek 3 (Vojnik); Uršič Janez, Četena ravan 4 (Poljane nad Škofjo Loko); Merc Jera, Gruskovje 36 (Podlehnik); Krampl Antonija, Zg. Gortina 9 (Muta); Čerče Marija, Maribor, Smetanova 22; Lindič Terezija, Sv. Vrh 24 (Mokronog); Sotlar Alojzij, Vevče 18; Zarn Terezija, Kalce 5 (Krško); Novak Lovro, Stopno 18 (Makole); Karneža Neža, Stogovci 8 (Ptujška gora); Mermolja Ivan, Ljubljana, Bolgarska 17; Prašnikar Marija, Glince c. XVII. št. 15 (Vič-Ljubljana); Čuk Katarina, Zaplana; Bremšak Katarina, Gmajnica 12 (Komenda); Turnšek Jera, Maribor, Mlinška 40/L; Oblak Alojzija, Maribor, Kralja Petra c. 11; Gunčar Josip, Kranj, Tyrševa; Gibičar Štefan, Korovci 27 (Cankova); Camar Anton, Loka 7 (Zidani most); Tehovnik Marijana, Zgornja Senica 20 (Medvode); Debevc Franciška, Ljubljana, Gospodarska c. 13; Gorenc Marija, Ljubljana, Trnovska 10; Grošelj Marija, Sevnica 92; Lavrinč Janez, Skofja Loka, Puštal 4; Oman Lucija, Podkoren 32 (Kranjska gora); Potisk Neža, Zgornje Laze 17 (Studence); Lutman Andrej, Maribor, Tržaška cesta 8; Kežar Katarina, Jesenice, Ruardov trg 1; Kumer Antonija, Podvin 54 (Polzelja).

Na posledicah nezgode je umrl Bežjak Franc, Pekre 65 (Limbuš), zato je KARITAS izplačala dvojno zavarovalno vsoto.

Mencinger Jožek, Boh. Bistrica 104, in Hrastar Magdalena, Ljubljana, Tavčarjeva 1, sta bila brezplačno zavarovana, ker so njuni starši zavarovani po ceniku CT.

V januarju in februarju 1938
je pristopilo v »KARITAS« **2026** novih
zavarovancev.

„KARITAS“
Največje ljudsko zavarovanje v Jugoslaviji
Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice **Maribor**, Orožnova ul. 8

Zahvala.

Moj pokojni mož Franc Grabner, gozdni in lovski čuvaj blagorodnega g. grofa Jurija Thurna, se je zavaroval v mesecu februarju 1937 pri »Slaviji«, jugoslov. zavarovalni banki v Ljubljani, na doživljenje in smrt za 20.000 din. Zločinska roka mu je pretrgala nit življenja dne 17. februarja 1938. »Slavija«, jugoslov. zavarovalna banka v Ljubljani, pa mi je ob predložitvi police in dokazila o smrti takoj, brez ugovora, odlašanja ali poizvedovanja izplačala celo zavarovano glavico 20.000 din. Za hitro in kulantno izplačilo se »Slaviji«, jugoslov. zavarovalni banki, toplo zahvaljujem ter jo kot domač in vsega priznanja vreden zavod najtopleje priporočam.

Vitanje, Rakovec, dne 2. marca 1938.

Terezija Grabner, l. r., vdova.

Zahvala

Za premnoge izraze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi našega dragega soproga in očeta, gospoda

Antona Škrjanca
posestnika, gostilničarja in bivšega župana

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. Globoko zahvalo izrekamo oč. duhovščini, gaslički četi iz Smarja, gg. pevcem za ganljive žalostinke, obč. odbornikom in nastavljenjem, vaščanom in vsem darovalcem prelepih vencev in cvetja ter vsem, ki ste dragega nam pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Smarje pri Ljubljani, dne 6. marca 1938.

Zalujochi ostali.

Novo! Novo! Samo Din

Tkalske statve 48.-

Brisače šale, pasove, torbice itd.
— vse to lahko izdelate hitro in enostavno

Razumljiva p. jasna priložena vsakemu aparatu!

S. MILLER, ZAGREB, Preradovičeva 5

Naročila s detele izvršujemo takoj po povzetju

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

reg. zadruga z neom. zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše
Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4 %, proti odpovedi do 5 %

NOVOSTI

PATENTI

Prevrat v čiščenju parketa.

Nekdaj so se mučili pri čiščenju parketa in odpravljanju madežev iz njega z jekleno žico.

Danes pa vse to opravlja **ROBOT** s tekočim jeklenim trakom.

Robot Vam prihrani mnogo časa, truda in denarja.

Robot Vam čisti voščena kakor tudi s prašnim oljem namazana tla.

Robot je poceni, trajen, domač. Zanj jamčimo.

Naročite ga pri **»ROBOT«** d. o. o. z. Ljubljana, Pražakova 8/I. Tel. 35-54

**HRANILNICA
DRAVSKE BANOVINE**
CELJE • LJUBLJANA • MARIBOR
EKSPOZITURA: KOCEVJE

OBRESTUJE VLOGE
NA HRAN. KNJIŽICE
IN V TEKOČ. RACUNU

do 5%

DAJE MENIČNA, LOMBARDNA IN HIPO-
TEKARNA POSOJILA • KUPUJE, POSO-
JUJE IN PRODAJA VREDNOSTNE PAPIRJE
• VRŠI VSE POSLE DENARNIH ZAVODOV

ZA VSE OBVEZNOSTI JAMCI DRAVSKA BANOVINA Z VSEM SVOJIM
PREMOŽENJEM IN Z VSO SVOJO DAVČNO MOČJO

Zahvala

Vsem prijateljem in znancem, ki so spremili na zadnji poti
gospoda

Alfonza Ravnikarja

poštnega uradniškega ravnatelja v pokoju

in nam stali v težki izgubi požrtvovalno ob strani, se naj-
iskreneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo dolgujemo šefu rentge-
nološkega instituta v Gradcu g. prof. dr. Lebu in g. dr. Mavri-
ciju Neubergerju v Ljubljani, ki sta pokojnemu prizadevno
lajšala trpljenje, stanovskemu zastopstvu z gosp. dr. Vagajo,
direktorjem pošte, na čelu, zastopstvu Ljubljanskega Sokola in
Jameškega društva ter darovalcem krasnih vencev in šopkov.
Vse, ki so ga poznali, prosimo, da gojijo nanj lep in toplep-
omin. — Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 7. marca
ob 8 zjutraj v stolnici.

Ljubljana, dne 5. marca 1938.

Zaljujoči ostali.

Hranilnica in posojilnica v Kamniku (Šutna 22)

reg. zadr. z neom. zav.

Obrestuje hranilne vloge

do 5%

Jamstvo presega večkratno vrednost
vseh vlog

Spomlad je tu!

39.-

Najbolj zahtevan otroški čevlji iz
finega laka in z močnim usnjenim
podplatom.

59.-

Zelo okusni nizki čevlji iz finega
laka.

89.-

Ženski čevlji iz finega rjavega ali
črnega boks z visoko peto. Zelo
praktični, primerni za spomladne
prehode.

89.-

Čevlji za deklice iz finega teleč-
jega boks v črni ali rjavi barvi,
z nizko peto in zelo lepo okra-
šeno zaponko.

129.-

Elegantni in zelo lepi troteur čev-
lji za deklice, iz finega modrega
semiša, paspolirani in okrašeni s
črnim ali belim usnjem. Zelo pri-
merni za spomladni kostum.

109.-

Eleganten in zelo lep damski tro-
teur čevlji iz finega telečjega bo-
ksa s polvisoko usnjeno peto. Ro-
gato perforiranje je zadnja mo-
derna novost.

119.-

Elegantni moški čevlji oglate obli-
ke. Izdelani so iz dobrega teleč-
jega boks z usnjenim podplatom.
Izdelujemo jih v črni in rjavi
barvi.

149.-

Lep moški čevlji, izdelan iz fine-
ga boks v črni in rjavi barvi,
sivani na rom, praktičen za vsako
priložnost.

Lokal,

eden ali več. Stanovanje z vsemi in-
stalacijami za zobni atelje. Dve tri-
sobni stanovanji. Ena soba za pisarno
se odda na Miklošičevi cesti.

Informacije: Lekarna Bahovec, Kongresni trg

Čajno maslo

iz pasterizirane smetane
dobavlja

E. VAJDA, Čakovec

Telefon 59, 60, 33. Brzjaviti: Vajda, Čakovec

Čitajte »Slovenca«!

Po vaši želji Vam izdela

**Knjigoveznica
Jugoslovanske tiskarne
v Ljubljani**
Kopitarjeva 6/II

v svoji ertalnici razne poslovne knjige, ako niso že
v zalogi, istotako izvrši tudi vsa druga knj. goveška
dela, posebno razne vezave od preprostih do raz-
košnih oblik.

Posebni oddelek za izdelovanje damskih torbic,
pasov, denarnic in drugega usnjenega galanterijskega
blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, mo-
dernih fasonah.

**Cene skrajno nizke.
Poslužite se!**

**Kdo vam bo sporočil vse novice iz tujine,
kjer biva nad 350.000 naših rojakov?**

Naši izseljenci vam ne morejo vsega pisati, vas pa vse zanima. Zato je naj-
bolje, ako si takoj naročite mesečnik

„Izseljenski vestnik Rafael“

ki na osmih straneh poroča o življenju in delu naših bratov in sester v tujini
Naročnina znaša letno za jugoslavijo 12 Din, za inozemstvo pa 24 Din.

Naročite si ga in pišite še danes na naslov:

Uprava Izseljenskega vestnika Rafaela, Ljubljana, Tyrševa 52

Veliko zdravega sadja

bodete imeli po cenemem in uspešnem škropljenju s pomočjo

»SHELL BILJOBRAVA ZIMSKEGA«

Ilustrirana navodila:

JUGOSLAVENSKO SHELL D. D.
ZAGREB, Gajeva 5 LJUBLJANA, Miklošičeva 2